

GLORIE ZILEI MUNCII!

Glorie solidarității internaționale a tuturor celor ce muncesc!
Glorie păcii și seninătății la care omenirea are dreptul legitim!

*Trăiască poporul român, popor
cu vocația muncii, a dreptății
și libertății!*

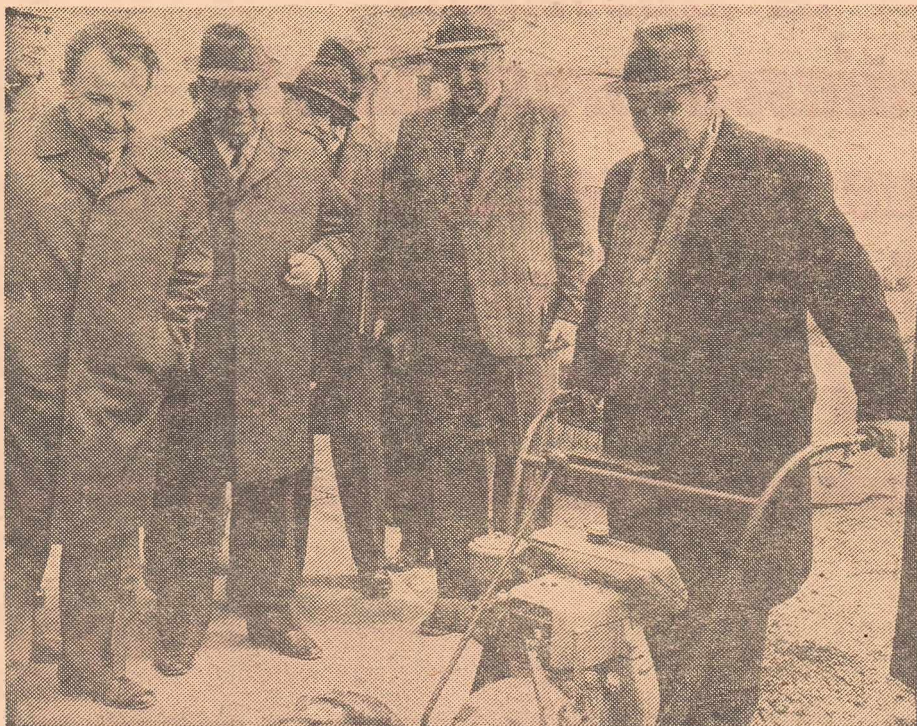
*Trăiască președintele
Nicolae Ceaușescu, strălucit
ctitor de țară, inspirat arhitect
al păcii pe planeta Pământ!*

Ziua muncii, ziua solidarității
internaționale a tuturor oamenilor
pentru care libertatea și pacea
reprezintă bunurile cele mai de preț
ale omenirii, stărea firească de a fi
a popoarelor lumii, ne regăsește
mereu
aplecați asupra uneltelor noastre,
dăruiți mereu vocației noastre
de constructori
ai unei lumi mai bune, mai fericite,
dăruiți
țelului nobil de edificare a unei
civilizații
vindecată pentru totdeauna
de spectrul
nefast al războiului. Trăim anii
cei mai frumoși ai patriei, anii ei cei
mai rodnici,
anii înfloririi multilaterale a libertății
și democrației, ai independenței
și suveranității ei depline,
într-o țară care și-a reinnoit
fundamental statura cugetelor
și a peisajului ei material,
colaborând decisiv,
prin vigoarea brațelor noastre
și prin clarviziunea
ideilor noastre, la triumful
socialismului
în lumea întreagă. Dar aspirația
spre pace
rămâne o simplă aspirație, și nimic
mai mult,
câtă vreme căile păcii nu sînt deslușite
temeinic, câtă vreme ineseși
orizonturile planetei
se întunecă sub povara armelor:
Sărbătorim 1 Mai 1980, increzători
în forțele noastre,
în dreptul nostru de a construi
și consolida pacea lumii.
Și stă în puterea noastră,
în puterea tuturor celor interesați
fundamental
în menținerea păcii, în adîncirea
politicii de colaborare,
să privim dincolo de eclipsa rațiunii,
afirmînd cu tărie că forțele capabile
să se opună războiului
sînt mai puternice ca oricînd.
Unirea lor va aduce izbînda lor!
Și în primăvara de acum,
acesta este crezul Partidului
Comunist Român,
acesta este crezul poporului nostru!

Vizita de lucru a secretarului general al partidului la Întreprinderea „Semănătoarea” și Institutul de cercetări, proiectări și inginerie tehnologică pentru mecanizarea agriculturii din Capitală

Agriculturii — mașini moderne de mare productivitate

În timpul probelor cu motocositoarea „Carpatina” pentru recoltarea pe terenuri în pantă

În atenție: noile tipuri de mașini agricole realizate la noi în țară

Continuând amplul dialog cu oamenii muncii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a vizitat joia trecută Întreprinderea „Semănătoarea” și Institutul de cercetări, proiectări și inginerie tehnologică pentru mecanizarea agriculturii din Capitală. În cadrul unui amplu dialog cu oamenii muncii, cu specialiștii din producție, din cercetare și proiectare în domeniul mecanizării agriculturii, a fost examinat modul cum se desfășoară recomandările și indicațiile date de secretarul general al partidului privind îmbunătățirea și perfecționarea continuă a mașinilor agricole.

La Întreprinderea „Semănătoarea”, tovarășului Nicolae Ceaușescu i-au fost înfățișate măsurile care s-au luat în unitate pentru mecanizarea și perfecționarea procesului de fabricație, pentru dezvoltarea și diversificarea continuă a producției de mașini agricole, în conformitate cu cerințele agriculturii noastre, cu exigențele producției la export în continuă creștere. Secretarul general al partidului a apreciat efortul propriu al întreprinderii în direcția realizării pe plan local, prin autototare, a unor instalații și mașini moderne, care au dus la o creștere însemnată a productivității muncii, la reducerea importurilor și extinderea polidiversității utilajelor; au fost apreciate, de asemenea, rezultatele obținute de întreprindere pe linia tipizării unor subansamble pentru mașinile agregat.

Tovarășului Nicolae Ceaușescu i-au fost prezentate diferite tipuri de mașini agricole din fabricația curentă a întreprinderii, modernizate în ultimul timp, între care combinele de recoltat porumb „Carp-4” și „C-16”, concepute și proiectate la indicația secretarului general al partidului. Examinând aceste mașini, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut specialiștilor aflați de față să analizeze cât mai repede posibilitățile pentru construirea unei combine-agregat multifuncționale care să realizeze, concomitent cu culegerea și depășirea știuleților, și tăierea, ridicarea și balotarea tulpinelor, astfel încât după combină terenul să rămână complet degajat. Secretarul general al partidului a atras din nou atenția asupra necesității de a se efectua lucrări de cea mai bună calitate, astfel încât noile produse să corespundă pe deplin cerințelor tehnice actuale.

După cum a reieșit pe întreg parcursul vizitei, Întreprinderea „Semănătoarea” dispune de toate condițiile pentru îndeplinirea sarcinilor trasate, a indicațiilor formulate cu acest prilej în direcția realizării unor mașini agricole complexe, de mare randament de care agricultura noastră are în prezent nevoie.

La Institutul de cercetări, proiectări și inginerie tehnologică pentru mecanizarea agriculturii, unde a continuat dialogul secretarului general al partidului cu specialiștii din domeniul construcției de mașini și utilaje pentru lucrări agricole, s-au examinat modalitățile de îmbunătățire a modelelor de tractoare și a sistemelor de mașini și utilaje folosite în prezent în agricultură. A fost evidențiat faptul că din gama actuală de tractoare vor fi scoase din fabricație o serie de modele învechite, care se înlocuiesc cu un număr mai mic de tractoare noi, cu caracteristici tehnice și performanțe superioare, care să asigure efectuarea tuturor lucrărilor la un nivel ridicat de productivitate. Astfel, prin înlocuirea tractorului de 65 C.P. cu cel de 80 C.P. se înregistrează o reducere a greutateii pe unitate de putere și a consumului de carburanți.

Sintetizând indicațiile și recomandările făcute pe parcursul vizitei, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut ministerelor de resort, specialiștilor institutului și ai întreprinderii „Semănătoarea” să reanalizeze programul de tipizare și asimilare a produselor noi, să-l îmbunătățească în concordanță cu necesitățile creșterii gradului de mecanizare a lucrărilor agricole, de modernizare și perfecționare a sistemelor de mașini destinate acestui important sector al economiei naționale. Secretarul general al partidului a insistat asupra necesității de a se acționa în vederea realizării de combine-agregat multifuncționale pentru diferite culturi, care să asigure executarea integrală a recoltării și eliberarea concomitentă a terenului. La elaborarea programelor de tipizare să se aibă în vedere necesitatea reducerii numărului de tipuri, fabricându-se mașini de bază care să fie dotate cu dispozitive și accesorii, astfel încât aceeași mașină să fie folosită la un număr cât mai mare de lucrări. Noile mașini agricole vor trebui concepute la o greutate mult redusă, asigurându-se în acest fel posibili-

tatea executării cu mai multă ușurință a lucrărilor, precum și realizarea unei importante economii de metal. Vor trebui, de asemenea, create seturi de mașini mici, ușoare și cât mai ieftine, pentru executarea lucrărilor agricole în gospodăriile individuale, inclusiv a unor mașini cu tracțiune animală.

Ministrii de resort, membrii conducerii întreprinderii, specialiștii și muncitorii care l-au condus pe parcursul vizitei l-au asigurat pe tovarășul Nicolae Ceaușescu că nu vor precupeți eforturile, că vor acționa cu dăruire pentru îndeplinirea în cele mai bune condiții a sarcinilor de plan, a indicațiilor secretarului general, Pretutindeni, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost întâmpinat cu bucurie și căldură deosebită. Prin aplauze și urale, oamenii muncii au dat expresie sentimentelor de dragoste, prețuire și deosebită stimă pe care, alături de întregul nostru popor, le poartă conducătorului partidului și statului pentru preocuparea sa constantă față de îmbunătățirea activității în toate ramurile economiei naționale, pentru creșterea continuă a nivelului de trai material și spiritual al poporului.

ION D. GOIA ■

Cu picioarele pe pământ

Expresia are o largă răspândire. Ca și reversul ei: cu capul în nori. Vorbind despre lucruri mari sau mici, este la fel de important, ne dăm fără greutate seama, să rămii sub aria de acțiune a logicii, cu tot ce impun și implică preceptele sale. A sta cu picioarele pe pământ nu este doar opusul statului cu capul în nori. A fi cu picioarele pe pământ sugerează dimensiunea echilibrului, cea mai avantajoasă, implică echilibrul înșuși. Chiar și pentru obiectele ajunse prin forța împrejurărilor să atingă, cu fruntea, vata norilor. Cu atât mai puțin pentru restul.

Am urmărit cu atenția la care obligă evenimentul, întâlnirile de lucru din aceste zile ale secretarului general al partidului. Obșnuitele colocvii ale omului încărcat cu suprema răspundere în cadrul partidului și statului, întâlniri cu membrii de partid, cu cetățenii statului, pe teme de mare actualitate ce privesc viitorul țării. Gestul reflex, de fiecare zi, al conducătorului, de a se ști mereu în contact cu oamenii, cu producătorii de bunuri, de a le cunoaște preocupările, de a le ști părerile, de a ajunge în teritoriul deciziei doar prin această prealabilă cunoaștere, la detaliu, a problemei în cauză.

Unul din punctele de interes ale acestor zile, unul din locurile, geografic vorbind, fixate pentru dialog, s-a numit Complexul expozițional din Piața Științei. Elementele prezentate sub cupola pavilionului central compuneau în fapt o densă și diversă geometrie a acțiunilor destinate să aducă avantaje de ordin financiar, economic și confort în universul construcției de toate felurile. Erau acolo lucruri interesante care s-au bucurat de meritate aprecieri. Erau meritorii încercări — și, cum spuneam, chiar reușite — ce încununau căutări ale cercetătorilor și proiectanților în întimitatea mecanismului care să ducă la succesul ideii de eficiență. Cu atât mai mult au nedumerit în această vecinătate exagerările, oricum s-ar numi ele — supradimensionări, lucruri scumpe, absența materialelor casei, doar de luat și de pus unde trebuie, gândul de a face fără să ții cont cită energie onsumi. La constatarea de la Comitetul Central, secretarul general al partidului a reasezat sub ochii specialiștilor suma de criterii ce măsoară în construcții eficiența. S-au trecut în revistă din nou, căile ce definesc concepția noastră despre a lucra bine și sigur pe șantier, ce pretenții sînt la adresa oamenilor de meserie, a cadrelor de conducere. S-au delimitat, clar și argumentat, imperativele zilei. Ale zilei de azi și de mâine.

Între ele, ca un laitmotiv:

Să gîndim, să lucrăm cu picioarele pe pământ!

Un fel de a gîndi și lucra dorit oriunde se gîndește și se lucrează.

NEAGU UDROIU ■

Cu prilejul unei vizite de lucru în județul Ilfov,

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a analizat modul cum se desfășoară lucrările de îmbunătățiri funciare

constituie o problemă prioritară a activității de îmbunătățiri funciare, la a cărei soluționare optimă trebuie să participe cu forțe unite hidroamelioratori, pedologi, agronomi, cercetători științifici. Până în vară, s-a trasat sarcina să se elaboreze un program unitar de amenajare integrală a unei suprafețe de peste 100 000 ha, luând în considerare întreaga experiență existentă în acest sens pe plan național și mondial, program ce urmează să se îndeplinească până în anul 1985. Prin amenajările ce se vor realiza, s-a subliniat să se aibă în vedere ca lacurile de acumulare și cursurile de apă din zonă să servească atât la irigația unor terenuri cultivate, în special cu legume, cât și pentru piscicultură, spre a asigura astfel populației Capitalei o tot mai puternică bază de aprovizionare.

De remarcat că, după ce a inspectat modul în care se realizează pe acest șantier lucrările de drenaj cu ajutorul unor mașini de înaltă tehnicitate și a făcut o serie de recomandări privind accelerarea vitezei de înaintare a mașinilor de săpat, folosirea unor materiale mai ieftine la confecționarea și acoperirea conductelor, tovarășul Nicolae Ceaușescu a examinat împreună cu specialiștii alte aspecte legate de desecarea solului și a indicat ca în terenurile cu exces de umiditate să se efectueze lucrări de afinare

prin arături adânci și subsolaje, care să permită un drenaj natural, scurgerea apelor spre rigole și canale.

Pe baza constatărilor făcute și concluziilor trase, conducătorul partidului și statului nostru a recomandat tuturor factorilor de resort, celor direct implicați în vasta acțiune, să revadă întregul plan de îmbunătățiri funciare pentru următorii ani, să treacă de urgență la elaborarea unor programe de lucrări similare în toate zonele cu exces de umiditate. La aceste lucrări de deosebită importanță pentru economia națională este necesar să participe, în afară de lucrătorii și specialiștii din domeniul hidroameliorațiilor, țărani cooperatori și muncitorii din întreprinderile agricole de stat, tineretul.

Toți cei prezenți la acest nou și fructuos dialog de lucru s-au angajat să treacă imediat la definitivarea programului de îmbunătățiri funciare corespunzător orientărilor și indicațiilor date de secretarul general al partidului, să accelereze lucrările pe toate șantierele. Ei și-au exprimat astfel convingerea că și pe această cale își vor aduce o contribuție sporită la valorificarea cât mai rațională și eficientă a marii noastre bogății care este pământul, la creșterea și pe această bază a bunăstării întregului popor.

MIHAI DOLJANU ■

Printre multiplele și permanentele preocupări ale conducătorului partidului și statului nostru, un loc foarte important îl ocupă, cum bine se știe, și acela privind sporirea continuă a rodniceii pământului, grija deosebită față de folosirea integrală a acestei mari bogății naționale a poporului nostru. O dovadă elocventă în acest sens este și vizita de lucru întreprinsă în dimineața zilei de duminică, 27 aprilie, în județul Ilfov, într-una din zonele agricole situate la nord de București, cu care tovarășul Nicolae Ceaușescu a urmărit la fața locului modul cum se desfășoară aici lucrările de îmbunătățiri funciare.

Insoțit de ministrul agriculturii și industriei alimentare, de la bordul elicopterului secretarul general al partidului a examinat mai întâi o vastă zonă agricolă afectată de excesul de umiditate cauzat de ploile abundente din această primăvară. Faptul a permis să se constate că terenurile degradate, presărate cu numeroase crovuri în care bălățește apa, însumează mii de hectare de pământ arabil cu o productivitate foarte scăzută. Astfel de situații s-a apreciat că sînt prezente și în alte zone agricole ale țării, ceea ce reclamă măsuri în consecință, executarea de urgență a unui ansamblu

de lucrări de îmbunătățiri funciare pentru recuperarea cât mai grabnică a unor astfel de terenuri și redarea lor circuitului agricol cu rezultate cât mai bune.

Încă de la început, vizita s-a impus deci, ca de obicei, prin puternicul ei caracter de lucru. Pe șantierul de hidroameliorații de lângă satul Dimieni, comuna Tunari, unde a aterizat elicopterul, secretarul general al partidului — în întimplarea căruia au venit primul-secretar al Comitetului județean Ilfov al P.C.R., tovarășul Vasile Mușat, reprezentanți ai Consiliului Național al Apelor, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Academiei de Științe Agricole și Silvicultură, specialiști — i-au fost prezentate, în fața unor hărți și grafice, planurile de lucrări de desecare și drenaj pe o suprafață de aproximativ 65 000 de hectare din nordul județului Ilfov, precum și lucrările ce se desfășoară în prezent la Dimieni. În dialogul purtat cu specialiștii la fața locului, tovarășul Nicolae Ceaușescu a recomandat, printre altele, să se folosească la evacuarea apelor din această zonă cursurile naturale, precum și lacurile de acumulare existente, să se regularizeze toate riurile și afluenții acestora. S-a atras atenția că recuperarea rapidă și radicală a suprafețelor agricole

Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R.

Activitatea de investiții și construcții-montaj, obiect al unui nou cadru de perfecționare

Larg stimulată de eforturile generale pline de însuflețire ce se depun pentru îndeplinirea exemplară a sarcinilor reieșite din documentele programatice elaborate de Congresul al XII-lea al P.C.R., activitatea de investiții și construcții-montaj din patria noastră cunoaște o dezvoltare tot mai amplă, un avânt fără precedent. Într-un asemenea cadru a avut loc, vineri trecută, consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. la care, alături și împreună cu membri și membri supleanți ai Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., secretari ai C.C. al P.C.R., membri ai Comitetului Central, șefi și adjuncți de șefi de secție la C.C. al P.C.R., au luat parte membrii guvernului, cadre de conducere din alte instituții centrale, specialiști din institute de proiectare ale ministerelor economice și consiliilor populare, din unități de cercetare în domeniul construcțiilor și materialelor de construcții.

Pe baza concluziilor desprinse din amplul dialog al secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cu cadre de conducere, cu specialiști din unități de cercetare și proiectare tehnologică, din centrale industriale și întreprinderi, cu privire la creșterea eficienței în activitatea de investiții și construcții-montaj în cîincinalul 1981—1985, desfășurată la Complexul expozițional din Piața Științei — concluzii prezentate în deschiderea consfătuirii de tovarășul Ilie Verdet, primul

ministru al guvernului — participanții au supus mai sus-menționatului compartiment al economiei noastre naționale, unei vii dezbateri. Însusindu-și pe deplin indicațiile date cu acest prilej de secretarul general al partidului, în intervențiile lor, în cadrul dezbaterii, ei au prezentat noi soluții privind mai buna organizare a muncii, gospodărirea cu eficiență superioară a resurselor din acest important compartiment de activitate, reducerea în continuare a consumurilor specifice de materii prime și materiale, pregătirea temeinică a investițiilor, mecanizarea și industrializarea într-o proporție sporită a lucrărilor de construcții-montaj și, totodată, s-au angajat să depună toate eforturile pentru a da viață întocmai orientărilor stabilite.

Prin cuvîntul luat în încheierea consfătuirii, tovarășul Nicolae Ceaușescu a supus activitatea de investiții și construcții-montaj unui amplu și oportun dialog și a pus în fața cadrelor din domeniul cercetării și proiectării obiective și sarcini esențiale privind întărirea ordinii și disciplinei în activitatea de construcții, ca și în producția materialelor de construcții. Reliefînd și în acest cadru necesitatea reducerii consumurilor, secretarul general a indicat să se treacă fără întârziere la tipizarea construcțiilor și materialelor de construcții, lichidîndu-se astfel proiectele supradimensionate, consumurile exagerate de materiale, să se elaboreze pentru fie-

care zonă geografică și ramură economică în parte, tipuri de construcții, prevăzîndu-se atât dimensiunile acestora, cât și categoriile de materiale ce pot fi folosite, în toate sectoarele economice și îndeosebi în industria ușoară și alimentară să se meargă cu hotărîre spre realizarea unor unități de dimensiuni mai mici. În acest sens trebuie să se treacă de grabă la alcătuirea unor colective care să întocmească proiecte de tipizare a tuturor materialelor de construcții, punînd accentul pe folosirea materialelor mai ieftine, cu mic consum de energie și combustibil, existente în țară.

Apare ca nouă și de mare însemnătate indicația de a se acționa ferm în vederea reducerii dimensiunilor subsolurilor și fundațiilor pentru utilajele industriale, evitării realizării unor coșuri industriale foarte înalte, ca și a altor supradimensionări, respectării prevederilor referitoare la înălțimea maximă a construcțiilor industriale, ca și a locuințelor, în acest ultim sector urmînd să nu se depășească regimul de blocuri cu parter plus patru etaje. Aprovizionarea cu materiale cit și finanțarea obiectivelor din construcții se vor realiza de-acum încolo numai pe baza unor cataloage cuprinzînd normele de consum obligatorii pentru întreaga activitate din domeniu, cataloage care — la indicația expresă a secretarului general — se vor elabora în cel mai scurt timp.

În îndeplinirea acestor sarcini răspunderi de cea mai mare importanță revin ministerelor de resort, precum și Comitetului pentru Problemele Consiliilor Populare, Comitetului de Stat al Planificării, institutelor de cercetări și proiectări. Pentru fiecare dintre acestea, secretarul general al partidului a precizat principalele îndatoriri și le-a cerut să acționeze ferm pentru a le îndeplini. Înscrierea cu fermitate în lupta generală ce se desfășoară pe plan mondial pentru reducerea continuă a consumurilor materiale de energie și combustibil, asigurînd în același timp îmbunătățirea funcționalității tuturor construcțiilor, este sarcina de capetenie a tuturor celor care lucrează în acest do-

meniu de mare însemnătate. Trebuie urmată hotărît tendința generală existentă în lume de diminuare a volumelor construcțiilor, ca și a utilajelor, concomitent cu asigurarea unor performanțe cât mai ridicate.

Abordînd problemele legate de îndeplinirea planului de investiții, tovarășul Nicolae Ceaușescu a criticat cu asprime extinderea nejustificată a frontului de investiții în unele sectoare, fără acoperirea necesară în mijloace materiale și forță de muncă, prelungirea peste termenele planificate a duratei de realizare a unor obiective, acele tendințe de a iniția în mod anarhic dezvoltări ale capacităților de producție. Foarte oportună apare în acest context măsura indicată ca, în viitor, toate obiectivele de investiții, inclusiv dezvoltările de capacități industriale, să se stabilească numai prin planul economic central, pe baza unei temeinice justificări a necesității, iar tehnologiile obiectivelor ce urmează a fi realizate să fie stabilite din timp și cu deosebită atenție. Din nou secretarul general al partidului a indicat să se acorde prioritate în ce privește construcțiile din domeniul social-cultural, realizării planului de locuințe stabilite.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat în final că, acționînd în aceste direcții, realizăm în același timp una din condițiile de bază ale bunei funcționări a noului mecanism economic, ale afirmării autoconducerii și autogestunii economice, iar aplicarea acestui mecanism presupune folosirea cu maximum de eficiență a tuturor mijloacelor de care dispunem în vederea sporirii venitului național și creșterii, pe această bază, a bunăstării noastre generale. Prin aplicarea întregului ansamblu de sarcini stabilite se va asigura împlinirea armonioasă a conducerii unitare a economiei naționale cu buna gospodărire a mijloacelor încredințate fiecărei unități în parte — factor deosebit de important, condiție de bază pentru îndeplinirea cu succes a sarcinilor trasate de Congresul al XII-lea al partidului nostru.

MIHAI STĂNESCU ■

VETRELE MUNCII SĂRBĂTORESC ZIUA MUNCII

14—20 iulie 1889. Congresul de constituire a Internaționalei a II-a, desfășurat la Paris, cu participarea delegațiilor din 19 țări. Delegația română: D. Voinov, E. Racoviță, A. Săulescu, I. Procopiu, D. Mani. Congresul hotărăște ca ziua de 1 Mai să devină ziua solidarității universale a celor ce muncesc. Emil Racoviță: „În 1889, la Paris, am asistat la constituirea celei de-a doua Internaționale. L-am văzut pe Engels. Pe actual acela al lui Lafargue (ginerelul lui Marx) prin care ziua de 1 Mai a fost proclamată ziua internațională a muncitorilor — după sugestia lui Engels — pe acest act figurează și semnătura mea...” 1890, 1 Mai. În România și în alte țări se organizează pentru prima dată manifestări cu prilejul zilei de 1 Mai. Din apelul Clubului muncitorilor din București: „Tot muncitorul să lase lucrul, în aceeași zi, și să sărbătorească frățește înția mișcare uriașă a muncitorilor din toate țările... 1 Mai însemnează măsurarea pe cale pașnică și legitimă a două puteri: poporul și bogății, munca și capitalul”. Peste 5 000 de demonstranți străbat străzile Capitalei, intonind Deșteaptă-te, române!, Marseeza și alte cintece revoluționare. Demonstrații au loc și în alte orașe: Galați, Brașov, Ploiești, Reșița, Cluj, Baia Mare, Timișoara etc. (Magazin istoric nr. 5/mai 1979). Deci, primul după București, ca amploare revoluționară este citat Galațiul. Iată exemple (cîteva, culese de reporter) care reflectă starea de fapt în presa de peste ani: „Tovarășii gălățeni care și în anul trecut au sărbătorit cu multă demnitate pe 1 Mai, de data asta pregătesc o manifestație dintre cele mai impozante... Aceasta dovedește că și muncitorii din țară de la noi au început a-și deschide ochii și a înțelege că singura lor scăpare nu stă decît în organizarea lor și în întărirea putericii a Partidului muncitorilor”. (Munca nr. 7/5 aprilie 1892) „Luni, 19 aprilie se va face la Galați serbarea muncii de 1 Mai. Știți de anii trecuți

uriașa însemnătate a acestor serbări. În ziua de 1 Mai muncitorii socialiști din întreaga lume arată că sint hotărîți să alunge zavistia, ura și războiul dintre oameni”. (Lumea nouă nr. 20) „În grădina Mai se țin discursuri vorbindu-se de importanța zilei de opt ceasuri”. (Munca nr. 10/1892). „Marți seara organele siguranței locale, însoțite de o numeroasă patrulă a comendurii pieței, au făcut o minuțioasă razie prin cartierele periferice ale orașului și prin localurile de petreceri nocturne. Această razie a avut de scop stîrpirea tuturor celor care ar încerca să facă vreo manifestație cu prilejul zilei de 1 Mai. Razii de acest fel vor continua pînă în dimineața zilei de 1 Mai”. (Din ziarul gălățean Acțiunea nr. 1768/1 Mai 1936)

Că nici vorbă nu a putut fi despre «stîrpirea» acelora hotărîți să-și omagieze ziua muncii lor o dovedesc argumentele-fapte: în 1939 muncitorii gălățeni nu numai că-și sărbătorește ziua cu un fast deosebit, dar trimit și delegați la București, printre cei 20 000 de demonstranți sub lozincile P.C.R., pe străzile Capitalei. Nici nu-i de mirare dacă amintim că, în acel an, cu pregătirea acestei mari demonstrații muncitorești, partidul a însărcinat un nucleu de activiști de nădejde, cu prestigiu în rândul maselor: Ilie Pintilie, Nicolae Ceaușescu, Constantin David, Alexandru Iiescu, Teohari Georgescu, Gh. Velescu și alții. Ca și altă dată, prin curaj și inițiativă, prin mare capacitate organizatorică și deosebită clarviziune politică, tînărul revoluționar Nicolae Ceaușescu s-a impus ca o mare personalitate a luptei antifasciste, pentru independență și suveranitate națională.

Din 1890, fără excepție, an de an, muncitorii României, fără discriminări de nici un fel, au sărbătorit ziua de 1 Mai așa cum o impuneau comandamentele etapei. Dar cum este întâmpinată cea de-a 90-a aniversare a zilei de 1 Mai pe vetrele de azi ale muncii? Iată întrebarea la care răspundem publicînd reportaje din cîteva prestigioase vetre ale abnegației muncitorești.

DIMINEAȚA CELOR 12 000 DE TONE

— Mergeți să urmăriți și descărcarea a două? Întrebarea șefului de schimb e superfluă. Sigur că merg, d-ai-a eram acolo, să ies și să văd. Înțeleg însă și ceea ce trebuie: inginerul Paraschiv Nedelcu nu este numai un nerăbdător grăbit, ci și un diplomat desăvîrșit. Noroc că nu-s născut alaltăieri. Părăsim camera aparatelor de măsură și control, pămîm bișbiit pe un culoar întunecos și ieșim pe platforma furnalului nr. 5. Este cel mai mare din România. (Amintiți-vă: construcția lui a început în august 1975, la Galați. A fost pus în funcțiune într-o marți, 17 ianuarie 1978, la orele 10.05. Capacitate anuală = 1,8 milioane tone fontă = de 14 ori mai mare decît întreaga producție a României anulului 1938 și de 6 ori decît aceea din 1950. Înălțimea = 99 m. Gîndit exclusiv la IPROMET București. 1 200 de constructori de la ICMȘG s-au ocupat cu următoarele: au săpat pentru furnal 1,36 milioane mc de pămînt și au executat 932 000 mc umpluturi; au forat pînă la 32 de metri adîncime un număr de 1 823 piloți; au turnat 142 000 mc betoane; au ridicat 22 600 tone de construcții și confecții metalice și au montat 14 500 tone de utilaje tehnologice, precum și 12 km de cale ferată pentru deservirea lui exclusivă; capacitate = 2 700 mc. Este mare, cel mai mare, v-ați convins? Într-adevăr, rețineți doar că alături de F 5 se află în plină construcție F 6, de 3 600 mc...) Încă o dată am prilejul să verific validitatea zicerilor după care fiecare gîndește cit și cum este pregătit să gîndească, și vede cit și cum este pregătit să vadă. În ceea ce mă privește, în astfel de clipe și privind jur-impjur, iar și iar — nu mă sfîșec să recunosc că am mai pățit-o și la Călan, și la Reșița, și la Hunedoara — îmi trec prin minte exclusiv idei de la bătrînul Heraclit citire. Știți dv., afirmațiile acelea ale grecului după care unica substanță a lumii ar fi focul, că din foc iese lumea, că sufletul și viața sint foc, că totul curge și că totul devine. Ceea ce nu mă împiedică să văd și să înregistrez — ori poate tocmai de aceea — operația în sine: furnalistul șef Dumitru Grădinaru apasă un buton care face ca mașina de găurit șticul să se apropie și în cîteva clipe să și perforeze masa de ștampare. O altă apăsare și mașina se retrage. Pe orificiul practicat astfel răbufnesc deja primele scintei, apare și ceva fontă, puțină. Moment în care Emil Sirbea și Radu Șerban — ambii furnaliști și tineri — se reped cu o țevă lungă și subțire ca o lance de turnir spre rana gilgiindă de foc, o mistuie și o extirpă cu foc și mai mare ațîtat de jetul oxigenului suflat prin capătul acestei sarbacane sui-generis... Lărgit ca prin farmec, orificiul devine un bubuitoar izvor de fontă care pornește bezmetic în căutarea oalelor de turnare. Le găsește cu un etaj mai jos, fixate pe vagoane de cale ferată — cupe uriașe de 100 de tone fiecare, căptușite-burdușite cu materiale refractare. Într-o oră, cele cinci oale — impinse cu putere și suierături codificate anume de către locomotive diesel — se trezesc pline ochi cu fontă lichidă. Noapte fiind, privite de sus și de la suficiență distanță, par a fi scule menite să slujească masa personajelor plămuite de mîntea altui Swift. Dar cum trece această oră pentru cei care dirijează pe jgheburile dorite torenții de metal, numai ei, furnaliștii, o știu cu adevărat. Înarmați cînd cu jorjii metalice lungi, cînd cu furtunuri cu apă, corijează ici un traiect de foc, dincolo întăresc un perete, mai încolo sar peste

scocurile pline cu metal alergător, bocănesc cu tălpile de lemn (foarte bun izolator termic) ale bocancilor lor peste podete anume amenajate, își string în jurul trupurilor hainele ignifugate, ori pe celelalte, considerate de ei mai bune, din foaie de prelată...

Il priveam pe Dumitru Grădinaru și mă minunam cum de nu ia foc. Împreună cu subinginerul (în noaptea aceea pe post de maestru) Neculai Răducanu erau atît de aproape de riul dogoritor încît vedeam bine cum le fumează hainele! Reporterul, de la zece metri și fără cască de protecție, simțea cum pămîl îi stă gata-gata să se aprindă. Nori uriași, albi și negri, erau supti sub acoperișul în formă de hotă. Becuri de sute de wați, cu vapori de mercur, deveniseră parcă simple stele fixe și negre-albastre într-un cosmos portocaliu strălucitor. Din chepengurile de întunerice, răbufneau odată cu concertul locomotivelor vînturi cu temperaturi arctice. Așa-i meseria de furnalist: te frige și te-ngheață... Același corp trăiește în aceiași timp toate anotimpurile. Cînd auziți despre siderurgii precum că sint oameni căliți, apoi aflați că nu-i vorba de nici o metaforă! Aerul e plin de fluierături, bufnituri, ropote, vijelii, viscole de scintei, ninsori cu praf roșu de minereu și negru de cocs, cu particule strălucind alb-diamantin de siliciu... Și totuși oamenii aceștia, furnaliștii, se mișcă printre șanturile cu foc cu atîta calm de parcă ar fi grădinarii care-și udă răsadurile, mutînd, după cum le e voia și nevoia, firul șanturilor cu apă. Se pare că lecția cumpătului bine strunit a fost excelent însușită de către furnaliștii gălățeni. Gravitatea fetelor indică lungi excese meditative. (Recunosc că am și ris: „La te uită unde mă aștepta Suetoniu”, mi-am zis citînd indemnul «grăbește-te încet» grafiat cu litere mari pe un perete al secției furnale-aglomerare. Altfel zis se recunoaște că graba strică treaba. Tot acolo se poate citi și «nu gîndi cu miinile». Ceea ce-i firesc. Etapa mușchilor bine cotați și dezvoltati este pe ducă în treburile platformei. Iată-i dincoace, în a doua hală (furnalul nr. 5 are 2 ștucuri pentru fontă și 2 ștucuri pentru zgură) pe furnaliștii Ion Culică, Paulică Grecu, Constantin Albu, Iorgu Berdan, Vasile Popa. Refac cu mîinile cei 5 m de jgheab deteriorat. Altfel spus, pregătesc front de lucru pentru schimbul de mine dimineața. Scuzați, de astăzi dimineață! Sint cam singurele operații — acestea de platformă — care au mai rămas într-o măsură mai mare pe seama miinilor. În rest? Totul este după și ca la carte: mecanizat și automatizat. (Apropo de carte: încă de pe vremea cînd se ridica furnalul, șeful secției, inginerul Oancea Buzea, a scris o carte. Titlul ei: „Furnalul nr. 5, fluxuri tehnologice, utilaje, instrucțiuni de lucru NTS și PSI”. Cartea are 662 de pagini și a fost tipărită la Galați, în 1977, iar scriitorul ei n-a primit drepturi de autor nici măcar un singur leu. A întocmit-o după orele de program. Fiecare șef de formație deține cite un exemplar. În camera aparatelor de măsură și control, cu copertele ferecate în oțel, de parcă ar fi vorba de cine știe ce Tetraevanghel, respectivul volum stă agățat la dispoziția tuturor celor care vor să-l răstoiască. Și bănuiesc că nu-s puțini, de vreme ce oțelul copertei s-a lustruit! O carte oarecum asemănătoare scrie acum inginerul Mircea Ionescu. Titlul ei? Furnalul nr. 6... Ceea ce, bineînțeles, impune o calificare deosebită. Meseriile întîlnite pe platforma furnalului

nr. 5 sint altele decît cele existente cu ani în urmă și practicate pe vechile vetre siderurgice ale țării. Diferă chiar și de unele întîlnite la celelalte furnale ale Galațiului. Ganea Măndei este unul dintre cei mai buni cauperiști; împreună cu Ion Melinte, ajutorul lui, concentrează în miinile sale toate comenzile uriașului cu sufler de foc; Radu Tiberiu este șeful echipei de lăcătuși, Neculai Chiriac este mai marele a tot ceea ce înseamnă în furnal apă + aer + gaz; hidrauliiștii Vasile Albu și Vasile Babiu sint aceia care răspund de acționările aparatului de încărcare, mașinilor de astupat etc. (meserie nouă, instalațiile hidraulice nu există la celelalte furnale), aici, la nr. 5 au condus la importante economii de energie electrică, iar după ce au trecut doi ani se poate afirma despre ele că sint și deosebit de fiabile; Ion Chirucă și Neculai Agache îngrijesc de toată aparatura instalată pe utilaje. Pe toți aceștia i-am cunoscut în schimbul din noaptea de 23/24 aprilie. Ceea ce m-a impresionat în mod deosebit, dincolo de condițiile de lucru ale furnaliștilor, au fost rigoarea și sincronismul acționărilor. Un furnal este o entitate care funcționează ca un întreg într-un singur caz: cînd efortul este simultan. O ezitare într-un punct implică perturbații ale programului, facilitează avariile. Ceea ce trebuie exclus din capul locului știindu-se că o oră de funcționare a lui F5 înseamnă 1 milion de lei! Aici, ca să-și merite numele, focul continuu trebuie întreținut cel puțin zece ani, cînd este prevăzută reparația capitale! Calitatea deosebită a oamenilor care

întrețin astfel de arderi este impusă de calitatea deosebită a pregătirii și experienței lor. Pentru a le spori pe ambele, oamenii furnalului se cresc unii pe alții cu o îndirjire rar întîlnită. Măndel Ganea a învățat meseria la Hunedoara (în plus a terminat și liceul și o școală de maistri), iar acum îl pregătește pe Sandu Miluca, noul venit. Gherghina Chetran, 34 de ani, mașinist bandă, mamă a patru fetițe între 5 luni și 17 ani, a fost eleva actualului șef de schimb, ing. Paraschiv Nedelcu, 32 de ani. Toma Teodorescu, 34 de ani, îl pregătește într-ale meseriei de electrician pe Neculai Munteanu, 19 ani. La F5 teoria face cea mai bună casă cu experiența. Șeful schimbului anterior, Ion Mohorea, 28 de ani, inginer în cel de-al treilea an de stagiatură, se bazează în mare măsură pe cel... 28 de ani (dar de... meserie) al lui Ion Blaj, 44 de ani, furnalist șef... Exemple mai sint pentru că, vorba aceea, noaptea a fost mare și am trecut pe la majoritatea punctelor de lucru. Privindu-i cum lucrează pe acești oameni am înțeles și cum a fost posibil ca luna martie să se constituie în lună record de producție, dar și ce a fost determinant pentru ca și în zilele de 5, 19, 21, 22 aprilie, zisul eveniment să se repete. Exact așa a fost posibil ca în această noapte, după cea de-a patra descărcare, cifra tonelor de fontă elaborată suplimentar s-a rîtunjit. „A fost noaptea celor 12 000 de tone obținute peste plan numai de la F5”, încearcă să învingă vacarmul ing. Paraschiv Nedelcu.

...Undeva, peste Dunăre, zorile concurează culoarea fontei din trenurile care se îndreaptă spre oțelării. A fost noaptea miilor de tone? Dimpotrivă, dimineața lor!

MIRCEA BUNEA

VETRELE MUNCII SĂRBĂTORESC ZIUA MUNCII

Știm că vestita Intreprindere de utilaj petrolier „1 Mai” acoperă singură 2,5 la sută din întreg exportul țării românești și că instalațiile ei de foraj sînt prezente din Algeria pînă în Venezuela, din Turcia pînă în Filipine, din Bangladesh pînă spre cercul polar, dar nu ne așteptăm ca tocmai soliditatea și fiabilitatea mastodonților ploieșteni să dea, în preajma zilei de 1 Mai, bătăi de cap directorului Exportului, inginerul Paraschiv Vlăsceanu.

— Ce ne facem? — se plîngea. Deunăzi, am primit solicitări de la beneficiarii străini pentru piese de schimb la instalații livrate acum 15 ani și mai bine, care „refuză” să iasă din uz, deși în practica internațională termenul de garanție și de service nu depășește niciodată zece ani. Dar în 15 ani utilajele noastre au fost în întregime înnoite, multe piese nu le mai producem, pentru ele ar trebui reluat un ciclu de fabricație, sînt necesare SDV-uri... Firește, ne vom strădui, îl vom satisface cu orice preț pe beneficiari. Pentru prestigiul fabricii.

Faptul că reportajul închinat modului în care această vatră a muncii ploieștene întîmpină 1 Mai l-am început cu exportul nu este întîmplător, fiindcă tocmai acesta ilustrează cel mai pregnant nivelul ridicat, măiestria constructorilor de utilaj petrolier. În ultima ediție, pe 1978—1979, a marelui catalog al industriei mondiale a petrolului editat de prestigiosul „World Oil”, simpla înșirare a echipamentelor românești oferite la export ocupă 67 pagini mari! E drept, alături de „1 Mai” figurează și cîteva întreprinderi specializate din Tirgoviște, Cîmpina, Bacău, București, dar majoritatea produselor s-au născut la Ploiești.

Nu am dori însă, chiar dacă prilejul este sărbătoresc, să prezentăm imagini idilice. Exportul întreprinderii s-a cvadruplat în ultimul deceniu înfruntînd o concurență acerbă și împunîndu-se, evident, doar prin înalta sa tehnicitate. Pentru a nu ne pierde în detalii, vom invoca doar simplul fapt că în timp ce în 1970, bunăoară, o anumită instalație încăpea în 15—20 vagoane, azi instalația corespunzătoare perfecționată necesită pentru transport 50, 60 și chiar 70 vagoane (de pildă F 400 — 4 DH). Inutil de precizat că mărimea considerabilă a volumului nu se datorește simplei creșteri în greutate a materialului, ceea ce ar scumpi prețul și ar fi aberant din punct de vedere tehnic, ci sporirii gradului de complexitate și de eficiență. În prezent, „1 Mai” fabrică întreaga gamă de utilaj petrolier utilizat în țară și peste hotare, cu singura excepție, în cazuri izolate, a unei aparaturii cu totul speciale, care însă nu reprezintă decît cîteva procente din costul întregii instalații.

1 Mai 1980 îi găsește pe proiectanții, inginerii, tehnicienii uzinei și ai institutului de specialitate preocupăți, mai mult ca oricînd, să înfrunte dificila conjunctură în care se găsește industria petrolieră pe plan mondial. Drept care, ei sînt angajați în ceea ce am putea numi cursa spre marea adîncime.

Inginerul Ștefan Diaconescu, șeful secției din „1 Mai” a Institutului de cercetări și proiectări de utilaj petrolier (ICPUP) din Ploiești, explică:

— Această direcție a devenit marcată în lume abia după declanșarea crizei energetice. Înainte, forajele de mare adîncime aveau un scop predominant științific, geologic, urmînd îmbogățirea cunoștințelor noastre despre scoarța terestră, nicidecum exploatarea hidrocarburilor. La Congresul petrolului de anul trecut, la care am participat, s-a indicat drept una din căile de sporire a producției forajului la mare adîncime, care este însă complicat și costisitor. Va fi un adevărat salt, fiindcă în prezent

în S.U.A., Uniunea Sovietică, Orientul Mijlociu nu se depășesc, de regulă, 3500 m, care reprezintă o ADÎNCIME MARE, dar se deosebesc de ceea ce petroliștii înțeleg, intervertind ordinea cuvintelor, prin MARE ADÎNCIME.

— Această din urmă ar însemna deci... —...tot ce depășește 4500 m. Să nu se deducă însă din cele de mai sus că, în ce privește întreprinderea „1 Mai”, ar fi vorba de o reorientare bruscă, peste noapte. Astfel, F-320, care a intrat mai de mult în fabricația de serie, este destinat să foreze la 6000 m. Bineînțeles, nu ne oprim aci: F-400 poate ajunge pînă la 7000 m și de pe acum ne preocupăm de proiectarea instalațiilor care să foreze, în orice condiții, pînă la 10000 m și poate chiar mai jos. Rețineți: „în orice condiții”, fiindcă în situații mai speciale, și manifestînd deosebită grijă, se poate foră la adîncimi mai mari decît prevede utilajul respectiv. Cît

destinate exclusiv minelor de cărbune, șisturilor bituminoase etc. Se pregătește lansarea în fabricație a unei instalații F 400 M pentru găuri de puțuri miniere de 5 m diametru pînă la 500 m adîncime, premieră națională; FMP 1000, de un tip încă necunoscut în lume, va foră puțuri de mină de 6 m diametru pînă la 600 m sau 5 m diametru pînă la 1000 m. Va fi o premieră mondială.

Deocamdată, petrolul rămîne, cum e și normal, pe primul plan la „1 Mai”. Să revenim deci la marea adîncime. Asimilarea și testarea acestor utilaje prezintă caracteristici cu totul ieșite din comun. Chiar în aceste zile premergătoare mării sărbători specialității se confruntă cu asemenea probleme.

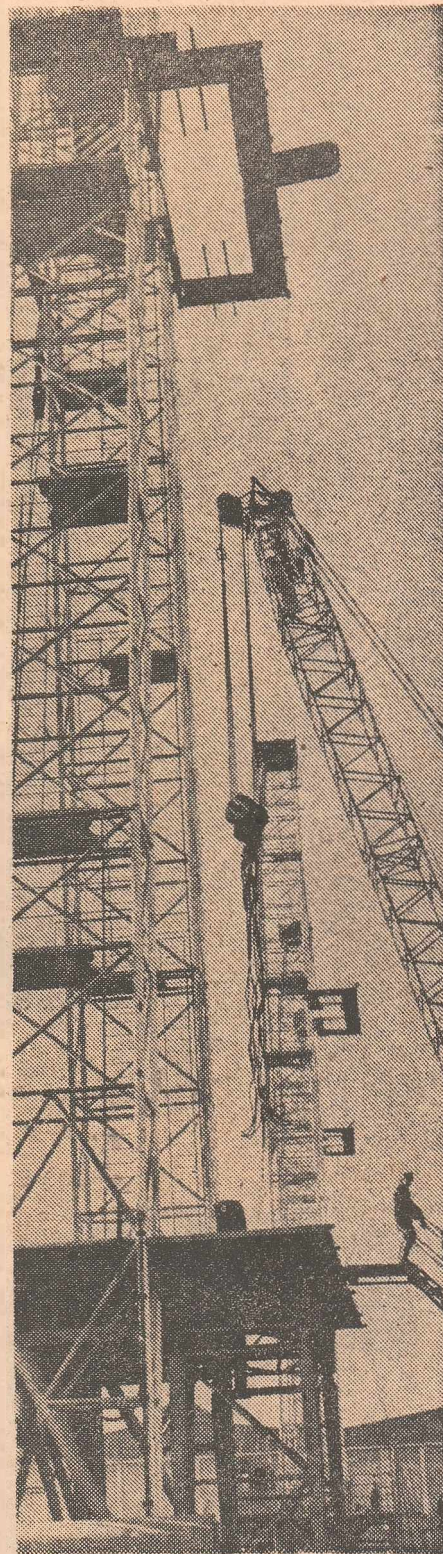
— Zăcămintul petrolifer se poate asemui, în anumite împrejurări, cu o bombă neexplodată — observă inginerul Nicolae Tomulescu, șeful atelierului de tehnologie. La mare adîncime întîlniți presiuni chiar de peste o mie de atmosfere. Lesne de înțeles cum trebuie să arate, în aceste condiții, prevenitoarele de erupție pe care le fabricăm. Iar dacă o asemenea cifră nu spune prea mult nespecialistului, suficient de amintit că recent, într-o erupție necontrolată în Golful Mexic, nici măcar un bloc de beton de 300 t și 12 m diametru nu a reușit să stăvilească jetul! Iată de ce asimilarea instalațiilor de foraj de mare adîncime înseamnă un examen serios pentru noi. Agregatele au gabarite mult superioare celor cu care eram obișnuiți — mese rotative de 70 t, capete hidraulice pentru coloane de foraj de 500 t—600 t, față de cele de 200 t—300 t de azi, a căror turnare este extrem de dificilă. Colaborăm cu întreprinderea de mașini grele București. În plus, trebuie să reziste presiunilor ridicate. Pentru o presiune nominală de 1050 atmosfere facem probe la 1400—1500 atmosfere (și vom crește pînă la 2000, în viitorul apropiat), în standuri cu ziduri de beton de o jumătate de metru, ca la o cazemată!

Așadar, fără umbră de exagerare, se poate afirma că la „1 Mai”, în preajma lui 1 Mai, se muncește la cea mai înaltă presiune.

Și vorbind de sărbătorirea lui 1 Mai de către constructorii de utilaj petrolier românesc nu ar trebui să-i uităm nici pe cei care poartă peste hotare marca și mîndria fabricii. Ne povestea lăcătușul montor Ion C. Anghel de la secția montaj general despre un 1 Mai recent petrecut de români în inima Saharei, la umbra unei instalații românești, undeva între Libia și Niger: la Rhudenuz, un punct pierdut în deșert pe care probabil nu-l veți găsi pe nici o hartă. De 1 Mai, conform contractului cu partenerul algerian, românii aveau zi liberă. S-a pornit însă cu cîteva zile înainte o furtună de nisip de nu se vedea om cu om, astfel încît la muncitorii surprinși de uraganul pustiului nu a mai putut ajunge schimbul. Camionul de la Rhudenuz a încercat să se îndrepte spre locație, dar a făcut cale întoarsă: la 5 m vizibilitatea era zero! Parcă te aflai într-un nor de nisip. Sau în neant.

— Și românii de la locație, nea Anghel?

— Au muncit, alături de algerieni, trei zile și trei nopți, fiindcă acolo nu pot exista nici pauză, nici sărbătoare. Așa au petrecut 1 Mai. Era acolo unul Ion Ionel, brigadier de la întreprinderea de foraj Tirgu Ocna. Asta i-a concurat serios pe occidentali. Lucra cu încă cinci români la un 3 DH 250. A forat trei găuri, în timp ce ceilalți nu au forat decît una, deși beneficiau și de un diesel electric, un IDECO de ultimul tip. Cît privește condițiile naturale, erau absolut identice, se lucra în perimetre vecine. Am învins românii, fiindcă au pus mai multă inimă, aveau mîndria lor. Și eu am tras greu la

Rhudenuz și la Hassen Messaoud. De felul cum muncim noi depindea renumele utilajului, al uzinei noastre; și apoi, vroiam să arăt prețul meu ca om.

Ce minunat fel să sărbătorești 1 Mai într-o depărtată Sahară sau la tine acasă, în patrie, arătînd prin muncă prețul tău ca om!

L. NICULESCU ■

În sectorul 3 al Capitalei

Săptămîna record a fost chiar așa, adică record!

În întîmpinarea zilei de 1 Mai, cetățenii sectorului 3 al Capitalei au declanșat o tulburătoare bătălie cu timpul, cu ei înșiși, bătălie pe care au așezat-o, simplu, sub un nume, săptămîna record. La ora la care așternem rîndurile de față, cele 7 zile ale acestei pilduitoare bătălii, pusă sub semnul unei noi calități și a depășirii angajamentelor, s-au încheiat, rezultatele ei dîndu-ne dreptul să scriem că săptămîna record a fost chiar așa, adică record!

Întîrind în domeniul cifrelor, să notăm că producția marfă a înregistrat, de duminică pînă duminică, o depășire a angajamentelor inițiale cu 15 milioane de lei, I.M.B., I.C.D., I.P.A.U.S., „Policolor”, „Unirea”, I.A.S.B., „Prodin” și „Biofarm” numărîndu-se, mai ales primele 3, printre întreprinderile cu rezultate deosebite. La întreprinderea de medicamente, de pildă, Lucreția Georgescu, Niculina Ene și Maria Lungoci și-au condus echipele, cu dăruire și perseverență, spre sporuri de 5 pînă la 7 la sută ale planului, ceea ce s-a întîmplat, alegem dintr-o listă abundentă, și în alte

unități, la I.C.D., unde Vasile Degheluță și colectivul său au depășit prevederile de plan cu 22 de procente.

În același interval, 14 întreprinderi din sector, cele enumerate mai sus ca și „Miraj”, I.E.A. Bragadiru, I.C.S.I.T. „Faur”, C.C.P.F.T.T., I.C.C.F., C.E.P.I.U. etc., au îndeplinit planul cincinal la producția industrială globală, situînd sectorul 3 pe un loc fruntaș, ca o consecință firească a modului energetic, responsabil, în care au acționat Comitetul de partid al sectorului, Comitetul executiv al Consiliului popular, toți oamenii muncii din întreprinderile și cartierele sectorului. Operînd din nou o selecție, să enumerăm cîteva din realizările suplimentare obținute în cele 7 zile și 7 nopți ale săptămîinii record: 6 tone de laminate finite pline din oțel, 30 de tone de țevi din același material, 200 de oțel carbon și aliat pentru construcții de utilaje, toate la „Republica”, 60 de tone de produse macromoleculare de bază și 30 de rășini la „Policolor”, aproape 8 milioane

de sticle și borcane la I.A.S.B., mii de metri pătrați de țesături de tot felul la „Prodin”, „Unirea” și „Crinul” etc.

În altă ordine de idei, nu demult, Consiliul popular al sectorului 3 a fost distins, ca urmare a ocupării locului 1 în întrecerea socialistă de depășire a sarcinilor de plan, de bună gospodărire și înfrumusețare a cartierelor, cu Ordinul Muncii clasa I. Această distincție i-a onorat pe cetățenii sectorului, dar i-a obligat și mai tare, comportarea lor în ceasurile ultimei săptămîni demonstrînd limpede că succesele de anul trecut n-au fost privite decît ca o temelie pentru noi și noi realizări. Ziua de 1 Mai și, odată cu ea, primăvara au fost întîmpinate cu lopata și mîncile suflecate. Intinse terenuri virane, o suprafață mergînd pînă la 100 de mii de metri pătrați, au fost încredințate colectivelor de oameni ai muncii în vederea transformării lor în grădini de legume și zarzavaturi. Unele din ele au devenit deja, grație promptitudinii cu care s-a lucrat, suprafețe utile, recoltele lor urmînd să ia, cît de curînd, drumul cantinelor muncitorești. Astfel, urmînd indicațiile date de Consfătuirea de la C.C. al P.C.R. din februarie, lucrătorii de la I.C.M.E., „23 August” și „Republica” au amenajat, în zona Gării Căfelu și a Bulevardului Industriilor, întinse grădini de legume și zarzavaturi, cîte 15 mil

de metri pătrați fiecare, un calcul general anticipînd recolte bogate.

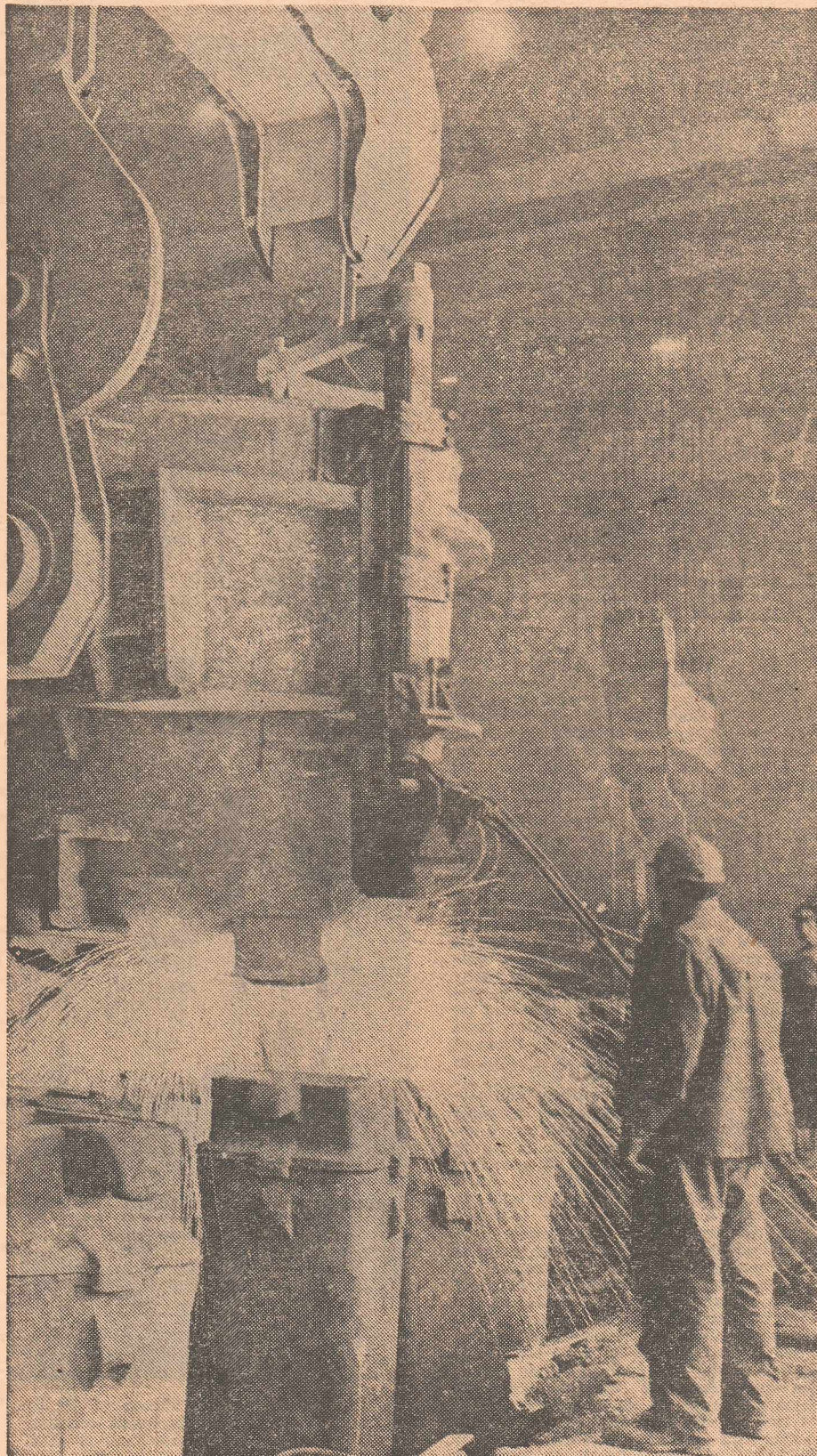
Au continuat, în ritm susținut, lucrările de finalizare a bazei de agrement Titan. Amenajată pe o fostă groapă de gunoi, aceasta a fost, parțial, dată în folosință anul trecut, în prezent fiind aproape gata alte două bazine de înot, unul pentru adulți și unul pentru copii, în jurul cărora vor înflori 5 mii de trandafiri, din care mare parte au fost plantați, cu sprijinul entuziast al cetățenilor, al tinerilor îndeobște.

Ar mai fi, firește, multe de spus. Despre amenajarea zonelor verzi, cuprinzînd 10 hectare, despre sutele de propuneri venite de la populație prin intermediul unor cutii metalice pe care stă scris „Poșta edilitar-gospodărească a sectorului 3”, despre milioanele de ore de muncă patriotică, mai exact 10, prestate în aria sectorului în primele 3 luni ale anului în curs, cîte n-ar mai fi de spus! Ne oprim însă aici, nu înainte de a re-peta că, în sectorul 3 al Capitalei, săptămîna record dinaintea zilei muncii, a solidarității internaționale a celor ce muncesc, a fost chiar așa, adică record! O săptămîna exemplară prin sensurile ei: hărnicie, seriozitate și abnegație.

EMIL NEGOIȚA ■

VETRELE MUNCII SĂRBĂTORESC ZIUA MUNCII

Tîrgoviște, cetate de scaun a istoriei, cetate de scaun a siderurgiei

La ora 2 din noapte au început pregătirile pentru șarja T-45494. Pentru cine nu știe, voi spune că „T” înseamnă Tîrgoviște. Operația de ajustare, cum îi spun oțelarii, a durat o jumătate de oră. Dolo-mita s-a sudat cu căptușeala de magnezită a cuptorului nr. 7 care în acest chip a fost reparat la cald. Este una dintre operațiile pregătitoare obișnuite ale oricărei șarje. Începând cu 2 și jumătate, timp de 5 minute, mașinista de pe podul rulant, Ana Cernat, a descărcat în cuptorul de 100 de tone prima benă de fier vechi. Topirea a început la 2 și 35. La 3 și 15 și apoi la ora 4 au fost descărcate benele a doua și a treia. La 4 și un sfert procesul de topire a masei metalice era încheiat. La 5 și jumătate oțelarii au început operația de dezoxidare iar o oră mai târziu se începea evacuarea șarjei de oțel aliat T-45494.

Renunț acum la reportajul proiectat, al istoriei unei șarje, în favoarea concluziei lui scurt exprimată în observația că șarja

căreia i-am fost martor s-a nimerit a fi dintre cele mai obișnuite și lipsite de „evenimente”, în afara celor firești, strict profesionale. Voi spune însă că, în altă perspectivă decât a întâmplărilor „senzaționale”, tocmai acest lucru, tocmai acest tipar comun, stabil, reluat zilnic, al muncii, mi se pare senzațional în felul lui. Da, la capătul unei nopți de muncă, înspre orele 7 ale uneia dintre aceste dimineți de primăvară, sute de oameni ieșeau pe porțile Combinatului de oțeluri speciale Tîrgoviște și se îndreptau către casele lor din cele 11 microrăioane ale orașului, către blocurile albe peste care se răsfrângeau primele valuri de lumină, ale răsăritului de soare. Și-n aerul curat, răcoros încă, venea purtat parcă de un fir de vînt parfumul livezilor din preajma Tîrgoviștei îmbrăcate în haina fragedă a florilor imaculate. Inginerul Alexandru Niculescu, șeful schimbului în timpul căruia la Oțelăria electrică nr. 2 fusese elaborată șarja T-45494, are 34 de ani și este un om nescăpător la vorbă. Cu liniștea ne-

tlburată a oamenilor foarte siguri pe ei și convinși că viața lor și-a celor din preajmă-le se află pe drumul cel bun, el intuiește esențialul, astfel încît furnicarul șirurilor de oameni care intră sau ies de la lucru, imaginea turnurilor industriale ale Tîrgoviștei și a zidurilor celor noi ale fostei cetăți de scaun să se limpezească iar din complexitatea lor să devină simple și ușor de înțeles: nu cu mulți ani în urmă, ceea ce astăzi se vede era abia o năzuință, un gând, un vis chiar. De fel dintr-o comună de pe lângă Tîrgoviște, Alexandru Niculescu lucra pe vremea aceea la Hunedoara dar tot cunoaște ziua cînd s-a hotărît județului abia înființat, Dimbovița, și capitalei lui, Tîrgoviște, un destin pe măsura timpului socialist al țării. Acela zi și-o reamintește orice tîrgoviștean. Era 22 iulie 1969.

Atunci, în prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu s-a hotărît amplasarea noilor obiective economice de pe tinăra platformă industrială a Tîrgoviștei. În februarie 1970 începeau lucrările de construcție la întreprinderea de strunguri „Saro”, în aprilie la întreprinderea de becuri „Romlux” iar în august, același an, la Combinatul de oțeluri speciale. Trei ani mai târziu, la 14 decembrie 1973, cu ocazia unei vizite de lucru a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în județul Dimbovița, avea loc inaugurarea Combinatului de oțeluri speciale iar Tîrgoviște începea să se numere printre vetrele siderurgice românești. Acum, inginerul Alexandru Niculescu îmi spune: „După cum se știe, în cinstea Congresului al XII-lea al partidului, la Călărași a fost elaborată prima șarjă de oțel. Ceea ce se știe însă mai puțin este că, în același timp și în cinstea aceluiasi mare eveniment din viața partidului și-a națiunii întregi, la noi, la Tîrgoviște a fost dat în funcțiune un nou cuptor electric de aceeași capacitate cu cel de la Călărași: 100 de tone. Este chiar cuptorul cu numărul 7 în care s-a născut, în fața ochilor noștri, cu câteva ore în urmă, șarja T-45494. Două evenimente de aceeași anvergură au reținut în mod diferit atenția opiniei publice. Firesc: s-a vorbit mai mult despre cel ce avea o valoare simbolică, reprezentînd prima șarjă de „oțel de Bărăgan”, cum s-a zis. Fie și din acest exemplu, tragem concluzia că la Tîrgoviște industria oțelului a intrat într-o vîrstă a maturității în care urî eveniment cum e cel amintit își măsoară importanța cu altele, asemănătoare, ce l-au precedat, lăcit el e luat în considerare ca un act al unor ritmuri obișnuite ale muncii”.

Într-adevăr, industria Tîrgoviștei a trecut de faza de „pionierat”, acum energia și inteligența oamenilor nu se mai zbat în primul rînd pentru „construcții-montaj” și „montaj-utilaje” ci pentru creșterea productivității și a calității produselor fabricate aici, ceea ce este un semn de maturitate, evident, de reșazăre a vieții în structurile noi ale unei munci intensive, de cît mai mare eficiență. Dar drept dovadă că nu e îndepărtată amintirea acelor ani cînd abia se deschideau finanțările marilor investiții care aveau să schimbe înfățișarea orașului poate fi recomandarea pe care ne-o face nouă, reporterilor, tovarășul Florea Ristache, prim-secretar al Comitetului județean de partid Dimbovița, ca să mergem la întreprinderea de utilaj petrolier, cea mai veche întreprindere tîrgovișteană, pentru a afla felul cum sînt concepute aici „cultul și competența meseriei”. Secretarul adjunct al comitetului de partid al întreprinderii ne spunea la rîndul său, scurt, clar, cuprinzător: „Chiar și pînă acum vreo zece ani, cînd Tîrgoviște era considerat, cu o expresie des uzitată, un oraș de pensionari, întreprinderea noastră a avut un lot de foarte buni specialiști. Cînd a luat ființă platforma industrială, de unde puteau fi aduși oameni dacă nu în primul rînd de la noi? Nu eram noi cea mai mare și mai veche întreprindere din județ? Iar ca oamenii aceștia să poată ajuta acolo unde aveau să lucreze trebuiau să fie, desigur, dintre cei mai pricepuți. Sigur că am avut grijă ca pe măsură ce astfel de transferuri aveau loc să ne creștem singuri un nou lot de cadre. Însă inițiativa de care e vorba acum a luat amploare în urmă cu doi ani, tîn mîntă precis și ziua, exact pe 2 martie în 1978. E vorba ca tinerii calificați să lucreze împreună cu muncitorii specialiști pentru a ajunge ei înșiși muncitori de înaltă calificare. Împreună am hotărît însă să ne îngrijim ca inițiativa aceasta să fie trainică și neapărat de bună calitate. De exemplu, n-am avut în vedere tinerii care nu făcuseră armata. Despre cei cărora nu prea le place meseria, nici nu mai vorbesc. Dintre muncitorii tineri calificați i-am selectat pe cei mai buni. Durata școlării se întinde pe doi-trei ani, fiindcă am spus că vrem să facem un lucru temeinic, nu de mintuală. Ca să fie așa, i-am lăsat pe tinerii să-și aleagă singuri omul de la care aveau să învețe iar pe cei mai vîrstnici, pe specialiștii noștri, de asemeni i-am lăsat să aleagă pe cine vor dintre tinerii lor ucenici. În nici un caz deci nu i-am obligat să întreprindă

ceea ce ei n-ar fi vrut. Și-apoi, desigur, în felul acesta au fost folosite cum nu se putea mai bine gradul de rudenie, faptul că unii erau dintr-aceiași comună ori, pur și simplu, fireasca și omenească simpatie care, oricît ne-am strădui noi, există sau nu există între doi oameni. Peste o mie de tineri sînt cuprinși în această acțiune. Amintesc pe Ion Stuparu care învață de la Marin Ciobanu, strungar, pe Florea Stan care uceniceste pe lângă Vasile Botiș, matrișter, pe Nichita Gheorghie și Nichita Petre, pe Florin Bucșenaru și Iulian Militaru. Am căutat să ne formăm tinerii muncitori de înaltă calificare în toate meseriile. Dacă judecăm după tehnicitatea produselor noastre, am putea spune că inițiativa aceasta deja a dat rezultate strălucite. Dar nu ne grăbim, cu atît mai mult cu cît vrem ca ea să devină o formă permanentă de creștere a gradului de calificare al oamenilor. Sint, cum știm, forme și forme de pregătire. Unele costă bani grei. Aceasta, folosită de noi, este la obiect și din inima și conștiința fiecăruia”.

În contextul general al dezvoltării întregii țări, județul Dimbovița oferă un exemplu strălucit al justității politicii partidului de dezvoltare armonioasă a tuturor zonelor și localităților țării. Prin grija conducerii superioare de partid, personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu, județul Dimbovița a înregistrat o puternică dezvoltare în toate domeniile de activitate. O exemplificare semnificativă a acestei dezvoltări este, fără îndoială, creșterea producției industriale a acestui județ de la 3 miliarde de lei în 1969 la 24 de miliarde în acest an. Cu o margine pe cele mai înalte culmi ale Bucegilor, pe virful Omu, la 2507 metri, și cu altă latură hotărnică la sud în lumina soarelui Cîmpiei Române, Dimbovița este un spațiu plener și fertil al muncii concentrate mai ales într-o industrie de mari proporții, semn și certitudine a împlinirii idealurilor socialiste ale oamenilor acestei vechi vetre românești.

În vara anului 1969, cînd județul Dimbovița și capitala sa porneau pe drumul unui destin nou, în cuvîntarea rostită la marea adunare populară din municipiul Tîrgoviște tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea: „Cunosc municipiul și județul Dimbovița din anul 1935. Mă leagă multe amintiri de aceste locuri, de activitatea desfășurată aici în condițiile ilegalității pentru apărarea intereselor oamenilor muncii. Nu departe de aici am fost arestat de Siguranță. Păstrez o amintire plăcută despre oamenii minunați pe care i-am întîlnit pe aceste meleaguri. Și atunci, în anii ilegalității, am simțit în rîndul muncitorilor, țăranilor, oamenilor muncii același sprijin, aceeași hotărîre de a urma politica comunistilor, de a face totul pentru triumful socialismului în țara noastră. Și iată, tovarăși, că ceea ce acum 34 de ani era un vis și ca să spun așa un vis frumos, dar care încă nu se întrevădea cînd va fi, a devenit astăzi o realitate”.

În prag de 1 Mai, devenită la capătul unui efort îndelung una dintre strălucitele izbînzii și realități ale socialismului în România, vechea urbe muntenă își redescoperă continuu vocația actualității întîmpinînd sărbătoarea muncii prin remarcabile succese în muncă, astfel încît, asemeni prezentului ei, viitorul însuși — prefigurat de hotărîrile Congresului al XII-lea — a devenit o realitate. Dacă planurile noastre înfățișează viitorul nostru iar aceste planuri sînt legitime, la Tîrgoviște ca pretutindeni în țara românească viitorul are putere de lege.

D. CONSTANTINESCU ■

VETRELE MUNCII SĂRBĂTORESC ZIUA MUNCII

Lucrătorii pădurii sînt bărbați adevărați

Vasile Sava s-a născut la 7 noiembrie 1929, în orașul Piatra Neamț. A terminat liceul la Piatra Neamț și Facultatea de științe economice, la Iași. Din 1956 este director, la început al Unității de industrializare lemnului din Tarcău (Neamț), apoi director al Intreprinderii forestiere de exploatare și transport Suceava. Este decorat cu mai multe ordine și medalii, printre care: Ordinul Muncii clasa I, Ordinul „Tudor Vladimirescu”, clasa a IV-a, Steaua Republicii Socialiste România clasa a V-a, Ordinul „23 August” clasa a V-a. Este membru al Partidului Comunist Român, din 1954 și membru supleant al C.C. al P.C.R. Face parte din Consiliul de conducere al Ministerului Economiei Forestiere și Materialelor de Construcții.

il transformăm adică în energie electrică!

— Vorbești de compost: ce este compostul?

— Din munții aceia de coajă, pe care îi vedeai alături și aici, la noi, obținem azi, prin măcinare, acest compost, folosit ca pat germinativ în sere; ajută deci la dezvoltarea sectorului legumicol.

— Are nevoie de așa ceva agricultura?

— Are; compostul e căutat ca piinea caldă. Am livrat pînă acum Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare aproape 5500 tone, cu toate condițiile climatice nefavorabile. În 1980 ne-am propus să livrăm agriculturii peste 40000 tone compost. Poate vom avea și noi, suceveni, mai multe legume; și chiar noi, forestierii!

— E și rentabilă activitatea asta, de a produce compost din coajă de rășinoase?

— Vindem tona de compost cu 210 lei, și numai anul ăsta vom realiza opt milioane lei, valoare a producției! Nu e deloc puțin dacă ne gândim că rezultatele acestea, cojile, erau pînă anul trecut aruncate!

— Înseamnă că în munții de coji, care mai există la atîtea alte întreprinderi, putrezesc încă multe zeci de milioane de lei?

— Din păcate, asta înseamnă! Vina e toată a specialiștilor, a conducătorilor proceselor de producție care, cu măsurile de dotare minimă, ar putea salva aceste milioane. Noi, practic, le-am salvat astfel: am mecanizat lucrările de descojire a lemnului de rășinoase; descojirea făcîndu-se acum nu la pădure, ci în centrele de sortare și preindustrializare și în fabricile de cherestea. Am concentrat deci depozitarea cojii, am montat citeva mori cu ciocănele pe care unitățile agricole le folosesc la prepararea hranei animalelor, am mai montat citeva dispozitive de transport și măcinăm coaja. Folosim, în amestec, uree și sulfat de magneziu, conform rețetelor stabilite de

cercetătorii Institutului nostru de cercetare.

— Ați putea oferi și allora această experiență?

— Experiența de la Suceava poate fi preluată de orice unitate, generalizată. Deocamdată, doar noi și colegii noștri din Piatra Neamț, prelucrăm, folosim aceste deșeuri, coaja. Mă întrebați de avantaje: sînt mari. Înainte cheltuiam bani să transportăm coaja în afara centrelor, să scăpăm de ea. Azi vindem tona cu 210 lei! Și doar doi oameni care deservesc o moară pot produce lunar 500 tone de compost!

— Ce se întîmplă acum la pădure? Vă întreb pentru că observ la dv. un fel de îngrijorare.

— Lucrul la pădure e legat mult de natură: cînd zăpezile sînt mari, cînd ploile nu se mai termină, ca acum, lucrul la pădure e greu, anevoios, uneori imposibil. Dacă în ianuarie și februarie, cu toate zăpezile, am putut lucra, în martie și, în mod deosebit, în aprilie avem mari necazuri. N-o să credeți, poate, dar la ora asta, adică la sfîrșitul lunii aprilie, mai avem drumuri forestiere încă nedezzăpezite: în bazinul Dornelor, în zona Stulpicani, Broșteni, și Cirlibaba. În unele parchete, zăpada este încă de un metru! Și planul trebuie îndeplinit zilnic; depășit chiar!

— Vă înțeleg îngrijorarea, dar probabil că forestierii suceveni știu să-și achite obligațiile chiar și în astfel de condiții!

— Eu îi consider pe acești oameni, pe cei de la exploatare, adevărați bărbați, pe care multe din vicisitudinile naturii nu-i înfricoșează. Să doborî zilnic, cu un ferăstrău mecanic, 40—50 mc de lemn, nu e ușor. Ți se cere dotare fizică, sănătate, hrană bună, curaj.

— Acum nici să credem că muncitorii forestieri, fie ei chiar cei suceveni, sînt niște Feți-Frumoși!

— Nici n-ar fi pe placul lor să creadă cineva așa ceva. Dar meseria lor e grea: nu se învață ușor, ci se învață trecînd prin dificile încercări, lucrînd pe pantă de pînă la 35 grade, parcurînd 3—4 kilometri pînă la parchetul în care lucrează și înapoi la cabană, uneori prin zăpadă și ploaie, îndurînd singurătatea, izolarea. Și totuși oamenii aceștia își iubesc mult meseria, munca lor cu arbele, sînt săritori și înțelegători la cerințele noastre.

— Dar dv., cei din conducere, cit de înțelegători sînteți cu nevoile, cu necazurile și uneori cu lipsurile lor?

— Sîntem și noi, mai ales cei care au început munca acolo și care n-au uitat-o: ne preocupăm permanent pentru ușurarea condițiilor lor de viață și de muncă; de tral acolo, la pădure. Uite, cojitul manual, de pildă, cerea un mare efort; se executa în condiții de mare pericolozitate (în pantă). Azi se execută mecanizat. Le-am asigurat condiții de cazare, altora le-am asigurat transport zilnic spre casă.

— V-am întreb atîta de înțelegători, pentru că în documentările noastre, printre forestieri, am întîlnit, prin alte județe, și greutăți: locuri de cazare improprie, aprovizionare cu alimente săracă, lipsa aparatelor de radio, a televizoarelor, a ziarelor. La Suceava nu mai există astfel de situații?

— Crearea unor condiții optime de muncă și de viață pentru forestieri depinde în primul rînd de cei care conduc producția, de noi. Avem posibilități. Dar în anumite bazine forestiere izolate, cu valoare mare de masă lemnoasă, care asigură permanență în munca de exploatare, trebuie să se construiască grupuri de cabane, în care să se asigure confortul necesar: bucătării, sălătării și, de ce nu?, baie. Întrucît, dacă pentru constructorii de pe unele șantiere se asigură astfel de condiții, să considerăm și exploatarea forestieră un șantier care omul vine luna și pleacă sîmbătă, altorii o dată la trei săptămîni, acasă, și să creăm asemenea condiții. Am pu-

tea să ne ocupăm mai bine de educația lor, de pregătirea lor profesională, de informarea lor. Am putea dezvolta, totodată, pe lîngă aceste așa-zise colonii muncitorești, și mici ateliere: pentru revizia și repararea utilajelor cu care lucrăm, întreținerea corespunzătoare. Productivitatea muncii ar fi cu totul alta, iar tinerii ar fi mai atrași de munca la pădure.

— E vorba de o lipsă a forței de muncă? Care e vîrstă medie a muncitorilor care lucrează acum la pădure?

— Vîrstă medie se apropie de 50 ani! E spre îmbătrînire. În unele zone, a Dornelor, sîntem nevoiți să aducem muncitori tocmai din Fălticeni sau Rădăuți, să-i transportăm la locurile de muncă, să facem mari cheltuieli, pentru că tinerii, spunea, nu se mai angajează la pădure, pleacă la oraș, unde chiar dacă se cere o calificare mai mare munca e mai ușoară.

— Un cercetător al munților, Radu Rey, în cartea sa, „Viitor în Carpați”, atrăgea atenția asupra acestei probleme: a lipsei de forță de muncă în sectoarele agricol, pomicol, zootehnic și chiar forestier. Atrăgea atenția asupra efectelor negative pe care le-ar putea aduce (pe alocuri le aduce chiar) o viitoare depopulare a munților. Care e soluția?

— În cazul nostru avem o singură ieșire: mecanizarea completă a lucrărilor, policalificarea oamenilor, transferarea unui volum cît mai mare de muncă din pădure, în centrele de sortare și preindustrializare și în fabricile de prelucrare a lemnului. În al doilea rînd, direcțiile de specialitate din M.E.F.M.C. trebuie să aibă mai mare grijă pentru dotarea cu utilaje a acestui sector; să acorde fonduri de investiții, nu mari ci absolut necesare, prin care să sporm mecanizarea, în pădure să se lucreze numai la fazele de doborîre și de apropiere a lemnului, iar prelucrarea lui să se facă în centrele de care aminteam, așa cum ne indica și secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la analiza făcută cu Consiliul de conducere al ministerului, la 12 septembrie 1979.

— Tovarășe Vasile Sava, vād aici, în biroul în care vād aflați din timp în timp, pentru că aud, umblați mult, vād, zic, vreo 11 diplome, le-am numărat, și atîtea steaguri încît v-ar ajunge la o defilare: despre ce vorbesc ele?

— Dacă am mai vorbit de niște necazuri, greutăți, n-am făcut-o să ne plîngem, să ne scuțăm, am făcut-o noi, cînd frunții trei ani la rînd, în dorința de a munci tot mai mult și tot mai bine. Intreprinderea forestieră de exploatare și transport Suceava, cu peste 15000 de oameni ai muncii, a fost distinsă, pentru rezultatele obținute, în anii 1973—1977, 1978—1979, cu tot atîtea Ordine ale Muncii clasa I și a primit cele 4 steaguri de întreprindere frunțasă, pe țară, din partea Uniunii Generale a Sindicatelor din România.

— Ultimii trei ani sînt, constatăm, consecutivi: vād gîndiți și la al patrulea an consecutiv?

— Da, colectivul nostru este hotărît, a luat toate măsurile, ca în întrecerea socialistă pe anul 1980 să fim din nou în frunte. Rezultatele obținute în trimestrul I/1980, cu toate greutățile de care v-am vorbit, sînt bune, ne dau garanția acestui indemn. Păcat că nu i-ați ascultat pe cei 4 sau 5 reprezentanți ai oamenilor muncii de la noi care au vorbit la adunarea populară festivă, din 3 aprilie, unde ni s-a decernat drapelul de unitate frunțasă!

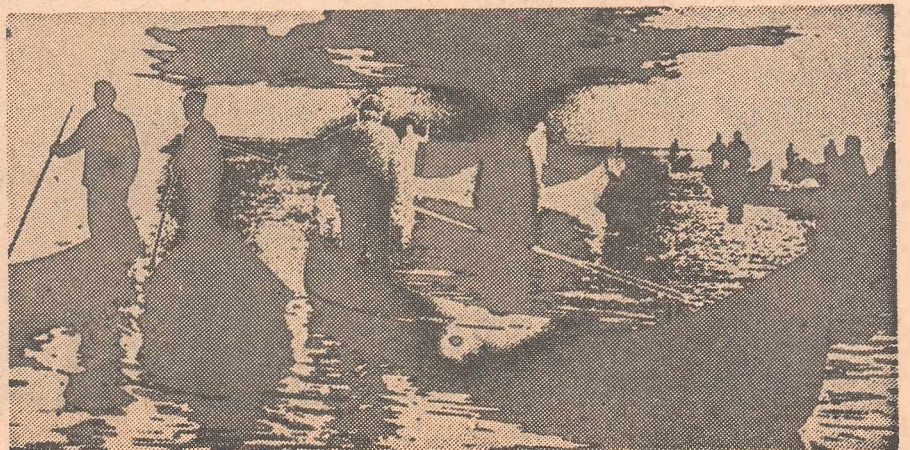
— Ce se întîmplă dacă îi ascultăm?

— V-ați fi convins de angajamentul ferm al forestierilor suceveni, de a fi primii în întrecerea socialistă și în anul 1980.

— Nu-i nimic, eu vād cred și așa și vād doresc acest loc frunțos, din inimă!

— Așa va fi! Vād mulțumim.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

O aspirație împlinită a clasei noastre muncitoare

90 de ani de la
sărbătorirea
primului
1 Mai în România

NICI PÂINE FĂRĂ MUNCĂ,

„Privite în timp, manifestările muncitorești prilejuite an de an în țara noastră de sărbătorirea zilei de 1 Mai jalonează însăși istoria bogată și eroică a proletariatului român, drumul pe care l-a străbătut, de la începuturile organizării sale, până la victoria revoluției socialiste și edificarea cu succes a noii orinduirii în România.”

NICOLAE CEAUȘESCU

1890. La București se inaugurează noua Grădină botanică. La Craiova se termină lucrările la fosta clădire a Palatului Justiției. Încep lucrările la Tribunalul Capitalei (după planurile arhitectului francez A. Ballu) și la Biblioteca centrală universitară. Are loc premiera piesei Năpasta de I. L. Caragiale cu Grigore Manolescu, Constantin Nottara și Aristizza Romanescu. Apare săptămânal ziarul Munca, organ al Clubului muncitorilor. La Dognecea, minerii români și maghiari intră în grevă pentru mărirea salariului, introducerea zilei de muncă de 8 ore, a duminicilor și a sărbătorilor ca zile de odihnă. Se pune piatra inaugurală a construcției podului de la Fetești-Cernavodă, lucrare proiectată și condusă de inginerul Anghel Saligny. La Cereul artistic expune pentru prima oară Ștefan Luchian. Cercul muncitorilor se transformă în Clubul muncitorilor, luându-și ca sarcină lupta pentru făurirea primului partid politic al muncitorilor; sub egida lui se organizează prima sărbătorire a zilei de 1 Mai în România. Ziarul Munca: „Ziua de 1 Mai, pe care congresul de la Paris în anul 1889 a hotărât a o serba toți muncitorii lumii, a fost pretutindeni sărbătorită. Ori în ce parte s-au aflat muncitori și unde propaganda socialistă trăiește s-au organizat manifestații mari și impunătoare cu îndoitul scop: de a strânge rindurile muncitorilor și de a da dovadă stăpînitorilor de forțe ce într-o zi pot fi puse în slujba cauzei muncitorilor dezmosteniți.

La noi, această sărbătoare nu s-a făcut joi, 1 Mai. Din pricină că am vroit să se dea un caracter cu totul pașnic și liniștit acestei serbări s-a hotărât să nu se părăsească lucrul joi și să se serbeze 1 Mai duminică.

ORDINEA SERBĂRII

Ordinea serbării a fost dezbătută și hotărâtă în sinul comitetului Clubului. S-a ales ca loc de adunare grădina Trocadero de pe dealul Filaretului și s-au împărțit în oraș apeluri care chemau pe lucrători să ia parte la serbarea zilei de 1 Mai. Apelul către muncitori a fost redactat în termenii următori:

„Tovarăși!
„Peste toată suprafața pământului lumea muncitoare va sărbători ziua de 1 Mai“.
„Întiul Mai nu însemnează nici grevă nici revoluție!“
„Întiul Mai însemnează măsurarea pe cale pașnică și legiuită a două puteri: Poporul și Bogații — Munca și Capitalul“.
„Întiul Mai însemnează arătarea hotărâtă a muncitorilor că ei vor să se lupte pentru ceasurile de muncă la 8 pe zi“.
„Întiul Mai însemnează că muncitorii de pe tot pământul alcătuiesc o putere strins unită, uriașă, neînvinsă“.
„Comitetul Clubului muncitorilor face apel la toți lucrătorii din Capitală ca în ziua de duminică, la ceasurile 8 dimineața, să se adune la Clubul muncitorilor, strada Academiei 24, localul Oesterrischer, de unde în liniște și pace

vor pleca spre grădina Trocadero (Filaret) unde vor petrece ziua“.

„Tovarăși“.
„Nici unul din voi să nu lipsească“.
„La sărbătoarea muncii sint datori să ia parte toți muncitorii“.
„La revedere dar în ziua de duminică, la Clubul muncitorilor“.

VENIREA MUNCITORILOR LA CLUB

Totuși pe la opt ceasuri dimineața începură a sosi muncitorii în grupuri. La ceasurile 8^{1/2} localul clubului și grădina erau pline, strada Academiei în dreptul localului era de asemenea ocupată de muncitori. Îndată ce sosesc membrii clubului se iau măsuri pentru împărțirea de cocarde roșii pe care muncitorii le pun în piept.

SCOATEREA DRAPTELULUI ȘI PLECAREA

Se scoate drapelul Clubului în salut muzicii și al lucrătorilor. După aceasta se scot și celelalte fanioane și se însurtesc în stradă în ordinea următoare: În capul procesiunii este drapelul roșu al Clubului purtat de d. Mirescu, lucrător tipograf; la 20 de pași se rinduieste un alt steag purtat de doi lucrători în bluze obișnuite pe care era scris: **Ajung 8 ore de lucru pe zi**; apoi s-au însuruit micile fanioane la distanță de 20 metri unul de altul, purtând și acestea inscripția: **8 Ore**. În capul procesiunii iau loc muzica, membrii comitetului executiv, având la piept funde roșii. Înaintea membrilor comitetului executiv filfiie marele drapel al clubului și apoi masa lucrătorilor aranjați cite 5 în rind.
Pe la 9 se dă semnalul plecării. Muzica începe marșul „Deșteaptă-te, române!“ și cortegiul pornește.

și copii. Pe la ceasurile patru, discursurile au reînceput și au ținut pînă la șapte, în care timp muncitorii se rinduiau între plăcerea de a juca și aceea de a asculta pe oratori.

INTOARCEREA

Pe la ceasurile 8, lumea a început a pleca în grupe și tot în liniștea cea mai perfectă, precum venise.

După această sărbătoare a muncii putem zice că bucureștenii n-au văzut încă una atât de impozantă și atât de liniștită. Nici nu o putem măcar asemui cu o sărbătoare între frați și surori, căci ne temem că între frați se pot găsi pilde de neînțelegeri, pe cînd la sărbătoarea muncii a fost o absolută ordine pe lingă un virtej de entuziasm și o bucurie de nedescris“.

1 Mai. Dimineață. Atmosferă calmă. La Patriarhie începe slujba religioasă marcînd caracterul oficial al acestei zile de luni. Ora 9. Pe calea Călărași și străzile vecine, grupuri de cetățeni se grăbesc spre sala Tomis, scrie ziarul **Scinteia**. Întiul Mai ca zi de luptă a clasei muncitoare. Sala Tomis și curtea sint arhipline. Sint aici sindicalisti din strada Dristorului, din Izvor, din Uranus, mesetșugari, funcționari particulari și alții care cu greu își fac loc spre intrare. Deasupra mulțimii, comuniștii, muncitorii

Grup de participanți la sărbătorirea zilei de 1 Mai 1892

PROPAGANDĂ PENTRU A INFRICOȘA PE MUNCITORI

Toată săptămîna trecută au circulat prin oraș zgomote care tîneau a descuraja pe muncitori să nu ia parte la această serbare. Astfel, se spunea că guvernul a luat măsuri să trimită la Filaret armată și că un batalion de vinători stă gata să oprească manifestația muncitorilor.

Pe lingă aceste zgomote s-a mai căutat a descuraja pe lucrători prin depeșe din străinătate care vesteau că s-ar fi întimplat turburări în unele părți ale Europei.

Pe cînd fruntea cortegiului intră în bulevardul Academiei, cele din urmă rinduri nu plecaseră de la localul clubului.

Prin străzile Academiei, Bulevardul, strada Carol, Șerban-Vodă pînă la Filaret liniștea și ordinea cea mai desăvîrșită au domnit în rindurile muncitorilor.

IN GRĂDINĂ

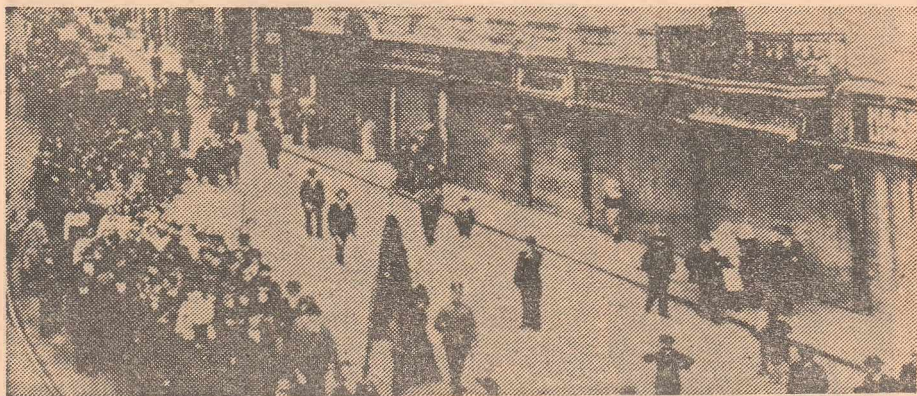
Îndată ce cortegiul a intrat în grădină, muncitorii s-au adunat într-o poiană în jurul căreia au împlinit drapelul. Aici s-au rostit discursuri prin care s-a lămurit însemnătatea serbării de 1 Mai și s-a făcut apel la unirea tuturor breslelor de muncitori. Tovarășii care au vorbit sint: Al. Ionescu, Constantin Mille, I. Nădejde, Al. Radovici, Mirescu, Al. Constantinescu, Ed. Costin, T. Mănescu, I. Catina, T. Georgescu, C. P. Conduratu, Tamara, Mușoiu, Doctorul Apoteker, N. Panciu din Huși, Al. Georgescu.

După terminarea discursurilor s-au organizat jocuri în grădină și în salonul caselor. Pe lingă muzica gardei civice care a însoțit cortegiul de la club și pînă la grădină s-au mai adus încă 3—4 bande de lăutari și lumea s-a despărțit în grupe pentru a putea să organizeze centruri de joc.

Pînă seara, lumea nu mai înceta de a veni. Bărbați și femei, toți lucrători, toți soldați devotați ai partidului muncii, s-au întrecut în a lua parte la această mare sărbătoare a lor. Cel puțin 5000 de oameni au fost în grădină însoții de femei

social-democrați înaltă pancarte cu revendicări muncitorești și antifasciste: **Vrem opt ore de muncă! Cerem mărirea salariilor! Trăiască independența națională a țării! Să apărăm granițele împotriva agresorului hitlerist! Jos fascismul! Vrem front patriotic! Unire cu toate popoarele democratice!**

Un vorbitor zice: „Muncitorimea este baza păcii, atât de dorită azi. Ea va ști să-și facă datoria patriotică, apărînd cu fermitate granițele țării față de un eventual atac al agresorilor fasciști“. Agentul completează: „Aceste cuvinte au fost îndelung aplaudate“. După terminarea intrării, oamenii muncii, înconorați, parcurg străzile Capitalei, îndreptîndu-se spre sala Aro, unde are loc primul congres general al breslelor. La congres participă, din partea guvernului, ministrul muncii, prof. Mihai Ralea, și președintele Consiliului de miniștri, Armand Călinescu. Se citește moțiunea congresului care „hotărăște“ ca toți membrii breslelor ai căror reprezentanți participă la acest congres să participe cu întreg cștișgul lor pe o zi pentru mărirea fondului de înzestrare a armatei și de apărare a integrității țării. Promptitudinea cu care proletariatul român răspunde la mobilizarea armată, cit și gestul de a contribui material la eforturile de apărare a țării, îl impresionează pe Armand Călinescu: „Avem o muncitorime minunată și însuflețită de sentimentul patriotic și național. Am spus-o și altădată, o repet și astăzi — generația care ne-a precedat a avut

1 Mai sărbătorit la Oradea în 1918

NICI MUNCĂ FĂRĂ PÂINE

35 de ani
de la întiul
1 Mai liber

nobilă misiune de a realiza unitatea națională. Generația noastră a răspuns la datoria ei de a se sacrifica pentru păstrarea ei. Ce este rezistența noastră a avut prilejul să simtă toată lumea; toți cei care au văzut elanul patriotic cu care rezerviștii noștri au alergat la cazarmă au putut să înțeleagă. Iar acea mișcare care de pretutindeni se schițează, de la cea mai modestă manifestare pînă la cea mai largă, care constă în opera de contribuție pentru apărarea țării este cea mai strălucită dovadă a stării noastre de spirit... Cînd însă se va schița de undeva o încercare de atingere a teritoriului nostru, ea se va izbi de cea mai hotărîtă și neclintită rezistență... Această politică nu este numai politica guvernului sau politica unui grup de oameni: aceasta este politica țării, este politica națională”.

Cea de-a treia întrunire are loc în sala Eintracht. Ca și în sala Tomis, luările de cuvînt au aceeași notă gravă și fermă: necesitatea restabilirii drepturilor și libertăților democratice, pericolul fascist și de război, necesitatea unității de acțiune a clasei muncitoare. Concurența aspră din partea marilor capitaliști, povara impozitelor ca și influența luptelor revoluționare ale proletariatului și ale detașamentului său de avangardă — Partidul Comunist Român — fac din numeroși meșteșugari participanți activi la mișcarea muncitorească din România. Ora 12. Participanții la întrunirile din sălile Tomis și Eintracht și la congresul general al breslelor se adună în Piața Romană. Sînt mii și mii de oameni, bărbați și femei, tineri, muncitori și meșteșugari, intelectuali progresiști, oameni fără de partid, comuniști, social-democrați. Coloana de demonstranți urmează traseul Piața Romană—Calea Victoriei, Splaiul Independenței—Bulevardul 1848—Strada 11 Iunie—Parcul Libertății. Dintr-o notă a poliției: „Printre manifestații breslelor s-au strecurat grupe compacte de comuniști care în timpul manifestației au strigat cunoscutele lozinci comuniste. Ajungînd în dreptul Prefecturii de poliție, comuniștii avînd pumnul ridicat au scandat: „Jos fascismul!” Coloana ajunge acum să numere în jur de 20 000 de oameni. Conform programului prestabilit, regele Carol al II-lea iese în balconul Palatului să primească salutarile de simpatie. Elemente comuniste intercalate în coloană au strigat: „Vrem pace!” „Jos războiul!” „Trăiască Frontul unic al muncitorimii!” „Trăiască muncitorimea unificată!” „Amnistie politică generală!” Amenințările organelor represive rămîn fără rezultat. Drept răspuns uralele se intensifică. Calea Victoriei are aspectul unui cîmp de manifestație revoluționară. Scandările continuă: „Jos Garda de Fier!” „Jos gardismul!” „Jos agenții trădători de țară!” „Jos Hitler!” „Jos Mussolini!” „Trăiască Frontul popular antifascist!”

Comisia de organizare a C.C. al P.C.R. hotărăște să continue acțiunile revoluționare și în după-amiaza acelei zile în cadrul serbărilor cîmpenești. Dintr-o notă a poliției: „Jeri după-amiază, la staionul Ministerului Muncii din Parcul Veseliei, a avut loc serbarea cîmpenească a muncitorilor din Capitală, pentru ziua de 1 Mai. La sfîrșitul serbării Iliescu Eftimie și Nicolae Ceaușescu, ultimul fost condamnat trei ani închisoare pentru activitate comunistă, pedeapsă executată, au strigat lozincă comunistă Trăiască Frontul Popular”. În pădurile din jurul Bucureștiului, notează ziarul Timpul, mii de muncitori, meșteșugari, funcționari publici s-au bucurat de întia zi a primăverii: n-au fost neglijate problemele politice la ordinea zilei: pericolul fascismului și al războiului, necesitatea unității naționale. Comentînd ulterior evenimentele de la 1 Mai, organele de poliție vor atribui succesul obținut de muncitorime în această zi, printre altele, și noii tactici aplicate de Partidul Comunist. Prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu în Comisia de organizare poartă în sine semnificația prețurii pe care partidul o acordă meritelor personale, abnegației, dirzeniei și probității revoluționare, pe care le probează în numeroase înprejurări, dar și grija pentru realizarea unității de acțiune a clasei muncitoare, reorganizarea Uniunii Tineretului Comunist și crearea Frontului popular antifascist. Or, experiența pe care o aducea tînărul comunist — în calitate de membru al Comitetului național antifascist, de militant recunoscut pentru realizarea Frontului Unic Muncitoresc în cadrul breslelor, în sfîrșit, de conducător al Comisiei centrale de refacere a U.T.C. — era evidentă și, așa cum au dovedit-o evenimentele, și-a găsit o strălucită confirmare în acțiunile revoluționare memorabile de la 1 Mai 1939.

1945: Armata română continuă, alături de celelalte forțe ale coaliției antihitleriste, bătălia pentru înfringerea fascismului. Radio Londra: „Dintre națiunile care luptă împotriva Germaniei, România se situează azi în al patrulea rînd în ceea ce privește numărul de ostași care participă la bătălia de distru-

gere a nazismului”. Corpul 7 armată română care participase la bătălia Budapestei este transferat pe frontul din Cehoslovacia. Unități ale Armatei a 4-a române eliberează orașul cehoslovac Roznava. Se dă publicității în Scinteia programul de guvernare a F.N.D., care preconizează instaurarea unui guvern democratic, participarea cu maximum de efort la război alături de Națiunile Unite, democratizarea aparatului de stat, a armatei și a întreprinderilor, înfăptuirea reformei agrare, stabilirea de legături prietenești cu toate statele democratice. Decret-lege privind statutul naționalităților, potrivit căruia toți cetățenii sînt egali în drepturi în fața legii și se bucură de aceeași drepturi civile și politice indiferent de rasă, naționalitate, limbă sau religie. Prin acțiuni ale maselor populare sînt înlăturați primarii și prefecții reacționari. Armata 1 română desfășoară operația pentru zdrobirea bastionului inamic în Munții Javorina. 500 000 de participanți la mitingul popular din Piața Națiunii cer instaurarea unui guvern F.N.D. Din clădirile unor instituții publice se trage în demonstrații. În toată țara au loc puternice manifestații împotriva reprezentanților reacțiunii în guvern. Guvernul prezidat de generalul Rădescu demisionează. Se formează guvernul de largă concentrare democratică condus de dr. Petru Groza. Se restabilește administrația română în partea de nord a Transilvaniei. Se legiferează reforma agrară. Continuă operațiile Armatei a 4-a române pentru zdrobirea dispozitivelor germane din Munții Tatra Mare. Incep operațiunile Armatei a 4-a române pentru cucerirea Munților Tatra Mică. În nouă luni de război efectivele militare angajate de România în lupte s-au ridicat la peste 540 000 de ostași. Armata română a străbătut în mersul ei peste 1 000 de kilometri. A traversat 17 masive muntoase, a forțat 12 cursuri mari de apă, a eliberat 3 831 de localități dintre care 53 de orașe. Peste 170 000 de ostași români și-au pierdut viața în luptă. Peste 300 000 de combatanți au primit ordine și medalii de război românești, sovietice, ungare și cehoslovace. Secetă în regiunile sudice și răsăritene ale României. Decret-lege pentru reprimarea speculei și a sabotajului economic. Se sărbătorește în întreaga țară, prin mari demonstrații, primul 1 Mai liber. Ziarul Scinteia: „Ziua aceasta mărează a primului 1 Mai liber a dat prilejul muncitorimii, tehnicienilor și tuturor oamenilor muncii de a se manifesta într-un mod cu totul nou și cu totul necunoscut în țara noastră”.

„O uriașă voință, o hotărîtă înclăștare în muncă în vederea ridicării producției au făcut ca greutățile să fie în mare măsură învinse. În fundul pămîntului — în mine — în uzine, fabrici, în toate sectoarele muncii, elanul luptei pentru victoria împotriva nazismului a cuprins mase tot mai largi. Eroii de pe front uniți cu eroii muncii din spatele frontului sînt chezașia înfringerii definitive a fascismului și a consolidării democratice în țara noastră”.

„Desigur că sarcinile care sînt astăzi puse în fața poporului român — se arată în continuare în articolul din „Scinteia” — sînt grele, că există încă și vor mai exista piedici. Ceea ce s-a distrus și s-a jefuit în anii de război criminal nu poate fi refăcut în cîteva luni. Ne așteaptă o muncă grea și îndelungată. Dar munca realizată și succesele obținute prin mobilizarea maselor largi populare, de Partidul Comunist, de Frontul Unic Muncitoresc, de Frontul Național Democrat, stringerea tuturor forțelor progresiste din România și lupta lor hotărîtă pe linia democratizării, refacerii țării, și sprijinirii guvernului de concentrare democratică sînt chezașia că toate greutățile vor fi înlăturate, toate piedicile sfărîmate”.

Sub deviza patriotică, lansată de partidul comunist, „Totul pentru front, totul pentru victorie!”, muncitorii societății Moreni hotărîsc să lucreze cîte o oră pe zi în plus pentru fondul construirii unui cîmin cultural muncitoresc. Deși luptă cu mari lipsuri de materii prime, cefeștiștii orădeni repară zilnic cîte 15—20 de locomotive. Minerii din Valea Jiului își propun să extragă 20 000 tone de cărbune. Plugarii din județele Dolj și Romania se iau la întrecere pentru îndeplinirea planului de însămințări pînă la 1 Mai. Întiul 1 Mai liber. Ziarul Scinteia: „Bucureștii rîde. Bucureștiiul e în sărbătoare. Începuse în

Demonstrația oamenilor muncii din Tirgoviște. Primul 1 Mai liber — 1 Mai 1945

Demonstrație de 1 Mai 1939 — București

ajun să se întunece cerul, vîntul să sufle. Erau semne de ploaie. Sufletul omului care aștepta de o lună de zile bucuria sărbătorii lui 1 Mai s-a stins în seara aceea. S-a stins într-o întrebare în care mai licărea încă o stea — nădejdea că poate totuși a doua zi va fi frumos. Muncitorului, care ani de-a rîndul a pătimit oprîmări și întemnițări, sufletul îi era flămînd de această sărbătoare, prima lui sărbătoare liberă, la care atîta a sperat, primul lui 1 Mai liber în care să-și poată manifesta fără teamă gîndul și bucuriile. Și ghemul întunecat ca noaptea care se lăsase la 30 aprilie, ascuns în sufletul sutelor de mii de muncitori, s-a destrămat în fișii subțiri și din mijlocul lor a țîșnit puternic steaua entuziasmului în purpura dimineții senine și calde”. Demonstrația a fost organizată în Piața Victoriei. Frontul Unic Muncitoresc lansează lozincile: Trăiască România democratică, liberă și independentă! Trăiască unitatea de muncă și luptă a muncitorilor, tărînimii și intelectualiilor pentru consolidarea democratică în țara noastră! „Coloane nesfîrșite trec pe cheul Dimboviței, pe bulevardul Brătianu, pe Calea Victoriei, unde în 1918, în fața Teatrului Național, au fost impușcați muncitorii care își cereau dreptul la viață, pe aceeași Calea Victoriei al cărei asfalt a fost stropit cu singele patrioților în ziua de 24 februarie... Capitala muncii se află în stradă. Țara muncii libere umple piețele orașelor. Tot ce e suflet curat și muncitor lasă în umbra amintirilor noaptea grea și tragică a războiului și iese în lumina bucuriei numită LIBERTATE. Numită MUNCA PAȘNICĂ. În această dimineață, națiunea română își proclamă unitatea, unitatea de muncă, unitatea de aspirație cu muncitorii din lumea întreagă. România pășeste în rîndul țărilor libere, stăpîne pe munca ei, pe fiii ei, pe visurile ei. Fluvii de oameni se revarsă din toate străzile către Piața Victoriei și se topește în șuvoiul solidarității și al hotărîrii de reconstrucție. Niciodată poporul muncitor n-a mai trăit o asemenea stare a sufletului, starea de liniște imbinată cu starea de veghe asupra propriului destin.

Niciodată Capitala n-a fost pînă într-afîț Capitala voinței comune de a ridica țara la înălțimea visului ei secular de progres și libertate.

Ziua se încheie în Parcul Național într-o apoteoză a bucuriei și nădejzii în anii ce vin...”

„Experiența practică a României, arată tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea la Marea Adunare Populară consacrată zilei de 1 Mai 1979, demonstrează că lichidarea sciziunii și realizarea unității clasei muncitoare, dezvoltarea colaborării între comuniști și socialiști, între toate forțele revoluționare, democratice care se pronunță pentru transformarea înnoitoare a societății sînt o condiție esențială a victoriei revoluției și construcției socialiste. Tocmai înfăptuirea unității a asigurat ducerea la îndeplinire a sarcinilor de uriașă complexitate puse de transformarea societății noastre pe calea socialismului.”

Viața demonstrează că unitatea tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate, a întregului popor, sub conducerea partidului comunist, constituie în condițiile noii etape în care ne aflăm factorul determinant al înfăptuirii mărețului Program de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism, izvorul tuturor victoriilor pe care le obținem în ridicarea patriei pe noi culmi de progres și civilizație, în apărarea libertății și independenței naționale. Iată de ce trebuie să facem totul pentru a întări continuu unitatea de nezdruccinat a întregului popor în jurul partidului comunist, forța politică conducătoare în lupta pentru viitorul socialismului și comunismului în România.

În același timp, milităm și vom milita neabătut pentru unirea strînsă a forțelor revoluționare din întreaga lume, a tuturor popoarelor, conștienți că numai astfel pot fi realizate idealurile înnoirii societății. se poate făuri o lume mai bună și mai dreaptă, se poate salvargarda pacea mondială”.

Grupaj realizat de
NICOLAE CRISTACHE

Generalizarea dispozitivului I.K.G. nu trebuie să mai întârzie (II)

Cu două numere în urmă revista noastră s-a ocupat din nou de dispozitivul I.K.G. (realizat de trei specialiști de la universitatea brașoveană) destinat debitării prin forfecare la rece a barelor metalice, dispozitiv care așteaptă de ani buni să fie produs pe scară industrială, date fiind avantajele economice cu totul deosebite care s-ar obține prin utilizarea sa. În paranteză fie spus, intervențiile presei pe marginea acestei invenții sînt mai numeroase și credem, fără teama de a exagera, că progresele realizate, la un moment dat, de „dosarul I.K.G.” li se datorează în mare măsură. De asemenea, nu este deloc neglijabilă nici rivna profesorului universitar Constantin Iliescu în a face cunoscut procedeul, numeroasele sale demersuri, personale sau prin intermediari.

Iată-ne, așadar, revenind asupra dispozitivului I.K.G., mai exact asupra drumului care trebuia să ducă la generalizarea procedurii, la producerea în serie a utilajului.

În urma sesizărilor profesorului Iliescu și a unui interviu pe care l-a ziarul Știința în 25 ianuarie 1979, sub titlul „O idee și valoarea ei. Cum s-ar putea economisi 46 tone de metal și un milion metri cubi de gaz metan”, universitarul brașovean este solicitat de Institutul central pentru construcții de mașini și pus în legătură cu întreprinderea de autoturisme Pitești. Iată ce povestește Constantin Iliescu despre acest promițător început: „În luna februarie 1979 am stat de vorbă cu directorul institutului, Ion Crișan, care mi-a spus că tocmai în acel moment institutul trebuia să realizeze pentru I.A. Pitești două mașini de debitare a barelor cu disc abraziv. Mașini costisitoare, debitare cu pierderi de metal, precizie redusă a pieselor debitate. Eram, așadar, binevenit. Ne-am apucat de lucru, le-am dat un proiect de execuție adaptabil pe presa de 100 de tone, să se apuce deci să construiască dispozitivul și să-l experimenteze. Nici până în ziua de azi mi se pare că nu s-a terminat treaba. Nu știu ce s-a întâmplat, colaborarea cu I.A.P. mergînd foarte slab”.

Desigur, pentru început, găsirea unui beneficiar era un lucru bun, deși nu rezolva problema, adică generalizarea dispozitivului (vom reveni însă asupra colaborării cu întreprinderea din Pitești). Presa, de asemenea, menționează intervenția, tot ziarul Știința (9 iunie 1979) publicînd un scurt articol în care ing. Șer-

ban Teodorescu, director general în Direcția tehnică din M.I.C.M., explica: „Urmare a sarcinii date de Direcția tehnică, Institutul central pentru construcții de mașini a analizat, împreună cu autorul, conținutul și posibilitățile de aplicare a invenției. Ca urmare s-a trecut la experimentarea imediată a invenției la întreprinderea de autoturisme Pitești... În continuare, Institutul central pentru construcții de mașini va urmări aplicarea procedurii de debitare în cadrul unor sisteme automate de debitare, în măsura în care vor apărea astfel de cereri”. Am citat din răspunsul menționat pentru a arăta că nu peste mult timp de la apariția articolului din Știința, profesorul Iliescu a primit și din partea un răspuns din partea Direcției tehnice din M.I.C.M., semnat tot de ing. Șerban Teodorescu, prin care era informat că (cităm un fragment): „...Direcția tehnică a luat măsuri prin Departamentul pentru producția de autovehicule, tractoare, mașini agricole și rulmenți Brașov în vederea realizării unei tehnologii industriale cu S.D.V.-uri la I.M.A.S.A. Sfîntu Gheorghe cu următoarele faze:

- 1) Elaborarea temei proiectare pînă la 15.05.1979
- 2) Proiectare (D. Eu) — 30.10.1979
- 3) Pregătire și lansare prototip — 31.01.1980
- 4) Execuție prototip — 31.07.1980
- 5) Experiment și omologare prototip — 30.09.1980

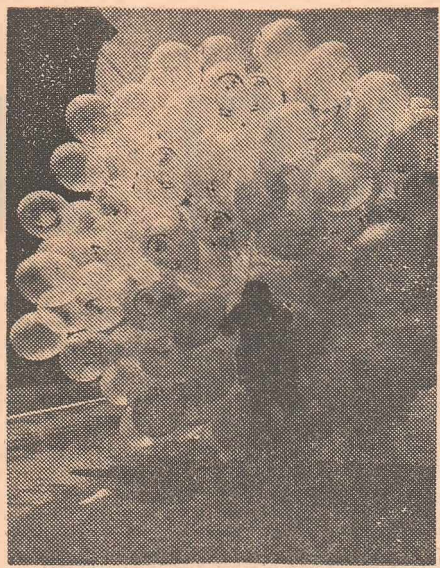
Sarcina de coordonare a tuturor fazelor și lucrărilor necesare asimilării a fost repartizată Institutului central pentru construcții de mașini”.

Deci acest răspuns însemna mai mult, mult mai mult decît găsirea unui beneficiar, chiar de anvergură cum este I.A.P., el însemna rezolvarea problemei, vizînd producerea dispozitivului la scară industrială. Ajunși aici trebuie lămurit un lucru: este vorba de dispozitivul I.K.G. și de mașina I.K.G. Dispozitivul este experimentat cu bune rezultate la I.U.S. Brașov, din iulie 1977, iar mașina trebuie realizată la I.M.A.S.A. Dispozitive I.K.G. mai există la unele întreprinderi din țară, dar faptul se datorează profesorului Iliescu și colaboratorilor săi și, oricum, numai de generalizare nu poate fi vorba. Constantin Iliescu: „Pentru generalizarea mașinii trebuie realizat un prototip. Potrivit răspunsului M.I.C.M., acesta ar fi fost gata în vara anului în curs. Dar nu se poate vorbi de așa ceva de vreme ce nu a fost depășită, nici măcar implinită,

prima fază, aceea a elaborării temei de proiectare. În privința generalizării dispozitivului, care se putea face încă din 1978, la fel, nimic nou”.

Așadar, dispozitivul I.K.G. a intrat în cel de-al treilea an de așteptare, iar mașina n-are nici o șansă să fie realizată ca prototip în acest an. Plecînd de la răspunsul Direcției tehnice din M.I.C.M. ne-am adresat conducerii Institutului central pentru construcții de mașini, cel care primise sarcina de coordonare a lucrării. Iată răspunsul primit de la directorul general Ion Crișan: „Procedeul I.K.G. este util, în anumite sisteme tehnologice, conducînd la economii de material. Noi l-am pus pe profesorul Iliescu în legătură cu întreprinderea de automobile din Pitești. S-au făcut experimentări care n-au satisfăcut pretențiile beneficiarului. Separat de aceasta, am intervenit la Direcția tehnică să repartizeze o uzină din țară care să-și pregătească o fabricație de astfel de dispozitive. Eram informat că Direcția tehnică din minister a dat sarcină la I.M.A.S.A. din Sfîntu Gheorghe în acest sens. Nu știam că s-a oprit proiectarea. Direcția tehnică ne-a dat sarcina să ne ocupăm de treaba aceasta, dar nu s-o urmărim. Noi am apreciat lucrarea, i-am găsit o aplicație la Pitești, unde trebuie insistat, deoarece eu nu consider treaba încheiată, și apoi am avizat favorabil să se introducă undeva în aplicație”.

O spunem limpede: n-am înțeles nimic. Bunăoară, care ar fi deosebirea între a te ocupa de rezolvarea lucrării și de a o urmări? Cum adică să te ocupi dar să nu urmărești? Pe de altă parte, provoacă mirare faptul că la institutul central nu s-a știut foarte exact de responsabilitățile formulate fără echivoc în răspunsul Direcției tehnice. Așa stînd lucrurile, desigur, în continuare, ceea ce inițial părea o rezolvare normală (deși tardivă) a generalizării s-a dovedit a fi un act formal. Pe timpul acesta trebuia lansat prototipul, dar de fapt nu s-a elaborat nici tema de cercetare. Lăsată la voia întâmplării, invenția specialiștilor brașoveni n-a făcut într-un an nici un pas înainte. Profesorul Iliescu ne mărturisea că de la conducerea filialei Institutului de cercetări mașini-unelte din Sfîntu Gheorghe a aflat că proiectarea s-a oprit deoarece forul tutelat (I.C.S.I.T. Titan) n-a mai permis continuarea ei din cauză că filiala din Sf. Gheorghe s-ar ocupa de achiziția pieselor din metal și nu de forfecarea lor. Așa a știut profesorul, așa a informat și presa. Realitatea aveam s-o aflăm chiar de la directorul I.C.S.I.T. Titan, Aurel Sandu, care ne spunea că institutul din București (care are și filială la Sf. Gheorghe) n-a cunoscut absolut deloc această problemă, că ea a fost discutată, în principiu, în urmă cu vreo trei săptămîni, cu directorul filialei din Sf.

Gheorghe. În ziua documentării noastre la I.C.S.I.T. Titan, directorul Aurel Sandu a aflat telefonic că la filiala din Sf. Gheorghe exista încă din martie 1979 o comandă a I.M.A.S.A. pentru un proiect de mașină. „Șeful filialei trebuia să ne anunțe încă de atunci. Aici se încheia un contract și se introducea în plan, dacă, desigur, ne asumam realizarea ei. Spun aceasta deoarece cred că lucrurile se rezolvau mai bine, mai normal la Institutul central pentru construcții de mașini”.

Este limpede. Lăsată de capul ei, generalizarea cu pricina s-a împotmolit de tot, și, cu excepția presei, nimeni nu mai vorbește de ea.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

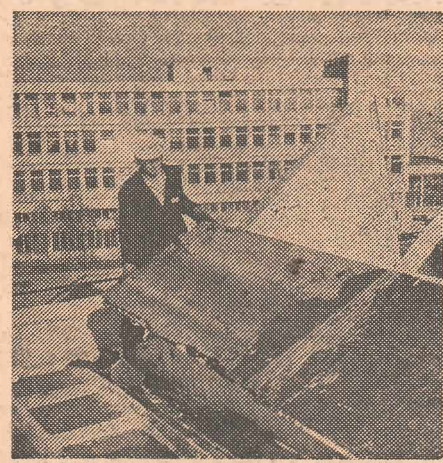
P.S. Cu două zile înainte de apariție am primit la redacție copia unei scrisori adresată de Secția de proiectare și prototipuri Brașov (MAIA — CMAPUAIA), Universității din Brașov, respectiv profesorului Constantin Iliescu, din care vă redăm cîteva rânduri: „Luînd cunoștință din numărul 16/1980 al revistei Flacăra despre dispozitivul de debitare a metalului fără pierderi și cu consum redus de energie, tip IKG, vă rugăm să ne puneți la dispoziție un exemplar din fișa tehnică și al proiectului tehnologic sau de execuție al dispozitivului, în vederea analizării posibilității producerii sale în serie în unitatea noastră și apoi pentru a testa necesitățile viitorilor potențiali beneficiari”. Să fie într-un ceas bun!

CINE GREȘESTE ÎN CAZUL ROMPANULUI?

Întreprinderea de țimplărie metalică din Buzău a realizat, la 15 martie, primele suprafețe dintr-un nou material de construcție, destinat, cu precădere, acoperirii halelor industriale. Numit Rompan, el a fost obținut pe baza planului de investiții al unității și a unei linii tehnologice, lungă de 95 de metri, adusă din import. Asimilarea lui, căci despre asta e vorba, apare ca o consecință logică a prestigiului cîștigat, sub alte denumiri, în străinătate, produsul fiind folosit pe scară largă de firme de construcții renumite pe plan mondial, ca „Robertson” din Anglia, „Thyssen” din R. F. Germania etc.

După datele inginerului Vasile Constantinescu, directorul întreprinderii amintite, să încercăm o trecere în revistă a calităților Rompanului, nu înainte de a preciza că, în esență, acesta e un prefabricat. Fiind prefabricat, el realizează industrializarea în construcții, înlocuind faze succesive din montajul clasic, scurtînd timpurile de execuție și, implicit, mărînd productivitatea, de 3 ori, acesta fiind, lesne de socotit, unul din avantajele sale. Din ce e el alcătuit? Dintr-un suport de rezistență din tablă zincată cutată, peste care se așază un strat de termoizolație continuă și unul din hidroizolație, primul din spumă rigidă de poluretan, celălalt din țesătură de fibre de sticlă bituminată. Nu trebuie să fi cine știe ce specialist ca să-ți dai seama că, fiind astfel încheiat, Rompanul e ușor. Iată, spre edificare, o comparație, absolut necesară acestei demonstrații și, tocmai de aceea, edificatoare. Dacă un metru pătrat de acoperiș clasic, de regulă asigurat de diferite tipuri de structuri din beton armat, ajunge să cîntărească și 300 kilograme, aceeași suprafață de Rompan nu depășește 12 kilograme. Știut fiind faptul că greutatea acoperișului ordonează dimensiunile stîlpilor de susținere, reiese limpede că folosirea Rompanului simplifică structura de rezistență a construcției, conducînd la importante economii de materiale. După calculele inginerului Constantinescu, verificate în practică, la întreprinderea „Suveica” din București, unde s-a înălțat un acoperiș din Rompan, acesta reduce cantitatea de oțel folosită, după metode tradiționale, la ridicarea unei hale industriale cu minimum 1,5 kilograme pe metru pătrat, micșorare care, raportată la zecile și sutele de investiții în curs de realizare în România socialistă, capătă un sens de mare importanță.

Asta în condițiile în care, iată un alt avantaj cert, noul produs conferă, fiind ușor și elastic, un grad de seismicitate superior, el evitînd, în altă ordine de idei, punctiile termice. În ceea ce privește energia înglobată pentru realizarea izolațiilor, comparațiile sînt, și de această dată, în favoarea Rompanului. Astfel, dacă vata minerală sau betonul celular autoclăvizat, materiale incluse în tehnologia tradițională, cheltuiesc 14 și, respectiv, 17 kilograme de combustibili convenționali pentru un metru pătrat de izolație, Rompanul coboară acest consum pînă la 6 kilograme.

Ar mai fi destule de spus, noul produs are cel mai bun coeficient de conductibilitate termică, e simplu de manevrat, eliberează macaralele de mare capacitate etc., în rezumat însă virtuțile Rompanului sînt, în ideea realizatorilor lui, cele de mai sus. Am luat act de ele, la Buzău și, cîteva zile mai tîrziu, la Trustul de izolații și lucrări industriale București, beneficiarul investiției. Directorul adjunct al acestuia, economistul Constantin Carusso, ne-a declarat că noul material e, fără îndoială, excepțional și că folosirea lui pe scară largă n-ar trebui să mai întârzie nici o clipă. Dacă întârzie, asta nu se datorează nici lipsei de cereri,

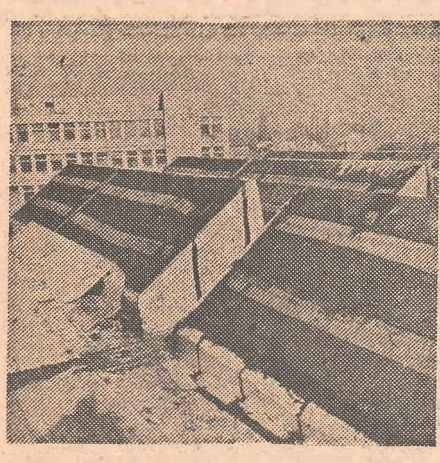
acestea abundă, și nici neputinței constructorilor buzoieni de a mări producția. La I.T.M.P.C.M.P. Buzău, urmează să fie realizați, pînă la sfîrșitul anului 1980, 210 mii de metri pătrați de Rompan, dar cantitatea respectivă, ne-a confirmat inginerul Vasile Constantinescu, ar putea fi dublată fără probleme, întreprinderea avînd toate condițiile în acest sens.

Constantin Carusso ne-a explicat că extinderea Rompanului întîmpină dificultăți din cauza restricției ce reglementează, prin lege, folosirea tablei zincate. Cel care se opun generalizării folosirii noului produs, recomandate de numeroase și importante avantaje economice, se fac că nu înțeleg, sau chiar nu înțeleg, că extinderea Rompanului nu implică creșterea, pe ansamblul economiei naționale, a consumului de tablă zincată, ci doar o redirejare a acestuia. Trustul nostru, de pildă, are în planul pe 1980 peste 800 de mii de metri pătrați de tablă zincată pentru închideri, de ce n-ar fi aceștia, o mai mare parte

că, în aceeași idee, INCERC a elaborat toate instrucțiunile necesare. Dorînd să ascultăm și cealaltă parte, am luat legătura cu directorul general al I.C.C.P.D.C., Valeriu Cristescu. Cu amabilitate, acesta ne-a explicat că, în prezent, validarea Rompanului nici nu poate fi luată în discuție datorită restricțiilor privitoare la hidrocarburi ce-l stau la bază. Am intenționat să-l folosim, ne-a mărturisit interlocutorul nostru, în cazuri cu totul excepționale, dar Rompanul s-a dovedit mai scump decît materialele pe care urma să le înlocuiască, așa că am renunțat.

Nefiind specialiști, am acceptat, firește, acest punct de vedere, fără îndoială competent. Asta însă nu ne-a împiedicat să ne întrebăm, întorcînd spre noi cealaltă față a medaliei, care au fost rațiunile care au determinat realizarea investiției de la I.T.P.C.M.P. Buzău?! Cu alte cuvinte, ne-am întreat de ce s-a pus acolo în funcțiune o linie tehnologică adusă din import, dacă produsul riscă să devină,

Mergînd pe urmele Rompanului, Sorin Postolache a surprins aceste imagini la întreprinderea textilă „Suveica” din Capitală, pe Bulevardul Lacul Tel. Incredințată Șantierului Pantelimon al Trustului de construcții industriale agrozootehnice, acoperirea cu Rompan a unei hale de mari dimensiuni era pe terminate. Reporterul nostru a cerut amănunțe, cu privire la această premieră tehnologică, fiindu-i dat să audă, fără excepție, numai cuvinte de laudă la adresa noului produs. Niciodată pînă acum, i-a mărturisit maestrul Stan Enescu, n-am muncit cu atîta spor. Rompanul mărește considerabil productivitatea și coboară, vîzînd cu ochii, consumurile de ciment și fier beton. În plus, a ținut să adauge șeful de echipă Gabriel Ivan, e ușor de manevrat, 3 muncitori putînd monta un panou în cîteva minute. În acest fel, neavînd nevoie de cine știe ce utilaje, am realizat importante economii de combustibili.

din el, utilizați pentru producerea Rompanului?! Nu s-ar încălca, astfel, legea, totodată, s-ar face o treabă bună, halele industriale ar fi prevăzute cu acoperișuri mai ușoare, după cum nouă, constructorilor, ne-a trasat adesea sarcină secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Nu s-a întîmplat așa pentru că, a venit răspunsul, Institutul central de cercetare, proiectare și direcțivare în construcții a refuzat să-și pună avizul pe actul de naștere al noului produs, în ciuda faptului că linia tehnologică funcționează și că, cel puțin pentru anul în curs, materia primă este asigurată?! Ca să nu mai spunem

după aprecierile directorului general Valeriu Cristescu, scump și, implicit, nerenunțabil?! Dacă două săbii nu pot intra în aceeași teacă, atunci nici două păreri, aflate în flagrantă contradicție, nu pot exista, și clar, același adevăr. Dacă una din păreri e exactă, cealaltă devine, prin eliminare, eronată. În cazul Rompanului, una din părți se situează pe o poziție greșită și nu ne rămîne decît să aflăm care din ele?

Acestea fiind zise, e de datoria forurilor cu responsabilități în domeniul construcțiilor să intervină pentru clarificarea situației.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Asistența de recuperare, o confruntare a medicinei cu propria ei eficiență

De curind, Spitalul clinic de recuperare din Cluj-Napoca a împlinit 2 ani de existență. O experiență încă la început și totuși timp suficient pentru profesioniștii care și-au asumat responsabilitatea ei, pentru a-și cristaliza puncte de vedere, pentru a afla încotro trebuie să se îndrepte medicina de recuperare din țara noastră care, se știe, constituie în etapa actuală o prioritate nr. 1 în politica demografică și sanitară a partidului. L-am rugat pe tovarășul conf. univ. dr. Vasile Ilea, directorul spitalului, să ne faciliteze o discuție pe această temă cu cîțiva dintre specialiștii unității. Astfel, ne-am întâlnit în jurul mesei rotunde cu:

Prof. dr. NICOLAE ANDRONEȘCU, șeful catedrei de radiologie a I.M.F., conf. dr. **VASILE ILEA**, director și șeful secției de recuperare cardio-pulmonară, conf. dr. **MIRCEA ȘERBAN**, șeful secției de neurologie, conf. dr. **NICOLAE MOTIUC**, șeful secției chirurgice-ortopedice, și economist **VASILE CORPODEAN**, directorul adjunct economic al spitalului.

— V-aș informa de la început, tovarășii profesori, că am fost prezentă la ultima plenară a Consiliului Sanitar Superior unde s-a dezbătut în ce stadiu ne aflăm cu asistența de recuperare medicală a bolnavilor cronici. Și concluziile n-au fost favorabile. Reprezentantul Ministerului Muncii a arătat foarte concret, prin statistici, faptul că doar un număr mic de oameni care au fost pensionați prin invaliditate de boală sînt redați muncii, societății, unei activități utile, prin urmare chiar lor înșile. În loc să se treacă la fapte, la o cît mai bună organizare a unei sisteme de recuperare — de altfel se pare că științele medicale i-au pecetluit locul, drept cel de al treilea sistem al asistenței sanitare — ni s-a părut curios că se mai poartă discuții teoretice, despre ce să înțelegem prin recuperare și cum s-o facem. Ce răspunde experiența dumneavoastră?

Dr. Ilea: Născută nu demult ca urmare a creșterii morbidității prin boli cronice, iar acestea fiind, precum se știe, o consecință a vieții moderne — urbanizare, mari aglomerări umane, poluare, supraalimentație sau alimentație incorectă, sedentarism, accidente... — asistența de recuperare este o confruntare a medicinei cu propria ei eficiență. Invalidații sînt astfel obiectivul ei numărul unu, a le reda capacitatea de muncă, a-i reintegra în viața socială (familie, colectivitate profesională, civică). În această idee s-a cristalizat și sistemul de recuperare medicală ca verigă a politicii sanitare în țara noastră. La Cluj-Napoca s-a construit acest spital clinic cu 500 paturi, dat în folosință la 1 aprilie 1978, care pentru noi reprezintă un fapt deosebit — am fost situați în prima linie a noii specialități. Pentru a răspunde dezideratului s-au organizat 4 secții — recuperare cardio-pulmonară, neuro-motorie, reumatologică, chirurgical-ortopedică. În cardio-pulmonară ne ocupăm de bolnavii coronarieni post-infarkt, de bolnavii valvulari prin cauze reumatice, de cei cu bronșite cronice, emfizem pulmonar, astm pulmonar, de cei cu boli vasculare cronice, artereopatii, sindroame varicoase... a căror terapie clasică din spitalele curative nu este suficientă și unde nu se poate face recuperare. În secția neuro-motorie ne ocupăm de cei cu sechele neuro-motorii după accidente vasculare cerebrale sau de alte cauze, cu paralizii, hemiplegii. Secția reumatologică — de reumatismele cronice degenerative, inflamatorii. În cea de ortopedie — de recuperările postoperatorii în boli congenitale, după traumatisme, dar colegii aici de față se vor referi mai pe larg la ceea ce fac.

— La început, atunci la 1 aprilie 1978, care era optica despre acest spital?

Dr. Motiuc: E adevărat, nu pentru toată lumea lucrurile erau limpezi. S-a crezut că se internează suferinzi cronici irecuperabili și eram asaltați cu trimiteră unor asemenea cazuri.

— Se credea că e un fel de cămin-spital, un fel de azil, nu? De pildă în secția dumneavoastră cu ce ați început, tovarășe dr. Motiuc?

Dr. Motiuc: Noi de fapt am continuat o experiență mai veche și anume recuperarea neuro-motorie a copiilor scolari, de 6-7 ani. Avem aici în județ, în comuna Juc, o pepinieră de asemenea cazuri, o școală ajutătoare cu asemenea copii deficienți motori, de toate categoriile și originile. Îi internăm, îi recuperăm prin diverse mijloace chirurgicale și de tratament, dar îi ținem cîte 2-3 luni, iar ei pierd școala și încă n-am găsit înțelegere și receptivitate ca profesorii să vină aici să facă lecții cu ei. De aproximativ un an, activitatea noastră e mult mai complexă, am început să efectuăm chirurgia funcțională a mîinii și a piciorului, care, intr-adevăr, devine funcțională, adică redă funcții. Ne-au venit bolnavi cu sechele grave, foști mineri, lăcătuși, turnători, pensionați gradul II, incapabili să efectueze vreo activitate, practic niste infirmi, și i-am recuperat total.

— Cazuri?

Dr. Motiuc: Să luăm două extreme. Un copil de 8 ani, Pop Cristina, din Simeria. Căzuase cu palma pe o sticlă spartă. Și-a sectionat tendoanele degetelor, de la

2 la 5. A fost operată undeva de urgență și a rămas cu degetele în podul palmei, chircite, cu mina complet nefuncțională. Era dreapta. Printr-o intervenție mai complicată (a durat 4 ore, cît jumătate din timpul unei grefe de inimă) și un tratament de recuperare specific, este din nou un copil normal. Am revăzut-o de curind și face tot ceea ce face un copil de vîrsta ei — scrie, mîncîcă, se îmbracă, se joacă, folosind mina accidentată. Alt caz este Emil Damian, de 24 de ani, lăcătuș-mecanic la „Azomures”. Suferise cu mai mult timp în urmă — cînd a venit la noi era pensionat gradul II — un accident, secțiune de nerv radial la braț. De peste 1 an nu mai putea să-și folosească brațul. După un transplant de tendoane pe mușchii paralizați, o intervenție de asemenea laborioasă, cu o tehnică a noastră, și cultură fizică medicală adecvată, i-am redat brațul. Bolnavul a fost complet recuperat. S-a reincadrat în muncă. În aceeași meserie pe care a avut-o înainte.

— Deci, se poate! Se poate ca un pensionar de boală să redevină un om al muncii, să fie recuperat și să ajungă capabil să lucreze?

Dr. Șerban: Se poate, dacă intervenția chirurgicală este susținută apoi de cultură fizică medicală, de o kinetoterapie complexă, altfel, eforturile noastre sînt în zadar. Dacă îl trimiți acasă în ghips și-l lași să se descurce singur, asta nu e recuperare. Iată însă că ne lovim de o serie de greutăți pe care as vrea să le discutăm, pentru a fi ajutați în surmontarea lor. E vorba mai întîi de pregătirea cadrelor, atît medii, cît și superioare, a noastră, a medicilor. La început a fost un efort imens pînă ne-am format cît de cît cadrele, am făcut aici cursuri, lecții, demonstrații, ne-am pregătit surorile, infirmierele. Ministerul Sănătății și Ministerul Educației și Învățămîntului ar trebui să reglementeze această reală problemă a formării cadrelor pentru noua specialitate. Apoi, actualul sistem de normare al profesorilor de cultură fizică medicală este cu totul inadecvat și inefficient pentru un asemenea profil. Norma este stabilită după sala de gimnastică — 2 profesori la o sală —, ori, în recuperare, cînd trebuie să lucreze cu fiecare în parte nu se poate așa ceva. E nevoie de un profesor la cel puțin 10 bolnavi, pentru a putea să se ocupe eficient de ei, cel puțin de 2 ori pe zi. E o muncă grea, de perseverență, de tenacitate, cu tehnici diverse, sînt suferinzi cu paralizii, cu afecțiuni grave, funcțiile se refac greu. În loc să-l ajute, poate să-l omoare, dacă nu îl tratează individual, diferențiat. Nu e ca într-o stațiune balneară, unde îți vin niste oameni totuși valizi.

— Cîte săli de gimnastică aveți?

Ec. Corpodean: Două, și acelea improvizate.

— Ministerul Sănătății nu știa destinația clinicii? Cum a aprobat și avizat un asemenea proiect?

Ec. Corpodean: O să vă mai arătăm și alte „minunății” ale proiectului, ale proiectantului. Avem o sală cu bazine pentru kinetoterapie, foarte frumoasă, fără apă! Să zicem că aceasta e o problemă locală, nu avem debit de apă pînă aici pe deal, unde a fost amplasat spitalul, și sperăm că o să se rezolve anul acesta. Parcă sînt bazine pentru înot de performanță, pentru sportivi. E vitrată de jur împrejur cu geamuri cu un singur rînd și cu timplărie metalică. Cum să aduc în frigul ăsta niște oameni foarte grav bolnavi?! Și apoi, fac expoziție de trupuri chinute, invalide? Nu s-a prevăzut, culmea, sistemul de încălzire a apei din bazine, nici sisteme simple, ușoare, de coborîre și ieșire a bolnavului din ele. Nu au nici bare de susținere, ce să mai vorbim, făcute fără nici o gîndire.

Dr. Ilea: Să nu fim atît de revendicativi, să ne reîntorcem la aspectele medicale.

Dr. Androneșcu: Dar de ce, Ilea, dragă, să spunem lucrurilor pe nume, să nu se mai greșescă de aici încolo. Practic, fiind o latură nouă a activității medicale, nu există cadrul juridic corespunzător.

Ec. Corpodean: E nevoie de un normativ, de un regulament de funcționare adecvat și o bază materială corespunzătoare.

Dr. Șerban: Recuperare nu se poate face fără o înzestrare materială specifică. Chiar azi mi-a spus un bolnav „eu aș putea să merg singur, dacă as avea o cîrjă, sau măcar dacă ar fi niște bare pe pereții culoarelor”. Tocmai într-un spital cu acest specific grupurile sanitare sînt situate în capătul culoarelor și, într-adevăr, nu există bare de sprijin. Nu avem în saloane suporturi pentru poziționarea corectă a picioarelor, trepte pentru reeducarea mersului, cîrje. Nu avem nici măcar fotolii rulante pentru ca bolnavii să fie transportați spre alte servicii și tratamente medicale, la fizioterapie, radiologie, balneologie. La 130 de paturi din secție, avem 4 fotolii. Înțelegeți, acolo unde aproape toți bolnavii sînt netransportabili, sînt hemiplegici. Și în condițiile în care numărul infirmierilor și al brancardierilor este foarte redus, normal ca în spitalele curative. Atelierul de proteze și orteze ar trebui să fie la noi, în clinică. Comanda unui corset pentru un bolnav de scolioză, de pildă, durează 1 an, pentru o

cîrjă cam tot atît, deoarece există un singur atelier în oraș, foarte aglomerat, suprasolicitat. Și nu o dată, cînd proteza e gata, nu corespunde medical. Or, aici ar fi sub supravegherea noastră, omul cînd pleacă din spital s-o și aibă. Am recuperat paraplegici, ei ar putea lucra, dar numai ca proteze, ori în cărucioare. Mai mult ca alți infirmi, aceștia pot lucra, chiar le este foarte indicată, din punct de vedere psihic, munca, dar numai înzestrați cu aceste fotolii rulante sau proteze. Și în locuri de muncă potrivite. Există în Cluj-Napoca un chirurg care operează din fotoliul rulant.

Dr. Androneșcu: Dă-mi voie, Șerban, să intervin. Apare însă o altă mare problemă — trebuie ateliere și școli speciale de reorientare profesională, a acestor oameni, organizate și patronate de către Ministerul Muncii. Conceptul de recuperare trebuie lărgit, revizuit, mai bine cristalizat, văzut mai puțin rigid, unilateral și ca fiind nu numai o treabă a medicinei.

Dr. Ilea: Dacă vă amintiți, tovarășul ministru adjunct Andronic de la Ministerul Muncii a fost dur cu noi, medicii, aproape negativist, afirmînd că nu facem nimic în domeniul recuperării. L-aș invita aici, la Cluj-Napoca, în spitalul nostru și

i-aș detalia cazuistică statistica următoare — din 3474 bolnavi internați în 1979, am recuperat 2180, adică un procentaj de 62,8. Care pot munci. Unde însă? Nu toți mai pot să exercite meseriile și profesiile pe care le-au avut înainte. Recomandările noastre pentru schimbarea locului de muncă nu valorează două parale în fața multor conducători de întreprinderi. Nu se face același efort de a fi reincadrați, ba unii dau și în scris că n-au locuri de muncă pentru acești oameni. Cu un moral prost, unii dintre ei recad în boală, se simt inutili. Poate că acei directori de întreprinderi chiar n-au locuri de muncă potrivite pentru acești foști suferinzi, dar direcțiile muncii, Ministerul Muncii au pus la punct un sistem de reorientare profesională a acestora, de depistare și inventariere a locurilor de muncă potrivite lor în baza unui normativ pe care l-am putea elabora noi, specialiștii în recuperare?!

Dr. Șerban: Și pentru că este vorba de precizarea conceptului și a sferei de cuprindere a recuperării medicale mai este o problemă de principiu și anume — durata de spitalizare. Nu pledez pentru cronizarea ei, cum suneau la început, aici nu e cămin-spital, dar a limita strict la 4-6 săptămîni înseamnă iarăși o optică îngustă și nerealistă. Dacă o să-mi vină acum un control, sînt sigur că o să fiu tras la răspundere de faptul că am bolnavi care stau de 5 luni în secție. Pentru mine contează ce am obținut în acest rînd, de unde am pornit cu bolnavul și ce progrese a înregistrat. Durata medie de spitalizare nu poate fi egală cu cea din spitalele curative, de tratament al bolilor acute.

— Printre și peste aceste necazuri, în ciuda lor cum se spune, statistica prezentată de tovarășul dr. Ilea arată că muncii foarte bine aici, la Cluj-Napoca, că există entuziasm pentru această disciplină aflată la granița altor discipline medicale și am aflat că există preocupări remarcabile privind perfecționarea unor metodologii de recuperare. Aveți chiar metode și tehnici proprii și rezultate deosebite. Să vorbim despre ele, constituind nu mai puține contribuții la precizarea conceptului de recuperare medicală.

Dr. Androneșcu: Nu sînt direct clinician, dar cu mijloacele radiologice care ne stau la îndemînă căutăm elemente care să ne spună dacă lucrăm bine sau nu.

Încercăm să vedem mai devreme ce șanse sînt, ce șanse are bolnavul respectiv. E vorba, în special, de o preocupare de vreo doi ani în domeniul patologiei osteoarticulare, în care cercetăm, și am pus la punct procedee ale noastre, radiologice, prin care imaginile ne arată dacă tratamentul este bine condus ori nu. Cu densiometru, cu cercetări de radioizotopi ne dăm seama cum va evolua bolnavul. Încercăm să adaptăm radiologia la condițiile recuperării.

— Și dumneavoastră, tovarășe dr. Motiuc, ați pus la punct tehnici chirurgicale proprii...

Dr. Motiuc: În secția pe care o conduc, adoptăm o tehnică pe care am imaginat-o mai de mult, la deficienții motori de origine cerebrală, pentru rezolvarea deformărilor genunchiului. Am obținut rezultate foarte bune cu vreo 10-15 cazuri, pînă acum. În termeni de specialitate se numește transpoziționarea tuberozității anterioare a tibiei. Altfel spus, este vorba de o intervenție chirurgicală mai laborioasă prin care redau funcția unui picior care nu are rotula unde trebuie. Și toți colaboratorii mei sînt preocupați de tehnici noi, moderne, în specialitate. Iată, dr. Vasile Crișan, ajutat și înțeles de specialiștii în electronică ai întreprinderii „Metalul roșu”, a adaptat un modern aparat de tăiat ghips, ferăstrăul oscilant, și acum e utilizat în intervențiile chirurgicale ortopedice, avînd performanțe deosebite. Iar dr. Livio Mazzolini, tot în colaborare cu o întreprindere din orașul nostru, a realizat o proteză totală de sold, competitivă cu cele mai bune din străinătate. Dacă va fi avizată favorabil de către forurile medicale și va fi omologată, noi sperăm, întrucît am testat-o și este excelentă, fabrica este dispusă să deschidă o linie tehnologică pentru producerea unor asemenea proteze.

— Mi se pare extraordinar ceea ce spuneți și vom reveni pentru a urmări destinația acestei realizări. În ciclul nostru de articole despre aparatura medicală, marcăm necesitatea cercetării pentru a realiza în țară asemenea proteze care sînt atît de scumpe în toată lumea și care se aduc foarte greu din import.

Dr. Ilea: Nu vrem să ne lăudăm, dat interesul pentru introducerea unor metode moderne în activitatea de recuperare medicală există în toate secțiile. Iată, la noi la cardio-pulmonară, după ce am încercat sistemul de respirație yoga și am ajuns la concluzia că nu este adecvat, am folosit și pus la punct oxigenoterapia hiperbarică, am adoptat tehnici care pun accentul pe expirație, invers decît la yoga, cu rezultate dintre cele mai bune. De asemenea, sîntem singurii în țară, mi se pare, care utilizăm acupunctura în recuperarea cardio-vasculară. În orice caz, vrem să definim o concepție nouă, modernă, de tratament în recuperare. Sînt, în general, foarte multe păreri în domeniul acesta încă destul de noi. După experiența pe care am acumulat-o, noi împărtășim ideea recuperării cît mai precoce, cu cît începe mai devreme, cu atît e mai eficientă.

Dr. Șerban: Și nu numai în infarctul miocardic. În accidentele vasculare cerebrale, de pildă, recuperarea începe, practic, încă din starea de comă. În primul an de la producerea lui, mai putem face ceva, apoi e prea tîrziu.

Dr. Ilea: În infarct, după 8 săptămîni de la debutul bolii trebuie să înceapă neapărat recuperarea. Ar trebui ca bolnavul, din secția medicală unde a fost îngrijit în starea acută a bolii, să poată fi transferat într-o secție cu profil de recuperare. Nu cum se întîmplă de obicei, mai întîi îl pensionează, după ce stă cele 180 zile reglementare de concediu medical, și numai după vreo revizie ori expertiză ajunge la recuperare.

— Ne pare rău că nu vom putea transcrie din cazuistica dv. — am ocupa toate paginile revistei — nici măcar pe cele absolut senzaționale prin performanțele obținute de recuperare integrală a omului, precum nici toate realizările privind cercetarea în domeniu, tehnicile și metodele proprii, dar problema mare a cercetării în această nouă verigă a medicinei ni se pare demnă de reținut.

Dr. Ilea: Unde însă avem nevoie să fim ajutați, lăsați, stimulați. Centrele de recuperare ar trebui să fie nuclele de cercetare, să avem laboratoare și cadre care să orienteze activitatea teoretică și practică pentru asistența de viitor. Pentru a nu se încorseta metodologia recuperării. Avem nevoie de o tematică, pe care sîntem în stare s-o elaborăm, dar trebuie aprobată și finanțată de către Academia de științe medicale, Ministerul Sănătății, eventual chiar de către CNST, avînd în vedere importanța economică a acului de recuperare medicală. La ora actuală ne luptăm să avem un plan propriu de cercetare. Spitalul fiind clinic, deci și bază de învățămînt, toți medicii care lucrăm aici sîntem și cadre didactice, aparținem de catedre diferite și avem acolo planul și obligațiile de cercetare. Opinăm că este timpul, este necesar, viața o demonstrează, de a se pune bazele în învățămîntul medical superior ale unei catedre de sine stătătoare de recuperare. Este o disciplină de graniță, ce-i drept, dar obiectul ei s-a conturat deja.

— De acord cu dumneavoastră și supunem propunerea atenției și analizei celor două ministere de care depinde luarea deciziei — Ministerul Sănătății și Ministerul Educației și Învățămîntului.

CICI IORDACHE ■

Coborim cu patru metri pe secundă, spre centrul pământului și după 55 de secunde ne oprim brusc la 220 metri! Descindem într-un fel de palat subteran, luminat electric, în care stăruie o ceață parcă lunară: ne aflăm în salina de la Slănic Prahova. Din 1971, la Slănic, s-a deschis o altă salină, iar aceasta, în care ne aflăm noi acum, a trecut în posesia și folosința Oficiului Național de Turism: o exploatare turistică deci, și totodată, terapeutică. Efectul terapeutic, asupra astmului bronic mai ales, este formidabil. Salina este formată din două galerii suprapuse, separate de un plafon gros de 30 metri. La nivelul întâi se țin campionatele naționale, internaționale și mondiale de micromodele.

— De ce tocmai aici? îl întreb pe Ion Saulea, directorul Stațiunii balneoclimaterice Slănic Prahova.

— Pentru că aici, sub pământ, nu există nici un fel de curent de aer; sportivii pot să-și etaleze calitățile lor, dar și calitățile tehnice ale aparatelor — foarte sensibile. Recent au avut loc campionatele europene de micromodele, la care au participat sportivi din Cehoslovacia, Polonia, Republica Democrată Germană, Ungaria, România.

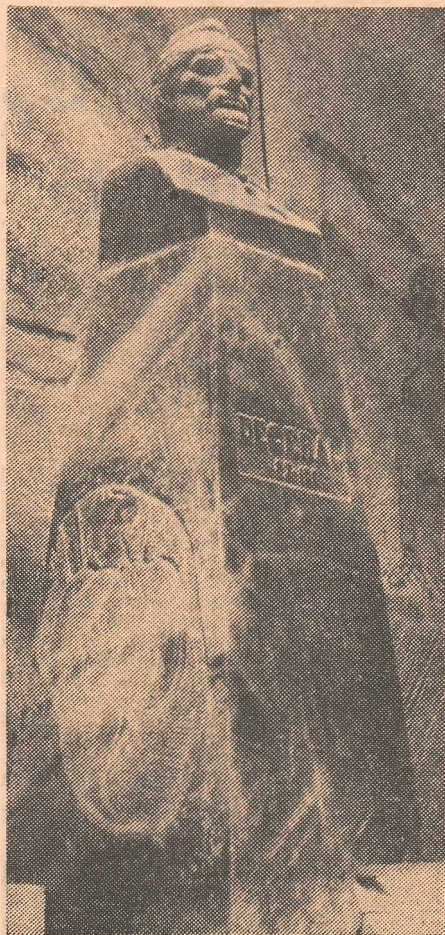
Intr-una dintre cele 14 „camere”, fiecare lungă de 200 metri și lată de 32, este amenajat un mic sanatoriu pentru astmatici: 100 de paturi, mese pentru diferite jocuri, se practică diferite activități distractive, dar și lucrative, toate incluzându-se în procedeul general terapeutic, funcționează un cabinet medical subteran, iar în viitor, aflăm de la directorul stațiunii, acest mic sanatoriu subteran se va extinde până la 1 000 de paturi.

Așadar, vechea salină de la Slănic Prahova are întrebuințări multiple, este vizitată nu numai de cei care vin să se trateze, ci și de mulți turiști din țară și străinătate: anul trecut au coborât aici, la 220 metri, peste 150 000, dintre care aproape 17 000 de turiști au fost din străinătate, din Vest. Anul acesta edilii Slănicului se așteaptă să primească peste 200 000 de turiști, din care 25 000 vor fi, de asemenea, străini. Intr-un astfel de loc, straniu și tulburător, sculptorul Justin Năstase a pornit să materializeze o idee la fel de tulburătoare: s-a apucat și a reușit să realizeze un complex monumental sculptat în masivul de sare! Il privim acum și avem impresia că ne aflăm într-o catedrală imensă, ascunsă parcă sub pământ, într-un tărâm sacru, în care, de pereți, se lovesc ecurile unor căntăreți nevăzuți care îi aduc laude lui Zalmoxis! De ce lui Zalmoxis? Pentru că în această „Sală a Genezei”, cum a numit-o autorul ei, domină și te înundă plăcut spiritul strămoșilor noștri geto-daci și latini. În doi ani de luptă cu muntele de sare, alături cu un scepticism aproape la fel de dur, în doi ani de trudă, Justin Năstase i-a așezat pe soclurile lor bine meritare pe Decebalus per Scorilo și pe Traian, socluri ornate cu inspirate basoreliefuli. Deodată, salina de la Slănic Prahova capătă o nouă dimensiune: pe lângă funcțiunile ei de pină acum, cea turistică și cea terapeutică, mai capătă una, cea educativă, de mare deschidere.

— Cum și când a început să vă stăpânească ideea acestui complex monumental? îl întrebăm pe sculptorul Justin Năstase, care ne însoțește în documentarea noastră pentru acest reportaj.

— Am aflat cândva că în Polonia, de pildă, există o salină care a fost amenajată și decorată încă de acum un secol și jumătate. Ea a constituit și continuă să constituie un punct de mare atracție turistică, aducând, de ce să neglijăm și acest aspect?, venituri importante în valută națională și valută forte. Am venit îndată și am văzut salina de la Slănic: m-a cucerit pur și simplu! Având pereții drepecți, urmare a exploatarei sării cu haveza, ea devine favorabilă execuției unor lucrări de artă monumentală. Materialul de lucru, sarea, există, iar ca duritate, sarea de la Slănic Prahova este destul de dură, are o greutate de 2 200 kilograme forță pe metru cub. Datorită acestui fapt, lucrările executate se conservă în condiții bune, în timp, în acest mediu al ei.

Decebal, așezat pe soclu, privește spre sala în care, conform unui proiect, va trebui să se continue lucrările de infumusețare și dotare a salinei cu basoreliefuli care să reprezinte scene din istoria poporului român. În fața lui Decebalus per Scorilo, pe un soclu asemănător, stă marele imperator, Ulpus Traianus August-

MONUMENTELE DĂINUIRII DIN MUNTELE DE SARE

tus, cu toate celelalte cognomene ale sale, atribuite în urma a tot atâtea bătălii câștigate: Germanicus, Dacicus, Parthicus! Așa cum stau, față în față, imi amintesc de istoricul Annaeus Florus care ne-a lăsat peste veacuri și peste multe milenii acest celebru dialog: „Cine sînteți voi?, se spune că au întrebat geto-dacii; — Romani, stăpînitorii lumii! — Așa va fi, dacă ne veți birui”, au mai răspuns strămoșii acestui pământ. Și cu toate că romanii au câștigat cea din urmă mare bătălie, răspunsul lor trufăș nu s-a împlinit, pentru că nu au biruit întreaga Dacie, întregul stat liber și independent pe care îl impusese lumii Burebista, „cel dinții și cel mai mare dintre regii din Tracia, și stăpînitor al tuturor ținuturilor de dincolo și de dincoace de Dunăre...” Dar dialogul acesta ne amintește și de alte dialoguri: „Ce vreți voi? — Noi, bună pace...”! „Cei doi bărbați, ca să revenim la complexul monumental al lui Justin Năstase, sînt încorporați unui mare cerc marcat de steaguri dacice — cu capul de lup și trupul de balaur — și steaguri romane — cu pajură, chipul lui Traian și însemne de unități militare —, steaguri care, făurite din bronz și înfipite în blocuri pătrate de sare, aduc a niște soldați prinși parcă într-o horă sau într-o sîrbă care nu se mai termină! Figura geometrică, cercul, des întilnită la geto-daci, și care în gîndirea lor filozofică simboliza continuitatea, ca și la noi, poate veșnicia, este aici luminată electric, marcînd și mai mult ideea veșniciei acestui mare neam! La baza soclului lui Decebal este reproducerea la scară mică vasul de cult pe care s-a găsit celebra brază în limba și scrierea geto-dacilor: „Decebalus per Scorilo” și care ar însemna, în traducerea academicianului C. Dalcoviciu, „Decebal, fiul lui Scorilo”. Mă nedumiresc reliefarea, pe soclul lui Decebal, a unui mic pătrat, ca și pătratele în care sînt înfipite steagurile, iluminate și acestea, și mă simt nevoit să întreb:

— Ce anume simbolizează? mă adresez, firește, autorului.

— Lucian Blaga, în „Orizont și stil”, e de părere că unitatea ornamentală noastră populară este micul pătrat, cunoscut cu siguranță și de geto-daci. Pe baza acestui modul, poporul nostru și-a construit, stilizat și geometrizat întreaga artă populară. O dovadă că arta noastră populară, moștenită de la strămoși, este superioară; orice motiv are la bază o idee, o idee materializată; nu este deci o artă care copiază numai natura inconjurătoare.

Dar, paradoxal poate, elementul fascinant al acestui complex monumental, din cite este format el pină acum, îl constituie o floare stilizată de romaniță, sculptată într-un bloc de sare, iluminată electric și intermitent și care simbolizează bătălia unei inimi! Imaginea cucerește, liniile de forță, fie ele și imaginative, toate, ale acestui complex monumental de artă, converg către acest punct din mijlocul cercului, către această inimă, simbur nou. Este cu siguranță, și în viziunea autorului, simburile „marelui foc, care a topit două popoare într-unul!” L-am citat pe Vasile Iarvan. În jurul florii de romaniță stă scris: „Pax Romana — Dacia Felix — Dacoromania”. Și inima pulsează la 220 de metri sub pământ! În această tulburătoare catedrală de sare!

Mai sînt și alte elemente demne de a fi luate în seamă, cum ar fi, de pildă, frescele pictate pe pereții de sare, în stilul picturii noastre populare de pe zidurile vechilor monumente, din ele desprinzîndu-se însă grupul pictat în stînga lui Decebal: un bătrîn dac se sprijină într-un scut, alături, un tînăr cîntă din fluiet, poate trista poveste a lui Decebal, aflată de la tatăl său, dacul cel liber. Și poate în momentul acela s-a născut prima doină a neamului românesc!

— Cum vedeți dv. continuat acest început? îl întreb pe sculptorul Justin Năstase.

— În spatele lui Traian, ca un omagiu, ar trebui sculptate basoreliefuli de pe Columnă. În spatele lui Decebal, scene din viața și munca, din ocupațiile geto-dacilor, ale acelor oameni-strămoși din țara de miere și lapte. Apoi, trebuie sculptați Burebista și alți regi ai Daciei: Deceneu, Comosicus, Scorilo, Duras-Diurpaneus. Din blocul acesta de sare trebuia să apară Burebista. N-a apărut pentru că nu știu unde, la București, formele întocmite de organele județene nu capătă o avizare.

Lucrările de dotare sculpturală sau picturală din salina de la Slănic Prahova trebuie continuate, dar după un proiect bine gîndit de specialiști, respectat riguros, un proiect unic, realizat și de alți artiști plastici. S-ar putea iniția aici, ne spunea Constantin Meșteru, primarul orașului Slănic Prahova, o tabără subterană de sculptură, asemănătoare celeia de la Măgura Buzăului, unde artiști plastici tineri și-ar putea proba talentul, ar putea lăsa opere durabile. În cei doi ani de muncă ai sculptorului Justin Năstase, organele orașenești au ajutat, aveam să aflăm, realizarea lucrărilor, mobilizînd de mai multe ori tinerii la acțiuni de muncă patriotică. Am aflat, de asemenea, că organizațiile pionierești din București, Brăila și Brașov au organizat aici primirea unor copii-scolari în rîndul organizației de pionieri, iar la festivitate au participat, firește din întâmplare, și turiști străini care au rămas profund impresionată. Sînt doar cîteva aspecte, acțiuni cu caracter substanțial educativ, dar care pot fi amplificate, diversificate. Un sculptor amator, Oană Brezeanu, lucrează acum la o statuie a lui Mihai Viteazul, călare. Vor mai veni probabil și alți sculptori. Lucrările lor, am amintit, trebuie însă subordonate unei gîndiri și orientări unitare, trebuie dirijate de mari maestri, așa încît salina de la Slănic Prahova să devină, de ce nu?, o nouă minune a lumii. Îndrăznim să facem această precizare, pentru că știri recente ne spun că salina din Polonia a fost desemnată ca a 13-a minune a lumii. Dar să ne gîndim numai la efectul educativ pe care-l poate juca o astfel de monumentalitate, la faptul că un pacient stă aici cite patru ore zilnic, timp de 20 de zile și că poate învăța multe pagini din istoria țării noastre, să ne gîndim la sutele de mii de turiști români și străini, la înriurirea spirituală pe care le-o poate declanșa o astfel de lucrare de artă monumentală și încă toate acestea pot să atingă efectul unei minuni!

GRIGORE NICOLAE ■

te și oglindește, în același timp, lucrurile în nemijlocirea lor, în nemijlocirea esenței lor. Ea crede că gîndește nu lucrurile așa cum le-a asimilat în propriile sale structuri, ci lucrurile așa cum ar fi ele în ele însele, fără conștiință și absolut opuse ei. De aici și iluzia eronată: gîndirea limbajului este o copie nemijlocită a lucrurilor. Mai mult, o copie absolută.

Conștiința, mai general spus, trebuie să țină seama de dialectica concept-metacconcept. Metacconceptul surprinde limitele conceptului. Limita conceptului este dominată numai prin metacconcept și astfel devine rațională. Teoria se face întotdeauna prin critica operată de pe pozițiile metateoriei. Metateoria și teoria sînt termeni unui raport dialectic. A vorbi despre concepte echivalează cu a le raporta la propriile lor metacconcepte. Dar metacconceptele sînt o negație a conceptelor, o negație în propriul lor înțeles pe care ele, prin ele însele, nu-l pot înțelege.

ION STROIE ■

MEDALIE „BUREBISTA”?

Nu se cunoaște nici o imagine sigură a lui Burebista, rămasă din acele timpuri îndepărtate. Ipoteza că pe o faleră găsită la Snagov ar fi reprezentarea acestuia ne lasă visători. Imaginea presupusă aduce mai curînd cu „Zeița mamă tragică”.

Întimplarea face să avem azi sub ochi o medalie „apocrifă” care pune o serie de întrebări.

Relativ la originea și filiera piesei notăm pe primii: Nuber, Orghidan. Examinînd critic piesa cu colegul artist plastic și numismat Adoc, am ajuns la formularea unor concluzii:

Medalia apocrifă turnată în argint (30 g) cu un diametru de 3 cm, prezintă pe avers o figură umană splendid stilizată, utilizînd pentru redarea coafurii liniile paralele ondulate ușor. În coafură deasupra capului imaginea stilizată a unui vultur heraldic care evocă vag și falera de la Surcea.

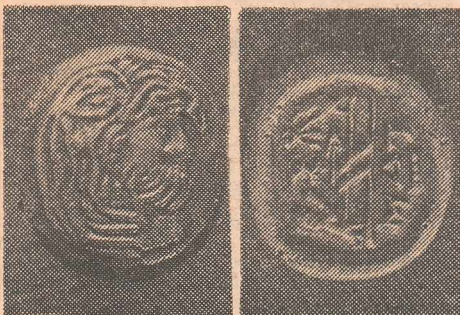
Ochiul imaginii umane pătrunzător, dintr-o globulă, într-un triunghi. Nas drept ușor alungit. Gură severă din două linii paralele. Barbă mică hirsută. Întregul profil spre dreapta, respiră forță, dirzenie.

„Vulturul — Carpaților — ocrotitor” din coafură, conferă maiestrate; sugerează ideea de conducător atotvăzător și atotcuprinzător. Stilizarea imaginii umane de pe avers, deși inspirată poate din modelul grec îndepărtat, ne duce cu gîndul mai curînd la maniera daco-getică de oarecare influență celtică tardivă. Nu pare să fie o piesă celtică, deoarece Paulsen nu menționează printre păsările-simboluri celtice pe aversul monedelor vulturului, care nu apare decît pe unele coifuri, ca de exemplu: cel de la Ciurmești. Nici piese celtice de est cu legenda utilizînd literele grecești pe revers din perioada tardivă nu se cunosc.

Pe monedele daco-getice, rar desigur, mai ales în a doua fază de dezvoltare monetară, continuă să mai apară litera greacă.

Reversul medaliei noastre prezintă o „Hephaistomachie”, o „emblemă” a unui atelier de prelucrare a metalelor (făurărie), cu doi homunculi dintre care unul ține un baros în mînă și al doilea un clește; aceștia stau în fața a două nicovale, deasupra acestora o săgeată?

Se știe că în munții Orăștiei în centrul regatului lui Burebista, cetățile acestuia au fost construite cu mesterii greci histrieni. Inseși scriile de piatră de construcție sînt însemnate cu litere grecești. A funcționat și un centru de prelucrare a metalelor acolo? Se pare că da.

Să fie oare posibil ca utilizînd parțial exemplul trecutului (moneda dacică unională tribală, cu sau fără influență grecească ori celtică), după construirea primei cetăți dacice în piatră; să fie sărbătorit marele unificator al Daciei Mari, Burebista, „cel dinții și cel mai mare dintre regii din Tracia”, cu o medalie comemorativă? Noi credem că da. Traducerea probabilă a legendei cu litere grecești nu lasă loc unei alte ipoteze. Nu este oare Burebista primul mare constructor al Sarmizegetusei?

Descendenții români au păstrat tradiția peste veacuri. În Transilvania medievală chiar marile orașe românești ca de exemplu: Satu Mare (NOGOLAHFALU) erau denumite de o manieră asemănătoare anticei Sarmizegetusa dacică.

Am procedat de curînd la precizarea metalurgiei medaliei noastre cu ajutorul inginerului Radu Ion, de la Institutul de studii al metalelor neferoase din București care ne-a executat analiza chimică — spectrografică și metalografia piesei noastre comparativ cu alte monede de argint antice care au circulat în Dacia în epoca lui Burebista.

Am stabilit astfel că medalie „Burebista” este o piesă turnată în aliaj de argint antic asemănător îndeaproape aliajului monetar dacic „Aiud-Cugir” grupa B. Adică: proporția de argint în aliaj este de aproximativ 79 la sută; proporția de cupru de aproximativ 20 la sută; proporția de aur de la 0,17—0,34 la sută.

Este argintul monetar antic dacic, așa cum a fost el descris de inginerul H. Țințea, din Cluj-Napoca, în 1964.

Din punct de vedere artistic, imaginea lui „Burebista” este copleșitoare; ar merita un studiu, și nu numai „portretul” său, ci și „emblemă” Sarmizegetusei.

Dr. GABRIEL ILIESCU ■
București

Cuget, deci exist

Teorie și metateorie (II)

Dialectica este o metateorie a oricărei teorii. Este spațiul în care se constituie gîndirea metateoretică în forma ei universală și concretă în același timp. Ea comandă ca metateorie conștiința și-i asigură libertatea față de conținut, față de obiect și avansul față de acesta.

Ce se întîmplă cu gîndirea care nu este comandată de dialectică?

Transferă conținutul teoriei în metateorie însă fără să știe. În felul acesta identifică teoria cu natura obiectului și larăși fără să știe acest proces de reducere conduce la ideea că ar exista principii cu valoare absolută. În acest fel principii cu

valoare obiectiv-istorică sînt considerate ca avînd valoare absolut obiectivă. Dar absolutul acesta al principiilor este unul inchipuit.

Teoriile se pot constitui în mod consecvent, științific numai în măsura în care acționează liber nivelul metateoretic al gîndirii asupra raportului dintre nivelul teoretic și obiect. Existența nivelului metateoretic arată că gîndirea științifică nu este pur și simplu supusă unei presiuni nemijlocite a obiectului. Dimpotrivă, ea provoacă și selectează informațiile obiectului în funcție de capacitatea sa de primire, stocare și prelucrare, precum și de cea de emitere.

Prin evidențierea unității dintre teoretic și metateoretic în procesul cunoașterii, se arată originea erorii neopozitivismului care susține că știința și filozofia se opun în mod absolut, că ele nu au a-și comunica nimic. Gîndirea necritică gîndește și ea limbajul în metalimbaj dar nu știe acest lucru. Și de aici atîtea paradexe. Și tocmai din această cauză ea crede că gîndește-

TINERII

„Adresez minunatului nostru tineret chemarea de a face totul pentru a-și însuși cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, pentru a-și însuși, în fabrici și pe ogoare, în toate sectoarele, deprinderile activității practice, îmbinând neabătut și permanent învățămîntul cu practica — singura cale a formării unor cadre bine pregătite, în stare să-și îndeplinească, în bune condiții, sarcinile ce le revin în producție, în dezvoltarea economică și socială a țării.”

NICOLAE CEAUȘESCU

Viitorul însuși al patriei

Primăvara anului 1980 a debutat cu evenimente de importanță istorică în viața social-politică a patriei, care au culminat cu realegerea, în înalta funcție de președinte al Republicii Socialiste România, a celui mai iubit fiu al națiunii noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Partidului Comunist Român.

În continuarea acestor evenimente, peste puțin timp, reprezentanții tinerei generații — „primăvara vieții” — se vor reuni în Forumul tineretului patriei, pentru a aduce un omagiu partidului, secretarului său general, întregii societăți în legătură cu minunatele condiții de existență materială și spirituală, pentru a dezbate, în mod responsabil, căile și modalitățile practice de creștere a contribuției tineretului la îndeplinirea hotărîrilor celui de-al XII-lea Congres al P.C.R., a Programului partidului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Actuala generație tinăra a patriei a cunoscut, în mod direct, efervescența creatoare a ultimului deceniu și jumătate — de cînd în fruntea partidului se află tovarășul Nicolae Ceaușescu — transformările novatoare efectuate în sistemul nostru economic și social-politic, menite să creeze întregului popor, și în primul rînd tineretului, nu numai o viață liberă de orice exploatare și asuprire, dar mai ales condiții corespunzătoare afirmării capacităților și aspirațiilor masei de progres și bunăstare. La baza acestor mutații se află atît posibilitățile și cerințele obiective ale noii orînduirii sociale, cît și noua concepție despre rolul, răspunderile și atribuțiile tineretului în societate, concepție promovată cu consecvență de Partidul Comunist Român, de secretarul său general.

Definind tineretul ca o importantă forță socială, viitorul însuși al națiunii noastre, P.C.R. consideră tinăra generație nu numai ca un obiect al muncii educative, ci și ca subiect activ, participant dinamic, integrat tuturor factorilor a căror acțiune urmărește traducerea în viață a programului de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate și, pe această bază, afirmarea plenară a personalității umane.

Corespunzător acestei concepții, în procesul de dezvoltare socio-economică a patriei, de adîncire a democrației socialiste, în țara noastră a fost elaborat și perfecționat continuu un ansamblu de măsuri menite să asigure și să garanteze efectiv exercitarea drepturilor politice ale tineretului, să creeze condiții optime pentru afirmarea sa ca un factor social activ, pentru participarea tinerilor, indiferent de naționalitate, a organizațiilor lor revoluționare, la activitatea organelor colective de conducere de la toate nivelele și în toate structurile fundamentale ale societății: organele P.C.R., ale puterii și administrației de stat, con-

siliile oamenilor muncii, senatele și consiliile profesionale, diferitele ministere și instituții centrale și locale.

Schimbările revoluționare petrecute în structura economică, socială și politică a României în procesul construirii noii orînduirii, atenția acordată de întreaga societate formării și educării tineretului au determinat și determină profunde mutații în aspirațiile și orientările valorice ale tinerei generații a patriei, ale căror caracteristici principale sînt date de spiritul de angajare militantă, patriotică, de orientarea spre formarea și dezvoltarea unei personalități multilaterale, formarea unei concepții despre lume și viață călăuzită de ideologia partidului nostru, de materialismul dialectic și istoric, atitudinea de încredere în viitor, lupta pentru pace, democrație și progres.

Din această perspectivă, dimensiunea fundamentală a noului statut social al tineretului este dată de funcția sa participativă, materializată în contribuția efectivă și responsabilă la actual opțiunii și deciziei sociale, la procesul complex de perfecționare a forțelor de producție, la dezvoltarea industriei și agriculturii, științei și culturii, la adîncirea democrației socialiste, la ridicarea continuă a nivelului de trai material și spiritual al întregii noastre națiuni. După cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la cel de-al XII-lea Congres al P.C.R., „urmînd cu entuziasm și dăruire politica partidului, tineretul, organizația sa revoluționară — Uniunea Tineretului Comunist — au fost și sînt prezente pe întregul front al construcției socialiste”.

În uzine și fabrici, pe ogoare, în instituțiile de învățămînt, tineretul, Uniunea Tineretului Comunist se manifestă activ în munca pentru o nouă calitate în toate domeniile de activitate, pentru îndeplinirea sarcinilor economice, reținerii cheltuielilor materiale, a consumurilor de materii prime, combustibili și energie, legarea tot mai strînsă a învățămîntului și cercetării de producție. O expresie concretă a participării responsabile a tineretului la viața economică o constituie și desfășurarea cu bune rezultate a întrecerii uteciste „Tineretul — factor activ în îndeplinirea cincinalului revoluției tehnico-științifice”, parte integrantă a întrecerii socialiste, la care participă anual peste două milioane de tineri. De asemenea, de o largă audiență în rîndul tineretului se bucură acțiunile organizate de U.T.C. în cadrul mișcării de masă „Știință-tehnică-producție”, zilele, săptămînile și decadele de recorduri în producție.

În consens cu cerințele dezvoltării economico-sociale a țării și ale educării tinerei generații prin muncă și pentru muncă, U.T.C. inițiază și organizează participarea tineretului pe șantiere naționale și locale la construirea unor importante obiective industriale și agricole, amena-

Cîntec tinăra

Cînt pe catargul crescut dintr-o mare iubire —
Pot întinericul lumii întregi să-l supun.
Prin aerul fraged din mai dau de știre:
Vreau toată lumina din zi s-o adun.

Nu-mîtoideauna prietenă bună ni-o marea,
Norii pateticii îmi clatină trupul cînd strig:
De m-aș îndoi, de m-ar prinde uitarea,
Pămîntul s-ar strînge în sine de frig.

Tineretea mea pe catarg se înfășură-ntr-oagă,
Este nevole de singele meu simțitor.
Iată, sublim se conjugă, se leagă
Ideea de-a fi cu voința de zbor.

Cînt pe catargul trecut prin vestite solștiții,
Roditoare furtuni se petrec. Și vă spun:
Dacă n-am să fiu eu, veți fi voi fericiții
Astăzi cînd toată lumina din zi o adun.

ADI CUSIN ■

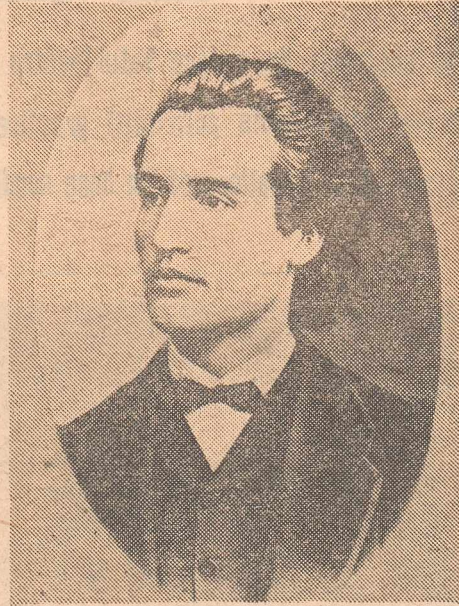
jarea atelierelor școlare și extinderea spațiilor de școlarizare, construirea căminelor pentru tineret, a unor cluburi, baze turistice, sportive și de agrement. Între Congresele al X-lea și al XI-lea ale U.T.C., pe aceste șantiere au lucrat mai mult de 1,8 milioane tineri.

Un domeniu larg de afirmare a tineretului îl reprezintă și participarea sa la viața politică și cultural-artistică a țării. Această participare este o rezultantă firească a experienței practice pe care o dobîndește tinăra în cadrul activității productive, al formelor de învățămînt și educație, sub impactul climatului politic și cultural al patriei, materializîndu-se în consolidarea sentimentelor sale patriotice și internaționaliste, în dezvoltarea gîndirii creatoare, în spiritul politicii interne și externe a partidului și statului nostru, în crearea unei atitudini de exigență și răspundere comunistă. Un loc deosebit în această direcție îl ocupă participarea tinerei generații la activitatea Frontului Democrației și Unității Socialiste, a deputaților din rîndul tineretului, în forul legislativ suprem și în consiliile populare de la toate nivelele.

(Continuare în pag. 20)

MIHAIL STOICA ■

„ROMÂNIA DE MÎINE VA FI AȘA CUM O VEȚI CREA CU BRAȚUL, CU SUFLETUL ȘI CU HOTĂRÎREA VOASTRĂ“

Orice om este istoria la zi a poporului său. O lectură, în filigran, a istoriei, cînd în durată mică a vieții unui om se limpește învățătura experiențelor din durată mare a vieții unui întreg popor, este ceea ce ne explică, ne reprezintă mai exact și ne îmbărbătează pentru fapta de azi și de mîine prin care alții, cunoscînd-o la rîndul lor, vor retrăi viețile noastre, așa cum noi înșine, iată, facem, fiindcă noi sintem — cum spunea Iorga — numai expresia actuală a unui popor care trăiește aici, la Dunăre și Carpați, de două mii de ani. Prin curaj și prin înțelepciune ne-am croit drum prin împrejurări adverse, și dacă ele, aceste două arme-înșușiri sint însemne heraldice ale nobleței actului nostru de supraviețuire aici, pe acest pămînt, ca purtători ai unei străvechi civilizații, nu e mai puțin adevărat că nici curajul și nici înțelepciunea n-au fost — nici nu puteau să fie — doar ale citei unei singure vîrste — prima, înșușire a tinereții, cealaltă a vîrstelor mature — cu fatala simplificare pe care o ob-

servație altfel îndelungă și atentă a vieții o exorimă într-un proverb aproape același, dincolo de variantele lui, la toate popoarele lumii. Căci dacă vîrsta unui tînr se întinde pe ecranul mai larg al vîrstei poporului lui, istoria devine, cum spunem, o carte de învățătură și tînrul a daugă curajul inerent vîrstei lui înțelepciunea desprinsă din viața rîndurilor de oameni ce l-au premers. Adeveri o imagine convențională, să zicem, despre un domnitor ne poate călăuzi o viață. Căci ni-l închipuim, să recunoaștem, așa cum ni-l reprezintă altcineva. Cîți nu-l „știu“ și nu-l „văd“ pe Ștefan cel Mare doar așa cum Delavrancea, de exemplu, ni l-a arătat în „Apus de soare“? Dar Ștefan cel Mare, cînd a preluat sceptrul Moldovei, era un tînr și despre ceea ce va fi avut el atunci în gînd, pe cîmbia Dreptății, în fața norodului adunat, ne putem da seama din ceea ce el avea să își înfăptuiască apoi. Ce gîndea el, ca tînr, despre viitor era un gînd ce ține astăzi de trecutul nostru înscris într-o pagină nemuritoare de

istorie. Dar tînrul Bălcescu, dar tînrul Eminescu nu sint alte exemple care ne încredințează că tinerețea a fost vîrsta luptei și sacrificiului pentru împlinirea marilor idealuri naționale, pentru izbîndirea ideilor de libertate și dreptate națională și socială, pentru înălțarea românilor pe o treaptă nouă, de cultură și de civilizație?

De bună seamă, rolul social-politic al tineretului în realizarea progresului istoric reprezintă un aspect fundamental al strategiei de luptă pentru noua societate, socialistă, ce se construiește pe pămîntul României. Dar că nu este aceasta o problemă nouă în istorie stau mărturie și cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu, care arată că „tineretul, prin dinamismul și receptivitatea sa la idealurile de libertate și dreptate socială, la schimbările innoitoare, a reprezentat întotdeauna de-a lungul istoriei un însemnat factor al progresului societății. Din veac în veac, el a preluat și dezvoltat virtuțile și tradițiile înaintașilor săi; înfruntînd greu-

tăți, dînd nenumărate jertfe, el a jucat un rol de seamă în lupta împotriva asupritorilor, pentru dezrobirea socială, pentru cucerirea și apărarea independenței și suveranității naționale“. Într-adevăr, tinereții îi sint caracteristice disponibilitățile pentru cauzele nobile, receptivitatea pentru idealurile și năzuințele umanitare, aspirația către libertate și progres. Tinerețea, vîrstă a speranțelor și elanurilor, este sensibilă, entuziasă și apropiată de tot ceea ce marchează noul, pentru întocmirea unei lumi mai drepte, mai bune.

„România de mîine va fi așa cum o veți crea cu brațul, cu sufletul și cu hotărîrea voastră“, se spunea într-un editorial-manifest care sintetiza elanul revoluționar ce cuprinsese masele tineretului muncitor după 23 August 1944, și care adresa îndemnul: „Nimeni să nu uite că trebuie să fie prezent acolo unde istoria cere“. Un exemplu strălucit în această privință constituie astăzi pentru noi toți viața și activitatea prodigioasă desfășurată de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care de la 15 ani, întrat în marea școală a mișcării comuniste, s-a găsit întotdeauna pe baricadele primelor rînduri ale unor bătălii în cursul cărora nu o dată moartea era singura măsură a luptei iar speranța într-un viitor mai bun al omenirii muncitoare — un legămînt de credință al tinereții comuniste. Un reporter al vremii, după ce avusese o convorbire la închisoarea din Brașov cu tînrul comunist Nicolae Ceaușescu și cu unul dintre tovarășii săi de detenție, scria: „Ceaușescu e un copil. Dar un copil cu o inteligență de o maturitate surprinzătoare. E scund, slab, cu ochi mici și vioi, două boabe de piper. Vorbește limpede, puțin prea repede, parcă voind să spună deodată tot ce știe. Are 19 ani, dar a văzut și a pățit ca pentru 90“. Faptul că întreaga activitate a tovarășului Nicolae Ceaușescu în conducerea Uniunii Tineretului Comunist și apoi în conducerea partidului s-a împletit mereu cu preocupările tinerilor, cu aspirațiile și cu munca lor, a făcut ca în anii de cînd a fost investit cu suprema răspundere de a conduce partidul și statul nostru să se ocupe îndeaproape de tînră generație, să-l îndrume cu consecvență, cu exigență și cu dragoste pașii în viață. Și pretutindeni, pe întreg cuprinsul țării, în marile unități industriale și pe șantierele naționale ale muncii patriotice, în fabrici și pe ogoare, în școli și în amfiteatrele universitare, tineretul nostru revoluționar își face din muncă și învățatură o datorie de onoare. Urmînd, astfel, exemplul viu al comunistilor, conținutul glorioasă tradiție făurită de generațiile precedente, tinerii de astăzi se află angajați cu toate forțele, animați de înaltă răspundere patriotică pe care o au, în efortul întregului popor de traducere în viață a Programului partidului, program în care tineretul țării este definit ca „viitorul înșuș al națiunii noastre socialiste“.

Doar astfel tînră generație poate aspira la a face parte — cum tot Iorga spunea — din „indestructibilul“ acestui popor. A fi acolo unde istoria lui o cere!

E. DUMITRU ■

În condițiile agravării serioase în ultimul timp a situației internaționale, prin intensificarea tendințelor forțelor imperialiste de reîmpărțire a lumii în sfere de influență și dominație, prin escaladarea fără precedent a cursei înarmărilor, acțiunile, lupta unită a tuturor forțelor progresiste pentru menținerea și consolidarea păcii pe planeta noastră capătă o importanță excepțională. În acest context este de o mare însemnătate poziția partidului și statului nostru, care consideră că există în lume forțe capabile să împiedice declanșarea unui nou război. Această concluzie optimistă, mobilizatoare a partidului nostru este de o însemnată valoare teoretică și practică și pentru mișcarea de tineret. Unindu-și forțele proprii pe plan național și internațional, integrîndu-și acțiunile în larma mișcare pentru pace a tuturor popoarelor, tinerii pot și trebuie să-și aducă o contribuție sporită la oprirea agravării climatului internațional, la continuarea procesului destinderii, la întărirea securității și promovarea colaborării.

Una din problemele cele mai arzătoare în prezent o constituie realizarea dezarmării, și în primul rînd a dezarmării nucleare. Tînră generație, organizațiile de tineret progresiste se manifestă ca un factor activ în determinarea luării de măsuri concrete de dezarmare, de dezangajare militară, pentru edificarea unei lumi ferite de spectrul armelor și războaielor. Se impune, de asemenea, implicarea cu o mare fermitate a tineretului în edificarea în Europa și în întreaga lume a unui climat solid de destindere, securitate și cooperare. Legat de aceasta, reuniunea care va avea loc anul acesta la Madrid poate constitui pentru organizațiile de tineret un nou prilej de intensificare a acțiunilor lor în favoarea păcii și destinderii.

Pomînd de la convingerea că tînră generație este purtătoarea unor valori ce asigură mersul ascendent al omenirii spre noi etape ale civilizației, spre o lume eliberată de servituțile trecutului și de incertitudinile generate de conflictele și marile probleme nesoluționate ale epocii actuale, România a luat, pe plan internațional, numeroase inițiativă cu privire la tineret. Pornindu-se de la aceste inițiativă s-a adoptat la O.N.U., în 1973, rezoluția: „Acțiuni concrete la nivel național și interna-

țional pentru a răspunde nevoilor și aspirațiilor tineretului și a promova participarea sa la dezvoltarea națională și internațională“. Tot România a fost și inițiatorea dezbaterilor de la O.N.U. din anii 1976—1977 privind educarea tinerii generații în spiritul înalțelor idealuri de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare. Reamintim, de asemenea, că tot la inițiativa României Organizația Națiunilor Unite a proclamat anul 1985 drept

anul internațional al tineretului. În același timp, în activitatea lor internațională, U.T.C. și

U.A.S.C.R. iau în considerare problemele și preocupările specifice ale tinerii generații contemporane.

Potrivit concepției românești, o condiție a dezvoltării cooperării și înfăptuirii unității de acțiune a tineretului o reprezintă respectarea strictă a principiilor democratice de relații între organizații: deplină egalitate în drepturi, neamestecul în treburile interne, dreptul autonom al fiecărei organizații de a-și stabili de sine stătător platforma și modalitățile practice de acțiune în funcție de condițiile istorice concrete în care își desfășoară activitatea, încrederea și stima reciprocă, realizarea de largi consultări care să permită luarea deciziilor în probleme de interes comun prin consens. Pe această bază, U.T.C. și U.A.S.C.R. întrețin în prezent legături de prietenie, colaborare și solidaritate cu circa 500 de organizații de tineret și studenți din întreaga lume.

Acțiunile românești pe plan internațional în problemele tineretului s-au bucurat de o primire deosebit de favorabilă. Aceasta constituie o mărturie grăitoare a justetei concepției unitare a partidului și statului nostru, a tovarășului Nicolae Ceaușescu despre tineret ca o uriașă forță a lumii contemporane, atît pe plan național, cît și internațional, căreia trebuie să i se acorde o atenție cu totul specială nu numai fiindcă tinerii reprezintă peste jumătate din omenire, ci și pentru că de felul cum sint crescuți și educați va depinde în mare măsură viitorul omenirii.

Congresul al XI-lea al U.T.C. și Conferința a XII-a a U.A.S.C.R. vor da din nou expresie vocației de pace a tineretului român, hotărîrii acestuia de a acționa pe mai departe pentru sporirea contribuției tineretului la făurirea pe planeta noastră a unei lumi mai bune și mai drepte, în spiritul concepției secretarului general al partidului, care spunea: „Tînră generație, profund interesată în asigurarea dezvoltării omenirii pe căile progresului și păcii, are datoria să participe cu toată energia la lupta pentru statornicirea unor raporturi noi între state, de conviețuire și concurență pașnică, bazate pe egalitate și echitate, pentru instaurarea unei noi ordini economice și politice internaționale. Aceasta va asigura tinerii generații condițiile afirmării sale tot mai puternice, înfăptuirii aspirațiilor și năzuințelor sale de bunăstare și fericire“.

ION CODRU ■

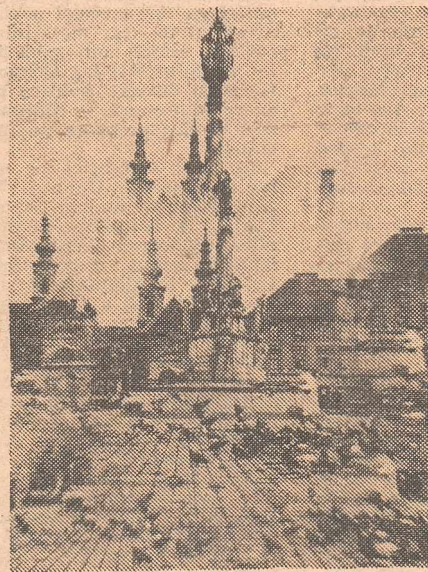
Un interes vital al tinerii generații

O LUME MAI DREAPTĂ ȘI MAI BUNĂ PE PLANETA PĂMÎNT!

„An internațional al tineretului“. Numeroase au fost inițiativă și acțiunile românești, în domeniul tineretului, pe plan regional sau bilateral.

România a adus o contribuție însemnată la reuniunile internaționale organizate în ultimii ani, dintre care menționăm: Seminarul european consacrat participării tineretului la viața națională și socială (București, 1978), Conferința europeană în problemele dezarmării (Budapesta, 1978), Festivalul mondial al tineretului și studenților (Havana, 1978), Seminarul internațional privind contribuția studenților la lichidarea subdezvoltării (București, 1979).

Fidel principiilor politicii interne și internaționale ale partidului și statului nostru, tineretul României socialiste își pune toată capacitatea sa creatoare în slujba muncii pașnice, pentru o puternică dezvoltare economică și socială a țării, manifestîndu-se totodată ca o prezentă activă în mișcarea internațională de tineret. Activitatea internațională a tineretului român are ca fundament trainic obiectivele politicii externe a Partidului Comunist Român, ale României, hotărîriile Congresului al XII-lea al partidului. Tineretul nostru, Uniunea Tineretului Co-

În Cimpia de Vest, o mărturisire ca o declarație de dragoste:

„LUCREZ ÎN PETROL!“

„Foraj 3. Foraj 3, te caută Foraj 10... Da, Foraj-10, recepție. Cu cine vorbesc?... Tehnicianul de serviciu. Ce s-a întâmplat?... S-a rupt garnitura la 1 000 m... Il scol pe șeful de secție! Recepție... Dați imediat afară garritura de unde-i ruptă. Vin la sondă pentru instrumentație!“

Dialogul prin radio se încheie rapid, nu e timp de vorbă. Mașina o pornește degrabă în noapte, iar șeful de secție va termina de îmbrăcat pe drum. La fața locului, totul se aranjează, după ce se iau măsurile de rigoare. Asemenea incidente sînt destul de obișnuite în meserie, fiindcă sondorii sînt și ei oameni, pot prevedea totul în afară de neprevăzut.

Spre schela de foraj Arad afluează mulți tineri, de la simpli muncitori la proaspăt absolvenți ai institutelor de specialitate, atrași de posibilitățile de afirmare pe care le oferă orice nou cimp petrolifer. E drept, încă acum cîțiva ani sonde au început să apară în județul Arad și zonele limitrofe, dar în prezent întreaga operațiune ia un avînt deosebit, odată cu înființarea la 1 decembrie 1979 a Trustului de foraj-extracție cu sediul la Arad, menit să impulsioneze exploatarea hidrocarburilor în Banat și Crișana.

Ne aflăm la Pecica, vestită de zeci și poate sute de ani pentru «piinea de Pecica». De cîteva luni însă, la marginea satului s-a ridicat un campament al petroliștilor. Pentru inginerii stagiați Ica și Nicolae Bădiță, Mirela și Gabriel Boric, Pecica înseamnă rampa de lansare — după propria lor expresie — în viață și în profesiune. Este interesant de aflat de ce acești tineri, actualmente în primul an de stagiatură, au ales tocmai Cimpia de Vest.

— În Valea Prahovei și în Moldova — spun ei — petrolul se extrage de decenii, pe cînd aci totul se află la început, iar noi insine putem arăta mai bine ce sîntem în stare și aplica mai rapid cele învățate pe băncile facultății.

Gabriel Boric, de pildă, este singurul inginer de foraj și dintr-o dată, adidoma colegilor săi de facultate care au ales și ei Pecica, s-a văzut confruntat cu răspunderi pe care altundeva le-ar fi căpătat poate mult mai tirziu. Tinereții nu-i

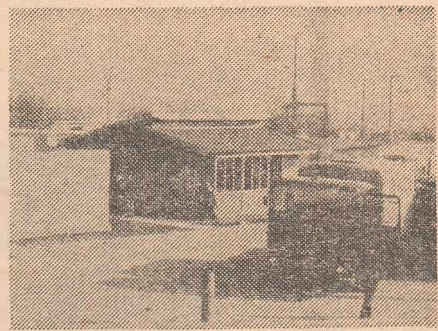
place să aștepte, și apoi, răspunderile sporite implică și funcții pe măsură, satisfacții pe plan moral și material, inclusiv derogările pe care legea le admite tocmai pentru a se folosi din plin capacitatea profesională și avîntul tineresc al absolvenților, în strînsă legătură cu cerințele presante ale producției.

Și tînărul inginer mecanic Aristide Stănescu, cu soția, operator geolog, și-au cerut și obținut recent transferul la Pecica din motive profesionale. Firește, nu e simplă această afirmare profesională a tinerilor, ea nu pică din cer și nici din manipulații contabile. Ei trebuie să dea un nou examen, mult mai dificil — de astă dată nu în fața profesorilor de la institutul din Ploiești, ci în fața vieții — să facă față unor situații complicate, cu prezență de spirit, măiestrie tehnică, devotament. Uneori, nu se doarme nopți la rîndul, așa cum s-a întâmplat în decembrie anul trecut chiar de sărbători. Ca palidă ilustrare poate servi și situația descrisă pe scurt la începutul articolului.

— Ne revine o misiune cu atît mai interesantă — continuă interlocutorii noștri — cu cît în regiune lipsește total tradiția în petrol, noi trebuie să contribuim la crearea, la implantarea ei printre tinerii localnici.

Pînă acum doi ani, cam 80 la sută din petroliștii care munceau în Cimpia de Vest o formau prahovenii și oltenii. Dar aceștia se întorc sau se vor întoarce, în majoritate, la casele lor; ei trec, petrolul rămîne, și-l vor extrage arădenii, bihoreni, bănărenii. Se vor înființa în zonă, în anii ce vin, grupuri școlare de petrol și gaze; unul s-a și deschis la Sînnicolaul Mare, altele vor urma. Nu va fi ușoară făurirea unei tradiții, a unei noi optici, deoarece munca la petrol nu este lesnicioasă, se lucrează „în foc continuu”, în aer liber, pe ploaie, vînt, arșiță, fără nici un răgaz, și în noaptea de Anul-nou, și duminică, 365 de zile din 365. Deși unii tineri, de ce n-am spune-o?, preferă slujbulele mai calde, între patru pereți termoizolați, atracția spre această indeletnicire bărbătească, grație multiplelor satisfacții morale și materiale pe care le oferă, începe să se manifeste viguros. Contribuie și nota

de noutate, fiindcă în aceste așezări rurale unde se practică agricultura din timpuri imemorabile, tînărul care anunță iubitei, cu un aer nonșalant: „Lucrez în petrol!“ capătă parcă un surplus de prestigiu. În fine, la toate acestea se adaugă condițiile materiale tot mai bune create tinerilor muncitori, tehnicieni și ingineri,

după cum o vădește și campamentul de la Pecica. Mirela Boric și Ica Bădiță:

— Ne-au fost puse la dispoziție bungaloururi, case prefabricate de tip „Lila” complet mobilate, inclusiv televizor „Sport”, radio „Pacific” și frigider „Arctic”. Am venit prin reparație împreună cu prietenii și colegii din facultate. Așadar, nu ne-am rupt de cercul nostru, ne continuăm, într-un sens, viața de studenție, înodind desigur noi prietenii. Avem în permanență apă caldă, încălzire elec-

trică, un confort la care nu ne așteptam (într-un sat care își așteaptă apropiata canalizare!). Cînd la repartizare am ales județul Arad credeam că vom trăi într-un cămin, nu două familii într-un bungalow. Adevărat, cînd în toamnă ne-am prezentat la post, pe locul campamentului nu existau decît fundațiile de beton și fiecare a locuit pe unde a putut. Dar curînd s-au ridicat vilioșoarele și s-a infiripat mica noastră comunitate. Toată Pecica ne știe: „Dinșii lucrează în petrol...” Muncim, trăim o viață plină, tinerească. Seara — lectură, televizor, mergem în grup la cinema cu colegii, se joacă rummy la club, Nicolae Bădiță cîntă acompaniat de chitară „Lacustra” de Bacovia.

Mirela și Gabriel Boric continuă o tradiție de familie. Dumitru, tatăl lui Gabriel, a fost petrolișt o viață întreagă, lucrează și acum la Ianca, lîngă Brăila, ca șef de șantier. Cînd „copiii” s-au strămutat la celălalt capăt al țării, pe bătrîn l-au asaltat grijile: cum vor fi stînd, cum se vor fi descurcînd? I-au scris să fie liniștit, că totul merge admirabil. Dar el vroia să vadă cu ochii săi, căci pentru un tată simple scrisori nu sînt de-ajuns. Deunăzi și-a luat un scurt concediu și s-a înființat, cu soția, la Pecica. Căsuțele prefabricate, băile cu faianță, tapetul semilavabil, mochetele multicolore, mobila cochetă l-au mulțumit într-atît încît a hotărît să transplanteze și pe șantierul „său” experiența arădeană. Se vorbește mult despre necesitatea de a se crea condiții adecvate de muncă și de trai absolvenților. Pecica reprezintă una din numeroasele așezări în care s-a trecut la fapte. Firește, esențialul nu constă în bungalowul „Lila”, ci în mindria de a munci, de a-ți împlini astfel tinerețea, de a răspunde și unei îndatoriri patriotice, știut fiind că dezvoltarea țării reclamă tot mai mult petrol, tot mai mult combustibil.

— Resimțim, încă, o lipsă de cadre tinere în petrol — ne spunea directorul Trustului de foraj-extracție Arad, inginerul Ion Antonică. Avem nevoie de sonde, electricieni, automatiști, șoferi, ingineri de extracție, mecanici și mulți alții, oameni energici, dirji, dornici de a se realiza pe toate planurile.

În luptă grea cu natura, ei vor smulge din adîncuri aurul negru al petrolului, azi mai mult ca oricînd aur. Pe toți acești tineri îi așteaptă sondele din Cimpia de Vest.

LIONEL NIȚESCU ■
Fotografii: IOAN SZABO ■

Curajul de a rămîne țăran între țărani

Deși n-a făcut încă armata, pînă la cel 23 de ani, Dumitru Badea răspunde, militărește, că numele său este Badea V. Dumitru. Un băiat mai degrabă scund de statură, cu ochi mirați și încercînd a se face înțeles în cuvinte puține. L-am întîlnit într-o seară, mai zilele trecute, acasă la el, unde i-am trecut pragul împreună cu viceprimarul comunei Crevedia Mare din Ilfov, Nicolae Lungu, mergînd „la sigur” după vorba înșotitorului meu care pretindea că știe la orice oră din zi și din noapte unde se află fiecare mecanizator, acum, cînd au venit zile bune de muncă fiindcă soarele a prins putere, iar pămîntul s-a mai întărit în urma ploilor care l-au bătut mai mult de o săptămînă. Dumitru Badea lipsese două zile de acasă. Cel mai tînăr mecanizator din Crevedia Mare lucrase împreună cu echipa sa în cadrul fermei nr. 1, „vegetale”, a C.A.P.-ului din comună. Apoi Dumitru Badea ceruse voie inginerului Alexandru Savu și se abătuse cîteva ceasuri pe acasă, să vadă în ce stare se mai află ai lui. Adică, în primul rînd, cei trei copii, soția, mama. Urma ca atunci cînd familia lui avea să stingă luminile casei și să se culce, Dumitru Badea să-și dea jos motoreta „Mobra-super”, parcată pe prispă, sub fereastră, să-i apese pe pedală și să pornească iarăși spre cîmp, la lucru. Cînd îi biruie și pe ei oboseala și somnul, mecanizatorii se retrag în vagonul-dormitor, aflat în incinta fermei, adaugă Nicolae Lungu. Dumitru Badea aprobă, așa e. Într-adevăr, băiatul nu e vorbăret. Dar întrebîndu-l cum de nu s-a întîmplat să plece și el, ca alții, din sat, cum de n-a plecat să muncească la București, de exemplu, fiindcă Bucureștii se află la numai vreo treizeci de kilometri, îmi răspunde cu o limpezime a gîndului care se vădește că nu are nici o legătură cu numărul vorbelor în care ea se exprimă: „din două motive”, zice Dumitru Badea. Primul ar fi și cel mai lesne de bănuît: are aici familia, are trei copii — Stefana, de 5, Ionel, de 3 ani și Marius, abia de 6 luni. Apoi, la Crevedia are casă. Locuiește în casa mamei lui, casă ridicată în urmă cu cinci-sase ani, deci încă arătătoare și sănătoasă multă vreme. Ca să vrea să se acuzie pe la oras și să ceară apartament la bloc dacă s-ar încadra în vreo fabrică i s-ar părea că-și încurcă viața și-o încurcă și pe-a altora. Înșă cum din cei aproape 1 500 de oameni din Crevedia care lucrează în București nu s-au stabilit în Capitală decît vreo cîțiva, ar urma întrebarea dacă Dumitru Badea n-ar fi putut să devină zilnic navetist, împreună cu ceilalți. Acest lucru nu s-ar fi putut întîmpla intrucît, zice el, scurt, nu-i place imbulzeala de oameni. În zilele obișnuite ale anului, îmi povesteste, deci nu în zile cum sînt cele din urmă, de vîrf de campanie, se trezește în fiecare dimineată la 5. Pe la 5 și jumătate trece

rutieristul Nicolae Mărgelatu și-l ia pe toți mecanizatorii cu remorca. În drum spre cîmp trec pe la intersecția din centrul comunei unde se află și Monumentul Eroilor. Acolo e și stație de autobuze. În ciuda faptului că vreo cîțiva șoferi sînt chiar din comună, de exemplu Turturel, Fane, Mănoiu, Mandache și toți sînt, neîndoielnic, băieți buni, răbdători pînă la a-și vedea mașinile încărcate peste orice limită admisibilă, se mai întîmplă totuși ca vreun nefericit să rămînă pe dinafară, ameiit de învălmășeală și revenindu-și numai la speranța că-l va culege de pe marginea drumului șoferul ultimei curse de București, al aceleia ce vine de la Hanul lui Pală. Aceste pătăni ale altora Dumitru Badea le observă din perspectiva nitel filozofică pe care i-o asigură, cum

ziceam, faptul că asistă la ele de dincolo de oblonul unei remorci. Evident, nu poate să nu constate, în același timp, că el are loc în acea remorcă din destul și că pe podeaua ei de lemn pînă chiar și umbra-i se poate întinde în vole, răsfrîntă la primele raze, roșii, ale răsăritului de soare. Această libertate, nestînjnire a trupului, îl dă și o liniște a sufletului care l-a ajutat să se aplice să-și facă, cu conștiinciozitate, munca necurmată, nesfîrșită parcă, a pămîntului, munca unei zile, a unui anotimp, a unui an, a celor trei ani de cînd s-a calificat ca mecanizator printr-un curs de două luni și jumătate. Ajungem astfel, de fapt, la cel de-al doilea motiv pentru care Dumitru Badea, născut la Crevedia Mare, a rămas să trăiască, să muncească și să-și crească la rîndul lui copiii tot la Crevedia Mare. Acest al doilea motiv se datorează forurilor de conducere locale. E un lucru știut

în sat, iar profesorul Elefterescu, care i-a fost diriginte pînă în clasa a opta, depune mărturie și astăzi. Dumitru Badea a fost un elev harnic la învățătură. Apoi a trebuit să fie harnic la muncă, îndemnat înții de mamă-sa, Maria, care l-a crescut singură, și pe urmă de banii pe care-necuse să-și cîștige. La 15 ani alții, de prin cărti, or fi fost căpitani, cine știe, dar Dumitru Badea era cu siguranță un destoinic ajutor de drijbist, muncitor forestier, și indeletnicirea lui era să doboare cu meșesug arborii marcați de prin pădurile din împrejurimi numite Pădurea Neagră, Mierla, Bădeni-Zădărici, Tandăra, Babele, lîngă Clejani, și Gîstești. Dumitru Badea n-a știut în acea vreme că era pur și simplu „studiat”, „ținut în observatie” de către conducerea comunei, în primul rînd de către viceprimarul Nicolae Lungu, care remarcase încîntat stăruința și înverșunarea în muncă ale tînărului pe cale de-a deveni ceca ce experiența comună a satului numeste, niciodată eronat sau de

zatori niște tineri, la întîmplare, printre care și lenesi, și pe urmă să facem sedințe și să-i mobilizăm și peăștia la muncă? Mai bine, uite, ne-am asigurat înții că băiatul e muncitor de felul lui, că așa e inima lui, să nu stea să lîncezească. Și dacă el a fost de acord, l-am ajutat să se califice ca mecanizator. Avem în el un om care nici n-are nevoie să fie supravegheat cînd muncește”. Cînd vorbește cu foști colegi de școală și prieteni din copilărie, cu Gheorghe Constantin, zugrav, Dumitru Antonescu, lăcătuș, sau Ion Trandafir, de exemplu, ajuns strungar, Dumitru Badea mai află noutăți doar în ce privește viața curentă, de familie, a acestora, și în nici un caz nu mai constituie o noutate pentru el că banii sînt cam aceiași, dacă muncești din plin, fie într-o întreprindere bucurăsteană fie în cadrul secției S.M.A. de la Crevedia Mare. Adevărat este însă că, de la o vreme, recunoaște el, are în gînd mai ales numele altor conșteni, ale unor mecanizatori mai bătrîni, oameni cu care împarte în părți egale lucrul celor peste 3 000 de hectare ale Crevediei Mari. Cîțiva dintre aceștia sînt Marin Mărgelatu, Constantin și Florea Donescu, Nicolae Dascălu. „Ei — zice tînărul — au băi, mașini mici, case cu faianță”. În afara caselor cu faianță, la care, îndrăznim să credem, l-am determinat pe Dumitru Badea să nici nu rivească fiindcă belalii, cum apar astfel de case, sînt pe deasupra și nesănătoase, cel mai tînăr mecanizator din Crevedia aspiră la un standard de viață aproape de acela al civilizației orasului. Un automobil va fi, desigur, mai greu de cumpărat pentru că mai sînt de crescut și cei trei copii, dar baia și alte înlesniri gospodărești de acest fel sînt, fără îndoială, realizabile, într-un timp scurt, chiar cu posibilitățile bănești de care dispune azi (în campanie ia uneori și 3-4 mii de lei pe lună). Sînt obișnuitele proiecte de viitor ale unei familii tinere. Or, împlinirea lor poate fi scotită de pe acum sigură dacă ne reamintim că satul zice că Dumitru Badea e dintre cei ce nu pregetă cînd e vorba să se-astearnă la muncă și că, mai spun unui prieten de-al lui, datorită acestei tenacități a fost odată în stare, aflîndu-se la pescuit și rupindu-se undița în care se și prinsese prada, să sară îmbrăcat în apa Neajlovului, și să arunce de-acolo pe mal un clean cum rar s-a mai văzut prin satele vecine, din sus sau din jos, de pe firul acestui riu.

Lăsînd acest zîmbet să treacă, vom adăuga că vorbind despre Dumitru Badea n-am înțeles că problema, reală, a îmbătrînirii și feminizării forței de muncă în agricultură a fost rezolvată prin calificarea unui mecanizator la Crevedia Mare. Am vorbit, pur și simplu, despre un tînăr care a vrut să rămînă în satul lui și care, rămînînd, a obținut încă de pe-acum, la 23 de ani, ca un sat întreg să vorbească despre el cu simpatie și prețuire. Ceea ce nu-i puțin lucru. Și dacă Dumitru Badea a ales satul, nu-i mai puțin adevărat că și satul, cum arătam, l-a ales pe el.

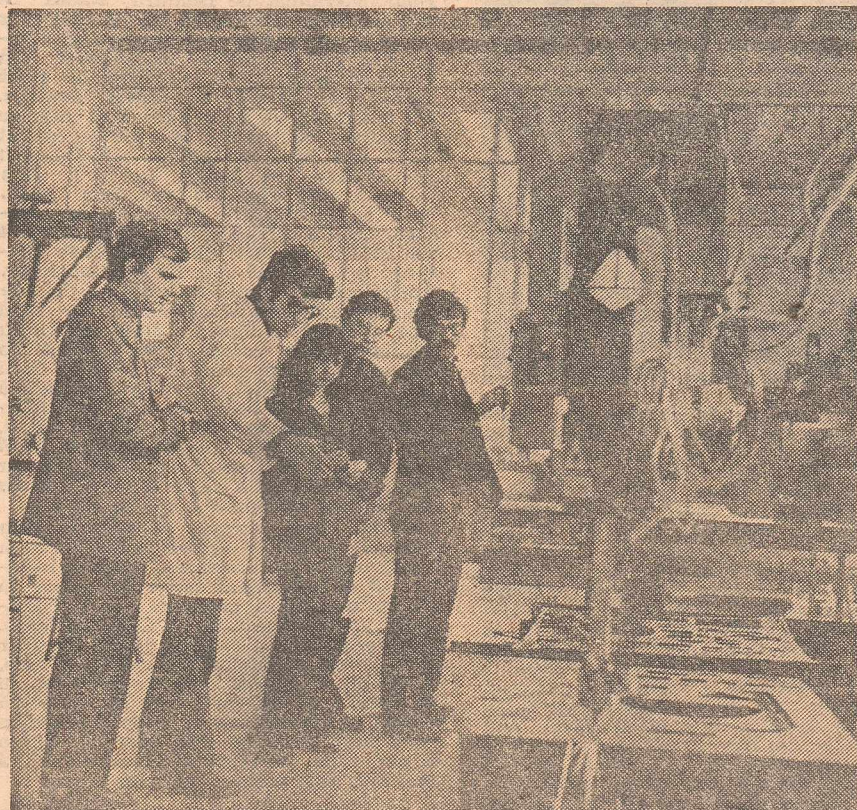
DUMITRU CONSTANTINESCU ■

**Mari ctitorii
de lumină
și conștiință**

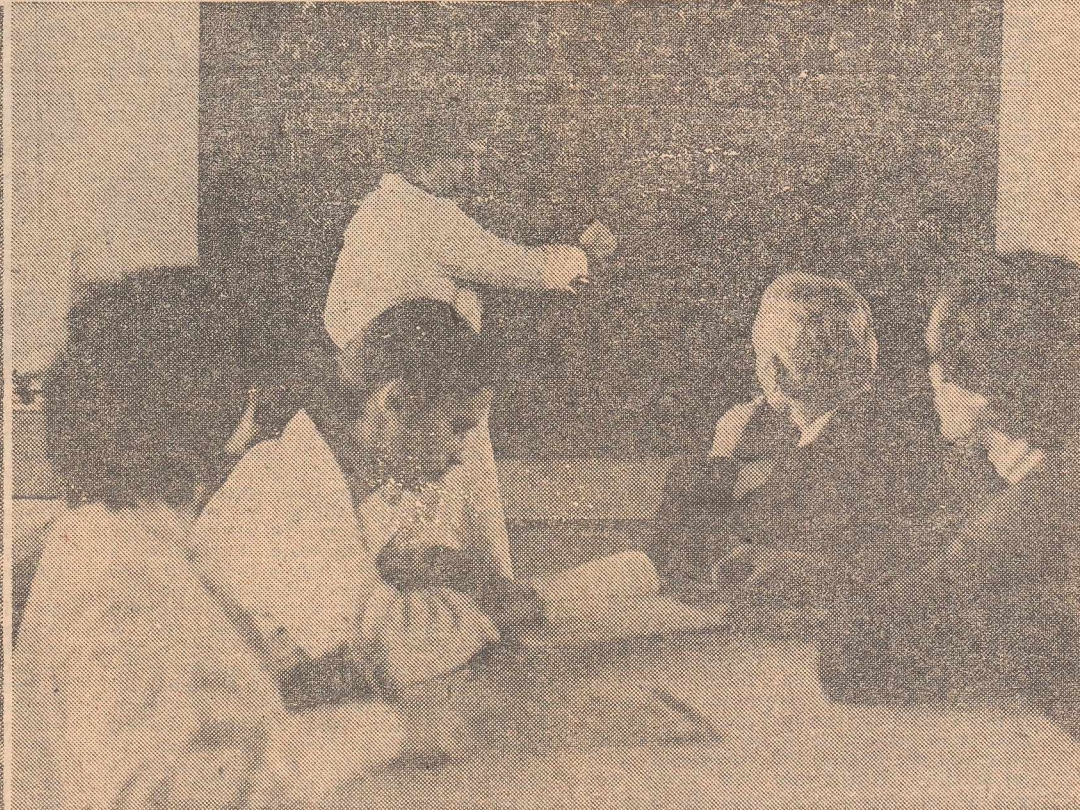

Lumină înă într-o zi de pace pe pământ, în centrul universitar politehnic din București.

Fotografii de A. MIHAILOPOL

Uzina, un laborator între teorie și practică, o școală a vieții

Un examen de știință și de conștiință: viitorul mai întâi de toate este o ecuație

SENTIMENTUL TIMPULUI, PUTEREA CREAȚIEI

...Inginerul DAN PLEȘA era, în 1971, în vârstă de promovare. Putea să rămână în Uj-Napoca, unde absolvise Facultatea de Mecanică. Avea toate atu-urile. Era din ropiere, era de la Turda, era căsătorit cu o colegă de an și de grupă —, era speranță a cercetării, era preferatul profesorilor, ca orice student de excepție. Dan Pleșa s-a dus la Bistrița. A ales un combinat de construcții de mașini care exista încă de pe vremea lui. Mulți copii au comentat în fel și chip. Romanul Adolescent întârziat! Fronsă! Epatează! Se va rata! Dan Pleșa are acum 32 ani. Este inginerul șef al primei fabrici — de utilaje tehnologice — intrate în funcțiune din marele combinat. La ea, la Medgidia, la Tașca au sosit și acționează electrofiltre de ciment făcute sub ochii, sub conducerea și înmărmărea sa. Utilaje ce se produc pentru prima oară în noi. La Cimpia Turzii, Târgoviște au ajuns de curând mașini trefilate sirmă, tot premiere naționale, produse la Bistrița. Dan Pleșa este cunoscând la catedra de mașini-unelte a școlii pe care a urmat-o. Tema tezei este: „Tipizarea acționărilor mașinilor de uz casnic.“ În afara și înăuntrul muncii sale luptă cu un model matematic care îi permite tipizarea acționărilor, atât multe și atât de diverse, ale mașinilor-unelte. Nu s-a rezolvat și studiat încă această problemă în țara noastră. Dar tipizarea este o cerință de mare actualitate a economiei românești.

...În 1967, VIORICA TRANDAFIR absolvise doar de câțiva ani facultatea, mai era vremea când se face ucenicie, când se începe derulează stagiul. Într-o zi, cu pasiune, cu toate disponibilitățile sale intelectuale, active, de voință, și de ambiție, și de încredere în studiul unei idei ce putea fi un hazard, ce putea părea la marginea rațiunii a unui tânăr-speranță, un tânăr deștept, firește, e dornic să se afirme. O idee generată însă de un mare mentor al științelor din domeniul industriei ușoare, prof. dr. doc. Alexa Gheorghe, de la Iași. Pată albă în chimia organică. Obținerea colagenului, a proteinei pure din dermidele de piei rezultate în tăbăcării. Azi poate vorbi, cu argumente și cu drept cuvânt, despre existența unei adevărate chimii românești în domeniul colagenului. În susținerea tezei de doctorat, se întreprind cercetări fundamentale și aplicative de răsunet și de mare interes atât de către chimiștii pielari, cât și de către biologi și medici. România deține actualmente peste 20 de brevete de invenții și tot atâtea produse pe bază de colagen destinate medicinei umane și veterinare, ea și o gamă largă de cosmetice, invenții ce au cucerit numeroase distincții la Saloanele internaționale — la Geneva, la Bratislava, Ljubljana... iar una dintre licențe a fost solicitată și cumpărată de renumita firmă de medicamente, Lohmann, din G. Coautor la cele mai multe dintre acestea, Viorica Trandafir a inițiat și a coordonat cu colectivul „colagen“ cercetări fundamentale recunoscute ca prioritate pe plan mondial, și a stabilit metode originale de dizolvare totală a acestuia din dermidele de piei de animale. În paralel cu activitatea profesională, cu munca sa științifică, cu temele și contractele curente ale oratorului unde lucrează din cadrul Institutului de cercetări și proiectări pentru industria pielăriei și încălzimintei, cureștii. Dar, în epoca crizei de materii prime, valorificarea deșeurilor și depozitarea proceselor tehnologice din tăbăcării și protecția apelor este o altă cerință de mare actualitate în economia țării.

...Inginerul JEAN POPOVICI, bănețean de origine, se află constructor de nave la Iași. Nu avea 30 de ani când numele său s-a înscris (dăinuind) în istoria construcțiilor navale unde avem înaintași de nume mondial, cum este profesorul Paulea, cel ce a pus, pentru prima oară în lume, bazele teoretice ale sustentăției pe apă de aer, și nu prea demult, acum de ani. După circa 15 ani, un elev, un copil, probând valoarea școlii naționale de construcții navale, Jean Popovici imită în mod practic, în țara unde a fost gîndit, tezele profesorului Patraulea. Protejează în întregime corpul primei nave năvănești pe pernă de aer. Cu viteze mari consum mic de combustibil. Comparativ și competitivă, în unele date chiar superioară, cu cele englezești care dețin trona și supremația în domeniu. „S-a dovedit foarte corect calculată, proiectată de nimeni stăpînată pe profesie, cu putere de creație și invenție“, spune șeful său, creier care a condus realizarea primei nave năvănești pe pernă de aer, ing. Matei Kiy. O creație mai mult decât necesară și utilă. Directivele Congresului al XII-lea văd, pentru viitorul cincinal, o dezvoltare de anvergură a transportului fluvial.

...NICOLETA BORDUZ, LUCIAN BORDUZ, ANDREI CRIȘAN, BELA KESERIU absolvit Facultatea de chimie industrială din Timișoara, în 1970. Toți patru sunt tineri colegi. La Institutul de cercetări și proiectări pentru mineruri și metalurgie teroasă din Baia Mare. Dar, în acest domeniu de viață, drumul lor a trecut mai întâi prin ceea ce numim — cu un cuvînt științific — producție. Sau marea probă a vieții, ne-flotații, întreprinderi... Rămînînd în același timp credincioși unui vis, unui ideal, unui crez — cercetarea științifică, știința. Sint azi coautori la invenții de mare importanță pentru destinele patriei lor. Și dintotdeauna acest domeniu a fost un teritoriu, i-a unit pe căutătorii de aur și

argint și mai recent, mirajul fiind metalele și substanțele ce abia s-au descoperit, abia și-au ocupat locul în Tabloul lui Mendeleev, dar atât de cerute de industriile și tehnicile de vîrf — indiu, telur, seleniu, stibiu, cadmiu... —, pasiunea lor e manganul. Inginerii Andrei Crișan și Lucian Borduz sînt coautori, sînt principalii cercetători și experimenterii ai invenției (premiată la Salonul național de invenții, ediția 1979) numită „Procedeu de obținere a bioxidului de mangan electrolițic“. De fapt, o nouă industrie și o nouă materie primă pentru economia națională. O tehnologie de concepție proprie pentru o investiție de miliarde și cu eficiență de cea mai mare însemnătate, reducînd total importul de bioxid de mangan electrolițic, destinat industriei electrotehnice. Economii valutare de 40 de milioane lei anual. Ing. Bela Keseriu este șeful de proiect al acestei mari instalații, practic, al unei fabrici întregi ce și-a făcut apariția în cartierul Ferneziu din Baia Mare. Lucian și Nicoleta Borduz, ducînd mai de

parte cercetarea mangan, au obținut, tot pentru întâia oară în țară, și tot prin procedee originale, brevetate, carbonatul și fosfatul de mangan. Microelemente, biostimulatori de mare valoare pentru zootehnie și agricultură pe care îi importăm pe valută forte din țările Europei de vest. Andrei Crișan a cercetat, studiat și realizat manganul metalic — piine a siderurgiei moderne, pentru obținerea oțelurilor înalt aliate, de convertizor, rafinatele oțeluri ale celor mai moderne și de anvergură industrie și creații tehnice ale epocii. Este și tema lucrării sale de doctorat. Munca lor este, precum vedem, profund implicată în realizarea unuia dintre cele mai vitale obiective în strategia dezvoltării noastre — asigurarea de materii prime din resurse interne, descoperirea și valorificarea de noi materii prime și reducerea importurilor.

...Toți acești tineri din secvențele de mai sus nu se cunosc între ei și totuși au biografii comune. Nu și-au propus, dar sint, firește, prototipul unei categorii de

tineri români. Ai celei care servește și duce mai departe știința și cercetarea. Cu acutul sentiment al timpului în care trăiesc, de unde vine și puterea creației. O mărturisesc singuri, în felurite chipuri, esența fiind aceeași. „Poate fi o înclinație și un dat personal, creativitatea, spune ing. Pleșa, dar nu devine vocație decît cînd ai un scop și perspectiva finalității a ceea ce cercetezi. Faceți un sondaj, între cercetătorii și savanții de orice vîrstă, privind motivațiile pentru care își aleg o temă sau alta de studiu și o să vă convingeți. Sigur că da, există ambiția originalității, vrei să fii tu primul care să descopere un aspect încă necunoscut al domeniului tău, dar, dacă nu ai și perspectiva utilității a ceea ce faci, de a folosi țării și timpului tău, chiar cînd e vorba de cercetare fundamentală, dar nu acesta poate fi singurul suport. Nimeni nu muncește, nu poate să aibă tenacitate pentru a finaliza ceva, fără acest suport etic, moral. Nici eu nu m-am oprit întîmplător la ideea modelului meu matematic.“ „Așa cum nu poți fi ca individ atemporal, așa nu poți fi ca cercetător. Ni se creează condiții aici, acum, să rezolvăm probleme ale României de azi, și atunci nu poți fi desprins de ele. Dealtfel, ni se pun în față probleme științifice și tehnologice de cea mai mare actualitate pe plan mondial. Atunci, nu poți să nu ai orgolii profesionale și să nu găsești puteri de a crea, cugetă cu gravitate, aproape uitînd că sint de față, ca într-un monolog, Lucian Borduz. În această conexiune, nici nu avem eșecuri. De ce să avem eșecuri?! Ne putem numi, fără a fi infatuați, niște oameni fără eșecuri, niște tineri care am izbutit, dar nu la modul arivist. Ne-am realizat și ne realizăm tocmai în anumite condiții de loc și de timp. Ni se creează posibilități materiale și morale, avem unde și pentru ce să ne realizăm.“ „Știința nu poate să fie, nu a fost niciodată apolitică. În acest caz cum ar fi cercetările pe care le întreprindem noi azi?! Într-un Timp în care avem în față un mare ideal — să facem saltul către țările dezvoltate ale lumii?! Pentru cine, decît pentru noi, generațiile tinere de azi ale României? Și cine să-l făptuiască? Trebuie să punem umărul exact noi care avem forțele proaspete, și care vom vedea și vom trăi acest viitor!“ Imi replică la sondajul sugerat de inginerul din Bistrița, — din capitala unui județ rămas în urmă, și care face eforturi să ajungă în frunte — Viorica Trandafir. Nu sint grandilocvente monologurile lor, sint spuse, ce-i drept, cu patos, dar sint sincere, drepte, adevărate. Și-i apropie și mai mult, conturînd biografia unei generații.

GHERGHINA ADAM ■

„Olimpicii“ noștri — tineri frumoși, inteligenți, care-și iubesc țara potrivit vârstei lor

Sînt frumoși și inteligenți. Destepti fără ostentație. Au curaj și puritatea virsității și sint lipsiți de prejudecăți. Politicosi și amabili, chestiune care tine nu numai de educație, dar și de înțelegere, de o înțelepciune dobîndită contracronometru și cu mijloace personale. Sint proaspeți, deschiși, sinceri. Iubesc adevărul, își iubesc părinții, iubesc matematica, fizica sau chimia. Firesc, iubesc poezia, pantalonii bue-jeans și sportul. Sint aproape perfecți dacă vî mai spun că vor să stie tot ce se întîmplă în lume și nu răspund indiferenți la ce se întîmplă în jurul lor.

„Geniile“ noastre de 17 ani. Anul trecut, într-o dimineață, după ce și-au luat cafeaua cu lapte, și-au sărutat părinții, care i-au condus la aeroport și cărora le dăduseră lacrimile de emoție-bucurie-teamă, și s-au urcat cu nonsalanță în Boeing pentru olimpiada internațională de matematică de la...

„Olimpicii“, „savanții noștri de miine“ sint, de fapt, niște copii obișnuiți. Imaginea de mai sus nu este falsă sau idilică.

Desigur, miine pot să se mai schimbe într-un fel sau altul. Dar ei astăzi sint așa și faptul se datorează unei copilării frumoase, vegheate cu grijă de părinți și școală, și durată frumuseții lor, a frumuseții lor morale, a frumuseții gîndirii și a sufletului lor, continuă să depîndă de tactul și atenția celor dimprejur, de bucuria noastră de a ne perpetua frumusețea.

I-am cunoscut în urmă cu doi ani, în vară, la Măgurele, în acea formidabilă citadelă a inteligenței, unde procentul de materie cenușie pe metrul pătrat reprezintă blazonul micului oraș. Veniseră în cantonament pentru „internaționale“, după ce se terminaseră „naționalele“ și selecția. Orașelul fizicienilor ocrotea cu liniște sa pregătirea elevilor veniți de peste tot din țară, pentru că, iată, selecția a dovedit că școala românească de matematică, fizică și chimie este la fel de va-

loroasă și la București, și la Arad, și la Buzău, și la Constanța, Ploiești sau aiurea, „ieșirea noastră în lume“ fiind urmărirea și în acel an de Ministerul Educației și învățămîntului, de facultățile de profil, de școli, cu aceeași atenție și responsabilitate ca în anii precedenți, beneficiindu-se, firesc, de toate cîștigurile de informare și documentare înregistrate în timp.

Revin cu cîteva dintre părerile și opiniile notate atunci la Măgurele. Sandu Marin, directorul liceului: „Despre nivelul de pregătire al elevilor pot spune că le dă dreptul să intre la facultate chiar acum“. Călin Bogdan Enescu, elev, Buzău: „Dacă rămîn în echipă imi îmbogățesc experiența internațională, ca să zic așa, deoarece anul trecut, la Belgrad, am luat premiul trei“. Adriana Teodoru, profesoară de fizică la Măgurele: „În ultimii zece ani dificultatea concursurilor a crescut foarte mult. Rezultatele bune ale elevilor reflectă înalta lor pregătire, drumul corect pe care se află învățămîntul nostru. Anul acesta ajutorul cadrelor universitare a fost foarte consistent, ele fiind implicate direct și pe mai multe planuri în olimpiadă“. Andraș Nemethy, elev, Sighișoara: „Aici m-am putut pregăti foarte bine, lucrînd și pe cursuri universitare care se găsesc mai greu, cum sint cele de Sirechi, Miron Nicolescu. Introducerea în combinatorică a lui Tomescu“. Ștefan Ilie, profesor de chimie, Ploiești: „Elevii de la chimie au beneficiat de o pregătire complexă desfășurată în timp, atît în școală, cît și în tabere speciale organizate în vacanțe. În afară de acest lucru, elevii participă la activitatea de cercetare a unor mari întreprinderi sau institute de cercetare, cum sint Combinatul petrochimic Brazi și Institutul de cercetări petrochimice“.

„Ieșirea școlii românești la Olimpiadele școlare internaționale, petrecută în urmă cu doisprezece ani, n-a însemnat nici-

odată un simplu act de prezentă. Nu ne-am propus o statistică a acestor ani, și oricum spațiul nu ne-ar îngădui-o, dar este azi un fapt de notorietate mondială că liceenii noștri se impun în lume, continuînd succesele științei românești. La ultimele două olimpiade de matematică — București 1978 și Londra 1979 — premiile întîi ale românilor au făcut ocolul lumii prin intermediul agențiilor de presă.

Cei dintîi profesori. Ocolul lumii de mai tîrziu începe cu acești oameni minunați, primii dascăli, pedagogi înzestrați, dăruiți, plini de dragoste față de copii și meserie, pasionați, iar toate la un loc se numesc și patriotism, de vreme ce el, profesorul, acela din cine stie care colț de țară, se gîndeste la viitorul copilului, la viitorul școlii. Ieșirea noastră în lume se coace cu răbdare și tact, cu competență și suflet, altfel cum s-ar explica faptul că nu ne uităm niciodată învățătorul, bucuria unui succes dincolo de granițele țării plămîndu-se în timp sub ochii atenți ai familiei, ai școlii, ai societății, succesul devenind al tuturor, ca rezultat al unei strădanii comune.

La a 21-a ediție a Olimpiadei internaționale de matematică, Londra 1979, la care au participat 23 de țări, în clasamentul pe națiuni România s-a clasat pe locul doi, loc excepțional, elevul bucureștean Victor Nistor fiind distins cu premiul întîi. Tot atunci elevii noștri au mai obținut patru premii II și două premii III. Iată ce declara revistei noastre la sosirea în țară șeful delegației românești, profesorul Ion Cuculescu: „Elevii noștri au profesori foarte buni, așa zice profesori excepționali. Sperăm că băieții care au obținut premii la această olimpiadă să calce cu toții pe urmele celor ce, cu ani în urmă, erau elevi și obțineau diferite premii la olimpiade internaționale, iar acum sint profesori ori cercetători renumiți“.

Ieșirea lor în lume înseamnă cunoașterea mai profundă a României în lume. A matematicii, a fizicii și a chimiei românești. Este o stafetă continuă a generațiilor pe care țara și le crește frumoș, cu înțelepciune și grijă. Pentru că dincolo de superbe izbînzii ale tineretii se află superbe cîștiguri ale societății și acestea înseamnă și tinerii frumoși, inteligenți lipsiți de prejudecăți, care-și iubesc țara slujind-o potrivit vârstei lor. „Olimpicii“ noștri, „geniile de 17 ani“.

Culoarea curajului rămâne mereu purpurie

Sfârșit de aprilie, pe aeroportul Aurel Vlaicu din Clinceni... Între apele cenușii ale cerului și apele verzi ale unei pașii întinse, cu iarba vitalizată de ploaie prelungită, vântul, cam tare, în rafale dezordonate, scutură aripile unui avion de antrenament, care decolează, descrie cu silueta sa aparent fragilă un cerc larg, cam atât de larg cât poate cuprinde în raza ei nostalgică o rotire a privirilor celor ce nu zboară, aterizează împotriva vântului și iar decolează, scurt, când iarba îngălătată de apă sub vântul și mai puternic stîrnit de elice. Și alte avioane, în hangare și între hangare. I.A.R. 823 sau Zlin, sau planeoare I.S. 28, I.S. 29 și Iantur, sclipesc într-o solitudine provizorie, impusă de condițiile meteorologice în care prea puțin favorabile zborului. Și oricare, ar fi culorile peisajului, mai terne sau mai exuberante, culoarea curajului rămâne mereu purpurie.

Aici, la Clinceni, pe acest aeroport „bătrîn”, care a făcut și războiul, își desfășoară activitatea, de aproape trei decenii întregi, unul din principalele centre de antrenament ale aviației noastre sportive. În ultimii ani, el a devenit și unul dintre principalele centre în care tinerii vădînd înclinații pentru parașutism, planorism și zbor cu motor își perfecționează cunoștințele de specialitate în

cercuri tehnico-aplicative orientate spre un tel cu vădit caracter patriotic: pregătirea generală a tineretului pentru apărarea țării. Și chiar dacă nu trimțim convingerea fermă că între cu-

raj și statistică stăruie o incompatibilitate de principiu, nu credem lipsit de interes să se știe că numărul tinerilor uteciști cuprinși în astfel de cercuri, cu profil aviat, la nivelul țării întregi, e de ordinul miilor. Mii de tineri curajoși pe care țara contează, nu ca pe o elită, nu ca pe o aristocrație a sporturilor, ci ca pe o plămădă de oameni selectați sever, prin disciplină și muncă tenace.

Profităm de acalmie și ne adresăm celei mai calificate surse de informații din acest univers al curajului. Interlocutorul nostru, colonelul Dumitru Gherghisan, comandantul aeroportului, desprinde din cronica zilelor și orelor de instrucție intensă cîțiva oameni și citeva întâmplări semnificative. Este limpede că taberele de antrenament pentru cele trei discipline sportive amintite mai sus, organizate anual de C.C. al U.T.C., în care numai la Clinceni au accesul zece și zece de tineri uteciști selectați în baza unor criterii ce pun în lumină însuși rostul ca atare al activităților desfășurate aici, au fost în măsură să imprime un conținut nou vieții de zi cu zi a aeroportului. Și nu numai un conținut nou, ci și un ritm nou, mai alert, mai fertil. Fără doar și poate, instructorii Ion Roșu, Gheorghe Bărbuceanu, Gheorghe Uță sau Ion Trucmel, referindu-se la viitorii parașutiști, planoriști și piloți, ar fi tentați să-i împartă în categorii formale, determinate de însuși stadiile firești ale pregătirii lor: în formare, în antrenament, de performanță, cînd e vorba de planoriști și piloți, începători, avansați, consacrați, cînd e vorba de parașutiști. Dar nu ne îndoiim nici o clipă că oricare dintre ei ar fi de acord să-i admită în categoriile rezervate oamenilor cu inimă mare. Cu atât mai mult cu cât aviația pretinde calități moral-volitice nu neapărat ieșite din comun, ci ferme. Cu atât mai mult, cu cât pe cei mai buni dintre cei mai buni numai fapta îi alege aici.

Și în acest an, o excelență dotare tehnică stă la dispoziția tinerilor care au optat pentru căile eterate ale cuceririi văzduhului și înălțimilor lui. E greu să alegi cîțiva oameni din peste o sută de oameni curajoși, însă nu avem încotro și alegem:

Vasile Iacob, Gheorghies Andrieș și Gilu Cirstea se numără printre cei mai buni elevi în disciplina zborului cu motor. Pentru ultimul dintre ei, mecanic de motoare la Aeroportul internațional Otopeni, zborul nu se constituie numai într-o aspirație, ci și într-o întregire firească a vieții. Printre cei mai buni elevi planoriști se clasează liceana Anamaria Sima, studentii Eugen Lăzăroiu și Mugurel Ionescu, sau Iulian Franguloiu, radist în aviația utilitară, sau Fernanda Jurcă, educatoare în viața obișnuită, recent inclusă în lotul național de planorism. Liceenii Gheorghita Bătăiosu și Cristian Florescu au optat pentru parașutism și pentru ei este cit se poate de firesc să atingă performanțe ferme prin opțiuni ferme. În timp ce Emilia Cosmescu, altă tinăra care consideră aeroportul a doua ei casă, depanator A.M.C. în timpul ei liber, se pregătește în aceste zile să facă saltul de la parașutism la zborul cu motor. Și sperăm că va reuși. În sfârșit, se cuvine să amintim și faptul că aici, la Clinceni, și-au desăvîrșit pregătirea cîțiva ași ai sporturilor aviatice românești, asemeni planoristului Sergiu Sidon, sau asemeni campionilor naționali de parașutism Valerica Ciurea, Ilie Neagu și Florica Uță.

În substratul a tot ceea ce se întreprinde aici, în clipa starturilor, în minutele febrile ale salturilor, sau în orele succesive de zbor, adăugîndu-se continuu unui palmares prin care se împlineste, curînd, accesul la un brevet mult rîvnit, desigur, precuparea permanentă a instructorilor, a elevilor rămîne însuși scopul major la care ne-am referit: sarcina înaltă a pregătirii multilaterale a tineretului pentru apărarea patriei. Înaltă prin generozitatea condițiilor materiale în cadrul cărora poate fi împlinită acum. Înaltă prin puterea de a împlini aspirații. Înaltă prin însuși țelul ei generos: acela de a așeza patriotismul în matca fierbinte a unui curaj de nimic tărîmurit.

Nu a fost deosebit de favorabilă pentru zbor această zi de sfârșit de aprilie, în care am descins în incinta aeroportului Aurel Vlaicu. Cu toate acestea, la Clinceni, oricare ar fi culorile peisajului, mai terne sau mai exuberante, culoarea curajului rămîne mereu purpurie.

MIHAI PELIN ■

Călătorie prin fascinanta lume a copilăriei

ată-mă întîlnindu-mă în aceste rînduri cu un vis tocmai din copilăria mea, devenit azi foarte aproape de împlinire. El se numește Centrul de educație și cultură al pionierilor și copiilor din București, mai pe scurt, Orașul copiilor. Cel care și-a asumat rolul de ghid prin această fascinanta lume de miine a copiilor țării este arhitectul Gh. Neagu, autor și șef de proiect al uriașului ansamblu, amplasat pe un teritoriu la îndemînă — Parcul tineretului, în vecinătatea Palatului sportului și culturii. 64 de hectare, defalcate pe zone și obiective componente, vor fi destinate prin tematica lor educației, culturii, științei, tehnicii, agrementului și distracției tuturor pionierilor și copiilor patriei. Un veritabil Disneyland al micilor români, născut din inițiativa conducerii superioare de partid și de stat, personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Să ne lăsăm deci, purtați cu toții, mături și copii, prin această lume de basm, în care detaliile, prinse azi doar în macheta, se vor strămuta, în viitorii ani, în „noua localitate” ce se va naște în inima Bucureștiului, destinată generației de miine a țării. În zona centrală va fi fixat și Centrul istoriei românilor. În sălile în care se vor prezenta spectacole non-stop, vor fi reproduse secvențe din istoria patriei, participanții trăind direct aceste momente. În apropierea acestui pavilion, în aer liber, își vor face prezența numeroase exponate de artă plastică, sculptură în lemn, basoreliefuluri cu imagini din trecutul glorios al țării. Tot aici, pe două hectare își va găsi locul o hartă a României în aer liber, denumită sugestiv „România pitorească”, care va putea fi vizionată numai din teleferic sau din trenulețul aerian ce-i va face înconjurul. Nu le va fi greu micilor vizitatori să deslușească reliefulle, apele, cit și reședințele de județe, totul fiind marcat, cu migală, în această Românie în mic. În sudul ansamblului, 6 ha sînt destinate lumii mărilor și oceanelor, ce vor fi străbătute de ambarcațiuni clasice românești, reconstituite fidel, iar pe malul de sud al lacului, 5-6 amfiteatre în aer liber.

Ajungem, purtați pe alee largi, în Tara basmelor românești. Mai întii, platoul de întîlnire al copiilor cu eroii îndrăgiți. Ghizi travestiți în Feți-Frumoși și Ilene Cosînzene îi vor întovărăși prin meleagurile țării basmelor. Primul contact, castelul basmelor în care copiii odată intrați vor fi puși să reproducă aievea eroii îndrăgiți, costumați fiind ca atare. Totul e

feerie: castelul, lacul care-l înconjoară, canalul navigabil cu circuit închis pe care merg tractate niște miniambarcațiuni în care copiii instalați asistă la jocul păpușilor electromecanice care redau pozele atît de îndrăgite de ei. Plecarea se face de la un debarcader — o mică gară fluvială.

Nici nu știi încotro să-ți mai îndrepti pașii! Spre stația de teleferic, amplasată în virf de munte — pentru că va apărea și un munte în București, în care iarna nu vor lipsi pîrțile pentru schi și bob; spre lacul „Lumea tăcerii”, ce va fi brăzdat de minisubmarine, în care instalat comod poți urmări exemplare ale florei și faunei apelor lumii; sau spre Centrul internațional al copilului, sub umbrarul imensului pavilion UNICEF? Zona științei și tehnicii românești te copleșeste, la rîndu-i: un pavilion al cosmosului, planetarium, raketodrom, pavilionul aviației românești...

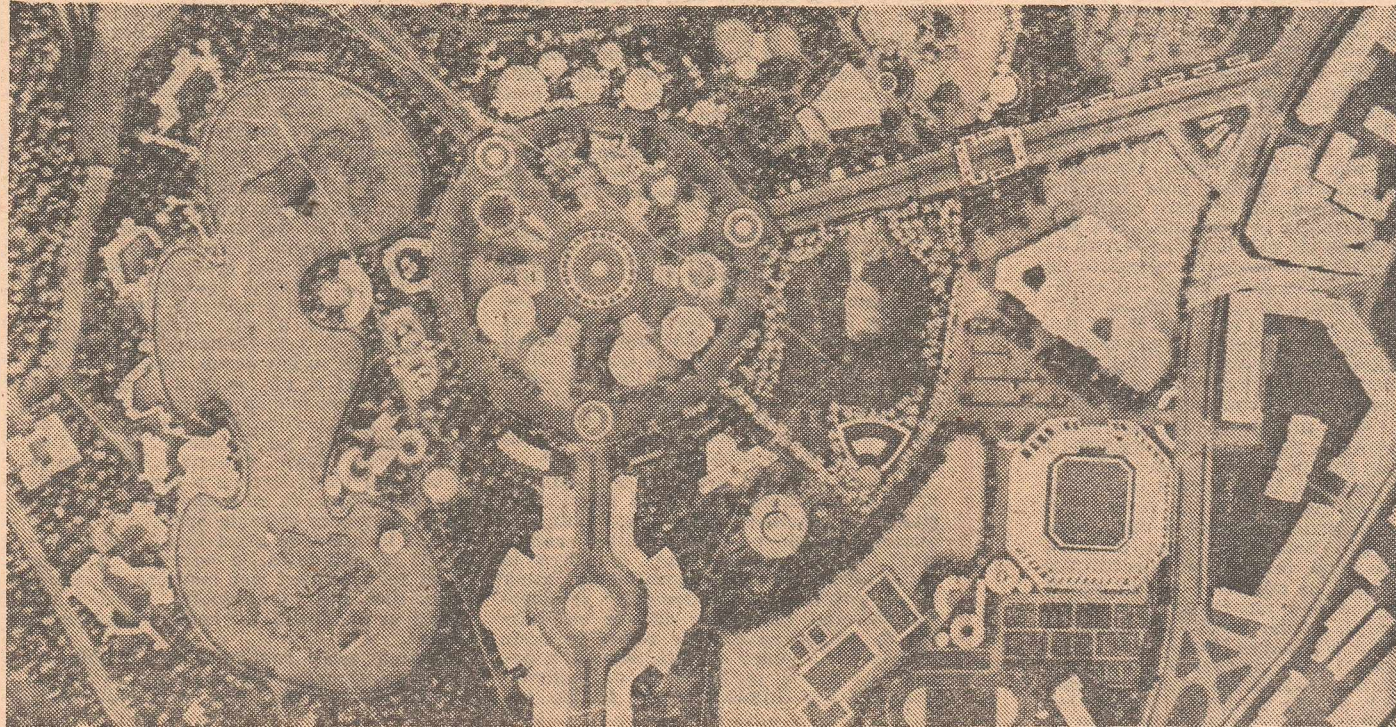
Gîndu-mi zboară la propria-mi copilărie, la păpușile din cîrpă, legate grosolan cu

fir de cîneșă, la șirele de paie pe care mi le imaginam, fără rușine, drept palate și castele fermecate! Minunată vîrstă în care totul era posibil, în care o frunză căzătoare devenea un semn de pe alt tărîm, că basmul, în care noi însine ne găseam un loc de erou, își toarce mai departe firul existenței. Cite legende nu au pătruns de pe acele vremuri de aur în singele meu: cite povești cu minunații hoți de cai, care nu săvîrseau păcatul decît pe lună plină, cite limbi de foc nu descopeream cu ochii minții, rîzbind noaptea timpului, dovadă că în acel punct era ascunsă o comoară blestemată. Galopează prin mine și acum spaimele și emoțiile și curajurile lumii. Și-mi visasem întotdeauna o lume în care gîndul să devină faptă, în care, cum așa de plastic își manifesta dorința un băiețel de 5 ani, să găsească orice vreau.

La această oră constructorii pun la punct ultimele amănunți pentru decianșarea în luna mai a lucrărilor pentru viitoarea Casă centrală a pionierilor și școlimilor patriei — inclusă, la rîndu-i, în

acest ansamblu uriaș. Ceva mai mult de un an le va trebui să transpună macheta în fapt real; o impozantă clădire în al cărei spațiu de aproape 18 000 mp, numai sala de spectacole va avea 800 de locuri, prevăzută fiind cu toate utilitățile unui teatru modern: scenă, depozit de decoruri și mobilier, spații pentru regizori, masiniști, cabine pentru actori, scenografi, peruchieri. Iar regizorii, scenograful, peruchierii, actorii vor fi ei, copiii. Nu vor lipsi, firește, cabirza de proiecții, marea sală de expoziții permanente, precum și spațiile de sine stătătoare destinate activităților de creație tehnico-științifice. Acestea din urmă vor deveni adevărate laboratoare de cercetare în domenii ca: electronică, aeromodelism, navomodelism, electrochimie, biochimie, energetic. Un observator astronomic, o stație de cercetări meteorologice, în sfârșit, un calculator electronic se vor constitui ca alte puncte de atracție pe drumul cunoașterii.

GEORGETA BLĂNARU ■

Șantierul național al tineretului Viișoara Nord:

SE CONSTRUIEȘTE UN RÎU ÎN TELEORMAN

Sînt aproape 200 la număr. Mai precis, 192 de tineri elevi și studenți. Au coborît din nou în vasele amfiteatre ale muncii, cu bucuria de a fi utili, cu conștiința că munca este cel mai complet și mai autorizat dascăl. Vor adăuga, deci, și ei, partea lor de efort, la efortul tineretului pentru cîmpia Teleormanului: lor, tinerilor, le-au fost incredințate aproape 25 000 hectare, din cele 90 000 ale întregului sistem de irigații Viișoara. Sute de kilometri vor fi străbătuți, în final, de un păienjenis de țevi și canale, pe care își vor desfășura, sub arșiță, evantaiul de răcoare, acele obișnuite, de acum, aripi de ploaie care sporesc rodnicia pămîntului.

Drumul pînă la această imagine nu este nici scurt, nici ușor. Începutul lui e legat de primele zile ale lui ianuarie '79, cînd, înotînd prin zăpadă și sfîșchiuirea de viscol, vreo cîțiva tineri, îmbrăcați în șube, s-au oprit în spatele școlii din comuna Plosca. Și cu proiectele în buzunar au stabilit: aici vor fi baracamentele, dincolo, cantina club, alături căminele de nefamilisti, în prelungirea școlii, birourile. Și au bătut, să se știe acest lucru, primii țărushi ce desemnau sediul Șantierului național al tineretului Viișoara Nord — stabilit în comuna Plosca. „4 au fost începătorii — își aminteste tînărul tehnician Constantin Atanasie — eu cu 2 tehnicieni și inginerul Ghinea. Veneam direct de pe un alt șantier al tineretului de la Nedea Măceșu din Dolj. Avcam, deci, școala

șantierelor. Totuși, în ce mă privește, nu credeam că o să rămîn mult prin Teleorman. De-abia se născuse Doru, băiețelul meu — acum are un an și cinci luni — iar pe aici bîntuiau vînturile viscolite. Dar, ne-au venit în curînd în ajutor alți tineri, alți șantieristi. Luați cu munca, gîndul de ducă s-a tot dus, la rîndu-i. În doua luni și jumătate baracamentele erau gata deja, cu racorduri cu tot, un adevărat record. „Recordul ăsta a fost cel mai ușor“ — ține să facă precizarea inginerul Aurelian Ghinea. A depins de noi, aici îi secretul. Bătălia am dus-o — și probabil că vom mai avea parte de ea — cu materialele care uneori nu ajungeau la timp, cu utilajele insuficiente“. Sigur, vrea să spună inginerul, asta nu înseamnă că în perioadă, de un an și ceva care a trecut de la pornirea startului ar fi stat cu brațele încrucișate întru rezolvarea plîngerilor lor. Pînă acum, din cei 230 km. conductă montată pînă în plan, au realizat 137 km; au fost făcute și amenajările interioare din numeroase sectoare, apoi, 3 SPP-uri deja gata, altele atacate, în sfîrșit, poligonul, din vara anului trecut și-a intrat serios în plină. Au însă nevoie, ca de aer, mai ales de acum încolo, de utilaje de mai mare capacitate: de vreo 5-6 dragline de 1,5 mc, de 6-7 autoscrepere de 10 mc, de 2 autogredere, de 4-5 buldozere mari. După cum se lovește de lipsa tractoarelor — din cele 14 sosite, doar 7-8 sînt bune, restul au fost trimise

pentru acoperirea numărului. Și tînărul inginer Iulian Gidea, venit aici la cere-re, are două „of-uri“: autoagitatoarele insuficiente pentru volumul de beton ce trebuie turnat aici și stația „Elba“ — stație absolut necesară pentru turnarea betoanelor de calitate, montată de I.U.G.C. București încă din '78, dar nici pînă în prezent pusă în funcțiune.

Despre tinerii elevi și studenți, cei de acum și cei de dinaintea lor, nu au a se plînge. Cu toții și-au lăsat o amprentă de neșters pe cîmpia Teleormanului. Continuă, de altfel, o mai veche și revoluționară tradiție. Sînt la ora aceasta la Plosca studenți de la Facultatea de Îmbunătățiri Funciare București și elevi din județele Dolj, Ialomița și Teleorman, constituiți în brigăzi și echipe prezente unde este nevoie de ele: la poligonul unde se fac dalele de beton, la lucrările cantinei și ale căminelor de nefamilisti, la cele de încălzire și descărcare a materialelor, la săparea și decolmatarea canalelor.

Nu au vocația vorbelor mari tinerii noștri. Cu palmele asprite de acum, stăpîni peste geometria de beton pe care ei o făuresc cu mișcări sigure, intrate în reflex, alimentează betonierele și umplu dreptunghiurile peste care, într-o zi, va foșni răcoaroasă apa înviorînd lanurile de porumb. Fiecare dintre ei realizează 6-7 dale pe zi, mai sapa și canale, dar vor și simți că pot să facă mai mult. Ce înseamnă pentru ei toată îndirjirea aceasta frumoasă și tînără?

Cîmpul părea strivit de vremea închisă și rece, cerul se pogorise parcă peste lume într-un cenușiu sumbru. Te așteptai, dintr-un moment în altul, să înceapă iar, dușmănoasă, ploaia. Și totuși, acolo, pe dina canalului, zeci de elevi se înversunaseră pe lopoți. „Aștia-s olteni“ — ne spun într-un glas Iancu Geambașu (ce ne fusese prezentat drept omul ce răspunde de tot ce este șantier al tineretului în județ) și Gheorghie Tudorel, activistul județean care răspunde de șantier. „Sînt pe picior egal cu ialomițenii în întrecere“ simte nevoia acestei precizări comandantul taberei, Gheorghie Nedelcu. „Merge treaba, băieți?“ „Merge“ — răspunde chiar comandantul brigăzii, Ion Marcea, lovînd cu sete lopata pe care se lipise pămîntul umed. „Ne mai ține ploaia pe loc, dar și noi stăm cu un ochi pe cer și cu altul pe lopată. Cum se oreste, cum trecem din nou la atac. Apoi, dacă am lansat chemarea la întrecere, musai trebuie să o și ciștișim“. După care s-a scuzat că nu-și poate permite mai mult a sta de vorbă și s-a pus din nou a arunca pe mal pămîntul ce astupase canalul.

Cu toții s-au oferit să ne stea la dispo-

ziție „în ale vorbeii“ după ieșirea din tură. (Cam aceeași figură pătîsem și cu cei de la poligon.) Cum a avut loc și o astfel de întîlnire, spre seară; am reușit să umplu un carnețel cu întîmplări din scurtul lor popas pe tărîmul muncii. Ei, oltenii, aflînd că aici se vor confecționa dale, n-au mai stat pe gînduri și au și aruncat provocarea la întrecere. 35, din cei 47 de olteni, erau elevi la liceul din Malu Mare, ceilalți din Segarcea. Cei din Malu mai participaseră, pe un alt șantier, la o astfel de treabă. Erau, cum le place și acum să spună, meșteri mari în ale dalelor față de ceilalți. Cei din Segarcea se avîntaseră și ei, de la bun început, hotărîți să învețe din mers cum se face o dală. Au învățat, chiar dacă pînă a-și ajunge confrății, au realizat și o dală fără plasă. Uitaseră să o pună! Au sărit cu toții, ceilalți, au udat cimentul și au reparat dala; și apoi, tot ei nu se lăseseră pînă nu-l învățaseră și pe nea Iliuță, asul bucătarilor, cum l-au supranumit toți ai taberei de Ilie Enache, pe lingă, „m-a făcut mama oltean“, și cele două cîntece ale brigăzii „caravana“ și „drum bun“. Ialomițenii, la rîndul lor au reușit să treacă hoptul acomodarii, dar, cînd să le demonstreze și ei oltenilor cum se fac dalele de calitate într-un timp record, aceștia „și-au luat cîmpii“, adică s-au mutat în cîmp, la canale, adăugînd rînd. Iar ei, teleormănenii, elevii ai liceului metalurgic zimnicean, speră ca în ultima săptămînă să recupereze, în salt, cît mai multe puncte. Au nevoie de ele, ca de aer, altfel rămîn ultimii pe lista întrecerii de nu se mai pot bucura nici pentru faptul că sînt primii în comunitatea de fotbal. Studenții sînt ceva mai sobri. Au spus ei, un alt prag al inteligerii. Sigur că știau că șantierul își are lesile lui, adică, și cînd ploaia, și cînd ninge lucrul trebuie să meargă înainte. Pentru ei însă, munca pe acest șantier al tineretului înseamnă acomodarea, cu bună-știință, pentru viitoarea meserie. „Nu ne plîngem că am fost puși să facem dale — ține să se facă înțeles Lazăr Toar, președintele Asociației studenților comunisti din amintita facultate. Știm prea bine importanța lor pentru canale. Dar, pentru noi, nu-i suficientă munca asta. De aceea, ar trebui să ni se ceară ceva în plus: să gîndim și să muncim inginereste.“

Vorbele coincid cu faptele. Elevii și studenții muncesc! Luna lor de practică productivă se măsoară în tone de materiale descărcate și încărcate, în mii de metri pătrați de ciment care vor alcătui miine albia unui nou rîu în Teleorman. Dincolo de valentele educative pe care le implică munca, participarea lor la acest șantier reprezintă un act de patriotism. Pentru că șantierul din Plosca oferă, precum toate celelalte șantiere naționale ale tineretului, la acest ceas al întîmoinării marelui forum al tineretului, exemplul implicării active și responsabile, în tot ce petrece frumos și traicnic în țară. Generația tînără confirmă astfel formarea ei la marea școală a educației comuniste.

G. ȘTEFĂNESCU ■

Artiști tineri, între etic și estetic

Adeseori, duminicile dimineata, sub cupola Ateneului român, au loc concerte susținute de tineri solisti și cîntăreți, interpretînd, programatic, pagini de mare rezonanță din istoria muzicii, în fața unui public aglomerat de tineri care se inițiază în arta sunetelor. Asemenea manifestări au loc aproape în fiecare oras al țării. Pretutindeni expun, prin saloane și prin săli de expoziții, tineri artiști plastici, graficieni, pictori, sculptori, ceramisti ș.a., într-o extraordinară paletă coloristică și stilistică. Pe scenele teatrelor se impune în ultima vreme o generație de tineri actori, regizori și scenografi, care conferă vieții cultural-artistice gravitatea evenimentelor vieții de zi cu zi, ridicată, prin dramaturgie, la act de implicare politică, socială, morală și estetică. În cinematografie, care urmează să-și dubleze, într-o perioadă foarte scurtă, producția de filme, se descoperă și se afirmă, de la un anotimp la altul, noi tineri artiști, noi regizori de film, de valori inegale, e adevărat, dar cărora li se acordă extraordinară șansă de a se confrunta cu publicul, de a-și afirma talentul. Publicațiile și editurile sînt pur și simplu asediate de tineri cărora li se acordă un larg spațiu tipografic pentru a transmite contemporanilor lor și generațiilor care vin, mesajul propriilor gînduri, aspirații și frămîntări. Practic, pretutindeni în țară, în sate, în comune, în comune care devin orașe, în orașe, în municipii, în uzine, în fabrici, pe șantiere, nenumărate cenacuri literare își tin cu o periodicitate turburătoare ședintele de lucru și propun literaturii nume noi, editînd adeseori plachete de o surprinzătoare prospețime și farmec estetic.

Întreaga noastră viață cultural-artistică este dominată de tineri și de un spirit tînăr, revoluționar, specific celor ce se dedică artei. Pentru că a fi artist astăzi înseamnă a fi revoluționar, a duce o viață exemplară, într-o ipostază eroică, dedicată idealurilor comuniste, artei care pregătește, în felul său specific, cu unelte ultrasensibile, un om de tip nou, cu o conștiință evoluată despre societate, profund angajat în sensul progresului. Nici-

odată ca astăzi, prin extraordinara dezlănțuire de talente, de forte creatoare și de energii care este Festivalul național „Cîntarea României“, nu s-au ales dintre tineri atîția artiști multilaterali, cărora li se acordă și creditul și posibilitatea de a se afirma în viața spirituală a țării.

Apelînd la memoria ultimelor agende muzicale, începînd din perioada Festivalului „George Enescu“ pînă astăzi, reținem cîteva nume de instrumentiști tineri, cunoscuți deja pe meridianele lumii, premiați la diferite concursuri internaționale prestigioase. Mihaela Martin, laureată a concursurilor de la Glasgow, Bordeaux, München, Londra, a concursurilor Ceaikovski, Wieniawski și Karl Flesch, este la ora aceasta unul dintre violoniștii cei mai reprezentativi din viața noastră muzicală. Ca și Liliana Ciulei care a cucerit premiul I la concursul Paganini de la Geneva și la concursul Siblius de la Helsinki. Alături de Mihaela Martin și de Liliana Ciulei se află un alt tînăr violonist extraordinar pe nume Paul Florin, încununat, deja cu laurii concursurilor Jacques Thibault, Paganini, Wieniawski, precum și cu premiul Ciprian Porumbescu la concursul de interpretare de la Suceava. Nume ca Ilie Dumitrescu, Ion Ivan Roncea, Dimitrie Ripceanu, Delia Pavlovici, Andrei Rosianu, Vinicu Moroianu ș.a., sînt deja intrate în circuitul de valori al vieții noastre muzicale și unele chiar în circuitul de valori al vieții muzicale internaționale. Ceea ce demonstrează că schimbul de miine al interpretelor noștri se anunță la cotele cele mai înalte de exigență. Urmează ca instituțiile profesionale și instituțiile de cultură și artă în general să le ofere și mai generos posibilitatea de lua contact cu marele public.

În acest moment trăim un reviriment al cinematografului și teatrului. Un reviriment calitativ datorat în mare parte tot tinerilor artiști, actori, regizori, scenariști, scenografi, operatori de imagine, regizori de sunet ș.a. Filmele din ultima vreme. Mijlocul de des-

chidere, Probă de microfon, Duos Anastasia trecea, Ultima noapte de dragoste, Blestemul pămîntului, blestemul iubirii și alte altele care urmează să fie programate pe ecrane lansează sau confirmă artiști remarcabili din generația tînără, precum Tora Vasilescu, Ioana Crăciunescu, Anda Onesa, Vladimir Găitan, Rodica Negrea, Șerban Ionescu, Alexandru Tatos, Dinu Tănase, Mircea Daneliuc.

De puterea de convingere a acestor filme, de autenticitatea lor în reconstituirea elementelor de viață sau în transfigurarea cinematografică a unor capodopere literare ne putem convinge imediat deoarece ele continuă să ruleze pe ecrane de mai multă vreme, apreciate de public și adeseori cu casele de bilete închise. Un suflu nou, de adevăr și frumusețe anticalofilă străbate cea mai mare parte a acestor filme, ridicînd stacheta interprefării realității, a concepției estetice la un nivel de la care nu mai are nimeni dreptul să abdice.

Teatrele cunosc, de asemenea, o etapă de confruntări fertile cu publicul. Numărul premierelor de calitate este în creștere, numărul reprezentatilor de larg interes este, de asemenea, în creștere, iar afirmarea tinerilor artiști în această atmosferă confirmă strălucita noastră școală de teatru și mai ales serioasa noastră școală de regie dintre ai cărei elevi li cităm doar pe Alexa Visarion, Dan Micu, Nicolae Scarlat, Alexandru Tocilescu, Alexandru Colpacci, Iulian Visa, Costin Marinescu. Ei au pus în scenă spectacole de referință ca O noapte furtunoasă la Teatrul Giulești, Răceala și Jocul vieții și al morții la Teatrul Nottara, Somnoroasa aventură și Nevestele vesele din Windsor la Teatrul tineretului din Piatra Neamț, Spre stele la Teatrul din Oradea. Cui i-e teamă de Virginia Woolf? la Teatrul din Pitești. Urmează ca și dramaturgia tînără să înregistreze un salt calitativ pentru un acord deplin cu viața de toate zilele și adevărul dramatic al luptei dintre vechi și nou.

Dar ceea ce atrage publicul în teatre nu o frecvență impresionantă, astfel încît se joacă numai cu săli pline sau aproape pline, este tineretea spectacolului nostru. Înregistrăm o permanență și laborioasă activitate experimentală în teatre care duce la spectacole interpretate într-o surprinzătoare diversitate de stiluri și în care

actori ca Florian Pittis, Ion Caramitru, Horațiu Mălăele sau Dana Dogaru își găsesc întotdeauna locul și tonul potrivit, adică ideal.

Este destul să trecem în revistă ultimele apariții editoriale ca să ne convingem că foarte multe volume de poezie, proză, critică și dramaturgie sînt semnate de autori tineri și foarte tineri. Într-un timp relativ scurt s-au afirmat în literatura română poezi ca Adrian Popescu, Ion Mircea, Mircea Florin Șandru, Dan Frunteletă, Ioan și Eugen Evu, Petre Romoșan, Grigore Georgiu, Valeriu Birgău, Ioan Trif Pleșa, reporteri ca Teodor Bulza, Cornel Nistorescu, Ovidiu Ioanitoaia, prozatori de dimensiunile lui Mircea Săndulescu, Gabriel Gafita sau Gabriela Adameșteanu. Revistele literare publică mereu, aproape săptămînal, debutanți cu o valoare din ce în ce mai ridicată și cu aspirații justificate la un loc în literatură. Se manifestă o grijă deosebită pentru cei care bat la porțile afirmării, semn că literatura și arta noastră, sînt tinere și permanent receptive la nou.

Programul manifestărilor cultural-artistice zilnice implică permanent pe tinerii artiști cărora li se oferă practic, toate condițiile pentru a se afirma în viața spirituală a țării, la nivelul exigențelor superioare ale etapei actuale a edificării societății socialiste multilaterale dezvoltate în România. Numărul acelor care se ocupă de artă, care creează și gustă arta, a crescut extraordinar, dovadă a democratizării revoluționare a artei noastre, a modului în care este privită arta, nu ca o preocupare de margine, de periferie, ci ca o preocupare care innoibilează, care înfrumusețează omul.

Totul în jurul nostru respiră artă, începînd de la îmbrăcăminte, arhitectură, mobilier și terminînd cu muzica, filmul, teatrul, artele plastice propriu zise. Trăim un moment de triumf al eticului și esteticului. Iar tinerii artiști reprezintă, fiecare prin modul său de a se exprima, prin stilul său caracteristic, prin ideile pe care le supune dezbaterei, o victorie a spiritului revoluționar în artă.

DAN ALEXANDRU ■

In acest număr — fotografii de A. Mihailopol din expoziția „Chipuri și priveliști” (Sala Dalles, aprilie—mai 1980) — paginile 6, 7, 10, 14, 20, 25.

Viitorul însuși al patriei

(Urmare din pag. 13)

Participarea de masă a tineretului la Festivalul național „Cântarea României” și la competiția națională „Dacia”, manifestările cultural-artistice, sportive și turistice întregesc spațiul social de afirmare a tineretului patriei, de formare multilaterală a personalității sale.

Fiind o prezentă activă în viața economică și social-politică a țării, tineretul român nu este străin de marile probleme ale lumii contemporane, aducându-și contribuția, în spiritul politicii externe a partidului și statului nostru, la unirea forțelor revoluționare, progresiste și democratice ale tinerei generații de pretutindeni în lupta împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, a rasismului și apartheidului, pentru libertate și independență națională, pentru dezarmare și, în primul rând, dezarmare nucleară, pentru pace, securitate și cooperare în Europa și în întreaga lume, pentru o nouă ordine economică mondială.

Cluj-Napoca

Primăvara creației, primăvara izbînzilor consacrate

Simbolurile vocației industriale s-au instalat cu fermitate în heraldica nouă a municipiului Cluj-Napoca și rămîne un adevăr asupra căruia nu vom medita niciodată îndeajuns puterea acestui mare oraș, pe alocuri medieval, pe alocuri pitoresc în înțelesul revolut și nu tocmai fast al cuvîntului, pe alocuri distrat și cu privirile întoarse spre sine și îngîndurată, ca toate

marile orașe universitare, de a se rupe de un destin consacrat prin cîteva veacuri lungi de stagnare și de a opta pentru o matcă nouă a vieții, mai fertilă, mai laborioasă. Pînă și primăvara pe care o traversează acum municipiul Cluj-Napoca, din acest punct de vedere, se dovedește a fi o primăvară a unei noi consacărî, o primăvară a creației puse în slujba progresului multilateral, o primăvară a unor izbînzî repurtate nu numai în lupta cu timpul, ci și în lupta cu stavilele pe care orice istorie le proiectează pe drumul care ne conduce spre viitor. Cu praguri care trebuie spulberate, cu praguri care ne înalță pașii, necesar și firesc.

Și în acest ajun de sărbătoare a muncii, Cluj-Napoca se înfățișează gîndului și privirilor ca o vatră a muncii. Recenta distincție care îi consacră acest statut de mîndrie și demnitate, Ordinul Muncii clasa I pentru locul întii în întrecerea socialistă pe anul 1979, acordată județului pe teritoriul căruia municipiul pulsează și ca inimă, și ca far călăuzitor, readuce în actualitate un lanț de succese în temeliile cărora regăsim un efort concentrat și o inteligență orchestrare a puterilor productive ale județului. Într-adevăr, este semnificativ faptul că în anul pentru care s-a acordat amintita distincție producția netă, producția marfă și producția globală au înregistrat depășiri de 3,5, 3,3 și, respectiv, 3,1 la sută, în condițiile economisirii a 5500 tone metal, 30,2 milioane kWh și 5156 tone combustibil convențional. De asemenea, este semnificativ faptul că, în același rîstimp, au fost puse în funcțiune aici 50 noi capacități de producție, dintre care 18 înainte de termenul planificat și,

CREZUL MEU

Text : ADRIAN PĂUNESCU Muzica : MIRCEA VINTILĂ

Tată și tu, frate,
Nu mă mai priviți așa,
Nu, nu se mai poate,
Starea asta îndură.
Uneori port plete,
Nu-s cuminte alteori,
Timpu-mi pierd cu fețe,
Cu prieteni visători.

Am un foc sub umăr,
Nu mai stau între copii.
Sînt bărbatul tînăr,
Nu alintă domn Goe,
Iar de va fi nevoie
Pentru țară pot muri.

Dacă e de faptă
Dați-mi locul cel mai greu,
Mi-i ființa coaptă,
Să conțați pe brațul meu,
Învăț pe-ndelete
Datoria că există,
Chiar dacă port plete
Și nu sînt un conformist.

Am un foc sub umăr, ...

Tara e altarul,
Ea e dumnezeul meu
Și nu tipicarul
Ce mă biriiie mereu.
Noii generații
Dați-i locul potrivit.
Loc de faptă dați-i,
De visat și de iubit.

Am un foc sub umăr, ...

Tara îmi dă dreptul
Să muncesc și să exist.
Focuri ard în pieptul
Meu de tînăr communist.
Eu prin asta însă
Conformism nu înțeg,
Ci-ndrăzneala strinsă
Într-un om curăț și-ntreg.

Am un foc sub umăr, ...

totodată, au fost date în folosința oamenilor muncii, beneficiarii de drept și de fapt ai tuturor investițiilor menite să ridice nivelul nostru de trai, 8494 apartamente noi, dintre care o treime, și ele, înainte de termen. Însă abia analiza concretă a eșafodajului traic al acestor fapte semnificative va fi în măsură să ne releve dimensiunile chibzuite stringente ale cadrului de muncă de pe aceste meleaguri, valoarea inițiativelor menite să imprime fiecărui gest productiv o fertilitate sporită, o eficiență substanțial ameliorată. Fiind vorba, desigur, despre un cadru de muncă statornicit nu numai în beneficiul prezentului, ci și în beneficiul viitorului. Mai cu seamă în beneficiul viitorului.

Înainte județului și a municipiului Cluj-Napoca, cincinalul 1981—1985 ridică o sumă de sarcini care captează interesul nu numai prin dimensiuni, nu numai din punct de vedere cantitativ, ci și din punct de vedere calitativ, adică prin prisma cotelor noi la care va accede aici organizarea ca atare a muncii, folosirea intensivă a tuturor resurselor capabile să imprime un plus de amploare demersurilor productive și constructive. Se preconizează, printre altele, sporirea producției globale pe cap de locuitor la 84281 lei, dintre care 62776, deci o pondere evident covârșitoare, se vor realiza în industrie. Se preconizează ca ritmul mediu anual al creșterii producției industriale să atingă 11,3 la sută, ritmuri net superioare acestei cifre urmînd să înregistreze electronica, electrotehnica și mecanica fină, cu alte cuvinte tocmai acele ramuri industriale capabile să-și asume rolul de locomotive ale progresului tehnic. Aproximativ 90 de procente din sporul total al producției se va realiza prin creșterea corespunzătoare a productivității muncii, dar nu este mai puțin adevărat că investiții în valoare de 29 miliarde lei, prin a căror punere în operă se vor citori 15 noi obiective industriale, își vor reveni ponderea lor cuvenită în bilanțul general al succeselor viitoare. Cu atât mai mult cu cit la Cluj-Napoca, prin tradiție, investițiile sînt realizate în termenul stabilit.

Și cîteva premise ale încrederii în puterea de a fi pozitiv al bilanțului la care ne referim, nu încapă nici o îndoială aici.

ne stau la îndemînă încă de acum. De mai multă vreme s-au constituit în toate întreprinderile județului colective de specialiști și oameni ai muncii cu răspunderi ferme în bunul mers al producției, sprijinite eficient de specialiști din unitățile de cercetare și învățămînt superior, destinate să analizeze cu discernămint toate liniile de fabricație și tehnologiile existente, să propună și să întreprindă efectiv modernizarea utilajelor din dotare și completarea lor, cu precădere prin autototare, cu mașini și dispozitive de înalt randament. Deosebit de fructuoasă, din punctul de vedere al sporirii gradului de încărcare a utilajelor la scara întregului județ, s-a dovedit a fi și ideea instituirii unui comandament de colaborare, prin ale cărui întruniri periodice se evaluează cu precizie atât deficitele cit și disponibilitățile de capacitate ale fiecărui întreprinderi, pe tipuri de mașini-unelte, rezultatul acestor evaluări concretizîndu-se în convenții de colaborare care însumează lunar circa 40000—50000 ore/mășină, adică tot atîtea ore recuperate pe seama unui timp pînă nu demult irosit. În sfîrșit, nu mai puțin eficiente s-au dovedit a fi, la Cluj-Napoca, sistemele de urmărire zilnică a realizărilor producției fizice și a producției destinate exportului, precum și sistemele de urmărire pe decade a producției marfă și globale, ca și a realizării în termen a investițiilor. Și dîncolo de distincția amintită la început, dîncolo de distincțiile acordate nu numai județului, cit și cîtorva dintre întreprinderile și institutiile sale de vîrf, iată un succes elocvent pentru întregul angrenaj de relații statornicite aici în sfera producției materiale: întreprinderea Metalul Roșu a îndeplinit recent planul cincinal în curs la producția globală industrială, realizînd un ritm anual de creștere de 13 la sută, ridicînd la 183,7 la sută, față de anul 1975, productivitatea muncii oamenilor ei; producția suplimentară pe care o va raporta întreprinderea la sfîrșitul acestui an, în consecință, se va cifra la peste 540 milioane lei. Este un eveniment care nu numai că justifică o distincție, ci, mai mult, confirmă județului dreptul, o dată în plus, de a o arbora în heraldica lui.

PETRE MANOLACHE

O simplă poveste de dragoste

Pe strada Culmei, într-unul din cele trei blocuri turn ale cartierului „Tractorul” din Miercurea Ciuc, trăiește familia Bartos. Stăpînul casei, Pál Bartos, e de naționalitate maghiară, iar stăpîna casei, Ștefănică, se numea, ca fată, Hanganu, e moldoveancă din Valea Ursului, un sat de pe lîngă Roman. Poldi s-a născut la Nicorești, pe valea Ghimesului. Amîndoi s-au întîlnit la Miercurea Ciuc, el fiind constructor, iar ea — muncitoare la „Confecția”.

I-am cunoscut la ei acasă într-o după amiază.

Probabil că sosisem ceva mai devreme decît mă anunțasem, pentru că mi-a deschis Păvăluș, băiatul cel mare, în vîrstă de cinci ani. Peter, la cei doi ani ai lui, stătea mai departe, lîngă cuier dar tot atît de curios pe cît era de nerăbdător Păvăluș. Ceea ce știau ei era că vor fi fotografiați și asta era o noutate. Dar mama a fost cea care a sosit îndată, a închis usa și ne-a invitat pe toți trei în sufragerie.

Am avut la dispoziție doar un ceas pentru că tovarășul Bartos lucra în schimbul de noapte. Timpul a trecut pe nesimțite.

— Ce facem, tovarășe Bartos, mai vin și mine?

— Cum doriți și cu multă plăcere, dar pot să vă dau o sugestie: Ștefănică este omul meu de încredere. Meseria și nevasta mi le-am ales pentru toată viața. Acestea au fost cele două puncte solide de plecare. Casa șiăștia mici au venit mai apoi. Familia noastră a mai însemnat și frații și cumnatele, și ea stie tot atît de bine cum ne-am unit unii lîngă alții, nu doar ca să ne ajutăm între noi, dar mai ales ca să ne ferim de greșeli. A te ajuta e una, și tine de inimă, dar a preîntîmpina o greșală ține de cap.

Amîndoi gîndim la fel pentru că amîndoi am crescut la școala MUNCII. Eu am

fost cel mai mare dintre șapte copii rămași, de mici, fără tată, iar ea, la 16 ani, a plecat din sat să învețe meserie.

S-a ridicat, și odată cu el și copiii și Ștefănică. Ea s-a dus să-i pregătească pachetul cu mîncare, iar cei doi tezi erau tot în picioarele tatălui. La plecare i-a sărutat pe toți trei. Pentru moment, am regretat că n-am avut pregătit aparatul de fotografiat, dar precis i-as fi stingherit.

Puștii s-au plictisit curînd și au rămas să se joace în camera cealaltă, așa că am putut continua:

— Ei, acum vorbește, Ștefănică.

— Cu ce să-ncep? Unde m-am născut?...

— Asta mi-ai spus la fabrică. Spune cine erai cînd v-ați cunoscut: cine era el...

— Eram tot muncitoare la confecția. Aici m-am calificat, șase luni, cursuri la locul de muncă. Eram și prea tînără și mi-au zis că mă calific și apoi plec. Dar aveam de gînd să rămîn. Așa că le-am promis. Mi-a plăcut că mi-au spus în față de ce nu prea aveau încredere în mine. Pînă la 18 ani am lucrat 6 ore pe zi, am urmat cursul de calificare de 6 luni, mi-am terminat școala la seral, mi-am luat diploma. La 18 ani mă admirau toți. Și eu eram mîndră de mine. Îi datoriez mult tovarășei Vilmas care a avut încredere în mine și m-a îndrumat. Apoi am intrat în partid, eram frunțasă în producție, eram tare ambițioasă, am lucrat în toate patru secțiile, am executat fazele cele mai importante, fără rebut și cîștig foarte mare.

— Cred că atunci a fost momentul în care te-a descoperit Pál.

— Eram voinică și destul de arătoasă, cu toate că aveam codițe. Poldi avea o prietenă, chiar „bine”, cu care a încercat să mă facă geloasă.

— Ce era el?

— Era muncitor constructor și locuia la căminele de peste drum de fabrica noastră. L-am observat într-o zi cînd ieșeam de la fabrică și se uita la mine. Cînd a încercat să stea de vorbă cu mine, eu, știind că are o fată cu care vorbește, i-am spus să mă lase în pace. I-am spus și de ce. (Dar asta i-a plăcut, așa mi-a zis, mai tîrziu, că i-a plăcut că i-am spus în față.) Totuși ne-am mai întîlnit și am reușit să aflăm mai multe despre el. Era un băiat liniștit, unul dintre constructorii buni, provenit dintr-o familie cu mulți copii, rămași de mici fără tată. Acest lucru a contat foarte mult în ochii mei, pentru că voiam să mă mărit și-mi doream un om care să aprecieze o familie. Cînd ne întîlneam în oraș, nu stăteam prea mult pentru că voiam să merg a doua zi la fabrică odihnită. Apoi mi-a plăcut din ce în ce mai mult de el, pentru că începeam să ne cunoaștem și să ne înțelegem. Mi-am tăiat părul și asta l-a supărat, mi-a zis că, probabil am „gînduri mari”. Acum eu eram cea supărată și a trebuit să-l fac să înțeleagă că „gîndurile mele mari” erau, toate, legate de el pentru că era un om serios și speram să-mi iubească familia. Și am hotărît să ne căsătorim.

— Ce au zis părinții?

— Nici la mine, nici la el n-a fost problema averii, amîndoi am pornit de la lîngură, în privința naționalității nici noi și nici ai noștri n-au pus problema. Doar tăticiu' ca toți tătii o ținea una și bună: „Am patru păreți, să vină la mine să mi te ceară!” Dar eram și eu ambițioasă. La urma urmei, era viața mea și eu spuseseam da.

Nunța am făcut-o la Miercurea Ciuc, pe 9 mai 1974. Colegii și șeful lui de echipă ne-au ajutat să ne amenajăm, la cămin la ei (o cameră în care am cumpărat un recamier și mobila, actuală, de bucătărie. Atunci și mama lui, care avusese rezerve, ca orice mamă care-și iubește fiul, s-a rușinat, emoționată, iar tăticiu' a plîns și a zis că „încă n-am crezut să existe așa ceva”. Am stat la cămin pînă în anul următor, cînd s-a născut Păvăluș, cînd am primit două camere confort II. În 1977 s-a născut Peter, iar din '79 ne-am mutat aici, în blocul turn, la confort I. După al doilea copil ne-am echilibrat și cu banii. Ce să vă mai spun?

— Ce fel de muncitor e Poldi? E tot atît de apreciat ca dumneata?

— Între timp a mai făcut o școală de calificare. Acum e operator betonist la secția casete a întreprinderii de prefabricate din beton din Miercurea Ciuc. E foarte mulțumit. Are cu el, în echipă, încă doi frați, constructori și ei, Peter și Janos căsătoriti cu Elena și Aglaia, moldovence din același sat cu mine. Ultimii patru ani la rînd a fost frunțasa la panoul de onoare din parcul orașului. Acum i-a luat locul Peter, dar a rămas tot fotografia lui Poldi din cauza asemănării de nume.

ELENA GHERA ■

Ce face omul cînd nu-l vede nimeni

O VIAȚĂ S-A DUS ȘI PLATA SF FACE PÎNĂ LA CAPĂT...

După ce trei ani de zile a fost tîhnit, senin și limpede, în numai cîteva ore s-a declanșat o furtună care a răscolit totul. Casieria a fost pescuită în lacul Mogoșoia!

Crimă? Nu.

Sinucidere! De ce? Pentru simplul motiv că în modesta ei slujbă de casieră a IDEB-ului, făcînd facturi duble la niște sume mărunte, modeste în general, reușise să fure vreme de 3 ani uimitoarea sumă totală de 335 000 lei! Demascată sau în preajma demascării, și-a pierdut cumpătul, a apucat-o disperarea și s-a aruncat în lac...

O problemă — să-i zicem așa — individuală? Din păcate, nu. Trei persoane cu responsabilități — un șef de centru, o contabilă principală și o contabilă neprincipală, adică obișnuită — s-au făcut, vreme de trei ani, „că o controlează pe casieră. Ghinionul lor. Imensul lor ghinion. Pentru că, astăzi, cei trei „cu responsabilități” nu se fac că plătesc, ci plătesc din greu, în mod solidar, banii necesari recuperării pagubei.

La ora regretelor tardive, faptele, judecate la rece, prezintă un paralelism care te uluiește și te îngheață. O hoată săvîrșeste o infracțiune continuă — fură fără oprire — vreme de 3 ani. Corespunzător infracțiunii continue, se supraune, absolut paralel, neglijența tot continuă, vreme de tot 3 ani, a 3 factori de control. Dacă măcar unul din trei și-ar fi făcut măcar o singură dată pe parcursul celor trei ani datoria de a controla ca lumea casierita, cu siguranță că nu s-ar fi ajuns aici.

Totii trei însă au căscat — trei ani — gura.

Acum însă cască — toți trei — punga. Și plata merge pînă la capăt. Nemai-vorbînd că s-a dus și o viață de om.

Se plătește tot, așa e. Dar nu e, oare, infinit mai important și mai necesar să prevenim — pentru că totul poate fi prevenit — răul? În umanismul ei, societatea noastră nu dorește plata răului, ci-si propune, între alte scopuri, prevederea și înlăturarea lui din timp.

MĂRIUS POPESCU ■

Intrarea principală, intrarea de serviciu

Primul contact cu I.P.O.P., adică Întreprinderea de produse ortopedice și protezare „Pirogov”, s-a petrecut între reporter și o ușă frumos vopsită, dar incuiată, usa din str. Negustori, pe unde ar trebui să intre oamenii infirmi. Dacă se întimplă ca ei să sosească pentru internare (sînt aduși în spate, pe brațe, de către rude), și nu cunosc usa din strada cealaltă, Theodor Ștefănescu, vă închidă puștii ca nu au altceva de făcut decît să ocolească, așa cum pot, și să pătrundă pe intrarea din dos.

Deci, aici există o întreprindere care se ocupă cu fabricarea protezelor și ortezelelor și o unitate spitalicească unde bolnavii sînt recuperați, aceasta traducîndu-se prin obișnuirea trupului cu un corp străin, proteza.

Ministerul Muncii și Ministerul Sănătății sînt cele două foruri tutelare ale complexului. Îmi pot imagina cum ar fi dacă acțiunea acestora, într-o perfectă convergență, ar urmări de fapt scopul pentru care au luat ființă, acum treizeci de ani, întreprinderea și staționarul: recuperarea deplină a oamenilor, confecționarea de proteze de cea mai bună calitate, diminuarea suferințelor celor care au avut accidente grave. Din păcate, între întreprindere și spital există divergențe. Cum se reflectă ele asupra celor handicapați?

Să intrăm, așadar, pe poarta din dos. O curte aglomerată cu materiale, cu mașini, fără un petic de iarbă. Apoi, 54 de trepte, rețineți, 54, pînă la etajul II al clădirii care adăpostește cele șase saloane împărțite și reimpărțite pentru a se cîștiga spațiu. Uneori, în acestea sînt internate și 50 de persoane. Sală de mese nu există. Bolnavilor li se pune farfuria cu supă pe noptieră, iar cea cu mîncare direct pe pat. Despre toate acestea mi-au povestit și bolnavii, dar și sora șefă Bușcă Elena, care trebuie să se descurce. Vă rog să nu uitați că este vorba de oameni fără picioare, de oameni paralizați. Un singur dus de 5 m² care are rol și de spălătorie. Un singur grup sanitar pentru femei și bărbați, pe a cărui usă intră cu greu și un om sănătos. În do-

țarea spitalului intră două cărucioare care sînt disputate de toți acești oameni, pentru că singurul mod de a se deplasa prin holul îngust, transformat și în pistă de reeducare, rămîne totuși căruciorul. Imposibilitatea de a ieși puțin la aer, așteptarea protezei care de obicei întîrzie...

Gheorghe Gheonea, 31 de ani, cu ambele picioare amputate: „Accidentul s-a petrecut în 1971. De atunci sufăr. Acum sînt internat de pe data de 11 martie și aștept să mi se regleze protezele. Îmi amintesc bunturile, nu le pot folosi așa cum sînt. Dinșii nu cunosc suferința noastră. Da, mă gîndesc eu că nu o cunosc, pentru că nu e a lor, altfel le-ar face cum trebuie! Cum mă simt aici? La baie nu pot intra, apoi as vrea și eu să circul, dar vedeți și dumneavoastră, nu avem loc...”

Popescu C. Ion, 70 de ani, din Tirnăvele, județul Teleorman: „Proteza am primit-o după opt luni de așteptare. Pînă atunci m-am chinat cu cirjele. Mergeam cite 2—3 km, să nu anchilozez. E greu la vîrsta mea...”

Niculescu Ioana, 54 de ani, din Galați, cu ambele picioare amputate: „Comanda pentru proteze am făcut-o din mai, anul trecut. Am venit în februarie. Nu era nimic gata. Acum am protezele, dar nu sînt bine făcute. Dacă mă pot spăla? Nu, n-am această posibilitate, mă sterg cu spirt... Mîncăm în pat, e foarte greu, se murdărește asternutul...”

Corobaia Maria: „De 7 ani sînt așa, fără picioare. În fiecare an am venit pentru reparații sau pentru proteze noi. Uneori nu au durat nici un an și s-au rupt... Din februarie sînt aici pentru reparații. Am făcut rîni din cauza protezelor, am căzut pe stradă... Acum trebuie să stau două săptămîni imobilizată pentru a se vindeca rînilor. Și mai greu este cu lipsa cărucioarelor. Nu putem circula. E un adevărat chin să stai tot timpul în patul ăsta, să nu poți ieși nicăieri... Cînd mergem jos, la probe, trebuie să așteptăm, căci întîi sînt luați cei din afară. Trebuie să ne rugăm să ni se facă aceste probe!”

Pentru a-mi face o imagine exactă am trecut și pe la parter, unde spații largi, goale, curate, spații aparținînd întreprinderii, mîndria întreprinderii, folosesc celor care vin din afară, eventual inspecțiilor. Nu pot înțelege de ce există această divergență de interese, nu pot înțelege punctul de vedere al tov. director al I.P.O.P., tov. ing. H. Stavarache, oricît de

bine intenționat privește dînsul viitorul acestei unități. Trecînd prin multe birouri și holuri ale administrației I.P.O.P., mă gîndeam la sala de mese care le lipsește bolnavilor. Privind vitrinele în care sînt expuse proteze lustruite îmi aminteam de oamenii cărora acestea li se rup în mai puțin de un an, care fac rîni din pricina proastei executii.

Discutînd cu maestrul principal Dumitru Gheorghe, om care muncește aici din 1953, care și-a făcut din această profesiune un crez, am aflat despre lipsa unei tehnologii adecvate, despre noul care pătrunde cu greu, despre o masină de injectat mase plastice, invenția sa, în colaborare cu strungarul Ion Bădărău, cel care lucrează cu o singură mină, invenție pentru care au plătit bani din buzunar și nu li se recunoaște. Mai mult, primele pe 1979 au fost date extrem de neechitabil.

Între dr. Radu Gheorghe, șeful secției medicale, și directorul H. Stavarache există o animozitate care nu aduce nici un folos nimănui. Dar nu despre asta vrem să vorbim. Ar trebui ca cei interesați în bunul mers al protezării să lasă din inerția care durează de prea mulți ani, să treacă la fapte. Am văzut că se construiește un lift pentru a facilita deplasarea bolnavilor. Din păcate, unul din inconvenientele acestui lift este acela că mai la ceva din spațiul și așa de-a dreptul sufocant al etajului II. Oare este mai important ca săliile de așteptare și intrarea să arate impecabil? Oare altceva nu a mai rămas de făcut în protezare? Oricum, țîn să vă anunț că I.P.O.P. a fost frunțasă pe ramură în fiecare an... Și nu-i puțin, desigur, dacă stai să te gîndești doar la diplome... PIA OLARU ■

Pe marginea unei scrisori

Pensionarul Corneliu Ionescu din Ploiești, str. Elena Doamna nr. 40, a avut recent multiple și întemeiate motive să scrie și să multiplice o scrisoare pe care a trimis-o mai multor instituții centrale. „Era în seara de 8 septembrie 1979. Flica mea, profesoară, lăsase într-un cuier din antreu poșeta în care avea ceasul de la mină, un inel de aur cu 3 diamante — moștenire de la bunica — o trusă cu stilouri, acte și alte documente și obiecte,

în valoare de peste 15 000 lei. Chiar înainte de culcare am constatat că poșeta dispăruse.

A venit cineva la fața locului, mi s-au cerut detalii despre obiecte și am fost asigurați că se va face tot posibilul... dar, sincer vorbind, nu ne puteam imagina cum s-ar mai fi putut găsi făptuitorul în împrejurarea existentă, cînd nu văzusem pe nimeni, nu aveam nici o bănuială și tot ceea ce reținuseră tovarășii milițieni din relatările noastre erau caracteristicile obiectelor furate, toate de dimensiuni mici, ușor de ascuns ori de înstrăinat cine știe unde...

După o săptămînă, în magazinul „Practic” din Ploiești au fost găsite buletinul de identitate al ficei mele, cîteva fotografii și un libret C.E.C., pe care autorul furtului le aruncase. Am așteptat o săptămînă, o lună, două... Ne luasem orice nădejde. Și totuși, spre uimirea și bucuria noastră, într-o zi am fost invitați la miliție, unde am aflat că ofițerii Constantin Vrăbiuță și Constantin Pohață au prins hoțul, deși acesta apucase să vîndă altor persoane obiectele furate. Ba mai mult, fuseseră descoperite și bunuri furate, de la un vecin de-al nostru, care nici măcar nu reclamase dispariția lor, tîndu-se invitat să le identifice, pentru că la cercetări infractorul recunoscuse și furtul respectiv.

Fie-ne îngăduită o scurtă dar necesară subliniere prin care nu dorim cituși de puțin să diminuăm sentimentele de satisfacție ale pensionarului din Ploiești. Este adevărat, oamenii ordinii publice, apărătorii intereselor legitime ale fiecărui cetățean, și-au făcut datoria, dar și în situația dificilă a lipsei unor indicii și a nereclămării celui de-al doilea furt. Succesul activității lor sporește încrederea tuturor celor care își doresc un climat de siguranță civică pe măsura idealurilor noastre de viață și muncă. Mulțumirea cetățenilor este, la rîndul său, un imbold pentru acești oameni, adeseori anonimi, care nu-și precupețesc timpul și eforturile pe frontul nevăzut al luptei împotriva răufăcătorilor. Dar tot atît de adevărat este și faptul că dacă fiecare cetățean ar fi mai prudent în apărarea propriilor bunuri și valori, atît acasă, prin asigurarea locuinței cu incuierii corespunzătoare, cît și atunci cînd se află în locuri aglomerate, infractorii ar avea mai puține șanse.

MIHAI GROZAVU ■

Țin să vă aduc la cunoștință cu multă bucurie că Molitvenicul despre care v-am scris se află acum unde trebuie, adică la Biblioteca județeană Bihor. În schimb, am câpătat repartiția pentru butelia de care aveam mare nevoie. Important mi se pare însă că această carte rară pe care o deținem este acum la dispoziția cercetătorilor. (Toma Gheorghe, Oradea, str. Aluminei nr. 72)

Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor: Urmare a memoriului tov. Badea Alexandru, prin care solicită arhivei C.F.R. Turnu Roșu eliberarea unei adeverințe cu vechimea în muncă, vă comunicăm faptul că I.C.C.F. Cluj, la data de 21.II.1980, v-a expediat adresa din cerere. Adeverința cuprinde datele exacte extrase din listele de plată pe perioada anului 1949. În listele de plată din anii 1948 nu figurați.

Vreau să vă povestesc și iv. ce-am pățit după ce am cumpărat o mașină de gătit electrică „Vera”. A funcționat de pe data de 4.I.1979 până pe data de 31.X.1979, când s-a defectat. Am anunțat coop. Metal-Casnica din str. Avrig nr. 63, sector 2. Nu aveau piese de schimb. În decembrie m-am adresat întreprinderii „23 August” Satu Mare, care produce aceste tipuri de mașini. Răspunsul întreprinderii, purtând data de 22.XII.1979 și primit de mine în 17.I.1980, mă înștiințează să mă adresez coop. Metal-Casnica din str. Episcopiei nr. 7, iar în cazul că nici dinșii nu au piese de schimb trebuie depusă o comandă către fabrică. Am fost la coop. din Episcopiei, dar cei de acolo m-au trimis din nou în str. Avrig. De atunci tot aștept, cu toate că în certificatul de garanție scrie clar: dacă în termen de 60 de zile de la data defectării aparatului nu se găsește piese de schimb, și nici fabrica nu eliberează, se schimbă aparatul. Cred că ar fi cazul... (Emilia Vasile, București, intr. Fringhiei nr. 2, bl. 148, sc. B, ap. 21).

Întreprinderea de încălziminte „Carmen”: Referitor la sesizarea dv. vă aducem la cunoștință că tov. Cristea Nicolae 1 s-a acordat drepturile bănești pentru perioada 31.VIII. — 7.IX.1979 lucrată la unitatea noastră.

Vă scriu pentru a vă arăta o situație ce s-a creat după desființarea cursei directe pusă de Întreprinderea de transport București la dispoziția celor care locuim în cartierul Bercei și șos. Giurgiului și lucrăm în celălalt capăt al orașului. De pildă, eu, care lucrez la Fabrica de elemente pentru automatizare din Calea Floreasca. Doi ani ne-am bucurat de această cursă, dar în ianuarie 1980 ne-am trezit într-o bună zi că mașina nu a mai venit. Luând legătura telefonică cu I.T.B., tov. Cirstoiu ne-a anunțat că această cursă se suspendă pe perioada timpului nefavorabil (ninsori abundente). Vremea rea a trecut, dar cursa tot desființată rămâne. Am luat din nou legătura cu tov. Cirstoiu, propunându-i să pună în cursă o mașină din parcul de la Șerban Vodă, care după ce ne-ar transporta pe noi ar putea intra în cursă de la Casa Școlii, făcând în felul acesta economie de carburanți. Tovarășii au găsit bună sugestia, dar n-a rezolvat nimic. Îi amintim deci pe această cale... (Tarașca Elena, în numele celor 70 de oameni ai muncii de la Fabrica de elemente pentru automatizare)

Consiliul popular al municipiului București: Referitor la scrisoarea tov. Guranda Dumitru, beneficiarul apartamentului 69, din bl. 2 str. Nada Florilor 4, sector 2, vă informăm că remediile sesizate au fost verificate de delegații I.C.V.L. și Grupul 2 șantier din cadrul C.C.M.B. și s-a stabilit ca acestea să fie terminate până la data de 20.IV.1980, termen cu care și beneficiarul este de acord.

Vă scriu în numele cetățenilor de pe str. Sergent David Ilie nr. 22, sector 4. În anul 1979, luna august, pe strada noastră au început lucrările unui canal de le-

gătură cu un canal colector existent în str. Drumul Căzarului, lucrarea în sine terminându-se în luna decembrie 1979. Astuparea acestuia și pietruirea străzii nu s-au încheiat nici până acum. De circa o lună, la mari intervale, se aduce cite o basculantă cu pământ care se împotmoleşte în noroi și îi trebuie ore întregi să iasă. Sintem obligați să purtăm asupra noastră încălțăminte de schimb, eventual cizme de cauciuc. Aprovizionarea, soșirea salvării, întrebunțarea autoturismelor, toate acestea au devenit imposibil de asigurat pe această stradă. Față de situația expusă, rugăm să se ia măsuri urgente. (Ing. Viorica Tufoveanu, str. Sergent David Ilie nr. 22, București)

Consiliul popular al județului Satu Mare: Tovarășe Mihai Augustin, la scrisoarea dv. trimisă nouă spre rezolvare vă comunicăm următoarele: am intervenit la Întreprinderea „Unio” Satu Mare, care a eliberat adeverința nr. 3400/10.III.1980, în sensul solicitat de dv., privind vechimea în muncă.

Vă aducem la cunoștință situația deosebită existentă la Blocul A3, privind instalarea de canalizare necorespunzătoare, care duce de multe ori la inundarea conductelor și căminelor de evacuare, provocând inundații în subsolul blocului și inundarea apartamentelor de la parter. Cu toate că am intervenit încă din 1972, anul de dare în folosință a blocului, remediile nu au fost corect executate, după fiecare inundare fiind necesară dezinfectia subsolului care degajă în anotimpul cald mirosuri îngrozitoare. Solicităm să asfaltarea străzii Frt. Marinescu Nicolae, care a fost betonată, dar de 6 ani nu s-a aplicat asfaltul, ceea ce a dus la deplasarea capacului unui cămin de vizitare, pe unde pătrund alte reziduurii și, astfel, se blochează întreaga instalație de scurgere. (Nicolae Marin, din partea Comitetului Asociației de locatari din str. Frunțaș Marinescu Nicolae nr. 5, sector 4, Blocul A3)

Consiliul popular al municipiului București, Direcția generală comercială: Tovarășe Cristea Ștefania, din discuțiile purtate cu conducerea întreprinderii a reieșit că a fost analizată și aprobată cererea pe care ați depus-o și figurați pe locul I, pe tabelul locuințelor din fondul locativ de stat — cu două camere, fapt ce vi s-a adus la cunoștință cu adresa nr. 1589/1980.

Comitetul orașeneș Rimnicu Sărat, județul Buzău: Tovarășe Vlăsceanu Gheorghe, vă comunicăm faptul că până în prezent nu se cunosc imobilele ce vor fi demolate pe str. Dr. Emil Ionescu, intrucit nu a apărut decretul respectiv. În cazul când imobilul dv. se va demola veți primi despăgubirile legale și apartament proprietate de stat corespunzător familiei dv.

Ministerul Muncii, Direcția forței de muncă: Ministerul Muncii a primit scrisoarea tov. Avram Mircea din București prin care solicita încadrarea în muncă. Tovarășul întâmpină greutăți la încadrarea în muncă, în meseria de lăcătuș, datorită stării de sănătate. Cu sprijinul oficiului forței de muncă a fost încadrat la Întreprinderea Metrou București, unde lucrează ca primitor-distribuitoare.

Comitetul Executiv al sectorului 2: Ca răspuns la scrisoarea tov. Jura Petre, prin care solicită atribuirea unui apartament cu 2 camere în caz de demolare a imobilului din str. Avrig nr. 51, informăm următoarele: Comitetul Executiv al Consiliului popular al sectorului 2, în ședința din 13.II.1980, a aprobat tov. Jura Petre atribuirea ap. 4 — două camere — din bl. 409 B, șos. Pantelimon, sc. 1, parter, sector 2, unde s-a și mutat.

Inspectoratul General al Milităriei, ca răspuns la sesizarea cetățeanului Roman Gheorghe din Dorohoi. Organele locale de mi-

liție au acționat cu operativitate în legătură cu furtul reclamat, dar fără rezultat până în prezent. Lucrurile nu erau așa de simple cum a crezut petentul: buletinul de identitate lăsat de infractor la recepția hotelului Unirea era și el furat. Cercetările continuă.

Mă numesc Radu Teaciu și sint din Suceava. Anul trecut am cumpărat o sobă electrică fabricată la Extroceram Timișoara. După vreo 10 luni soba s-a defectat și nu am reușit să o repar pentru că la Suceava nu se putea găsi piesa respectivă. Am scris întreprinderii producătoare explicând directorului, ing. Tiberiu Serafin, că alt mijloc de a-mi încălzi locuința nu am. Cu o promptitudine exemplară, Extroceram mi-a trimis acasă piesa, în mai puțin de o săptămână. Ce bine ar fi dacă toate fabricile de aparate casnice ar face la fel!

Consiliul popular al județului Iași. În legătură cu scrisoarea adresată redacției de Maxim Ana din comuna Proboata vă comunicăm următoarele. Prin specificul ei, scrisoarea a fost trimisă pentru rezolvare la Oficiul farmaceutic județean Iași. Acesta, prin adresa nr. 3180 din 7 aprilie 1980, face cunoscut tovarășe Maxim Ana că au fost expediate la Punctul farmaceutic nr. 19 Proboata două flacoane din produsul SUXILEP, solicitat în scrisoare.

Casa de copii preșcolari nr. 6, din str. Trompetului 117-119, sector 5, este o unitate cu program permanent, noi găzduind copii abandonati și debili mintal. Din octombrie anul trecut tot insistăm să ni se instaleze un telefon, a cărui utilitate credem că nu mai trebuie demonstrată. În unitate există 2 aparate legate la un fir aerian, este făcut racordul subteran, dar la Telefoane se ignoră cererile noastre, ca și apelul făcut în sprijinul acestor cereri de către tovarășii de la Comitetul de partid al sectorului. (Scrisoarea este semnată de Elena Lazăr, director, Maria Cosma, contabil, Elvira Mocanu, asistent pediatru)

Nu demult, în toată noaptea, în timp ce se afla de serviciu pe șoseaua Colentina, locotenentul Florea Rotariu de la Circumscripția 7 miliție a Capitalei a fost grav accidentat de un autoturism al cărui conducător auto era sub influența alcoolului. Doctorul Artur Băcăuanu de la Spitalul de urgență l-a încuștințat imediat pe maiorul Constantin Ștefan, șeful circumscripției, că, pentru a fi salvată viața ofițerului, este nevoie de niște donatori de singe voluntari. Împreună cu secretarul de partid al circumscripției, maiorul Gheorghe Botoc, maiorul Ștefan a făcut apel la grupul de lucrători aflați în serviciu, prezentându-se împreună cu aceștia pentru a dona singe. Vestea accidentului s-a răspândit însă rapid, în dimineața respectivă 42 de ofițeri, subofițeri și personal civil oferindu-și singele pentru salvarea colegului accidentat. Un splendid și impresionant exemplu de solidaritate, umană, de conștiință civică. (Mr. Constantin Atomii, București)

Mă numesc Gheorghe Pașcă, domiciliu în Timișoara, strada Mircea cel Bătrîn nr. 41. În ziua de 5.X.1979, cu buletinul de mesagerie nr. 591149 mi s-a expediat din stația C.F.R. Cornet un număr de trei colete dintre care unul cuprindea o ladă cu mere în greutate de 37 kg pentru nevoie de consum ale familiei. La avizarea stației de destinație — Timișoara Nord — mi s-a specificat pe unicatul buletinului de mesagerie că mi se eliberează numai două colete, iar lada cu mere se predă lipsă. Întrucât dispariția coletului cu mere avuse loc pe teritoriul Regionalei C.F.R. Craiova, am reclamat cazul acestui organ în trei rânduri, dar nici până astăzi, 07.04.1980, nu am primit nici un răspuns în legătură cu soarta coletului, sau cu contravaloarea cu care ar fi normal să fiu despăgubit. Să fi fost oare merele mele chiar atât de acre?!

Consiliul popular al județului Prahova: „Referitor la scri-

soarea adresată redacției FLACĂRA de către Vasile Vărzaru din Ploiești, prin care acesta solicită sprijin în stabilirea domiciliului în respectul municipiului, vă comunicăm: fiind pensionar pentru limită de vîrstă și deținind locuință proprietate personală dobîndită prin moștenire în Ploiești, V.V. se încadrează în prevederile art. 8, alineatul ultim din Decretul 68/1976 pentru a i se aproba stabilirea domiciliului în acest municipiu. A fost îndrumat să-și întocmească dosarul de stabilirea domiciliului în municipiul Ploiești, pentru a fi înaintat Comitetului pentru Problemele Consiliilor Populare și Ministerului de Interne pentru a-și da acordul în vederea schimbării domiciliului”.

Sintem un grup de locuitori din comuna suburbană Chitila, sector 1 București. Pînă la data de 1 aprilie 1980 am avut un centru de lapte în strada Păcii nr. 1 care deservea locuitorii din cartier, circa 4000 de suflete. Din rațiuni care ne scapă, acest centru s-a desființat, astfel că acum sintem nevoiți a merge pe jos circa doi kilometri pînă la primul centru rămas, unde de multe ori nu mai găsim lapte, luat, cum este și firesc, de cei domiciliați mai în apropiere. Sintem nevoiți așadar să luăm mașina 64 spre oraș, dacă mai avem timp, dacă nu, ne lipsim. Îi rugăm pe cei în drept, prin intermediul acestor rinluri, să reînființeze centrul de lapte promentit la început, venind astfel în întimpinarea cerințelor noastre zilnice firești. (Scrisoarea este semnată de un număr de 99 de cetățeni)

Vă aducem la cunoștință că intervenim de peste trei luni de zile la conducerea I.T.A. Tg. Jiu, cu rugămintea de a se prelungei traseul autobuzului ce transportă elevii de la Liceul industrial Sadu-Gorj, cu încă 2-2,5 km, astfel încît acesta să ajungă pînă în satul Buzestii. Pînă acum ne-am ales numai cu promisiuni, elevii, adică fiii și fiicele noastre, fiind nevoiți să parcurgă zilnic distanța arătată, de cele mai multe ori noaptea, în jurul orei 22-23.30, deși autobuzul care face acest traseu l-ar parcurge în cîteva minute. Ar fi cu atît mai firesc să se remedieze acest lucru, cu cît copiii plătesc abonamentele pe ruta Sadu-Buzestii, și nu pe Sadu-Dumbrăveni, unde sint obligați să coboare. (În numele unui grup de cetățeni, semnează Vasile Gheban, sat Buzestii, comuna Crasna, județul Gorj)

Consiliul popular al județului Prahova — Direcția sanitară: Urmare a scrisorii tov. Popescu Nicolae din București str. Miercani nr. 143 sect. 1, vă comunicăm că, din faptele relatate, a rezultat că oficiantul sanitar Stoica Stanciu de la dispensarul Starchiojd, care era de serviciu în dispensar, nu a solicitat stația de salvare Vălenii de Munte pentru a se trimite o autosanitară. Consiliul oamenilor muncii al Spitalului Vălenii de Munte analizind toate aspectele cuprinse în sesizare a hotărîit sancționarea oficiantului sanitar Stoica Stanciu cu „avertisment”, conform Legii nr. 1/1970. Concluziile desprinse din această situație se vor prelucra cu întreg personalul medico-sanitar din teritoriul spitalului Vălenii de Munte.

În numele a 50 de familii care locuim în str. Tarafului vreau să vă aduc la cunoștință o situație intolerabilă creată de o întreprindere de construcții, care, îngrădindu-ne cu gard din beton și sirmă, ne-a izolat cartierul, aceasta ducind la mari neajunsuri, greu de închipuit. Să încerc a vă relata doar o parte din ele: atunci cînd plouă, cele trei străzi care alcătuiesc respectivul cartier se află într-o situație de nedescris, întreprinderea aflîndu-se pe un fel de platformă, ceea ce duce la adunarea mîlului pe străzi. Copiii care merg spre școală, oamenii muncii trec prin apa care nu de puține ori atinge

50-60 cm. Telefon pentru cazuri urgente nu avem, salvările nu pot pătrunde. În altă ordine de idei, I.S.B.-ul nu a venit niciodată în acest cartier. Am căutat pe cit posibil să remediem noi aceste neajunsuri, dar nu ne stă în putere să facem acest lucru doar cu mătura și cu apa... (Nicolae Ion, pensionar, str. Tarafului nr. 16, București)

Comitetul Executiv al sectorului 4: La scrisoarea tovarășei Popa Marilena, prin care solicită — fiind om al muncii la I.C.T.C.M. — repartizarea unei locuințe, vă facem cunoscut faptul că i s-a repartizat o garsonieră în cartierul Titan.

Poșta redacției

ADMINISTRATIV

Linca Baban — Cluj-Napoca: Pauzele și reducerea programului de lucru acordate în scopul îngrijirii copilului se includ în timpul de muncă și nu au consecințe asupra remunerării sau a altor drepturi. Deci, dacă ați beneficiat de program redus cu două ore, potrivit prevederilor legale, pe baza adeverinței medicale pînă ce copilul a împlinit vîrsta de 12 luni, beneficiați pentru toată perioada de retribuția corespunzătoare programului integral. (Mihai Ilea — Cimpia Turzii. Conducerea spitalului orașeneș Moldova Nouă, ținind seama de situația dv. familială, este de acord cu transferul soției dv. de la data de 1.08.1980)

Elena Vlădescu — București: Ministerul Sănătății asigură protecția auditivă prin centrul medical de fonaudiologie și chirurgie funcțională O.R.L. din București, str. M. Cioranu nr. 26, unde urmează să vă prezentați pentru consult și protezare. După ce vi se stabilește tipul de proteză necesar, dacă vă încadrați în prevederile legale, vă puteți adresa Ministerului Muncii care vă poate acorda gratuitate. (Elena Popescu — București: Am fost informată că veți fi trecută pe tabelul de locuințe pe anul 1980 al Întreprinderii de încălziminte „Carmen”.

MARGA NEDELEA

SOCIAL

Amarii Constantin — Valea Călugărească: I.G.M. va analiza plîngerea dv. ● **Mercu Maria — Tg. Jiu:** Sesizarea dv. este de competența Direcției comerciale. Am expediat scrisoarea ● **Liliana Tomescu — Bistrița:** Sinteți purtată, fără motiv, de la o judecătorie la alta. Am trimis memoriul Ministerului Justiției ● **Romeo Pilsu — Gorj:** Spuneți: „Am vrut să mă adresez judecătoriei, dar m-am gîndit că și acolo rezultatul va fi același”. Totuși, aceasta este calea legală ● **ICSITPSC — Sibiu:** Am primit scrisoarea dv. Și noi vă mulțumim ● **Vlad Aneta — București:** D.T.M.B. va reanaliza cererea dv. ● **Robescu Alexandru — București:** Legal, urma să vă adresați conducerii întreprinderii. Am făcut-o noi ● **Iuliu Avramescu — Hunedoara:** Adresîndu-vă procuraturii ați procedat legal și exact. Ne e teamă însă că ați făcut-o la fel ca și la noi, adică în întrebări de ordin general. Fiti concret ● **Ciuraru Elena — Piatra Neamț:** Adresați-vă Autorității tutelare din localitate către care am trimis scrisoarea dv. ● **Clementa Marinescu — București:** Un Almanah pentru fiecare abonat. Înaintăm propunerea organelor de resort ● **Grup de locuitori — Scorușa:** Vom da curs cererilor dv. ● **Hangiu Ion — București:** Am trimis sesizarea Procuraturii ● **Cristea Marin — București:** Forul căruia trebuia să vă adresați este UJCAP Ilfov. Am expediat scrisoarea ● **Nicolae Pîțicaru — Rădăuți:** Ne interesează. Trimiteți copii de pe hotărîrile judecătorești.

NICOLAE CRISTACHE

● „FLACARA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Fotografie de ELENA GHERA ■

Atelier ȘTEFAN NICULESCU

Cititorilor Revistei Flacăra,
cu speranța de a vi să văgă pe tot
de partea Muzicii,
Ștefan Niculescu

— Mărturisesc că pornesc la realizarea acestei convorbiri cu un sentiment de vinovăție: știu destul de puține lucruri despre compozitorul Ștefan Niculescu, și dorind să vă fac cunoscut și cititorilor revistei „Flacăra” v-am ruga pe dumneavoastră să ne ajutați.

— M-am născut la 31 iulie, 1927, în Moreni. Școala elementară am urmat-o la Craiova, iar în 1938 am început liceul „Mihai Viteazul” din București. Paralel cu liceul, din clasa a III-a am fost înscris la Conservator (pe vremea aceea era posibilă o asemenea îndrăzneală) urmînd clasa de pian, apoi la clasa de teorie, armonie etc. avîndu-i, printre alții, ca profesori pe Muza Ghermani Ciomac și Mihail Jora.

— Așadar, încă de pe băncile școlii elevul Ștefan Niculescu a optat pentru o profesie, dînd viață unei chemări launtrice — muzica.

— Nu e chiar așa de simplu. E drept că pianul l-am învățat încă de la 6 ani, și că de la 8 ani improvizam la pian, dar toate astea n-au fost argumente serioase pentru tatăl meu, care-și dorea fiul inginer ca și el, socotînd că meseria de muzician nu e atît de sigură. Deci, după terminarea liceului, în 1946, am dat examen la Institutul de construcții civile și industriale, pe care l-am absolvit în 1950. Iată-mă inginer. Am lucrat în calitate de cîteva luni, căci în aceeași toamnă am dat din nou examen la Conservator, pe care l-am absolvit în 1955, clasa de pian, și în 1957, compoziția. În prezent sînt și conferențiar la Conservator și predau compoziția și analiza muzicală.

— Cum se compune?
— E greu să spun cum se compune. Mai precis pot să spun care e rezultatul acestei munci. Fiecare compoziție te absoarbe total și trebuie să alegi pentru fiecare o metodă adecvată. Dacă s-ar putea găsi o metodă infailibilă ar fi foarte

simplic. Dar așa... A compune e o întreprindere extraordinară de dificilă, care angajează plenar, total. Bineînțeles că între timp trebuie să fii și profesor, să-mi scriu și studiile. Nu știu să fi avut vreodată vacanță, pentru că pentru un compozitor, un muzician singura grijă, înainte de a pleca undeva, e să-și asigure valiza cu partituri, cu cărțile ce-l interesează. Deci pleacă la lucru nu la odihnă.

Munca e istovitoare pentru că angajează plenar totalitatea forțelor spiritului, nu numai pe cele intelectuale sau dimpotrivă doar pe cele nonintelectuale.

— Care este metoda dv. de lucru?
— Eu am un principiu: să nu repet niciodată. Asta înseamnă că-mi schimb

mente noi care îmbogățesc realul cu o realitate nouă, necunoscută pînă atunci.

— Ce aveți acum pe masa de lucru?

— În general nu-mi place să dezvălui ceva ce încă nu am terminat, dar lucrez la o nouă simfonie pe care o termin zilele astea, și care cred că se va numi „Opus-Dacicus”. Se va chema așa pentru că are corespondențe cu unul din sanctuarele de la Sarmizegetusa.

— Socotiți că muzica și cunoașterea noțiunilor limbajului muzical pot interesa marea masă?

— Da, cred că studiile muzicale generale sînt necesare tuturor. După cum muzicienii azi au nevoie de matematică și matematicienii, și nu doar ei, trebuie să

„Imi plac toate genurile, cu condiția să fie muzica de calitate”

materialul cu fiecare lucrare, că mă las fascinat de fiecare lucru nou, de fiecare idee. Cum am reușit acest lucru las pe critici și melomani să o spună.

— Vorbim de noutate în muzică. În acest sens vă întreb ce constituie matematica, ea știință exactă, pentru compozitorul Ștefan Niculescu?

— Matematica nu este un scop ci este un mijloc. Nu vreau să fac știință compunînd ci mă slujesc de matematică asemenea unui mijloc. Muzica se inspiră din viață, se spune, dar asta este extrem de general. Te poți inspira din literatură și scrii un lied, sau vezi o pictură și scrii o piesă lirică. Sursele muzicii sînt infinite, iar una din ele poate fi matematica. Orice muzică bună nu se reduce la sursele ei, ea trebuie să fie un act de creație care depășește sursa de inspirație introducînd prin limbajul muzical ele-

albă nevoie de muzică. O cultură generală împune astăzi cunoașterea limbii muzicale tot atît cît însușirea corectă a limbii materne. Și nu toți cei care cunosc limba română devin automat poeți sau scriitori.

— Sinteți un iubitor doar al muzicii „grele”?

— Imi plac toate genurile de muzică: populară sau cultă, europeană sau extra-europeană etc., cu o condiție — să fie de calitate.

— Așadar, muzica bună, făcută atît de profesioniști cît și de amatori. Cum credeți că se pot împăca cele două noțiuni în contextul exigenței unui public avizat și cultivat?

— Cred că și în domeniul muzical ar trebui să avem aceeași exigență pe care o avem în domeniul sportului. La noi, sportivii de performanță care reușesc să se situeze la un nivel competitiv pe plan

Permanentă învățare

Se obișnuiește tot mai frecvent în presa de specialitate, ca și în vorbirea curentă, să se facă o distincție netă între munca intelectuală și între munca fizică. În definierea exactă a celor două noțiuni intervin însă elemente care creează tot mai multe dificultăți pedagogiei contemporane, ca și altor discipline. În realitate nu putem face o limitare strictă între cele două mari sectoare ale activității omenesti, care se completează și se întrepătrund reciproc în cele mai complicate procese, care apar atît în producție cît și în cercetare și învățămînt.

Formula educației tradiționale, practică vreme îndelungată de școală, începe să devină anacronică. Specialistul W. Chase afirma că epoca închiderii elevilor și a studenților în formula 2X4, care îi limitează între cele două coperti ale manualului și cei patru pereți ai clasei sau amfiteatrului este inefficientă. Tineretul trebuie învățat să studieze, nu numai să memoreze cunoștințe difuzate de la catedră, pe care le găsește sistematizate mai mult sau mai puțin și în manual, să copieze notite scrise de multe ori în grabă sau chiar cu erori. În acest context se modifică radical și rolul profesorului care nu trebuie limitat numai la procesul de difuzare a informațiilor ci și la dirijarea elevilor pentru prelucrarea independentă a acestora.

S-au făcut încercări de a se da o definiție muncii intelectuale. F. Dehay, în lucrarea *Documentarea și trezirea interesului* spune că „munca intelectuală este un proces de analizare a documentelor și informațiilor existente și resintetizarea lor în documente și informații noi” sau și mai simplu „drumul dintre informația existentă și informația nouă”. Într-un studiu introductiv semnat de S. Lăzărescu și publicat în nr. 4 al revistei *Biblioteca școlară* din 1980 se face o interesantă clasificare a principalelor categorii de tehnici ale muncii intelectuale: Identificarea surselor de informații existente; Receptarea informațiilor oferite de aceste surse; Resintetizarea informațiilor și elaborarea unor informații noi.

Rolul profesorului în epoca noastră este de a părăsi curajos tiparele învățămîntului tradițional, care opera cu un număr prea redus de documente și anume: manualul, notitele și eventual lecturile suplimentare în cazul cel mai fericit. Școala modernă trebuie să-și mute centrul de greutate în jurul bibliotecii, care trebuie să devină un adevărat laborator al procesului de învățare. Elevul trebuie stimulat nu numai să memoreze; el trebuie stimulat și învățat să caute, să descopere, să gîndească, să pună întrebări. Explozia de informații ca și mijloacele de difuzare a acestora în masă fac ca procesul de difuzare-învățare limitat numai la clasă să devină din ce în ce mai inefficient: așa se poate înțelege mai bine inteligența măsurilor stabilite în România, de legare a întregului învățămînt de practica de viață, măsuri care permit continuarea acestui dublu proces de transmitere și de învățare în afara clasei, în bibliotecă, în atelier, în uzină, în institutele de cercetări și proiectări. Școala românească, grație îndrumărilor permanente ale secretarului general al Partidului Comunist Român, a reușit să țină pas cu cerințele modernizării și să se adapteze exigențelor actuale, dînd dovadă de la etapă la etapă, de multă mobilitate, selecție și discernămint.

În țara noastră procesul de înnoire, de formare a capacităților de muncă individuale ale elevului, de imbinare armonioasă a muncii intelectuale cu activitățile practice, se desfășoară de-a lungul întregului proces de învățămînt, începînd chiar cu ciclul preșcolar, fără să furăm copilăriei splendorile basmului popular.

Davies Ruth Ann, în lucrarea intitulată *Biblioteca școlară — o forță a progresului în educație* consemna încă din 1969 că: „Școlul școlii este de a ridica deprinderile de studiu ale elevilor la un nivel care să le permită să rezolve în mod creator și eficient problemele pe care le vor întîlni în decursul întregii lor vieți. Nu trebuie uitat că o mare parte din cunoștințele pe care le învață elevul în cadrul școlii, vor deveni, poate, cu timpul, perimate sau inaplicabile, dar deprinderile de studiu dobîndite în școală continuă să fie funcționale, în mod nelimitat, ori de cîte ori sînt necesare. Ele constituie cea mai permanentă dintre învățări.”

MARIN RADOI ■

internațional sînt amatori. Cu atît mai mult e nevoie să fim competitivi pe plan profesional. Evident competiția în artă nu este competiția din sport. Dar pregătirea, de pildă, a unui spectacol muzical de nivel internațional este la fel de serioasă, de îndelungată, de istovitoare ca pregătirea unui viitor campion la olimpiadă. Iar publicul nostru trebuie să reclame de la muzicienii numai producțiile de nivel internațional.

— Cerem rigoare și exigență atît față de muzica făcută de profesioniști cît și față de aceea a amatorilor. Vă întreb dacă amatorismul este ceva ce deservește arta în muzică?

— Nicidecum. Muzica are nevoie de amatori, dar de amatori cultivați, luminați. Beethoven, de pildă, a scris Sonata lui de pian și pentru că editorii îl solicitau la cererea amatorilor din vremea aceea. Să ne gîndim, însă, ce amatori erau aceia care reușeau să citească în tîhnă la pianul lor Sonatele de Beethoven!

— Vă adresez o întrebare mai mult legată de sfera în care am ajuns. Vă place muzica tinăra?

— Ce înseamnă pentru dv. „tinăra”?

— Mă refer la muzica folk, pop...

— Folk, pop etc. sînt genuri muzicale. Muzică tinăra, după mine, înseamnă o muzică făcută în spiritul prezentului, sau care e capabilă să rămînă etern prezentă. Astfel, de pildă, muzica lui Bach, Monteverdi sau o muzică mare din secolul al XIII-lea sînt nemuritoare. Totodată, muzică tinăra este și cea scrisă de venerabilul Tudor Ciortea sau de un orășean absolvent al Conservatorului. Există însă lucrări care introduc aspecte noi în muzică și acestea se găsesc în toate genurile, inclusiv folk și pop. Pentru a rămîne veșnic tinere trebuie să fie de calitate.

CORNELIA DJIGOLA ■

Pictorul Ion Pacea așa cum apare în film

Un nou film românesc

BIETUL IOANIDE

Elementul baroc atât de caracteristic ambelor romane ale lui G. Călinescu — **Bietul Ioanide** și **Scrinul negru** — romane care au constituit sursa inspirației scriitorului Eugen Barbu pentru a-și scrie scenariul, a fost păstrat. Nu numai păstrat, ci și accentuat chiar. Extrem de largă, de variată galerie a personajelor lui Călinescu a fost concentrată, redusă la esențial, destinul unor eroi a fost preluat, în film, numai de la un anumit punct, al altora a fost urmărit integral, iar al altora redus la o schemă, la o simplă apariție.

Regizorul Dan Pița s-a văzut în fața unui material epic de mare întindere (proiecția durează peste două ore), și a unuia uman extrem de complex. Pentru că deși atât romanele lui Călinescu, cât și scenariul, urmăresc o analiză a burgheziei române și evoluția unui intelectual cinstit — Ioanide — ea prespune însă o epocă anume, epocă ce marchează sfârșitul unei lumi și începutul alteia. Această epocă a fost adusă pe ecran de către Pița nu numai corect, dar și cu pasiune (de notat aici decorurile lui Virgil Moise și costumele Svetlanei Schiopu), imaginea lui Florin Mihălescu, încărcată fără însă a deranja, amplă, bogată în elemente, sau singulară, delicată atunci când este cazul (vezi de pildă plimbările eroului în natură), susține intențiile regiei în a reproduce cât mai exact niște ani tulburi, niște ani dramatici în care se dezagrega o lume. O lume verosă, atroce.

În rolul Ioanide, pictorul Ion Pacea reprezintă nu numai o plăcută surpriză, dar și o interesantă și originală creație actoricească: chipul său imobil, de mască întoarsă spre interior, sugerează cu reținută finețe puternice frământări ce macină conștiința eroului.

Eveniment cultural

După cum revista noastră anunța în numărul trecut, în cadrul Festivalului național „Cintarea României”, Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Vrancea organizează biennial — începând cu luna mai a acestui an — un complex de manifestări politico-educative, cultural-artistice și de creație reunite sub genericul Festivalului artelor „Miorița”. Această acțiune, organizată în spiritul sarcinilor stabilite de Congresul al XII-lea al partidului, al indicațiilor și exigențelor formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu privind educarea revoluționară a maselor de oameni ai muncii, de formare a unei conștiințe înaintate, reprezintă prin programul său deosebit de variat și atractiv o strălucită inițiativă a forurilor locale de a crea în cuprinsul județului o scenă deschisă colectivelor artistice de interpretare și de creație, profesionale și de amatori, pentru întărirea potențialului artistic și de creație din județul Vrancea și pentru afirmarea acestuia pe plan național.

Festivalul artelor „Miorița” — Vrancea 1980

Vom spune de aceea că urmărind să devină un factor eficient și cuprinzător de educație, în sensul cel mai larg, Festivalul „Miorița” nu reprezintă o simplă reunire cantitativă sub semnul acestui rezonanț generic a unor forțe culturale locale ci își propune să implice aceste forțe într-o acțiune colectivă întreprinsă în spiritul unei noi calități a actului cultural. Ceea ce înseamnă că Festivalul „Miorița”, a cărui organizare a fost hotărâtă de Conferința județeană de partid și al cărui program se va desfășura sub egida Comitetului de cultură și educație socialistă al acestui județ, este el însuși pe cale să devină o veritabilă instituție de cultură.

Șansa de reușită a acestei acțiuni, pentru ca Festivalul „Miorița” să-și îndeplinească, în perspectiva timpului, menirea și rosturile — ambițioase — pentru care a fost conceput, se întrevode încă de pe acum, după cum arătam, din amploarea și diversitatea manifestărilor pe care le

include — și în cadrul cărora Vrancea va primi invitați din întreaga țară —, din durata destul de întinsă a acestui festival — el va începe pe 5 și se va încheia pe 30 mai — precum și din faptul că el se va desfășura pe un spațiu larg: ambiționând să devină o emblemă a spiritualității acestui spațiu românesc de la curbură Carpaților, Festivalul „Miorița” se va desfășura, după cum ne spunea tovarășul Al. Crihană, președintele Comitetului județean de cultură și educație socialistă, nu numai în municipiul Focșani ci în mai multe dintre orașele și comunele Vrancei.

Vom reveni cu relatări despre desfășurarea primei ediții a acestui festival pentru a arăta geneza a ceea ce numeam că este pe cale să devină un forum educativ, o adevărată instituție de cultură socialistă.

D. ELIADE ■

Foarte în rol Marga Barbu și Olga Tudorașche. Demne de reținut personajele episodice interpretate de Carmen Galin, Anda Călugăreanu, Leopoldina Bălănuță (cu o mențiune deosebită pentru aceasta din urmă pentru extraordinara căldură pe care ne-o transmite, pentru demnitatea cu care își suportă suferința și însingurarea). Și încă: Ștefan Iordache, Ovidiu Iuliu Moldovan, Gheorghe Dinică. În sfârșit — dar nu ultimul! — Ion Caramitru, pe o partitură de zile mari (deși rolul fiind profund negativ).

Revenind la construcția filmului: surprinde totuși lipsa marilor secvențe (și care există în chiar proza lui Călinescu! — vezi „autoînmormintarea” Hangerlioaicei, „Talcioțul”, „Moartea lui Gavrilcea”, etc., etc.). Filmul rămâne în zona cronicii și dacă Dan Pița ne dă totuși o secvență admirabilă — cea a morții autentice a lui Madame Hangerliu, înconjurată de cinismul și inconștiența agresivă a oribilei asistente — dacă Talcioțul sau autoînmormintarea de care am pomenit dovedesc o capacitate neîndoielnică de a crea atmosferă, rămâne de neînțeles insistența prelungită asupra unor momente nu neapărat semnificative (vezi obositoarea pregătire a atentatului împotriva profesorului, urmărirea acestuia din mașină), sau introducerea „momentului Cucly”, fără nici o justificare (în film), ducând numai la deruta spectatorului și la obturarea înțelegerii personajului principal.

Ecranizare grea, pretențioasă, costisitoare — atât material cât și, mai ales, costisitoare ca efort și inteligență umană — **BIETUL IOANIDE** se înscrie, în bună măsură, în aria izbinzilor artistice ale cinematografului noastre din ultimul timp.

Și două ultime mențiuni: prima, pentru interpretarea lui Mircea Constantinescu în rolul Tudorel Ioanide; a doua, pentru muzica lui Adrian Enescu, evident unul dintre cei mai dotați compozitori de muzică de film.

HORIA PĂTRAȘCU ■

Azilul cabotinelor

Azilul de noapte, spectacol monumental pus în scenă de regizorul Dan Alexandrescu la Teatrul Național din Craiova, răstoarnă multe prejudecăți și tabieturi, contrariază pe conservatori, irită pe „stilisti”.

E greu să renunți la viziunile comode și melancolice asupra textului, la grandilocvența leneșă sau furibundă a personajelor, la cabotinismul lor dulce și uneori morbid, plin de „lozinci” frumoase în sine și sfiorătoare, plin de un fremător patetism și de o dragoste umilă față de oameni. Maxim Gorki n-a îndrăznit să-și condamne eroii dintre care s-a născut ca un rug. În pielea lui Maxim Gorki plutește, e adevărat, un aer de sfârșit de lume, de dezagregare, o tensiune gravă, o așteptare lentă și incurabilă, o speranță efemeră că eroii vor ajunge odată la un tărîm promis, că vor evada din condiția ruinei lor morale și fizice, eliberându-se de propriile tare endemice. Maxim Gorki își îmbrățișează eroii, cu o largă înțelegere și compasiune, le acceptă renunțarea, le scuză înfringerea într-o lume fără speranță, dar îi lasă să putrezească într-unul din cercurile infernului.

Regizorul Dan Alexandrescu e un moralist intransigent. El nu acceptă condiția subumană a acestor oameni eșuați într-un azil de noapte sordid unde trăiesc precum șobolanii. Pentru regizorul Dan Alexandrescu eroii piesei lui Maxim Gorki nu sînt scuzabili, nu sînt demni de milă și de compasiune, pentru că prin renunțare, prin devitalizare, prin furt, alcoolism, crimă și prostituție se afundă tot mai adînc în canalele de scurgere ale existenței, în haosul tenebrelor. De aceea, decorul pictorialului Valeriu Penișoară-Stegaru proiectează această lume convulsivă, colcăitoare, într-un crematoriu unde sînt aruncate deopotrivă gunoaiele civilizației, idealurile și aspirațiile gongorice ale unei umanități aflate într-o derută tragică și trupurile arse de febră, cu măruntaiele colorate de alcool, ale cabotinelor care discută despre om cu măreție și abjecție.

Toți acești infami „pensionari” ai „azilului de noapte”, trăind ascunși în grote numerotate, ca într-un lagăr de concen-

trare, intrînd în culcușuri pe brînci, gi-fîind, urlînd, plîngînd, rîzînd fără dinți, ca niște măști la un carnaval macabru, proslăvesc omul, vizează demagogic eliberarea lui și rigide beți, înghesuți unii într-alții, indiferenți la sinuciderea unuia dintre tovarășii lor de agonie.

Paradoxal, la spectacol se ride. În semn că trebuie să ne despărțim de această lume fetidă rîzînd. Dar risul îngheață pe buze ca într-o siberie a spiritului. Satira imensă pe care o propune regizorul este jucată cu cruzime. Cu o cruzime motivată. Regizorul Dan Alexandrescu nu lasă loc nici unui sentiment de toleranță, nici unui verdict de achitare. Eroii sînt condamnați fără excepție. Umanitatea lor e alterată, virusul mizeriei lor gregare poate fi molipsitor. Și avertismentul către spectator devine semnal de alarmă.

Regizorul a fost servit bine și cu putere de convingere de actorii Teatrului Național din Craiova. Se simte lucrul mi-gălos și rețușul discret al profesionalistului încercat care este Dan Alexandrescu, maestrul în alegerea exactă a interpretelor, pedagog profund și subtil în munca de atelier cu actorii. Dintr-o distribuție numeroasă, impresionantă, reținem creațiile lui Vasile Cosma în Satin, Tudor Gheorghe în Baronul, Marina Bașta în Ana, Valer Dellakeza în Actorul, Nae Gh. Mazilu în Luka. Vasile Cosma a fost coplesitor în Satin. Grotesc și malefic, monumental și hohotitor. Tudor Gheorghe face dintr-un baron elegant și grațios un sinistru trîșor al existenței, asexuat și greșos, care se îndreaptă spre spinzurătoare schelălînd și rîzînd. Tudor Gheorghe își afundă personajul în abisurile gunoaielor lumii. O creație surprinzătoare ca punct de vedere, o creație de referință pentru o posibilă galerie a interpretelor operei lui Maxim Gorki.

În concluzie, am văzut la Craiova un Azil de noapte cum nu ni s-a mai întîmpiat să vedem. Un spectacol care poate fi amendat ca viziune regizorală dar în nici un caz anulat. Experimentul lui Dan Alexandrescu e șocant. Dar în limitele unei perfecte demonstrații logice prin text. Un spectacol polemic. Un spectacol de atitudine.

ADRIAN DOHOTARU ■

o CAP LIMPEDE

TEATRU

Problema vadului

Esencial pentru viața teatrului contemporan, pentru prezentul și pentru viitorul său, este preocuparea de a readuce oamenii în sălile sale, ale teatrului; de a-i face din nou spectatori de teatru, după ce televizorul, comoditatea și piesele proaste i-au alungat din fața rampei. Asemenea refăcători de vaduri există. Am să dau două exemple, unul privind o personalitate colectivă, altul privind o personalitate individuală.

Teatrul Tineretului din Piatra Neamț: a fost iar în turneu în București și iar oamenii colectivului său au jucat cu sălile pline și entuziaste. Știu, vorbesc de un fenomen de-acum bătrîn, dar merită, tocmai pentru că e constant. Sigur, cauzele succesului se pot găsi și-n virsta medie foarte jună a populației actoricești a teatrului; și-n opțiunile

repertoriale; și-n sansa de a fi, pe la Comitetul culturii și artei din Piatra, cadre mai receptive la nou și mai nespăimoase; și într-o priecere de a prospecta, la zi, cerințele, gustul publicului; și într-o abilitate în a face reclamation produsului propriu; și într-o stare de spirit și de lucru novatoare dar cu vechime, cu experiență ș.a. Însă esențial cred că este faptul că la T.T. se muncește cu abandon, cu exigență de sine, cu ambiție. Cu alte cuvinte, am ajuns la cheia aceea, deloc magică, dar în stare de orice: calitate muncii, calitatea produsului. Din cele trei spectacole ale turneului teatrului n-am să dau, din lipsă de spațiu nu de bunăvoință, decât două exemple: acela al turului de forță dar și de artă actoricească al lui Cornel Nicooară, care, pur și simplu, dă profunzime dramatismului cam de suprafață al piesei lui Stephen Polliakoff, intitulată „Program special L. B.”; acela al viziunii metaforic-regizorale a lui Valeriu Paraschiv, în montarea piesei lui Tudor Popescu intitulată

„Cuibul” și al consensului rotund cu care actorii distribuției l-au ajutat pe regizor să-și realizeze optim viziunea.

Regizorul Călin Florian: a fost iar în Polonia; și iar a montat numai piese românești; și iar spectacolele sale s-au bucurat de succes. Mai concret: după ce a montat, acolo, „Steaua fără nume” a lui Sebastian (spectacol distins cu diploma Ministerului culturii și artei din R.P. Polonă și cu medalia celei de-a III-a ediții a Festivalului de dramaturgie din țările socialiste de la Katowice), acum a pus în scenă, la Teatrul dramatic „J. Sza-niawski” din Plock, „Noaptea furtunoasă” a lui I. L. Caragiale și, sub titlul unificator „Cine este tu?”, piesele de scurt-metraj „Citeva palme false” și „Cafea ness cu aproximație”, ale lui Paul Everac. Și iar calitatea spectacolelor, întemeiată, firește, și pe aceea a pieselor, a stîrnit entuziasmul publicului și al specialiștilor. Trei spectacole, cu piese românești, în premieră absolută pentru Polonia, într-un răstimp mai scurt de un an: iată

un exemplu de creator de vaduri pentru piesa românească, iată un exemplu de propagandist al dramaturgiei noastre.

Dar, dacă am găsit două exemple fericite, nu înseamnă că problema vadului a fost rezolvată. Unii directori de teatru fac un soi de reciclare particulară, un soi de școală ca meditator aca-să, studiind flerul, ori ambiția activă, ori abilitățile, ori tehnologia, ori cum vrei să numiți cauza eficienței zberetii pentru revăduirea drumului către teatru pe care, vijelios, o realizează Dinu Săraru. Numai că, repet, nici chiar cu două-trei flori problema nu poate fi bifată.

NELU IONESCU ■

MUZICA

În domeniul muzicii rock trebuie semnalată inițiativa Radioteleviziunii de a reluce organiza-re a unor gale ale formațiilor noastre, altă dată o permanență a vieții de

concert din Capitală. Afișul primei reuniuni a cuprins pe „Cristal” din Galați, „Semnal M” din Cluj-Napoca, și „Romanțicii” — din București.

Formația gălățeană condusă de inimosul Puiu Crețu a sosit în formula sa de octet (cu doi suflători). Noile lor piese — **Obirșii, April, Pentru cînd va fi** — au sunat plin, dens; mai mult nerv însă nu le-ar strica. Noul solist vocal, deși corect, ne-a amintit totuși de... Vasile Șeicaru, care „s-a dedicat exclusiv folkului; credem că reintegrarea sa grupului „Cristal” ar însemna un câștig pentru rockul nostru.

Grupul „Semnal” nu mai are nevoie de prezentare — nici ca reper-toriu, nici ca formulă de „echipă”. Dealtfel, ei s-au mai aflat pe aceeași scenă cu 6-7 săptămîni în urmă, cînd au fost aplaudați minute în șir. Vechiul lor „semnal” de închidere — **Trenul cursă de persoane** — a fost înlocuit de o altă parodie disco — **Bal la Apahida** — la fel de amuzantă și antrenantă. Indiscutabil,

formația lui Iuliu Merca se menține printre cele mai populare ale momentului.

Cu nerăbdare a fost așteptată evoluția formației „Romanticii”, sosită după multe luni de activitate în Emiratele Arabe (contract ARIA). Cum era de așteptat, showul lor a fost profesional și variat: doi buni soliști vocali, trio excelent de suflători, inventiv aportul liderului — Mircea Drăgan — la instrumente cu clape. Din păcate, grupul și-a prezentat programul pentru viitoarele turnee, incluzînd două atractive momente — unul alături de „5 T”, altul avînd ca solistă pe Mihaela Oancea (care o va înlocui se pare pe V. Puși). Am fi preferat totuși numai „Romanticii”, în spiritul rock al concertului.

Așadar, un concert de larg interes; totuși, Sala Palatului nu a fost plină! Sperăm că doar frumoasa vreme primăvărată să fi fost de vină, și că Radioteleviziunea va continua această inițiativă curajoasă și utilă.

FLORIN-SILVIU URSULESCU ■

Primăvara poezilor tineri

Imi îngădui să glosez cu puține cuvinte câteva din producțiile de început ale unor tineri poeți cu credința că apariția lor în plumbul Flacării e în consonanță cu primăvara anului 1980.

Nicolae Badi, inginer mecanic din Pitești, e un poet al clarității, el exprimă în „metru clasic“ idei care sînt ale unui timp modern (chiar atunci cînd preferă expresia abruptă, concisă, el se apropie de mecanica suavă a haikuurilor) și simț nevoia să-l laud curajul de a „risea“ monotonia (e drept, muzicală) și vetustețea (aparentă). Fiindcă un autor tînar lipsit de tentația teribilistă de a „inventă“ nu e totuși lipsit de șansa de a fi cu adevărat nou. Îi facilitează șansa aceasta fermitatea opțiunilor, respectul pentru tradițiile clasice ale scrisului românesc.

Profesoara de muzică din Tomisul solitarului Ovid — Mala Bărbulescu — scrie versuri solare în care se aud, firese, euristicile mării cu care se învecinează ardentul ei temperament liric. Nerv, muzicalitate necăutată, temerare construcții imagistice — iată ce ar caracteriza producțiile de început ale poeteselor pe care din acest colț de pagină le propun exigentei atenții a cititorului deprins să discearnă între compunerile velleitarilor lipsiți de har și rindurile inspirate ale (încă) necunoscuților grăbindu-se... înecet.

GHEORGHE TOMOZEI ■

MALA BĂRBULESCU

Capcană de mătase

Așa departe primăvara-mi pare
De parcă dintr-o sticlă o să vie,
Un cap de domn să pună pe-o tîpsie,
Pămîntul aburind pe răsufulare
Căci de-ar veni oricum ar fi, tîrzie,
La poarta nechemării care strigă
Cărbunii ard mirese de ferigă
Plimbîndu-se prin clipa încă vie.
Un flutur alb, tristeți în felinare,
Capcană de mătase aurie,
De parcă din uitare o să vie
Așa departe primăvara-mi pare...

Joc

Am recitat conturul morții mele
În palma ta în care mă repet
Cu fiecare gest, de parcă-n stiele
M-ai ridica pe-o cruce de afet,
Pe-un cîmp vîrtece, mutilat de ploaie
Cînd rupt din hamuri cerul ne privește
Cum ne jucăm de-a caii în războaie
Nepăsători, mirați copilărește.

NICOLAE BADI

Înaltele porți

La porțile iubirii te-aștept ca într-o gară
cu trenuri care pleacă și nu se mai întorc,
o clipă zmălțuită în pulberea de seară
prin aburii de teamă ce gîndurile-mi țore.

Să vii apropiindu-mi plecarea ta din vreme,
alunecînd în mine prin vamă de dureri
și-n foamea de lumină, la mine să te chem
o umbră împletită pe trupul de tăceri.

Sub pașii tăi să mîngii nisipul ce mă doare
cînd curge în clepsidră eu singele meu
și ochii plini de vorbe îmi vor aduce oare
speranța răstăcită pe țărîmul celălalt ?

Zadarnică se zbate în mine nerăbdarea
fîntînii săpate din seaca de noi...
Pe ridurile vremii se lasă-nțunecarea
ca urma de lumină ce cade înapoi.

Nemărginesc și astăzi hotarele surpate,
cu luminări albastre din palmele de foc,
în gara unde visul amăgitor brăzdat e
de trenuri care pleacă și nu se mai întorc.

Rapsozi populari

Acolo unde cîntă iarba pe lama coasei

Pe cei doi tineri din fotografie i-am întîlnit într-o dimineață a acestei primăveri cîntînd pe una din străzile municipiului Baia Mare. Se numesc Nicolae Grigută și Ioan Pop, iar pe lingă faptul că sînt cei mai tineri rapsozi din ansamblul „Maramureșul“, par să aibă și un destin comun.

Nicolae Grigută cîntă la ceteră. Are 25 de ani și este de loc din comuna Rozavlea, satul Șieu. După ce a terminat cele 8 clase a plecat la Alba Iulia și a lucrat cîțiva ani la fabrica de porțelan. După ce încheia școlile zilei în fiecare seară, Nicolae Grigută se ducea la școala populară de artă, unde își cultiva talentul înnăscut. După alți cîțiva ani, după ce a terminat școala populară de artă, l-au ascultat cei din ansamblul „Maramureșul“ și l-au primit ca rapsoz.

Celălalt tînar, care cîntă la zongoră, este Ioan Pop. Și el este tot de pe valea Izei, mai exact din comuna Botiza, satul Poenile Izei. Are 23 de ani și a terminat școala profesională, fiind de profesie lăcătuș mecanic. Mai întîi a cîntat în ansamblul din Sighet. A fost purtătorul artei maramureșene atît în țară cit și în multe alte părți ale continentului. A fost în Franța, Elveția, Austria, Italia și în U.R.S.S. De un an cîntă, ca și Grigută, în ansamblul „Maramureșul“.

— De unde veniți am aflat, dar aș fi curios să știu ce doriți să faceți în continuare?, i-am întrebat pe cei doi rapsozi și prieteni.

— Să cîntăm tot împreună. Dorim, și credem că am și reuși, să descoperim și să scoatem din praf-cite ceva din folclorul maramureșean. Dar...

— Ce se întîmplă ?

— Noi nu sîntem încă consacrați.

— Și ce-i cu asta? Aveți tot timpul.

— Timp avem berechet dar nu avem șansa, s-o numim așa, de a fi descoperiți la timp. Dacă am cînta cîntecule pe care le-am găsit noi, ar veni acei consacrați, ne-ar promite marea cu sarea și le-ar lansa ei. Au mai avut și alții aceeași soartă. În ciuda faptului că aici în Maramureș sîntem știuți, cei de la centru, adică din Capitală, nu numai că nu au auzit de noi, dar credem că nici nu-i interesează. Ei preferă un folclor de eprubetă, un folclor de laborator.

— Cam îndrăzneată afirmația dumneavoastră și nu sînt într-un tot de acord cu cele ce susțineți.

— Părinții noștri au o vorbă: „Decît ultimul în oraș, mai bine frunța la tine în sat“. Așa că mai stăm un timp la oraș să vedem lumea asta încotro pleacă și

apoi ne vom întoarce de unde am venit, în satele noastre, unde vom munci și unde vom cînta. Desigur, avem un serviciu bun și poate invidiat de multă lume, dar pe noi nu ne mulțumește. Dorim să facem, fiindcă sîntem tineri, mai mult.

— Bănuiesc că vă duceți acasă unde, desigur, o să ajutați la treburile gospodărești.

— Nu ne ducem acasă. Mergem în alte zone ale țării unde o să muncim la coasă. Astă vară am fost în Banat. Cîsim de dimineață pînă seara, cîșigăm bani frumoși, cîntăm și culegem cîntece. Cu alte cuvinte ne-am întors din Banat cu noi cîntece culese de acolo unde cîntă iarba pe lama coasei. Bani îi stringem și îi punem bine la chimir fiindcă avem nevoie de ei.

— Pentru ce ?

— Să facem nuntă mare la noi în sat, unde să aducem muzică și din alte părți ale țării, să invităm pe profesorii de la școala de artă care ne-au fost ca niște părinți.

— Aș dori să vin și eu la nunta voastră. Să-mi scrieți cînd o să vă hotărîți și să-mi spuneți ce să vă pregătesc. Ce v-ar interesa din Capitală ?

— Vă spunem sincer că nu avem nevoie de nimic. Dacă veniți la noi la nuntă vă spunem, așa ca să știți, că altfel va ride lumea, să aduceți cîteva kilograme de mălai și o litră de horincă. Asta-i obiceiul din tată-n fiu care trebuie respectat cu sfințenie. Așa-i pe valea Izei. Dar acum vă întrebăm și noi ceva. Ați dormit vreo dată în podul casei sau în fineață ?

— Nu.

— Atunci nu puteți spune că ați cunoscut viața de la noi. Acolo, în fineață cerul Maramureșului pare mai aproape de tine, acolo, în fineață, poți asculta și dezlega toate tainele Izei. Noi, la fiecare sfîrșit de săptămînă, sau cînd avem o zi liberă, lăsăm garsonierle orașului și ne întorcem acolo unde putem auzi iarba cum crește.

M-am despărțit cu greu de noii mei prieteni. În tren, și după aceea multă vreme, mi-am adus aminte de discuția purtată cu cei doi tineri. Pînă la urmă, nu numai că i-am înțeles dar le-am și dat dreptate. Poate ar trebui mai multă atenție din partea noastră și față de cei care vara uită că sînt artiști, artiști într-un mare ansamblu, și se întorc și muncesc cîntînd acolo unde au muncit toți strămoșii lor.

SORIN POSTOLACHE ■

Un ctitor — COSTACHE ARISTIA

Implinirea a o sută de ani de la moartea lui Constantin Aristia (născut în 1800) constituie un nimerit prilej pentru a evoca pe acela ale cărui viață și strădanji sînt atît de strîns legate de începuturile teatrului românesc.

Preocupat îndeosebi de „rînvierea“ teatrului românesc — flăcăruia aprinsă mai de mult de elevii școlii românești din Blaj, de Gh. Asachi la Iași, de elevii lui Lazăr la „Sfîntul Sava“ de-abia mai pîlpia — s-a arătat Ion Heliade. Dar pentru punerea în aplicare a planurilor sale el avea nevoie de un „soț“; acesta a fost Costache Aristia, cu care legase strînsă prietenie, fiind colegi de bancă la școala grecească de la Măgureanu.

Deși în adolescență și chiar mai tîrziu s-a numărat printre protagoniștii teatrului grecesc, cel înființat de domnița Ralu Caragea la „Cișmeaua roșie“, Aristia s-a grăbit să răspundă propunerii lui Heliade. Și astfel cei doi dascăli de la „Sava“ (Aristia, la început modest pedagog, a predat apoi „greaca vorbitoare“ și limba franceză) au organizat, în cadrul școlii, o serie de prelegeri despre teatrul și misiunea lui, Aristia ținînd elevilor pe care-i socotea mai înzestrați lecții de „declamațiune poetică“; s-ar putea spune că teatrul românesc s-a născut în școală. Primele spectacole, regizate de Aristia, au avut loc într-o sală de pe strada Sărindar (sala lui Andronache), sală destinată balurilor și care neposodind scaune, spectatori, numeroși, au fost nevoiți să le aducă de acasă.

Cu intenția de a-și extinde opera lor culturală, vizînd însă și scopuri politice și sociale, cei doi, Heliade și Aristia, și-au asociat pe un al treilea, Ion Cimpineanu, ofițer al noii miliții, din neamul lui Dimitrie Cantemir. Ei au fost „stîlpii“ societății „Filarmonica“, asociația semisecretă cu un program politic cu caracter antifeudal — se preconiza între altele egalitatea înaintea legilor, dezrobirea țiganilor, libertatea tiparului, învățămîntul gratuit și unul „pe față“, care prevedea și „formarea unui teatru național“; cei trei și-au alăturat și cîțiva inși „devotați la binele public și cu intențiuni de reforme democratice“.

În ziua de 29 august 1834, dată memorabilă în istoria teatrului și culturii românești, a avut loc în sala lui Momulo

(situată pe strada Edgar Quinet de astăzi) primul „examen public“ al Filarmonicii, care în realitate a fost și primul nostru conservator; s-a reprezentat tragedia Fanatismul de Voltaire, în traducerea lui Heliade, regizor — primul nostru regizor, dar și scenograf, costumier, peruchier — fiind Aristia, care, înaintea ridicării cortinei, din cușca suflurului, a strigat actorilor (printre care se afla și elevul C.A. Rosetti): „Curați, nu mă lăsați copii!“ Despre spectacol, criticul Nicolae Filimon consemnează: „...reuși de minune. Publicul se entuziasmase atît de mult încît cerea prin manifestări zgomotoase reproducerea piesei“.

Dar Filarmonica ce a cultivat un repertoriu progresist, chiar revoluționar pentru vremea aceea — Țările Române erau doar guvernate de Regulamentul Organic — reprezentînd piese de Molière, Vittorio Alfieri, Voltaire, nu era menită unei vieți prea lungi. Socotînd asociația ca „un cuib de conspiratori“, vizat fiind îndeosebi intrasigntul colonel Ion Cimpineanu, șeful „partidei naționale“, stăpînire, recurging la multiple metode, a dizolvat societatea a cărei activitate a avut un răsunaător ecou și în Moldova și în Transilvania. Este de consemnat că Filarmonica a „dat“ teatrului românesc pe „primii actori“, printre care pe Costache Caragiale, unchiul marelui dramaturg, și pe Eufrosina Popescu, ce-și va cîștiga o reputație europeană în calitate de cîntăreață.

Tot un „cuib de conspiratori“ socotea stăpînirea și școala de la Sfîntul Sava. Și în privința aceasta nu s-a înșelat. Într-adevăr Aristia nu a fost doar un luptător pentru izbînda Revoluției de la 1848, ci și un pîzitor al cuceririlor ei, în calitate de șef al gării naționale, post de mare răspundere, în care a funcționat încă din ziua de 25 iunie 1848.

Printre cei exilați, după înăbușirea revoluției, figurează și C. Aristia, alături de Nicolae Bălcescu, Ion Heliade Rădulescu, Nicolae Golescu, Cezar Bolliac, D. Bolintineanu, C.A. Rosetti și alții.

După o nu prea lungă ședere la Atena, unde se pare că a și jucat teatru, și la Paris, Aristia s-a înapoiat în țară. Nu a încetat să se preocupe de viața teatrului românesc, în calitate de membru al comitetelor de conducere ale Teatrului cel Mare, alături de I. Heliade, A.I. Odobescu, C.A. Rosetti, Matei Mîlo, Grigore Alexandrescu, consultat fiind de Ion Ghica, atunci cînd, în 1877, s-a pus problema înființării Teatrului Național din București.

S-a stins acum o sută de ani, într-o casă modestă din cartierul Sfîntii Voievozi, acela cărui îi plăcea să spună: de origine sînt elen, dar patria mea, locul meu de naștere, e România !

IOAN MASOFF ■

Se poate trăi fără muzică? (IV)

„Se poate, dar o asemenea viață nu merită să fie trăită”

La întrebarea aceasta un prim răspuns ar fi o altă întrebare: fără ce fel de muzică nu se poate trăi și cine sînt acei ce nu pot trăi fără binefacerile muzicii? Adevărul este că numărul acelor cărora le lipsește de desăvîrșire cel răi elementar simț muzical este tot atît de mic ca al acelor care se nasc fără vedere sau cu alte simțuri defectuoase. Astfel, în lumea noastră de astăzi în care poluarea sonoră a devenit un fenomen general, în care pe lângă operele, filarmonicile, corurile și formațiile instrumentale de toate genurile există și radioul și televiziunea, contactul cu muzica este posibil oricui și la toate nivelurile de sensibilitate, înțelegere și educație muzicală. Numai că există o mare deosebire între satisfacțiile pe care le pot oferi diferitele genuri muzicale de la cîntecul popular pînă la capodoperele artelor sonore. Fără a subaprecia folclorul care conține adevărate giuvaieruri muzicale, trebuie arătat totuși că există o mare diferență între un cîntec popular, în general alcătuit doar din cîteva măsuri, expresia directă a bucuriei de a trăi, a tristeții, a fubirii etc., și între o simfonie de Beethoven, de pildă, ce poate transpune un ascultător receptiv într-o stare de elevație sufletească. Dacă ar trebui să trăim fără acele momente înălțătoare pe care le poate oferi înțînirea cu marile creații muzicale, viața ar fi mai searbădă și, parafrazîndu-l pe Oscar Wilde, care spunea: „se poate trăi fără artă, dar o asemenea viață nu merită a fi trăită”, foarte mulți ar putea spune că fără o astfel de muzică bine cîntată sau interpretată și care te scoate din cotidianul cenușiu, existența omenescă devine mult mai săracă.

Din păcate, mai există anumite idei preconcepționale — și se pare că tocmai la aceia ce hotărăsc asupra soartei artei sonore — că o astfel de muzică este numai apanajul unei „elite”. Este un adevăr binecunoscut că poporul român este dotat în mod deosebit pentru muzică, dar trebuie arătat odată că între talentul înnăscut al românului și nivelul său de cultură muzicală există încă o mare discrepanță. Că această discrepanță va putea dispărea cu timpul printr-o educație muzicală sistematică și competentă care cuprinde întreaga populație a țării, o dovedește numărul din ce în ce mai mare al iubitorilor de muzică simfonică și camerală, al tinerilor muncitori care ascultă cursurile organizate din inițiativa Uniunii compozitorilor în cadrul Universității Muncitorești de educație muzicală de la Platforma industrială „23 August” (800 membri), de la Clubul „Grivița Rosie” (250 membri), de la Grupul școlar „23 August” (850 tineri), de la Grupul Institutului de mecanică fină (80 cursanți) etc., etc. Asemenea cercuri de prieteni ai muzicii au fost organizate de către filialele Uniunii compozitorilor și la Cluj-Napoca, Iași, Timișoara, Tîrgu Mureș etc. Printr-o temeinică organizare a „Cîntării României”, mișcare culturală de masă care a luat ființă din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, educația muzicală a oamenilor muncii din uzine, fabrici și de pe ogoare ar putea da în cîteva ani rezultate minunate. Astfel, masele ar putea deveni beneficiarii adevăratei arte sonore și întregul nostru popor ar fi unit nu numai prin aceleași țeluri politice, același sentiment național dar și prin aceeași cultură unitară ce se adresează tuturor oamenilor societății noastre socialiste.

Dacă pentru a forma oameni receptivi la frumos este necesar a începe educația muzicală cît mai de timpuriu, acordînd în planurile de învățămînt, odată cu numărul necesar de ore și profesori bine pregătiți, atît în școlile primare cît și în cele medii de cultură generală, tot atît de necesar este de a asigura viitorilor artiști de profesie condițiile optime de dezvoltare. Absolvîndu-le celor 3 conservatoare ale noastre, pregătiți prealabil în liceele de muzică, au dovedit nivelul ridicat al acestor școli, obținînd rezultate strălucite la concursuri internaționale de compoziție și de interpretare. Din păcate, din teama de a crea o supraproducție de muzicieni de profesie care nu ar putea găsi un angajament la una din instituțiile noastre muzicale, au fost desființate mai multe licee muzicale, reducîndu-se în același timp la conservatoare și numărul locurilor pentru anumite specialități muzicale. Or, adevărul este că operele noastre nu mai au cîntăreții de valoare, unele din orchestre duc liosă de instrumentiști și, în curînd, unele din orchestrele din provincie, din liosă de suflători, nu vor mai putea desfășura activitatea lor.

ZENO VANCEA ■
Maestru emerit al artei

Prin muzică se întărește sentimentul apartenenței la istorie

Mitul lui Orfeu nu e doar o nălucire. Prin muzică, printr-o muzică predată sistematic, științific, tinerii își îmbogățesc de fapt cunoștințele, își formează deprinderi, convingeri și sentimente de ordin superior necesare profilului lor multilateral și pregătirii pentru viață. Se cunoaște faptul

că afectivitatea unui tînr, a unui adolescent este puternic influențată prin cîntec, prin muzică. Pentru că prin muzică se întărește sentimentul apartenenței la istorie, la trecutul și prezentul glorios al poporului. Încercătura emoțională a cîntecelor patriotice devine mai puternică dacă elevilor de pe băncile școlii li se devaluie, în cadrul orelor de muzică, din clasa I pînă în clasa XII-a, prin audii și prin interpretare, împrejurările social politice în care au fost create cîntecele ca **Deșteaptă-te, române. La arme, Pui de lei, Hora unirii, Trei culori, Partid, pavăza mea** etc. Consider că însușirea profundă a muzicii naționale e tot atît de necesară în educația patriotică precum sînt orele de istorie a patriei și orele de limba și literatura română. Pe de altă parte, adevărat, prin muzică deosebit popoarele între ele, muzica fiind în același timp un grai prin care ne apropiem de oamenii de pretutindeni, prin care ne cunoaștem și comunicăm la nivel planetar.

Prof. ANTON SCORNEA ■
secretarul Societății profesorilor de muzică și desen

Ora de muzică în școli și în universități — un act necesar de cultură

Firese ar fi ca predarea muzicii să fie continuă și obligatorie, de la clasele primare pînă în universitate. În marile universități ale lumii, de pildă, există cursuri de muzică predate de marii maestri. Avînd în vedere caracterul ei abstract, muzica nu se poate însuși oricui, ci trebuie predată de la catedră de către specialiști, de oameni pregătiți competent pentru aceasta. Muzica trebuie explicată, trebuie învățată ca matematica, pînă cînd omul reușește să se apropie de ea, să o înțeleagă, să trăiască satisfacții estetice majore în atmosfera ei. S-a văzut de multe ori că muzica, cu extraordinara ei putere de înfrîurire, îi adună pe tineri la un loc și îi învață să-și petreacă timpul în mod civilizat, elevat, îndepărtîndu-i de locurile unde își pot pierde vremea nociv sau inutil. E adevărat că pentru predarea muzicii este uneori necesară o aparatură complicată, un instrumentar mai mult sau mai puțin bogat, magnetofone, picupuri, discuri etc., care nu se pot procura atît de ușor la orice nivel de învățămînt. (Deși astăzi există aparatură modernă de înregistrare și redare a muzicii aproape în fiecare familie, cel puțin în mediul urban — urmare a creșterii nivelului de viață material și spiritual.) Dar elementul care poate suplini această lipsă este fără îndoială corul, formația corală, atît în școală cît și în universitate. Fără o activitate corală în școli și în universități ne trezim că tinerii noștri nu mai știu să cînte, nu mai cunosc cîntecele tradiționale, nu mai pot păstra tezaurul nostru fabulos de folclor, refuză sau nu înțeleg muzica adevărată pentru că sînt atrași de fenomene muzicale uneori facile și care denaturează cultura. Evident, predarea muzicii atît în școli cît și în universități trebuie făcută odată cu predarea istoriei muzicii care se împletește cu evoluția civilizațiilor de-a lungul întregii noastre existențe pe planeta pămînt. Astfel, ora de muzică devine un act de cultură major ce își va pune amprenta asupra întregii dezvoltări a omului pe care ne străduim să-l pregătim pentru societatea socialistă și comunistă de mîine.

Prof. univ. D. D. BOTEZ ■

Innobilarea prin muzică — o realitate a procesului educațional

S-ar putea renunța la disciplina muzicii fără consecințe grave în formarea generațiilor de astăzi? Ne putem permite să lipsim copiii de azi de o forță educațională ce acționează subtil și eficient asupra personalității? Spiritul Programului Partidului, documentele Congresului al XII-lea, care acordă greutate cultivării tradițiilor, înaltele comandamente umane și revoluționare, ne îndeamnă să pledăm pentru acordarea locului cuvenit orei de muzică, deoarece în acest fel acționăm pentru modernizarea și perfecționarea procesului de învățămînt, pentru ridicarea lui pe treptele exigenței contemporane, care vizează formarea omului multilateral dezvoltat.

Pornind de la aceste considerații, vom formula unele observații, sugestii privind muzica la diferitele niveluri ale învățămîntului. Problema eficienței orelor de muzică acordate la ciclul primar, două săptămînal, care nu existaseră anterior, ne determină să constatăm că buna lor predare este handicapată de slaba pregătire muzicală a multor învățători. Nu dorim să scoatem la lumină defectele anterioare ale învățămîntului pedagogic, unde nu erau admiși numai copii cu ureche muzicală, unde rezultatele pe plan muzical nu erau dintre cele mai bune, fapt pentru care, destui învățători nu beneficiază de cultură muzicală, adică nu cunosc notele pentru a-și reimprospăta repertoriul de cîntece. Consecința, numeroși învățători neavînd disponibilități pentru a preda în cele patru clase, cîte două ore săptămînal, sînd incapabili să facă

față onorabilă situației, substituie muzica cu alte discipline. Nu am dori să se înțeleagă că nu cîștim truda uriașă depusă de învățători, unii cu performanțe remarcabile pe linia edificării mișcării muzicale, în cadrul Festivalului „Cîntarea României”. Soluția ce se impune este admiterea, ca și pînă acum, a profesorului de muzică, acolo unde este necesar, unde se poate, la unele clase, de preferat a III-a și a IV-a, într-o proporție de 25—30% din totalul normei. Aceasta deoarece profesorul stăpînește un repertoriu vast de cîntece, avînd disponibilitatea oferirii unei mari varietăți și eficiențe în procesul predării.

Cum profesorii de muzică nu ar putea nici pe departe acoperi predarea în acest ciclu și nici nu cerem așa ceva, învățătorul rămîne factorul de bază, direct implicat în susținerea orelor de muzică. Pentru o mai bună pregătire muzicală a acestora se recomandă perfecționarea organizată periodic. De asemenea, programa de învățămînt a liceelor pedagogice trebuie să cuprindă mai multe ore de muzică, deoarece, în forma preconizată în prezent, într-o oră săptămînal se cer rezolvate însușirea muzicii vocale, instrumentale și corul. Lesne de înțeles că acest lucru e greu de făcut, deoarece, practic, unei discipline îi revine rîndul o dată la trei săptămîni, ceea ce este, să recunoaștem, fără nici un folos.

Potrivit Legii educației și învățămîntului, la licee, muzica se face în cercuri, în afara orelor de curs. Neexistînd nici pînă astăzi reglementările necesare care să aducă precizări privind normarea, aceste cercuri nu funcționează. În acest fel tînetul liceal nu dispune de cadrul favorabil, organizat, de conducerea unui specialist pentru a învăța să cînte, pentru a-și însuși nu oricum, ci artistic, pe voci, cîntece patriotice, mobilizatoare, corespunzătoare vîrstei. Din această cauză, ei nu beneficiază de o îndrumare competentă în materie, nu cunosc capodoperele artei muzicale, ceea ce contribuie la ancorarea unora la periferia muzicii, fiind o pradă ușoară în fața torentului de muzică subdezvoltată. Apoi, nu trebuie omis că acești tineri nu mai au posibilitatea să cînte într-un cor, ceea ce înseamnă că îi excluagem, fără voia noastră, din Festivalul național „Cîntarea României”. Cadrul deosebit de favorabil și stimulator creat de acest festival ne îndeamnă să ne gîndim că a sosit momentul relansării frumoasei tradiții ca fiecare unitate de învățămînt liceal și universitar să aibă corul, de ce nu?, fanfara, orchestra, inclusiv de muzică ușoară, jazz, pop etc. cu care să reprezinte la serbări, concursuri, demonstrații, respectiva unitate de învățămînt.

Prof. univ. dr. OCTAVIAN LAZĂR COSMA ■

Astăzi, talentul muzical își află cert locul în ierarhia valorilor

Statistica premiilor pe națiuni — făcută pe întreaga Terra — situează România pe primul loc, înaintea S.U.A. și U.R.S.S., dacă raportăm numărul lor proporțional la numărul locuitorilor. Este cineva în stare să afirme că țara noastră ar fi reușit să strălucască în atîtea concursuri prestigioase din lume prin fiii săi ridicăți din popor (ar fi prea mulți ca să-i cităm), fără acca formă profund democratică de învățămînt artistic, promovat de partid și guvern, pe tot cuprînsul patriei, prin școlile generale de artă și prin liceele de muzică? Apoi, urmînd în profunzime utilitatea învățămîntului artistic dincolo de grupul celor aleși, al elementelor de excepție, îi întîlnim pe cei mulți care împlinesc o muncă de maximă utilitate în viața cultural-artistică a țării. Sore ilustrare, indicăm orchestrele simfonice, semisimfonice, teatrele de operă, operetă, teatrele muzicale, muzica de estradă, orchestrele de muzică de dans, orchestrele populare, grupurile folk (cele bune) etc., în care activează, cu elevată ținută profesională, elemente promovate de formele de învățămînt muzical de pînă acum. Încercăm un sentiment de mîndrie patriotică, atunci cînd vedem că țări cu o avansată cultură — cum este Republica Democrată Germană — solicită instrumendiști români cu o excelentă calificare profesională, pregătiți în școlile românești. Am depășit vremurile cînd unica noastră orchestră simfonică — „Filarmonica” — era obligată să importe instrumentiști din Germania, ca să-și ducă o existență artistică vremelnică și precară. Este înălțător să ascultăm cum cîntă înmuri mobilizatoare susedeniile de coruri ale oamenilor muncii din uzine, întreprinderi sau de pe ogoare, dar ar fi naiv să ne imaginăm că aceste realizări, cu un minunat nivel artistic, ar fi posibile fără îndrumarea competentă a unor profesioniști cu o superioară calificare.

Am citat cîteva din aspectele realizărilor învățămîntului muzical, cu scopul de a demonstra că trebuie să veghem cu grijă la menținerea și perfecționarea structurilor școlii muzicale românești care confirmă geniul artistic al poporului nostru. Am trăit odinioară epoca „aristocratizării” învățămîntului artistic, cînd marile talente din popor răzbeau doar dacă dispuneau de mijloace materiale proprii sau se bucurau de sprijinul vreunui Mecena. Asemenea procedee au dus la rezultate aleatorii. În statul socialist, talentul își află, în mod cert, locul în ierarhia valorilor, dacă dovedește seriozitate în muncă și dragoste de patrie.

Prof. V. POP BĂLENI ■
muzicolog

Muzica ușoară

Mediocritatea în splendoare

Am citit cu interes articolul Smarandei Oțeanu, „Dansul notelor mediocrității pe portativul muzicii ușoare”, publicat în „Știința” din 25 aprilie, un articol de binevenită atitudine împotriva mistificărilor muzicii ușoare, a unui număr îngrijorător de textieri erijați în poeți și specialiști ai genului, stricători de limbă, maestri ai platitudinilor cu pretenție de meditație, reverberîndu-și lipsa de har pe aripile unor melodii căznite, cu zborul jos, care nu numai că ne lasă indiferenți, dar ne și irită. În ciuda faptului că despre acest fenomen s-a mai discutat în presa noastră, asistăm cu uimire la proliferarea producțiilor submedice, achiziționate cu inexplicabilă grabă, lansate cu generozitate de Radioteleviziune, pervertind gustul public. Prea puține sînt piesele care să ne urmărească. Pentru ca o creație să devină șlagăr, compozitori de valoare trebuie să solicite ori să creeze texte de valoare. „Orisicitiuși de puțin”, vorba poetului, mai trebuie și ceva talent. Parcă în mod premeditat sînt ocolii poeziei cunoscuți a căror poezie ar innobila muzica ușoară românească. Adeseori însă o muzică mediocră își caută textul pe potrivă. Și cîntăreții cu un pui de voce se străduiesc să ne convingă de nu știu ce adevăruri zguduitoare, într-un limbaj a cărui construcție gramaticală sfidează bunul simț: „Așa e viața / Are și ușor și greu / Așa e viața”. Ne duce gîndul la cîteva compozitori de frunte ai muzicii ușoare românești și ne întrebăm ce îi determină să accepte colaborarea cu asemenea textieri? Și cum de numele lor revine de ani de zile? Or fi cunoscînd ei niște subtilități ale genului, de care sînt strălîni poezii autentice?

Muzica ușoară este agreată de toate vîrstele, cerințele sînt mari. Cum satisfacem aceste cerințe? Ce lansează nenumăratele concursuri și festivaluri ale genului, Casa de discuri Electrecord? Pe lângă cîteva cîntece, care se impun prin sensibilitatea, melodicitatea și poezia lor, apar și ne scie de ani de zile un soi de cîntec înecropit, semnat mereu de același și același textieri și compozitori ori textieri-compozitori. „Nu este mai puțin adevărat că perpetuarea acestei situații, subliniază articolul din „Știința”, denotă și o lipsă de exigență din partea Uniunilor de creație, între atribuțiile cărora ar fi firesc să se afle și răspunderea pentru calitatea melodiilor de muzică ușoară și a textelor ce le însoțesc”. Pentru a nu trece asemenea „comori” de texte, pe lângă urchile noastre, Editura muzicală editează și o culegere, în care noi să găsim acolo grabnic și cuvîntul tipărit ce însoțește muzica. Trebuie să mărturisim că am umblat mult și bine pînă să aflăm într-o librărie retrasă un exemplar din **Cîntecul preferat** broșura fiind editată în martie 1980, în prezent, aproape epuizată. Cînc o cumpărăm, am întrebăm. Tinerii, ni s-a răspuns. Arși de herăbdoare, chiar în drum, am deschis această culegere și am făcut cunoștință cu un refren ce ne-a determinat să citim broșura într-un mod mai discret (pe stradă, unii trecători sînt curioși ce citează alții): „Și dorul, hei... hei... / florile ei / Hei... hei... / le-a mîngîiat / Poarta, cîntecul său / Hei... hei... / I-a legănat...”. Muzica este semnată de Marius Popp, „versurile” aparțin lui Victor Brătulescu. În cît de puține cuvinte își pot da mina confuzia și inadvertența! Vorba lui Dragomir Magdin: „Se-nfrîpă / Dorul de-o clipă — / Cine poate / Le adună toate / Fără teamă de risipă / Într-un vis / Nemaiscric / Nici în tomuri celebrat”. Este aceasta o profesiune de credință a tuturor veleitarilor, a celor care și-au făcut anumite calcule în legătură cu cererea publicului și oferta. Tot de la Dragomir Magdin aflăm cu uimire că într-un veac tehnicizat ca al nostru, „Vremea trece / Timpul zboară”, două categorii, după el, diferite. Sîntem asigurați mai departe, pe linia aceluiași crez al unei armate de textieri, că „Nu-i timp de poezie / Versul prea incet se scrie”!

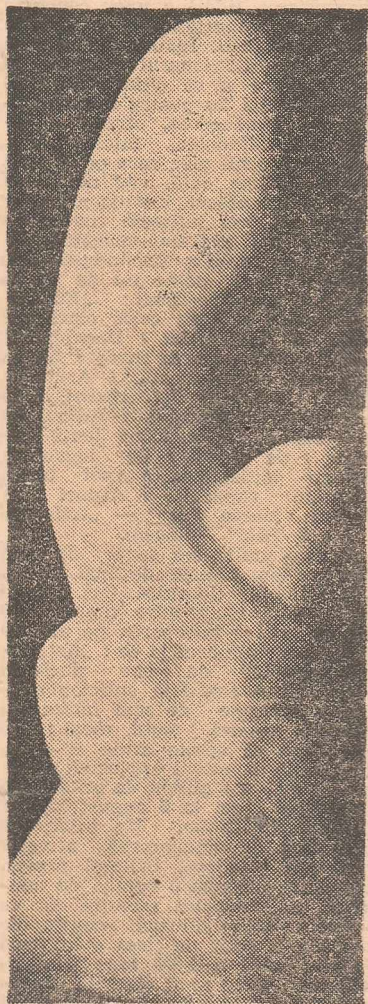
Iată cum își fac loc prin cele mai largi mijloace de difuzare producții cărora la bucuria Poșta redacției li s-ar răspunde **Niciodată, NU**. Multe publicații, printre care și revista noastră, de nenumărate ori au luat atitudine împotriva asaltului mediocrității în muzica ușoară. Și pentru că tot nu s-a întîmplat nimic, promitem să ne ocupăm în continuare de acest fenomen, în toate detaliile lui. Astfel stînd lucrurile, degeaba ne invită Angel Grigoriu și Romeo Iorgulescu: „Veniiți / Cîntați / Și muzicii zbor să-i dați! / Trăiți din plin cu bucuria cîntecului! / Cîntați cu noi! / Cîntați cu noi!” Bucuria cărui cîntec? Nu ne bucurăm în felul acesta și nu cîntăm.

ADI CUSIN ■

ARTĂ ȘI SPORT

Prezența sculpturii de mai jos în această pagină ar putea, firește, surprinde, dar explicația unui astfel de gest e, veți vedea, dintre cele mai simple. Intitulată „Duiosie“, sculptura aparține unui cunoscut sportiv, lui Constantin Obreja, membru al lotului național de bob, participant la Jocurile olimpice de la Lake Placid, component al echipajului de 2 și 4, condus de Constantin Iancu. Student în anul IV al Facultății de automatică din Craiova, Obreja a deschis recent, în sala L 2 a Facultății de electrotehnica, a doua expoziție personală de sculptură, reunind 20 de lucrări, din care jumătate l-au fost acceptate, anul trecut, la faza finală a Festivalului artei studentești, fiind bine primite de juriu.

Multă muncă și tot atîta perseverență, o mare dorință de autodepășire, o viață ordonată și, adesea, plină de renunțări, iată ce se arată a fi, pe pistele de bob și în expozițiile de sculptură, tânărul Constantin Obreja, căruia simțim nevoia să-i adresăm, și pe această cale, sincere felicitări.

Care din aceste echipe va câștiga Cupa României?

După cum se știe, Cupa României la fotbal a ajuns în etapa semifinalelor, penultimul ei act programînd, la 7 mai, pe terenuri neutre, partidele Universitatea Craiova — Steaua și Rapid — Politehnica Timișoara. Iată, pe scurt, cărțile de vizită ale celor 4 formații rămase în cursa pentru obținerea celui mai popular trofeu al fotbalului românesc.

UNIVERSITATEA CRAIOVA

Balaci

la Cupă, socoteală firească de vreme ce Valentin Stănescu deține, după părerea unanimă a specialiștilor, lotul cel mai valoros. Reamintim că 6 din componenții Universității, Tilihoi, Ștefănescu, Ticleanu, Balaci, Crișan și Cămătaru, au fost recent convocați în lotul reprezentativ, ceea ce vrea să însemne un argument în plus în favoarea afirmației de mai devreme. Confruntarea din Cupă se anunță a fi o repetiție generală a partidei de campionat, programată în ultima etapă la Craiova, în care, de asemenea, oțtenii pornesc favoriți.

RAPID

Manea

tenii n-au de gînd să se mulțumească, am înțeles, cu jumătate de măsură, ei sperînd să așeze în vitrina clubului trofeul cu numărul 10. Cunoscînd forța de mobilizare a Rapidului, tradițională, valoarea echipei, din rîndurile căreia se distinge, în ultima vreme, fundașul central Pîrvu, tot mai sigur și mai exact de la meci la meci, credem că Timișoara va avea o misiune din cele mai dificile, chiar dacă ceferiștii au pierdut duminică, fără drept de apel, la Tirnăveni. Dat fiind faptul că Universitatea sau Steaua, celelalte semifinaliste, au cele mai mari șanse să-și aducă titlul de campioană, s-ar părea că meciul Rapid — Politehnica va desemna reprezentanța noastră în Cupa cupelor, el căpătînd, prin această prismă, o importanță deosebită.

disputelor spectaculoase din ring ● Nicl la această ediție, a IX-a, arbitrii judecătoria n-au cumpănit bine, erorile lor fiind numeroase, uneori chiar în lanț. În semifinalele categoriei muscă, dintre românii Dumitru Șchiopu și Vanghele Bacș, primul a făcut cunoștință cu podcaua, a fost dominat net de Bacș (calificat în optimi tot în urma unei erori) și cu toate acestea a fost declarat învingător? ! Tot judecătorii s-au arătat îngăduitori cu Șchiopu și în finală, nedreptățindu-l pe coreeanul Dji Jong Ciol ● Simion Cuțov a dovedit încă o dată că este un pugilișt redutabil. Urcat în ring după o pauză îndelungată, el a boxat ca în cele mai bune zile ale sale, cu o siguranță rară și o pregătire fizică exemplară, care l-au impus ca fiind cel mai bun „ușor“ al nostru. Printre învinșii lui, în urma unor meciuri memorabile, în preliminarii, s-au numărat cubanezul Jose Hernandez și românul Carol Hajnal, pe care l-a învins clar, unul din puținele cazuri în care judecătorii au avut curajul să declare învins un boxer din lotul olim-

STEAUA

Marcel Răducanu

Dezlanțuită în campionat, unde n-a pierdut de 7 etape, de la Iași. Craiova pare să aibă prima șansă nu doar la titlu, ci și la Cupă, socoteală firească de vreme ce Valentin Stănescu deține, după părerea unanimă a specialiștilor, lotul cel mai valoros. Reamintim că 6 din componenții Universității, Tilihoi, Ștefănescu, Ticleanu, Balaci, Crișan și Cămătaru, au fost recent convocați în lotul reprezentativ, ceea ce vrea să însemne un argument în plus în favoarea afirmației de mai devreme. Confruntarea din Cupă se anunță a fi o repetiție generală a partidei de campionat, programată în ultima etapă la Craiova, în care, de asemenea, oțtenii pornesc favoriți.

POLITEHNICA TIMIȘOARA

Dembrowschi

cochetînd cu surpriza. Echipă echilibrată, dar fără mari veleități, „Poli“ mizează pe „cărțile“ ei, de regulă, câștigătoare, pe sobrietatea fundașilor centrali, pe experiența lui Dembrowschi, aducătoare de calm și clarviziune, pe detenta virfului Nedelcu. Pentru elevii lui Ion Ionescu intrarea în finală ar avea darul să șteargă o impresie nu tocmai favorabilă, datorată unei comportări mediocre, contradictorii.

★
In rezumat, lesne de judecat, semifinale atractive, fără mari favoriți ai hirtiei, chiar dacă, la prima vedere, Craiova și Timișoara ar putea emite pretenții în plus, justificîndu-le. Acestea fiind zise nu ne rămîne decît să le urăm succes celor 4 semifinaliste, semnatarul acestor rînduri fiind convins că una dintre ele va câștiga Cupa României! Care anume, vom vedea!

★
OVIDIU IOANIȚOIA

pic! ● Ca de fiecare dată, nu înseamnă că finalistii sînt cei mai buni. Tragerile la sorți au grijă totdeauna ca boxeri de valoare să iasă din competiție în fazele premergătoare finalelor. Dintre multe cazuri îl putem da exemplu pe cubanezul Jesus Sollet, eliminat de către Ciu En Zo în preliminarii, întîlnirea lor fiind demnă de o finală olimpică și de departe cea mai frumoasă a turneului. E drept că de cițiva ani coreeanul este cel mai bun din lume la categoria pană și campion olimpic la Montreal. ● Exceptîndu-l pe Simion Cuțov, egal cu el sau la fel de bun în toate reprizele, ceilalți boxeri români forțează mai ales în ultimul rund și n-am înțeles de ce n-o fac mai devreme, de multe ori fiind prea tirzi pentru a mai recupera. ● Una peste alta, turneul ne-a arătat că boxul românesc este capabil de izbînzii, avem sportivi talentați de la care ne pufem aștepta să facă o figură frumoasă la apropiata Olimpiadă. Dar pentru asta mai este nevoie de multă muncă, seriozitate și perseverență! Cele șapte „centuri de aur“ încă nu sînt medalii olimpice!

ION PREDOȘANU

Pescaru... revine!

În 23 martie trecut, Nicolae Pescaru a implinit 37 de ani! Brașoveanul a devenit astfel cel mai vîrstnic jucător în activitate din fotbalul românesc, unde ideea preconceptă despre vîrsta sportivului, ca și atîtea altele, fac de obicei dintr-un om de 29 de ani un fotbalist „bătrîn“. Cine a văzut însă meciul de la 19 martie, cel dintre echipele naționale ale anilor '70 și '80, în care Pescaru a fost, după Dobrin, cel mai bun de pe teren, ca și partida de campionat de la Constanta (cîștigată de F.C.M. cu 2-0), a înțeles repede că jucătorul brașovean este departe de a fi „terminat“, cum se spune în limbajul colorat al fotbalului. A debutat în prima divizie acum 18 ani, într-un meci cu adevărat memorabil: Viitorul — Steagul roșu 7-1! Dintre toți jucătorii aflați pe teren în amintita partidă, inclusiv „tinerii furioși“ de la fosta echipă Viitorul, numai Nae Pescaru mai joacă astăzi. A adunat 302 partide în divizia A, marcînd 60 de goluri. În „națională“, n-a fost chemat decît în 3 meciuri, toate în deplasare, toate pierdute: 0-2 cu Franța, la Reims, 0-2 cu U.R.S.S., la Kiev, și 1-2 cu Danemarca, la Copenhaga. Ar fi putut să joace la Steaua, ar fi putut să joace și la Dinamo — și astfel, avem numeroase exemple, meciurile sale în echipa națională ar fi fost mult mai numeroase — dar a refuzat orice ofertă, rîmînd credincios echipei și orasului în care, iată, se află de aproape două decenii. Cînd a venit la București, pentru meciul de pe „23 August“, a jucat din orgoliu, ca pentru a demonstra, la fel ca Dobrin, ce mare nedreptate i s-a făcut, ce mare eroare au comis selecționierii, refuzînd ani de-a rîndul un jucător ca Pescaru...

Are un secret al lui, Nae Pescaru? „Dacă avem antrenament la ora 10, spune, pe la 8 eu sînt deja la stadion. N-am fumat niciodată, nu beau cafea, n-am pierdut nici măcar o singură noapte. De fotbal nu m-am plictisit nici acum, după 20 și ceva de ani de cînd joc, fiindcă aici e viața mea!“ Vreți un argument în plus? Atunci aflați că astăzi Pescaru cîntărește 68 de kilograme. În 1962, la 19 ani, cînd a venit la Steagul roșu, avea 64 — deci numai 4 kg în 18 ani, este și asta o performanță, pe care însă Pescaru o scurtează în două cuvinte, zicînd doar „intr-adevăr, mă simt la fel ca acum 10 ani!“.

În echipa Brașovului a jucat pe absolut toate posturile, exceptîndu-l desigur pe cel de portar. A fost mijloc, apoi virf de atac (golgeter al echipei 4 ani consecutiv și un meritos loc 3 în clasamentul golgeterilor în 1972), dar în ultimii ani s-a retras în apărare, jucînd pe posturi în care rutina și tehnica sa excelentă îi dau posibilitatea să suplinească o anumită lipsă de viteză și de rezistență, accentuate odată cu trecerea anilor. Are două pasiuni extrafotbalistice: pescuitul — „boală“ învățată de Valentin Stănescu — și mașina sa. o „Dacie“ 1300 cu modificări ca pentru o mașină de raliu. „Poate că într-o zi, cînd voi abandona fotbalul, spune Pescaru, am să alerg în concursurile de automobilism. Dar pînă atunci mai e vreme: la toamnă vreau să... redebutez în divizia A!“.

Acum, sigur, F.C.M. Brașov este ca și promovată în prima divizie, după un sezon excepțional în toamnă trecută. Numai că — poate că n-o să vă vină să credeți — Nae Pescaru a primit deja două oferte de transfer, de la Marcel Pițulea și Viorel Mateianu, pentru alte două echipe de „A“. Rm. Vilcea și, respectiv, Baia Mare!

Mateianu spune: „L-am dorit pe Pescaru încă de cînd eram antrenor la Progresul. Am crezut că l-as putea obține ușor, fiindcă în general la noi se renunță repede la jucătorii trecuți de 31-32 de ani. M-au impresionat în totdeauna atît tehnica sa foarte bună, cît și modul în care sînt în teren. La Baia Mare, și astăzi ar avea loc în echipă!“ Pescaru m-a asigurat că va refuza orice ofertă de transfer („dacă n-am plecat acum 10 sau 15 ani, de ce aș pleca acum?!“), dar numai lucrul de a fi dorit la vîrsta de 37 de ani de mai multe cluburi rămîne un fapt de excepție, ca și o recunoaștere a valorii, pe care Nicolae Pescaru o merita pe deplin.

DUMITRU GRAUR

Cele șapte „centuri de aur“ încă nu sînt medalii olimpice!

Timp de o săptămînă, într-o ambianță deosebită, pentru care organizatorii merită toate laudele, 138 de pugiliști, din 16 țări, și-au disputat cele 11 „centuri de aur“ puse în joc. Intrecerea a fost dominată de boxerii români, care au ieșit câștigători la nu mai puțin de 7 categorii prin D. Șchiopu, Fl. Livadaru, S. Cuțov, I. Budușan, V. Gîrgavu, V. Silaghi, G. Donici. Dintre străini au intrat în posesia laurilor coreenii Io Riong Sik și Ciu En Zó, francezul A. Behmaghenia și cubanezul A. Milian ● Prestigiosul turneu internațional al României „Centura de aur“ s-a vrut o repetiție generală înaintea Jocurilor Olimpice de la Moscova. Zicem s-a vrut și vom face cîteva observații, mai mult de spectator decît de specialist, care ne îndreptățesc să credem că repetiția n-a reușit să fie generală! ● Participarea boxierilor străini a fost mai puțin numeroasă decît anii trecuți. Cu cîteva excepții, au lipsit numele sonore ● Foarte multe accidente, nedorite, au triat în toate fazele premergătoare finalelor în locul

Prioritate priorităților — izbucnirea păcii!

Există o geografie a fericirii și una a nefericirii. Kilometrii pătrați ai foamei, bolilor, analfabetismului stau față în față cu cei ai opulenței, dezmățului energetic și ai plictiselii produse de comoditățile consumate peste cota toxică. Primii compun o hartă imensă având o populație imensă, iar ceilalți conturează un univers mult mai restrâns. Minoritatea nu trăiește pe seama majorității numai în dimensiuni geografice sau demografice. Există și o dimensiune temporală: secolul XX și, sub anumite forme secolul XXI, trăiește pe seama... erei de piatră. Mari performanțe tehnologice se află la câțiva pași de cele mai palpabile și rudimentare forme ale unor epoci care ar fi trebuit, de mult, să intre în patrimoniul muzeelor. Prăpăstiile care se cascadează în însăși condiția omului trăitor pe glob acum devin abisurile insondabile ale contemporaneității...

Cel mai teribil buldozer care adâncește asemenea decalaje este buldozerul militarist. Armele și armamentele reprezintă cel mai exorbitant și irațional efort pe care un grup irațional îl impune omenirii cu riscul limpede de a-i pune viitorul sub un singeros semn al întrebării. Puștile și baionetele se fabrică mai repede ca oricând, tancurile și tunurile se fabrică mai repede ca oricând, dar și bombele atomice și nucleare se fabrică mai repede ca oricând. Perfecționarea producției militare a atins apogeul. Și aici se cascadează un decalaj: între armele convenționale și cele de ultimă oră. Războiul clasic, deși este perfect pus la punct cu mijloace moderne, este concurat de războiul ultramodern, de războiul total care și propune nu să extermină pur și simplu combatanții inamici, ci globul întreg, de câteva mii de ori, într-o demonstrație exemplară a absurdului care depășește Terra și se adresează galaxiilor. Lumea a ajuns să plătească pentru moarte mult mai mult decât pentru viață. În carcasa fiecărei bombe se imaginează foamea și boli, speranțe retezate și o aminare tot mai sfișietoare a unor visuri care sînt realizabile, dar devin imposibile pentru că prioritatea plătibilă este armamentul în timp ce prioritățile vitale ale omenirii rămân pe liste pompoase, dar alunecă sistematic din cele bugetare... În fiecare minut, se știe, omenirea achită o notă de plată de peste un milion de dolari. Dacă aberația continuă zerourile se vor multiplica. Anul trecut, în raport cu anul 1960, fondurile făcute scrum pentru obiective militare au fost de patru ori mai mari. Jumătate din oamenii de știință și inginerii lumii gîndesc și muncesc pentru a fabrica arme și armamente. Tot armele și armamentul înghit, în faza lor de proiect, de peste șase ori mai mult decât sumele destinate cercetărilor medicale într-un moment de istorie cînd bolile evului mediu fac încă ravagii și cînd bolile secolului XX nu și-au găsit antidotul.

S-ar putea crede că trăim istoria unei planete care nu-și mai aparține. O planetă în care nu mai este loc decît pen-

tru absurd. Cum altfel s-ar putea numi o asemenea dimensiune cifrică a actualei forțe de șoc nucleare: dacă din cele 50 de mii de bombe existente în lume ar exploda numai 200, undă distructivă ar asasina aproape 200 de milioane de oameni! S-ar adăuga la această expresie concretă a performanțelor tehnicii din domeniul militar reducerea pînă la pragul critic a resurselor mondiale alimentare, ca efect al radiațiilor, și, la ceea ce se știe de 35 de ani în legătură cu efectele exploziilor nucleare, apariția unor mutații genetice ale speciei umane, ale faunei și florei, precum și modificări structurale ale straturilor de ozon din atmosferă... Dar echilibrul terorii, cel mai stupefiant echilibru ce s-a putut imagina vreodată, presupune, conform logicii reci a ripostei și

Un drept fundamental al omenirii

contraripostei, explozia unui număr cu mult mai impresionant de asemenea bombe care deja fac parte din generația matură. Spre deosebire de generația-copil, adică de bombe de tip Hiroshima, cea actuală și mai ales cea în pregătire sînt generații care transformă în cratere radioactive nu simple orașe, ci zone întinse. Plafonul nuclear al tehnologiei de luptă actuală a reușit să îmbrace întreaga planetă. El apasă mai înainte de orice Europa, acest continent de unde au plecat spre lume două războaie catastrofale și care a sperat după cel de-al doilea că nu va mai trimite lumii decît pacea.

În Europa zilelor noastre, în Europa clipei de acum cînd citiți aceste rânduri, cantitatea de arme convenționale și ultramoderne pe cap de locuitor și pe kilometru pătrat deține recordul absolut. Aici se află, prin cumularea unui inventar halucinant, majoritatea avioanelor de luptă ale lumii, majoritatea tancurilor, majoritatea submarinelor și tot aici efective militare impresionante sînt pregătite, în orice secundă, pentru conflagrație. Este adevărat, de 35 de ani, continentul nostru nu a înregistrat nici un război. În perimetrul său nu a avut loc schimb de canonade, orașele și ogoarele nu au fost sifirtecate de bombe, în schimb pacea europeană s-a înarmat pînă în dinți și pacea europeană riscă, prin jocul absurd al butoanelor electronice, să devină o pace nucleară. Cîndva, în timpul celui de-al doilea război mondial, printr-o bizară și tardivă revenire la rațiune, a existat realitatea unor orașe deschise. Era vorba de orașele care... „nu meritau” să fie distruse din cauza isto-

riei lor culturale și a edificiilor de civilizație pe care soldații de atunci le știau pe dinafară din cărțile de școală. Ar trebui, poate, ca acum cînd pacea, fie și atacată, mai există, să se declare deschisă Europa și, de ce nu, lumea, pentru că toate meridianele, fiecare în felul lor, toate așezările omenești includ în ele istorie și civilizație și, mai presus de orice, speranță de viață. Dar acesta chiar dacă reprezintă un imperativ vital al omenirii nu se manifestă decît ca un deziderat pentru că forțele regresivii umanității transformă lumea într-un arsenal, într-un cumplit șir de cazemate în care istoria contemporană este privită prin gura tunurilor. Speranța de viață a omenirii — este limpede și apăsător de acut — nu se proiectează în bunkere și dreptul lumii la viitor nu este o rezultantă a scenariilor militare.

Sărăcia de azi a globului, sau a unei părți a lui, disperarea de azi a globului sau a unei părți a lui, nesiguranța vieții de miine, a noastră și a copiilor noștri, reprezintă un argument răsănător pentru ca popoarele, toate conștiințele vii ale umanității să pună capăt pînă nu este prea târziu hăului în care alunecă planeta. Desigur, de la pacea în documente pînă la pacea reală a lumii drumul este lung. Nu încap însă nici o îndoială că o pace în documente înseamnă un pas și încă unul important și lată de ce stringența negocierilor, a unui dialog real consacrat păcii trebuie să reprezinte, astăzi, punctul numărul unu pe agenda întregii activități politice internaționale. Numai la masa tratativelor drumul păcii poate fi curtat, premisele ei evidențiate, resursele ei manifestate. Niciodată în istorie asupra factorilor politici responsabili nu a apăsător o responsabilitate mai mare și niciodată în istorie decizia de a construi adevărat și sincer pacea nu a avut implicații mai covârșitoare pentru calitatea liniștii și fericirii pe glob. Într-un asemenea moment imperativ, cînd destinul planetei se află în joc, popoarele sînt chemate să-și valideze prin fapte energice și solidare nu numai voința de a supraviețui, ci de a trăi în demnitate și destindere, în înțelegere și colaborare.

Ca drept inalienabil al omenirii pacea este un drept inalienabil al poporului român, și pentru edificarea ei președintele României și-a adus și își aduce, în consens deplin cu întregul nostru popor, o contribuție prodigioasă, desfășurînd o activitate de excepțional umanism în care luciditatea, spiritul creator și inițiativele de profundă substanță politică determină un elocvent ecou internațional. Mesajul de pace al României, socialiste, activitatea ei practică în acest domeniu fundamental reprezintă dimensiunea universală a conștiinței poporului român că pacea nu se declară, ci se construiește și aceasta pas cu pas, cu tenacitate și coerență, ca însăși viața.

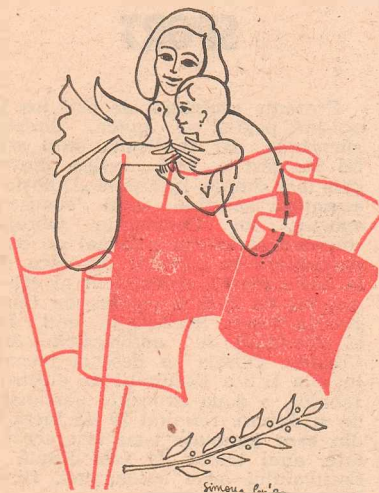
RADU BUDEANU ■

vederea pregătirii temeinice a reuniunii de la Madrid, pentru ca aceasta să dea un nou impuls înfăptuirii securității, colaborării, destinderii și păcii în Europa și în întreaga lume.

Construirea păcii presupune, de asemenea, promovarea unei politici de coexistență și colaborare a tuturor statelor lumii, indiferent de orinduirea socială, pe baza principiilor respectării suveranității și independenței naționale, deplinei egalități în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, renunțării la forță și la amenințarea cu forța, dreptului fiecărui popor de a-și făuri singur destinul, fără nici un amestec din afară. Legat de aceasta, trebuie subliniat cu tărie, ca factor hotărîtor în realizarea unei adevărate coexistențe, a păcii înseși, principiul respectării independenței și suveranității statelor. Numai în condițiile respectării independenței naționale, a dezvoltării nestingherite a fiecărei națiuni sînt posibile realizarea unei rodnice colaborări multilaterale și asigurarea unei păci trainice. Asupra independenței naționale nu se pot face nici un fel de concesii, nimănui nu i se poate pretinde să renunțe la independența națională, la libertate.

Totodată, pentru a construi pacea sînt imperios necesare eforturi susținute pentru realizarea solidarității și concurenței pe plan internațional a tuturor forțelor interesate să contribuie la înlăturarea pericolului unei conflagrații mondiale, să pună capăt politicii de înarmare, politici de revenire la războiul rece, să asigure triumful politicii de independență națională, de destindere și pace: partidele comuniste, partidele socialiste și social-democrate, alte forțe și curente democratice, fără deosebire de convingeri filozofice și religioase, forțe politice din țările în curs de dezvoltare și nealiniate, cercuri largi ale opiniei publice internaționale.

Pacea se construiește deci în mod concret, luptînd pentru înfăptuirea dezarmării, a securității europene, a coexistenței pașnice și colaborării, a concurenței între toate forțele interesate în făurirea unei vieți pașnice pe planeta pămînt.

Mondo umano ?

„Arborele Păcii”

La urma urmei, acum, contribuția personală nu constă decît în transcrierea fidelă a unor concluzii de mare importanță ce aparțin unor specialiști. Înainte de asta să deschidem Dicționarul filozofic al lui Voltaire și să citim: „ce importanță mai au pentru mine umanitatea, binefacerea, modestia, sobrietatea, blîndețea, înțelepciunea, mila cînd ochii mei, care se deschid pentru ultima dată, văd orașul în care m-am născut, distrus prin fier și foc și cînd ultimele sunete pe care le mai aud sînt strigătele femeilor și copiilor sfișindu-se sub ruine?” Dar, poate nu de ajuns, poate e prea personal: „Eu Deganawidah și șefii celor cinci națiuni ai Marii Păci / Dezrădăcină azi / Pînă cel mai mare / Și, în groapa astfel creată, / Aruncăm toate armele / de război, / în adîncurile pămîntului, / Adînc, tot mai adînc... / Aruncăm toate armele / de război / Le îngropăm pentru totdeauna... / Apoi iarăși plantăm copacul... / Atunci va domni Marea Pace” — „Arborele Marii Păci” — poem.

Vreme multă s-a scurs de cînd fiecare din textele de mai sus a văzut lumina tiparului. Dar armele ce au mai făcut între timp? Pe cît de grea e întrebarea pe atît de simplu e răspunsul la ea: „Azi stocul mondial de arme nucleare «strategice» este deja suficient pentru a distruge de mai multe ori planeta noastră (subl. mea): se apreciază că aceste arme ar avea, împreună, o putere explozivă depășind de 1 (un) milion de ori pe cea a bombeii care, la 5 august 1945, a distrus Hiroshima. Ne interesăm azi, deci, de ameliorarea armelor nucleare «tactice». Ultimul proiect cunoscut propune o bombă de neutroni cu puternică radiație dar cu «putere slabă», întrucît aceasta din urmă este doar de circa o kilotonă (echivalentul a 1000 tone trinitrotoluen)”. Care ar fi efectele distrugătoare pe o rază de un kilometru?

„În interiorul unei zone de 490 ha în jurul centrului exploziei mor 50 la sută din mamifere și păsări. Mai aproape de explozie s-ar distruge alte forme de viață: în interiorul a 350 ha cea mai mare parte dintre arbori și plante; în interiorul unei regiuni de 330 ha cea mai mare parte a reptilelor și vieștoarelor amfibii; înăuntrul unei zone de 100 ha cea mai mare parte a insectelor; în interiorul unei zone de 40 ha cea mai mare parte a microorganismelor, bacteriilor și talatofitelor”.

E cert că alte lucruri, poate mai grave, nu se știu pentru că, de regulă, partenerii (vorba vine) în confruntare își mai rezervă și surprize. Care, însă, nu sînt deloc sentimentale, nu ocolesc nimic, nu cruță un șfert din văzduh sau 1/10 din teritoriu, n-au principii mai sfinte decît distrugerea celuilalt, așa încît e greu de crezut că, vreodată, ele vor fi altfel decît sînt concepute. Atunci, cu un asemenea spectru, mereu mai întunecat în față, nu pot decît să-și reamintesc de vorbele de început și de cea tulburătoare metaforă a arborelui Marii Păci conchizînd — ea și data trecută — că acum, ca întotdeauna și pretutindeni, înțelepciunea trebuie să aibă primul, următorul ș.a.m.d. pînă la ultimul cuvînt.

DUMITRU CONSTANTIN ■

— spunea secretarul general al partidului — că stă în puterea popoarelor ca, acționînd unite, să oprească accentuarea încordării internaționale, să asigure soluționarea pe calea tratativelor politice a problemelor litigioase, să înfăptuiască politica de destindere, pace și colaborare în întreaga lume”.

Pentru asigurarea unei păci trainice pe pămînt, de o importanță vitală este înfăptuirea dezarmării. Partidul nostru consideră că interesele fiecărui popor, ale dezvoltării civilizației întregii omeniri cer să se facă totul pentru respingerea fermă a politicii înarmării și promovarea consecventă a politicii de dezarmare. Oprirea neîntîrziată a cursei înarmărilor este sarcina primordială a epocii noastre.

Pacea se construiește

Înarmarea constituie, mai întîi, o uriașă povară pe umerii popoarelor. Dacă în 1908 se cheltuiau, pe întreg globul, 9 miliarde de dolari, în prezent aceste cheltuieli depășesc 450 miliarde de dolari, ceea ce înseamnă 1,1 miliarde de dolari zilnic. În același timp însă stocurile de armament amenință în fiecare secundă pacea lumii, existența însăși a planetei.

În contextul opririi cursei înarmărilor, al promovării politicii de dezarmare, o importanță deosebită o are înfăptuirea dezarmării și securității pe continentul european. După cum s-a subliniat în repetate rânduri, din Europa au pornit cele două conflagrații mondiale și tot în Europa există o situație unică în lume, pe același continent aflîndu-se două grupări militare opuse, care dispun de mari potențiale militare, inclusiv armament nuclear. În concepția românească, în actualele împrejurări internaționale se impune întărirea colaborării între toate statele participante la Conferința de la Helsinki, în

Pacea este o cerință vitală a contemporaneității, căci numai în condiții de pace oamenii își pot făuri o viață fericită, pacea fiind un drept primordial al omului. Referindu-se la aceasta, secretarul general al partidului nostru spunea: „Dacă vorbim de drepturile omului, să facem astfel încît să se renunțe la armamentul nuclear de distrugere a omului, la armele de distrugere în masă. Să se respecte drepturile omului la viață, drepturile popoarelor la independență și pace. Trebuie să pornim de la dreptul fundamental al omului — acela de a trăi liber, de a trăi în pace. Numai astfel fiecare națiune, fiecare popor, fiecare societate își va putea rezolva problemele așa cum consideră că e mai bine, numai astfel se vor putea asigura dezvoltarea socială și materială, o viață demnă și liberă a popoarelor, prietenia și egalitatea între toate națiunile”.

Problema asigurării și menținerii păcii pe pămînt se pune astăzi cu deosebită acuitate, deoarece în ultima vreme situația internațională s-a înrăutățit considerabil, datorită intensificării politicii imperialiste de forță și dictat, a politicii de dominație și amestec în treburile interne ale altor state, accentuării tendințelor de reimpărțire a sferelor de influență, cît și a agravării fenomenelor crizei economice mondiale. Acumularea unor probleme internaționale complexe, nesoluționarea unor conflicte și apariția altora noi, continuarea cursei înarmărilor au dus la creșterea încordării și pericolului unor noi confruntări militare.

Dar, așa cum se sublinia la Congresul al XII-lea al partidului, în lume există în prezent forțe care, acționînd unite, pot împiedica războiul, pot asigura o pace trainică în lume. Pacea însă nu vine de la sine, ea se construiește, se făurește prin acțiuni și inițiative concrete. După cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, viața demonstrează cu putere că masele populare, popoarele au rolul determinant în înfăptuirea unei noi politici internaționale. De aceea, se impune intensificarea colaborării și solidarității internaționale cu toate forțele progresiste și antiimperialiste, cu toate popoarele lumii care se pronunță pentru destindere, independență națională și pace. „Avem ferma convingere

Universitatea tăcută

Sala de mese geme de tineri. Trei sute de persoane mănincă sau fleacăresc vesel într-o... tăcere impresionantă. Urechile vizitatorului nu captează decât zgomotul tacimurilor. O lume ciudată. O lume în care cuvintele sînt gesturile, buzele sînt miștile și corpul întreg se exprimă: lumea surzilor.

Gallaudet College, la doi pași de Casa Albă, 40 de hectare înverzite pe care sînt „plătate” edificiile unei școli, unui gimnaziu și unei universități. Cu toate acareturile necesare singurului campus universitar de acest fel din lume.

Cu cîteva zeci de ani în urmă, în Europa, surzilor li s-a interzis limbajul gesturilor, cu scopul de a-i deprinde să vorbească. Verbul a devenit felul suprem al acestei reeducări. Singură, peste Atlantic, bătrîna instituție Gallaudet admite ceea ce ceilalți, pretutindeni, consideră drept sacrilégiu — gestul. „Adevăratul limbaj al semnelor, explica William Stockoe, director al centrului de cercetări al institutului și autor al unui dicționar Ameslan cu 3.000 de semne, nu are nimic de-a face cu diferitele sisteme gestice calchiate pe limba vorbită. Aceasta este dactilologia unde fiecare literă a alfabetului este reprezentată de o anumită poziție a miinii.

«Cued Speech» care se practică la Gallaudet înseamnă aproximativ „limbaj sugerat” și este o metodă simplificată destinată susținerii lecturii buzelor. În fond, este vorba de traducerea cuvintelor în gesturi după structura limbii vorbite”. Ca toate limbile, cea a semnelor evoluează, se îmbogățește. Numeroase semne seamănă cu cele folosite de toți ceilalți cu auzul normal: un deget răscutit la timp înseamnă dezaxare, degetul mare frecat de arătător — bani, degetul mare în dreptul gurii — sete etc. „Există însă semne intraductibile în cuvinte, în vreme ce toate cuvintele se pot exprima în gesturi. Noi putem vorbi de la distanță, sau separați de un geam gros”, glumea un student.

În S.U.A., ne informează revista franceză „L'Express”, este în curs de înțelegere faptul că surzii formează o minoritate cu revendicări legitime. „Și ce minoritate, exclama Gilbert Delgado, responsabilul Centrului Internațional al Surzilor de la Gallaudet, două milioane de surzi totali în S.U.A. Azi, Asociația Națională a Surzilor americani cu cei 20.000 de membri activi acționează asupra Congresului ca un grup de presiune. Ea utilizează Legea asupra reabilitării care interzice toate discriminările fondate pe un handicap. Această hărțuireală a început să dea roade. Sînt acum 4.000 de interpreți ai limbii americane a semnelor (Ameslan). Canalele TV oferă tot mai multe programe subtitrate. S-au realizat adaptoare care, montate la orice aparat de televiziune, fac să apară imaginea textului vorbit. 16 universități au înființat cursuri pentru surzi”, a încheiat Gilbert Delgado. „Trebuie să se termine cu stereotipurile care asimilează surditatea cu debilitatea”, aprecia Virginia Beach, studentă în psihologie.

Da, să fii privat pe viață de lumea sunetelor, să nu poți auzi primul cuvînt al copilului tău, muzica, orice fel de muzică sau pur și simplu claxoanele automobilelor într-un carambolaj este un handicap dureros și aparent insurmontabil. Dar nu o debilitate, asta nu! Intram, în vara anului trecut, într-o școală, pe undeva prin centrul Bucureștiului. Și-am auzit, în liniștea unei după-amieze arzătoare, sunetele inconfundabile ale Rapsodiei I de George Enescu. Curios, am deschis urechile în spatele căreia răzbătea muzica. Mai mulți copii dansau. În lumina roșietică a soarelui amurgind, îmi părea că asist la o plutire de păsări. Nici un alt sunet, decât cel fosnit, al pașilor pe parchet, nu tulbură atmosfera. Am aflat apoi, după ce discul s-a terminat. Am văzut de fapt felul în care-și vorbeau copiii. Prin gesturi, prin citit pe buze, prin cuvinte pronunțate greu, cu o voce guturală. Copiii cu întîzieri de auz, hipocauzicii. Handicapați? Nu. Ei se străduiau să învețe să perceapă muzica, s-o tîbească.

...La Gallaudet College, în sala de spectacole, zeci de actori — nu mimi! — evoluează într-un joc tăcut, în care doar trupurile vorbesc în limbajul unei învăluitoare poezii. Un limbaj grațios căruia Shakespeare sau O'Neill, Goldoni sau Dürrenmatt se pot lipsi de savoare cu-vîntului rostit. Spectatorului îi ajunge generoasa universalitate a gestului împlinit de actor, într-un fascinant efort de comunicare.

IOAN ROȘCA ■

Lumea se amuză

(Din „Aurora” — U.R.S.S.)

Protejare sau nedreptățire?

Biroul Internațional al Muncii (B.I.M.), care își are sediul la Geneva, a avut curiozitatea să se ocupe și de antrenarea, în perioada postbelică, a femeilor în activități productive (economice). Rezultatele cercetării întreprinse, date recent publicității într-un raport, pot fi apreciate ca spectaculoase: în decurs de un sfert de veac, numărul femeilor care lucrează în economie a crescut cu aproape 70 la sută. Dacă în 1950 erau ocupate în activități economice 344 milioane de femei, în 1975 numărul lor era de 576 milioane; la sfîrșitul următorului sfert de secol, adică în anul 2000, acest număr ar urma să se ridice la 900 milioane. Mai aflăm, din același raport al B.I.M., că cele 576 milioane de femei angajate în munci productive reprezentau peste o treime din forța de muncă a planetei. Toate acestea evidențiază o realitate incontestabilă: creșterea continuă a rolului femeii în viața societății, participarea ei tot mai activă și tot mai largă la procesul făuririi bunurilor materiale. În mod corespunzător, sporește din ce în ce mai mult și participarea femeilor la viața politică și socială.

Pe de altă parte însă, oricît ar părea de surprinzător, în mai multe țări ale lumii — și nu este vorba doar de țări slab dezvoltate —, problema egalității dintre bărbați și femei în domeniul utilizării forței lor de muncă nu este întru totul și definitiv rezolvată. Contrar tendințelor pe plan mondial, la care ne-am referit mai sus, și în ciuda vechimii mai mult decît seculare a mișcării pentru drepturile femeii, sînt și astăzi susținători ai inegalității acesteia cu bărbatul. În linii mari, pledoaria se face astfel: drepturile egale presupun și obligații egale.

Dar pot, oare, femeile îndeplini aceleași munci ca și bărbații? Nu, răspund partizanii inegalității. Dacă intelectualicește egalitatea deplină se poate realiza, cînd e vorba de posibilitățile fizice și de rolul social, lucrurile se schimbă. Structura biologică a femeilor le impune anumite limite. Femeile sînt mai fragile, mai delicate și, prin urmare, nu pot fi puse să efectueze munci grele, cum ar fi, de pildă, spartul asfaltului cu aparate cu aer comprimat sau căratul bustenilor în pădure; aceste treburi să le facă bărbații, iar jumătățile lor să se ocupe de cele mai ușoare. Altfel spus, ar fi vorba de un fel de diviziune naturală a muncii, cu scopul de a proteja femeia. Iar această protejare se plătește. Cum se plătește? Prin diminuarea drepturilor. Obligațiile femeilor fiind, în scopul protejării lor, mai mici, și drepturile de care se bucură, ajustate după obligații, vor trebui să fie, în mod corespunzător, mai reduse.

Concepția de mai sus nu se oglindește aproape deloc pe plan legislativ. Potrivit studiului Biroului Internațional al Muncii, citat anterior, convențiile sau reglementările în vigoare nu mai includ — cu foarte puține excepții — prevederi discriminatorii la adresa femeilor. Analiza realităților demonstrează însă că, în multe țări, femeile nu beneficiază încă de egalitate cu bărbații în domeniul utilizării forței de muncă.

Una din formele concrete de manifestare a inegalității este remunerarea mai redusă a femeilor. Astfel, în Statele Unite, cu toate că numărul femeilor care muncesc a crescut substanțial — potrivit unui recent tablou statistic publicat de Oficiul de recensămînt din S.U.A., în prezent,

pentru prima dată în istoria acestei țări, mai mult de jumătate din totalul femeilor de peste 16 ani sînt în cîmpul muncii —, diferența dintre cîștigurile bărbaților și cele ale femeilor nu s-a erodat deloc. În documentul citat se subliniază că deși femeile au înregistrat progrese în stabilirea unui statut de egalitate cu bărbații, diferențele dintre veniturile bărbaților și cele ale femeilor „rămîn substanțiale”. Astfel, începînd din 1977, media cîștigurilor realizate de o femeie a fost de numai 59 la sută din media cîștigurilor realizate de un bărbat. Continuă, de asemenea, să existe discriminări în ceea ce privește angajarea și promovarea femeilor în diferite munci.

O altă înfățișare a inegalității este prioritatea la angajare a bărbaților față de femei. Ca urmare, șomajul în rîndurile femeilor este, proporțional, mai ridicat. Așa stau lucrurile în Franța. Potrivit ziarului „Le Monde”, șomajul în rîndul femeilor s-a agravat continuu. Iată dinamica procentelor șomajului feminin (față de șomajul luat în întregime), pe ultimii ani: 1974 — 49,1; 1975 — 50,2; 1976 — 53,1; 1979 — 54,5. În cifre absolute, aceasta înseamnă că de la aproximativ 350.000 de cereri nesatisfăcute primite din partea femeilor în 1974, s-a ajuns, în 1979, la peste 850.000.

Inegalitățile dintre bărbați și femei legate de folosirea forței lor de muncă nu pot fi justificate prin teza „protejării”. Dacă, într-adevăr, acesta este scopul urmărit, grija pentru fragilitatea feminină ar trebui să se manifeste prin încadrarea în munci mai potrivite, dar fără diminuarea drepturilor femeilor, și în primul rînd al aceleia referitor la remunerarea egală cu a bărbaților. Altfel, așa-numita protejare nu este decît nedreptățire.

D. NICOARĂ ■

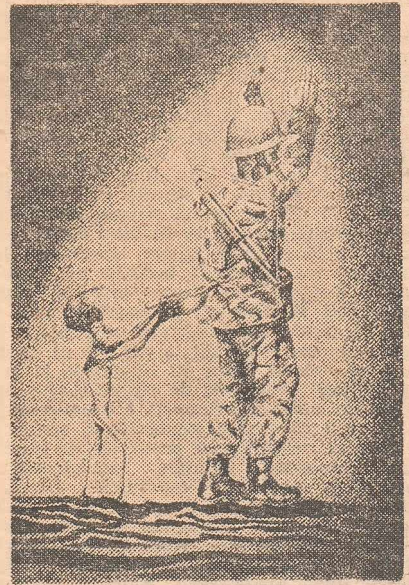
Ochii și urechile lumii

Poezie

„Mor, nu acuz pe nimeni. Și, mai ales, nu mă birfii. Defunctul avea oroare de birfă”. Au trecut 50 de ani de cînd Maiakovski a lăsat acest bilet pe masa sa de lucru. N-ați observat că au trecut 50 de ani, de ce? Eu nu cer socoteală. Toate socotelile poezilor sînt greșite. Niciodată însă întrebările lor: șuierul rachetelor cosmice în jurul pămîntului să fie mai aprig decît șuierul unui glonț care se invîrtește perpetuu în jurul unui cap de poet? Ce se invîrtește în jurul unui cap de poet nu e tot una cu ce se invîrtește în jurul capetelor terestre? Ce trece

prin capul unui poet nu trece prin capul fiecărui cititor? Bine, da, știu, nu, nu trece. Și-atunci cum puteți trăi fără poezii? De ce vă e mai ușor să-i birfii decît să-i știți pe dinafară? Poezii nu-s inocenți. Dar ei n-au cerut niciodată camere de gazare, moartea cailor, bombardiere și plutoane de execuție. Nu ei le-au inventat. Ei au înnebunit la gîndul că nu ei au inventat trandafirul. Alții au inventat sirma ghimpați și glonțul. Maiakovski ducea iubitei doi morcovi drept buchet de garoafe. Bacovia, pustnic, credea în ziua asta, solară, de 1 Mai. Nici un oropsit al soartei nu se poate scula din somnu-i de moarte, dacă nu are în el un poet care să strige plutoanelor de execuție înșirate de-a lungul atîtor ziduri ale plingerii și ale comunarilor: Nu trageți!

RADU COSAȘU ■

Desen de ȘTEFAN POPA ■

Cartea străină

Jean-Paul Sartre, nemuritorul

Cînd am aflat că autorul romanului *Greata* (1938) a murit în 16 aprilie 1980, mi-am spus că J. P. Sartre a intrat de multă vreme într-o *existență postumă*, pregătită meticulos, la care asista cu o vădită plăcere. De aceea, *moartea-accident* l-a găsit definitiv situat în conștiința celor mai mulți dintre cititorii săi. Proiectată în cărți, *existența sa ca obiect*, determinată de moarte, l-a transformat pe cunoscutul filozof într-o *conștiință latentă*, veșnică, gata să capete viață prin fiecare nou contact cu o altă conștiință.

Și dacă în scrierile sale filozofice și literare, modul de-a gîndi și de-a fi al lui J. P. Sartre s-a configurat în cele mai variate ipostaze, în *Cuvintele* (1964), autorul se supune unui proces de psihanaliză existențială, exercitat asupra sa de el însuși. Moartea, mărturisirea ei, este pentru mine un vertij, fiindcă nu-mi plăcea să trăiesc. De aceea îi producea o permanentă stare de teroare. Dar speriat de moarte, scriitorul a identificat-o cu gloria, făcînd astfel din aceasta propriul său destin. „*Hazardul m-a făcut om, generozitatea mă va face carte*”. Din această cauză, J. P. Sartre nu a ezitat să-și prevină cititorii asupra sensului existenței sale și, pe această cale, să intre foarte de timpuriu în contact cu viața sa postumă. „*Nu voi scrie pentru plăcerea de-a scrie, ci pentru a tăia acest corp al gloriei în cuvinte*”.

Și cînd în 1955, scriitorul francez împlinise cinci decenii de existență, își privea opera imensă ca un corpus de obiecte, care îi legitimau dreptul de intrare în eternitate. „*Eu: douăzeci și cinci de tomuri, optsprezece mii de pagini de text, trei sute de gravuri, printre care și portretul autorului*”. J. P. Sartre ajunsese în această perioadă la convingerea că este *nemuritor*. Gînditorul ateu care repetase adeseori cunoscuta propoziție, *Dumnezeu este mort*, era convins că va rămîne în conștiința oamenilor prin operele sale. El ieșise definitiv din starea de angoasă

existențială, declanșată de convingerea că *omul este un proiect spre moarte*, stăpînit de încrederea că prin lectura fiecărei cărți predate lumii pentru a-și face propriul destin, scriitorul renaște, devine un om care vorbește și gîndește și care învinge astfel însăși inerta materiei.

Orgoliul lui J. P. Sartre de-a se declara nemuritor cu anticipație a însemnat însă un imens travaliu, situat sub o superbă deiză activă: *Nulla dies sine linea*. Dar ar fi o eroare să se creadă că gînditorul francez a ajuns la un gen ciudat și maldiv de *filozofie elitară* din care s-au rezultat numai unor inși dăruiți cu talent le este rezervat dreptul la nemurire. J. P. Sartre a voit să fie un om printre oameni. Autorul celebrei opere *Existența și neantul* (1943) nu crede în ideea de destin. El este convins de faptul că *esența nu precede existența*. J. P. Sartre pleacă de la premisa că omul este „*condamnat să fie liber*”. Acordîndu-i fiecărui ins șanse egale în existență, cunoscutul filozof afirmă că „*omul este ceea ce el se face*”. Condamnarea la libertate presupune însă o continuă angajare în existență. Confruntată mereu cu o altă situație care presupune mai multe alternative, ființa umană este investită cu libertatea ipotetică a opțiunii, dar și cu responsabilitatea deciziei asumate. Alegînd o anumită alternativă, omul se alege pe sine, se face, își construiește mereu proiectul de-a fi într-un anume fel. De aceea, J. P. Sartre afirmă tranșant: „*pentru realitatea umană a fi înseamnă a alege; nimic nu vine dinafară, iar dinăuntru cu atît mai puțin*”. Filozoful-psiholog și moralist distinge însă opțiunea autentică, creatoare, de alegerea falsă, nesinceră, încercată de lașitate. Atitudinea existențială dictată de criteriul a fi pentru sine nu are o tentă individualistă, antisocială. Ea duce spre asigurarea unui cadru activ de libertate, de împlinire prin faptă. Cealaltă cale, determinată de principiul a fi pentru celăl-

lalt înseamnă supunerea, trăirea ireponsabilă în anonimat, reducerea existenței la gest, acceptarea lașității, în ultimă instanță.

J. P. Sartre a fost însă un gînditor mult prea lucid pentru a eluda ipoteza că a vrea, a alege în mod autentic nu înseamnă în mod automat construirea unui act care se soldează în mod inevitabil cu un succes. El știe că asupra omului, pot acționa determinisme sociale, naționale, sau fiziologice. Examinat din acest unghi de vedere, destinul uman este convertit într-o lecție avertizatoare, adresată tuturor: „*Istoria unei vieți, oricare ar fi ea, este istoria unui eșec*”. Un cititor grăbit ar putea scoate dintr-o asemenea afirmație concluzii eronate. J. P. Sartre nu este un spirit nihilist. El știe că în orice existență se poate înregistra un eșec, dar viața este concepută de filozoful francez ca un *proiect spre fapte*, omul făcîndu-se, devenind un ins creator prin însăși *numirea lucrurilor*, înainte de încremenirea sa prin moarte.

Opera lui Sartre este un apel permanent adresat umanității. *Conștiința pozițională* a scriitorului enunță mesaje, destinate ca prin actul de lectură să declanșeze alte *conștiințe poziționale*. Sartre privește literatura ca o acțiune care face istoria.

J. P. Sartre este un apologet al libertății și al acțiunii. El nu canonizează nimic cu anticipare, nu prefixează. De aceea, omul poate fi prizonierul faptelor sale, *conștiință pozițională* care și le asumă sau *aparență*, trădată de privirea celorlalți.

Condamnîndu-se la „*nemurire*”, J. P. Sartre știe că este un fel de semnalizator multiplu, situat la o mare încrucișare de drumuri. Semnalizatorul le indică, dar alegerea este și rămîne liberă.

El a murit însă cu ideea puțin consolatoare că, dacă literatura nu salvează pe nimeni și nu se justifică, în raport cu alte forțe, ea este un produs al omului. Astăzi știm că opera lui Sartre nu-l justifică doar pe el însuși ca mod de-a fi. Ea legitimează accesul său la postumitate.

ROMUL MUNTEANU ■

Turneul dedicat forumului tinereții în județul Vâlcea

Cronica (392, 393, 394)

Cu o trupă de elită, **Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar**, organizat de C.C. al U.T.C. și revista **Flacăra**, condus de poetul Adrian Păunescu, s-a deplasat în zilele de 26, 27, 28 aprilie în județul Vâlcea. La puțin timp de la terminarea unui lung turneu în Moldova, membrii **Cenaclului** au pornit din nou la drum — ce-i drept, de această dată la numai vreo 200 de km. de București, și numai pentru 3 zile — convinși fiind că arta epocii noastre nu trebuie să-și aștepte spectatorii, cu orgoliu și indiferență, mulțumită de ea însăși ci trebuie să-i caute acolo unde aceștia muncesc și trăiesc, să-i invite s-o cunoască. La Râmnicu Vilcea, la Horezu, la Drăgășani, manifestările **Cenaclului Flacăra** s-au desfășurat într-o ambianță sărbătorească — cum trebuie să se întâmple cu toate actele de cultură, adevărată —, într-un climat de vibrant patriotism revoluționar, fapt datorat atât admirabilului public tânăr de pe meleagurile vîlcene, cât și sprijinului aparte pe care activiștii organizației revoluționare de tineret l-au primit din partea Comitetului județean, a comitetelor municipale și orașenești de partid, în organizarea acestor acțiuni cu puternică și recunoscută rezonanță educativă.

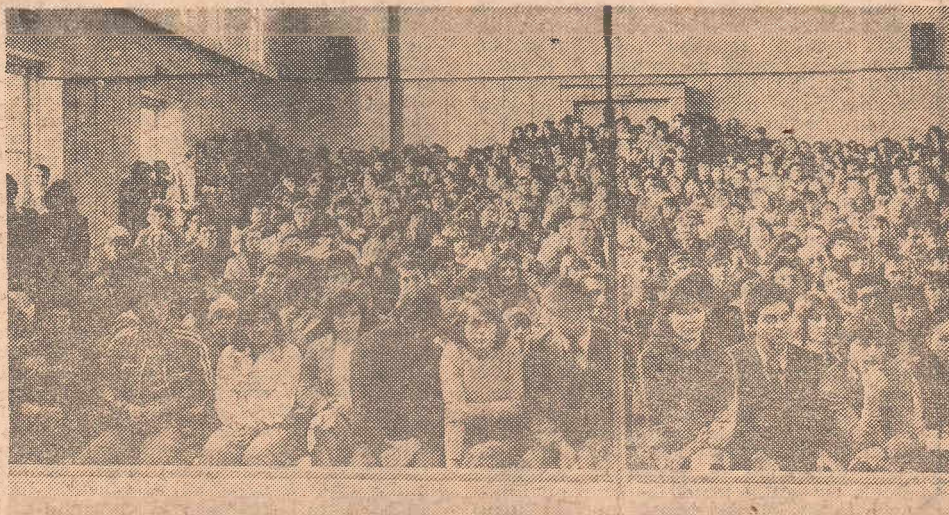
Grija cu care s-a vegheat la desfășurarea în cel mai bune condiții a întâmplărilor literar-artistice demonstrează înțelepciunea cu care e privit în județ destinul tinerei generații ale cărei năzuințe sînt știute și respectate cu dragoste părintească. A fost deci firesc ca membrii **Cenaclului**, să adreseze, evident și în numele tinerilor spectatori, cuvenitele mulțumiri pentru modul pilduitor în care autoritățile locale de partid și de stat au fost și cu acest prilej alături de tineri, împreună cu ei.

Organizate în cinstea Forumului tinereții, manifestările au fost o adevărată expresie a ceea ce înseamnă tinerețe revoluționară la noi. Cîntecele interpretate, poeziile rostite pe scenă și reluate de întregul public au schițat în mod convingător o hartă a aspirațiilor tinerilor din România, au dezvăluit bogăția lor sufletească. Întîmplările literar-artistice ale **Cenaclului Flacăra** au demonstrat încă o dată că nimic din realitate nu-i poate fi străin omului tânăr de la noi, că el chestionează mereu viața cu luciditate și curaj, nefiind mulțumit de răspunsurile comode, de șabloane. Aceasta e o consecință a faptului că tinăra generație e crescută în spiritul revoluționar promovat de Partidul Comunist Român, de cirmaciul destinului național, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Cîntecele și poeziile au evidențiat, de pildă, dragostea de țară, fierbințele patriotism — **Trăiască România!**, **Oltule, Ardeal, O singură Putnă, Roata, Cîntec între apele fării**. Spiritul revoluționar a fost pregnant evidențiat în piese ca **Un punct de vedere**. Despre „sănătatea pămîntului“ au vorbit **Vinare de vînt, Antirăzboinică, Amiaza, Pămîntul deocamdată, Ploaia care va veni, ca dealtfel și poezia Manifest pentru sănătatea pămîntului**. Tinerii de pe scenă și cei din sală au mai cîntat și dragostea — **Fericire de imprumut, Ecou de romanț, Fără petale, Decembrie, Hanul lui Manuc, dreptul la vis — Făt-Frumos**, sau regretul pentru trecerea anilor — **Arsura**. Nu au lipsit nici momentele de bună dispoziție provocate, de cîteva secvențe comice. Numai această succintă trecere în revistă a cîtorva din piesele aflate în repertoriul membrilor **Cenaclului** reliefează diversitatea și complexitatea atitudinilor umane surprinse de arta lor. La impresia de diversitate contribuie și varietatea de stiluri interpretative ale celor din **Cenaclu**, o condiție obligatorie a prezenței lor în acest ansamblu.

Am repetat adeseori că reprezentațiile **Cenaclului** sînt niște întîmplări literar-artistice, care nu se derulează potrivit unor scheme rigide. Trebuie să o spunem că și aceste trei spectacole ale **Cenaclului** au ilustrat în chip elocvent această idee. Să vedem însă cum au făcut-o de fiecare dată.

Râmnicu Vilcea — 26 aprilie, ora 18

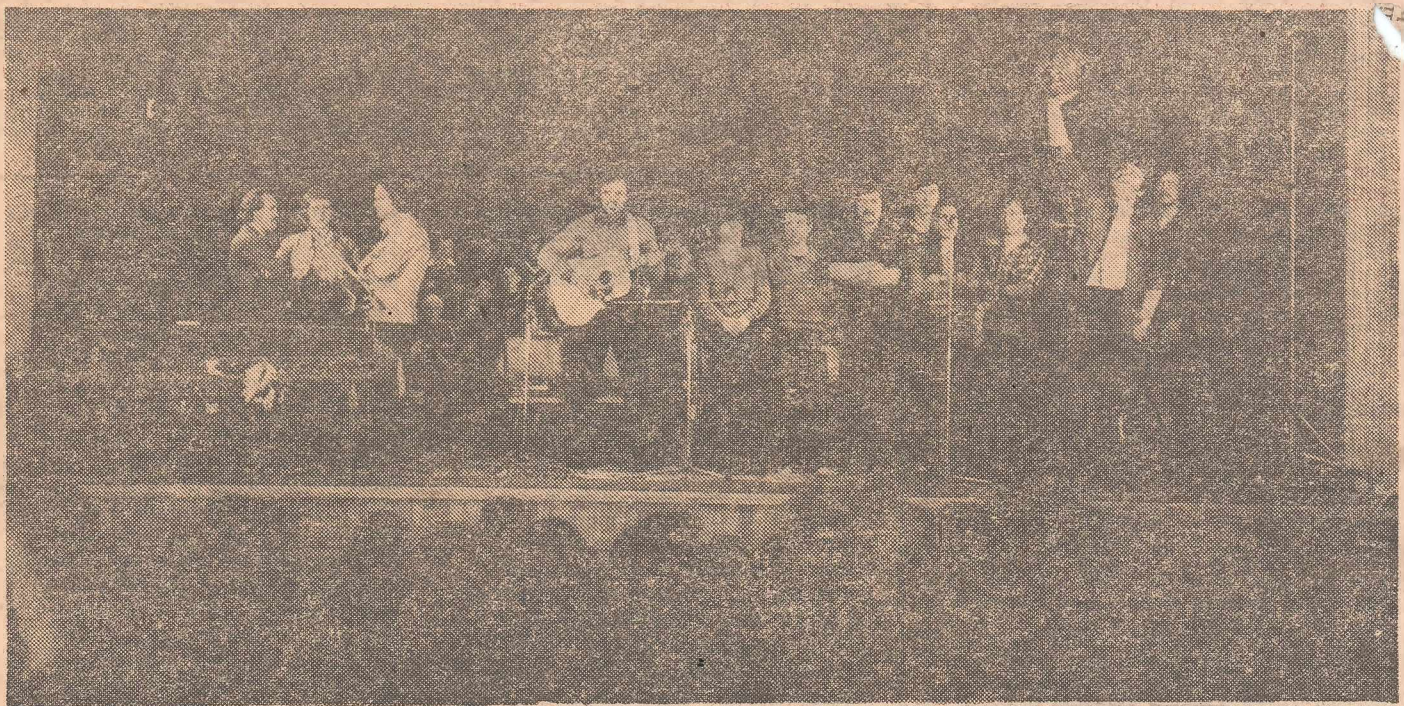
Toate s-ar fi desfășurat poate sub semnul obișnuitului, ca la un spectacol oarecare. Cîntăreții își prezentau recitalurile respective, actorii recitau sau executau numere de pantomimă. Dar n-a fost scris nici de această dată ca lucrurile să rămîna sub tutela previzibilului. La ora 21,25, la televizor era prezentată o emisiune de un

Îată o parte din publicul entuziast de la Drăgășani

O dimineață de primăvară printre tinerii din Horezu

Victor Socaciu și ceilalți membri ai **Cenaclului** interpretează împreună cu publicul **Cîntec pentru Charlie Chaplin**. Eugen Cristea ni-l reamintește pe marele actor așa cum ne-a apărut el în filmul **Dictatorul**.

mare interes — **Manifest pentru sănătatea pămîntului**, realizată de poetul Adrian Păunescu. La sugestia publicului și pentru a nu întrerupe desfășurarea întâmplărilor literar-artistice — mai ales că atmosfera era excepțională — organizatorii au adus în sală cîteva televizoare pentru ca emisiunea să fie urmărită de toți cei prezenți, mai ales că ea era realizată cu ajutorul membrilor **Cenaclului**. Timp de 25 de minute cei peste 600 de spectatori au făcut cunoștință cu o meditație susținută cu mijloacele cele mai directe și totuși cele mai profunde, mai rafinate ale artei. **Manifest pentru sănătatea pămîntului** a fost literalmente o emisiune urmărită cu sufletul la gură de cei din sală, care au avut prilejul să vadă imagini de coșmar ale unei planete care oricînd și-ar putea pierde toate cuceririle civilizației dacă s-ar ajunge la o conflagrație mondială, într-un veac în care „puține lucruri au rămas civile“. Victor Socaciu, Valeriu Sterian, poetul Adrian Păunescu, corul de copii „Voces primavera“ au reușit, pe parcursul unei emisiuni, concentrate pînă la esență, să arate ce înseamnă o conștiință trează în „acest veac ploios și militar“, să spună lumii cu mijloacele artei crezul nostru de pace și înțelegere între popoare, crez pentru care militează fără ostenire partidul nostru, secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu. O emisiune construită ca un avertisment, de o mare încărcătură emoțională, **Manifest pentru sănătatea pămîntului** ne-a îndemnat să nu abdicăm nici o clipă de la luciditate și veghe atunci cînd e vorba de condiția umană pe o planetă pîndită de atîtea pericole:

Aplauzele — ca la scenele cele mai frumoase ale unui film — din timpul transmiterii emisiunii au confirmat că ea și-a atins scopul.

Un cuvînt bun se cuvine și echipei de

la televiziune care a realizat-o: Dan Neculea — regia, Constantin Chelba — imaginea, Cristina Brătescu — montajul.

După terminarea emisiunii, reprezentația **Cenaclului** a continuat în nota ei obișnuită.

Horezu — 27 aprilie, ora 11

Un public format mai mult din elevi — aproape 400 —, care nu aveau ore dimineața a fost prezent la Casa de cultură din Horezu într-o frumoasă duminică de primăvară în care întreaga țară lucra. Membrii **Cenaclului** au petrecut în compania lor mai mult de 2 ore și jumătate. A fost o întîmplare literar-artistică care n-a cuprins în ea nimic senzațional. Dar tocmai acest lucru, în ansamblul tuturor întîmplărilor literar-artistice ale **Cenaclului**, pare senzațional.

Drăgășani — 28 aprilie, ora 17

În Casa de cultură din localitate au fost de față la această reprezentație a **Cenaclului Flacăra** peste 450 de spectatori — dintre care unii, nemaifiind locuri în sală, au fost invitați pe scenă. Înconjuțați din toate părțile numai de prieteni, membrii **Cenaclului** s-au simțit atît de bine încît și-au adus aminte că aici a fost lansat cîntecul **Pămîntul deocamdată**. O adevărată emulație s-a stîrnit printre ei astfel încît — din nou, în chip uluitor — au fost lansate cîteva noi cîntece, unele dintre ele finisate chiar în localitate. Mai rămîne de semnalat de la acest spectacol care a durat aproximativ 5 ore și faptul că unul din cîntecele îndrăgite ale **Cenaclului** — **Cîntec pentru Charlie Chaplin** — a fost înregistrat de o echipă a televiziunii ca o recompensă pentru publicul din Drăgășani, atît de dornic de a participa la un act artistic.

Tirziu, la miezul nopții, în timp ce autocarul care transporta pe membrii **Cenaclului** se îndrepta spre București, la radio se transmitea cîntecul **De ce?** al unui alt membru al **Cenaclului**, **Vasile Șeicaru**. Tuturor acestor reprezentanți ai poeziei și muzicii tinere de la noi li s-a părut firesc ca pe drum să-i însoțească tot un cîntec al unui reprezentant al tinerei generații, cîntec pe care l-au recunoscut cu bucurie, că pe o confirmare a faptului că arta lor a izbutit să se afirme pe deplin și să intereseze o întreagă țară.

Turneul pe scurt

În sfîrșit, vremea a țînut și cu **cenaclisții**. Pretutindeni unde au fost ei au avut parte doar de timp frumos. Au participat la acest turneu Zoia Alecu, Nicu Alifanțis, Eugen Cristea, Constantin Dragomir, Gheorghe Gheorghiu, Grupul folk „T“, Adrian Ivanișchi, Sorin Minghiat, Maria Nagy, Victor Socaciu, Mihail Stan, Doru Stănculescu, Valeriu Sterian, Mircea Vintilă ● Au mai apărut pe scenă și doi cîntăreți din Vâlcea — Laurențiu Mărgineanu și Daniela Cosma ● S-a cîntat pe versuri și s-a recitat din creația lui William Shakespeare, George Coșbuc, Tudor Argezei, George Bacovia, Constant Tonegaru, Radu Stanca precum și din poeziile semnate de Geo Bogza, Daniela Crăsnaru, Vasile Smărăndescu, Constantin Săbăreanu, Adrian Păunescu, Adrian Popescu, Dumitru Popescu, Marin Sorescu, Aurel Șorobetea ● Mircea Vintilă a lansat cîntecul **Bau-Bau**, Nicu Alifanțis cîntecul **Caii**, Adrian Ivanișchi un **Cîntec de dragoste**, Valeriu Sterian cîntecul **Filozofie despre nimic** ● Cel mai mare succes de public continuă să-l aibă **Cîntec pentru Charlie Chaplin**.

GEORGE ARION
Fotografii de GH. AMUZA

Redacție: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3312 cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20. Interioare: Secția social-politică (N. Gr. Mărășanu, Mihai Stănescu, Nelu Ionescu) — 1 623; Secția știință-învățămînt (Ovidiu Ioanitoaia, Liviu Timbus, Emanuel Valeriu, Lionel Nițescu) — 1 606; Secția reportaj, scrisori, probleme cetățenești (Nicolae Cristache, Ilie Purcăr, Marga Nedelea, Mihai Pelin) — 1 618, 1 787, 1 617; Secția cultură-cenaclu (George Arion, Adrian Dohotaru) — 16 19; Secția foto-reportaj — 15 95; Secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Ion Predoșanu) — 1 782; Administrație: 17 78 82 și 17 60 10 — interior 1 783; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN — 17 60 10 — interior 1 511); redactor șef adjuncți (Nicolae ARSENIE — 17 60 10 interior 1 736); redactor șef — 17 60 10 interior 1 822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei“. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import presă, P.O. BOX-136-137, telex: 11 226, București, str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU